

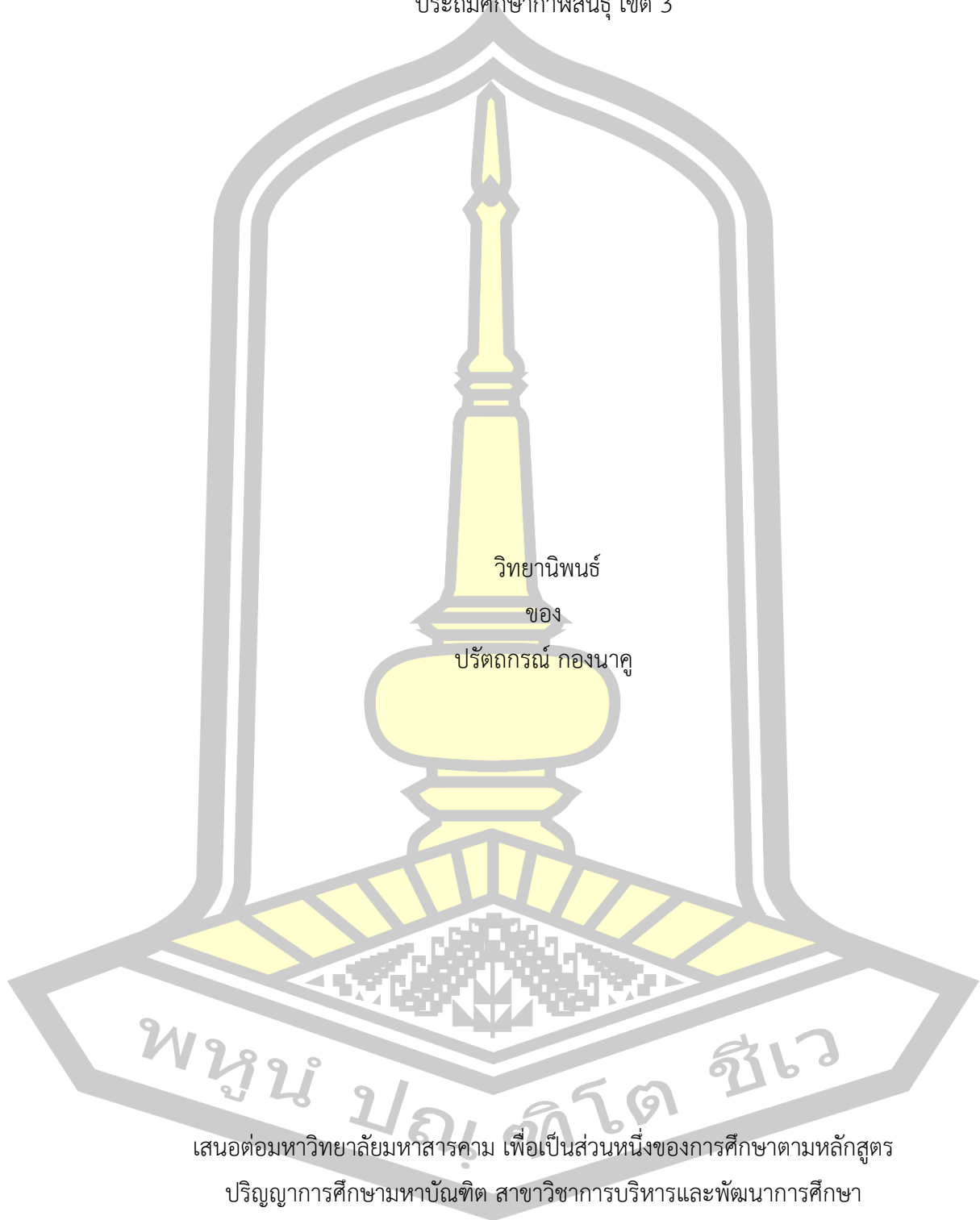
การพัฒนาแนวทางการบริหารวิชาการ สำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประจักษ์ศิลปาคม เขต 3

วิทยานิพนธ์
ของ
ปรัตถกรณ์ กองนาคู

เสนอต่อมหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาศึกษา
มกราคม 2564

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

การพัฒนาแนวทางการบริหารวิชาการ สำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3

วิทยานิพนธ์
ของ
ปรีตถกรณ์ กองนาคู

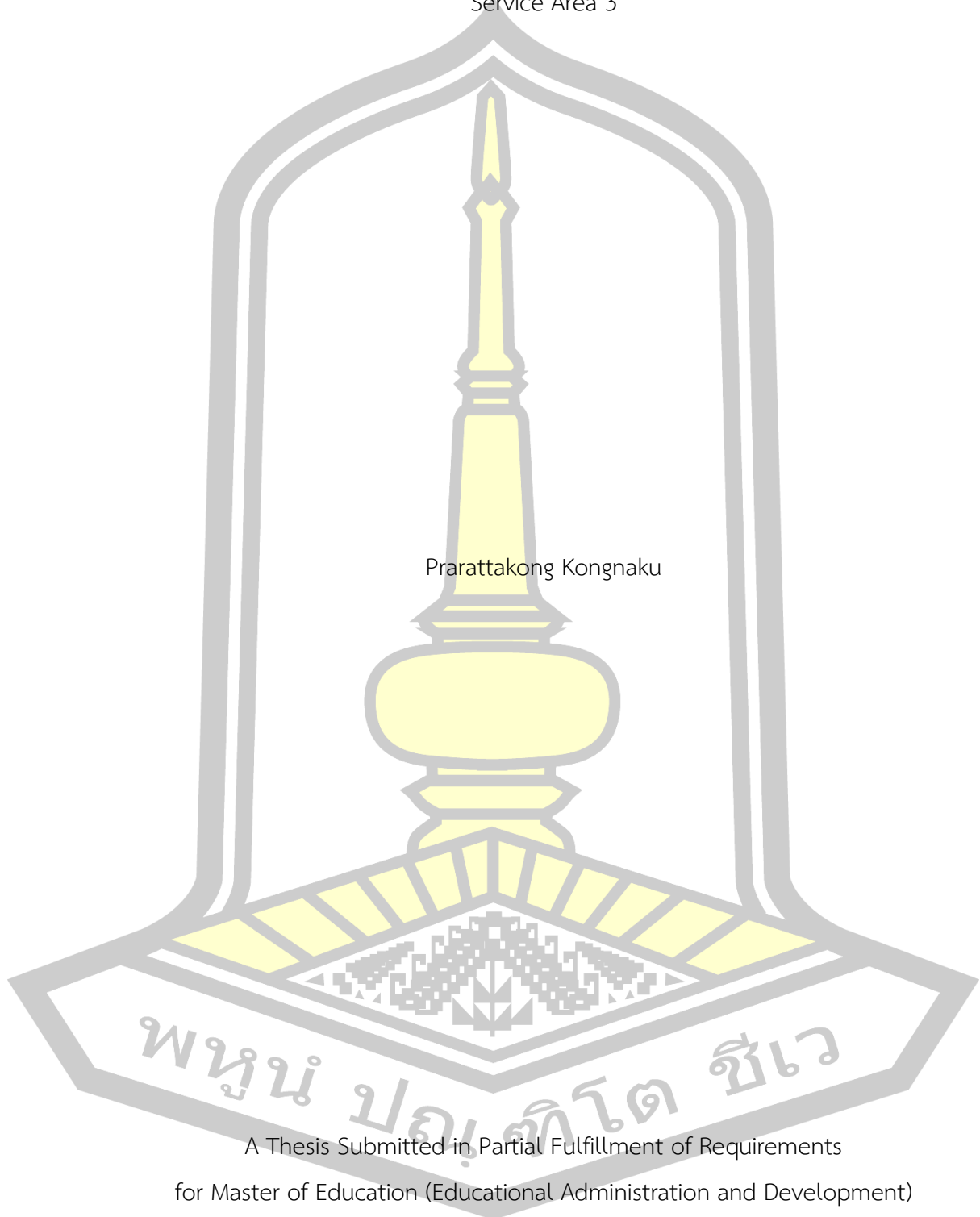
เสนอต่อมหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนการศึกษา

มกราคม 2564

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

The Development of Management of Small School Under Kalasin Primary Education

Service Area 3

Prarattakong Kongnaku

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of Requirements
for Master of Education (Educational Administration and Development)

January 2021

Copyright of Maharakham University

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ได้พิจารณาวิทยานิพนธ์ของนายปรัตถกรณ์ กองนาคู
แล้วเห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชา
การบริหารและพัฒนาการศึกษา ของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ

(รศ. ดร. สุธรรม ธรรมทัศน์านนท์)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

(ผศ. ดร. ประสงค์ สายหงษ์)

..... กรรมการ

(รศ. ดร. พชรวิทย์ จันทร์ศิริสิริ)

..... กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก

(ผศ. ดร. ชยากานต์ เรืองสุวรรณ)

มหาวิทยาลัยอนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญา การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา ของมหาวิทยาลัย
มหาสารคาม

.....
(รศ. ดร. พชรวิทย์ จันทร์ศิริสิริ)

.....
(รศ. ดร. กริสน์ ชัยมูล)

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ชื่อเรื่อง	การพัฒนาแนวทางการบริหารวิชาการ สำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3		
ผู้วิจัย	ปรัดถรณ์ กองนาคู		
อาจารย์ที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ประสงค์ สายหงษ์		
ปริญญา	การศึกษามหาบัณฑิต	สาขาวิชา	การบริหารและพัฒนการศึกษา
มหาวิทยาลัย	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม	ปีที่พิมพ์	2564

บทคัดย่อ

การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการ สำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นการบริหารงานวิชาการ สำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 และ 2) เพื่อพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการ สำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 แบ่งเป็น 2 ระยะ ได้แก่ ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นการบริหารงานวิชาการ ของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ประจำปีการศึกษา 2563 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก หัวหน้าฝ่ายวิชาการโรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 144 คน กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ ตารางเครจซี่และมอร์แกนและได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) ประกอบด้วย ผู้บริหาร 72 คน หัวหน้าฝ่ายวิชาการ 72 คน ระยะที่ 2 การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการ สำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 จากการศึกษาโรงเรียนที่มีแนวทางปฏิบัติที่เป็นเลิศด้านการบริหารงานวิชาการ (Best Practice) กลุ่มผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้อำนวยการโรงเรียน หัวหน้าฝ่ายวิชาการ จำนวน 6 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือ แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างและประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของการพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการสำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า

1. ผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน การบริหารงานวิชาการ สำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัด

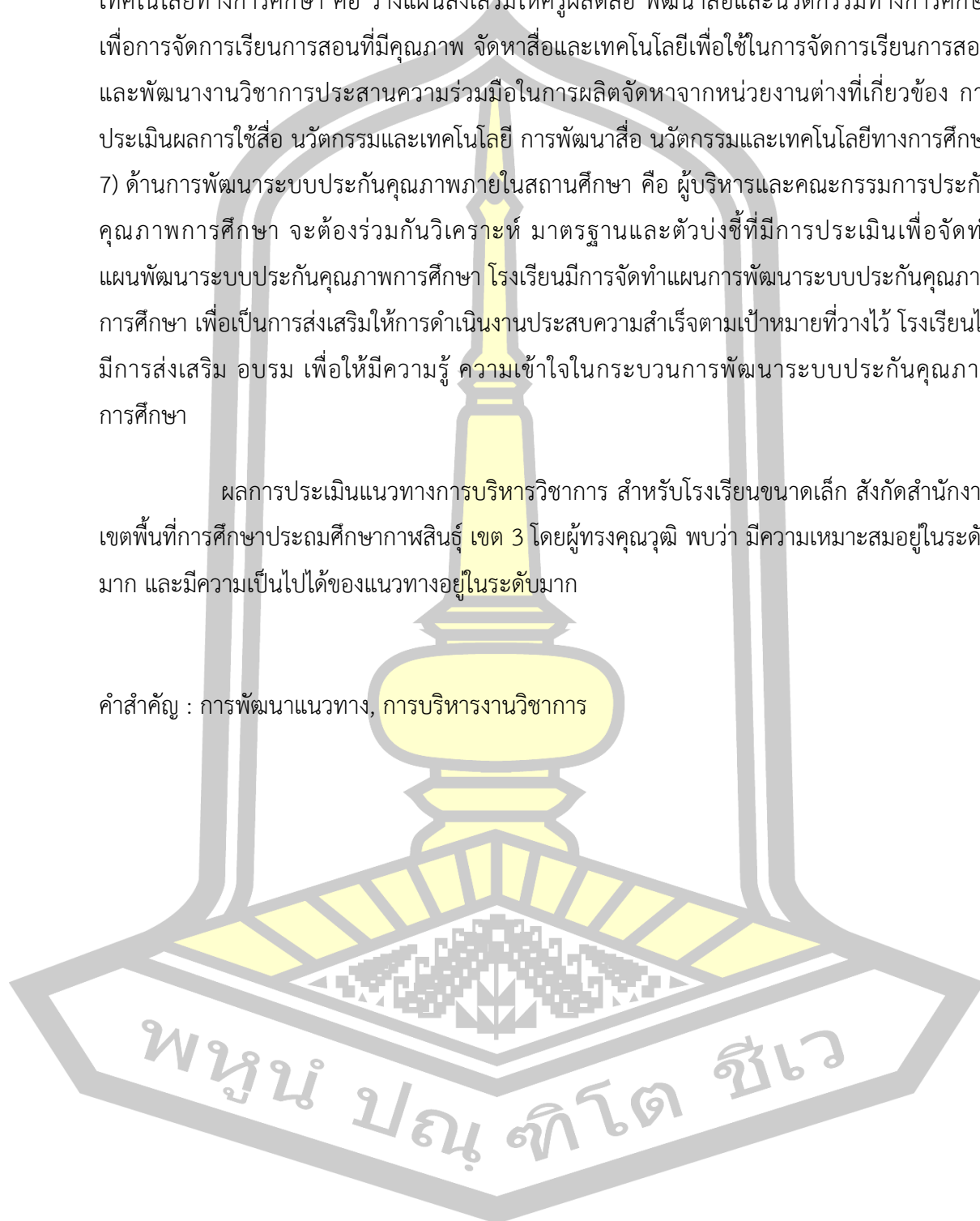
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 พบว่า สภาพปัจจุบันโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง สภาพที่พึงประสงค์การบริหารงานวิชาการทั้งโดยรวมอยู่ในระดับมาก และลำดับความต้องการจำเป็นการบริหารงานวิชาการ สำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 เมื่อพิจารณาเรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการวัดผลประเมินผล ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาการศึกษา ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา ด้านการนิเทศการศึกษา

2. แนวทางการบริหารงานวิชาการ สำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก โดยมีการพัฒนาแนวทางแต่ละด้าน คือ การนำกระบวนการบริหาร PDCA เข้ามาปรับใช้ ดังนี้ 1) ด้านการจัดการเรียนการสอน คือ การวางแผนพัฒนาการเรียนการสอน การจัดการเรียนการสอนต้องมีความสอดคล้องกับหลักสูตร ตัวชี้วัด เนื้อหาที่มีความเหมาะสมกับสภาพแวดล้อม การนำแผนการจัดการเรียนการสอนไปปฏิบัติจัดการเรียนการสอนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ทุกช่วงชั้นตามแนวปฏิรูปการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การประเมินผลจัดการเรียนการสอนทุกกลุ่มสาระและการปรับปรุงพัฒนาจัดการเรียนการสอนทุกกลุ่มสาระ 2) ด้านการวิจัยทางการศึกษา คือ วางแผนวิจัยเพื่อพัฒนาการศึกษา ครูผู้รับผิดชอบการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง โรงเรียนมีการประเมิน ติดตาม การดำเนินงานตามนโยบายอย่างเป็นระบบ เพื่อเป็นการให้ความช่วยเหลือ แนะนำให้ครูดำเนินการวิจัยตามแผนและนโยบายอย่างมีคุณภาพ 3) ด้านการวัดประเมินผล คือ การกำหนดระเบียบแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดผล ส่งเสริมให้ครูดำเนินการวัดผลประเมินผล การเรียนการสอนโดยเน้นการประเมินตามสภาพจริงจากกระบวนการปฏิบัติและผลงานพัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินผลให้ได้มาตรฐาน 4) ด้านการนิเทศภายในสถานศึกษา คือ วางแผนจัดระบบนิเทศภายในสถานศึกษาให้เชื่อมโยงกับระบบนิเทศการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จัดระบบการนิเทศงานวิชาการ และการเรียนการสอนภายในสถานศึกษา ดำเนินการนิเทศงานวิชาการและการเรียนการสอนในรูปแบบหลากหลายและเหมาะสมกับสถานศึกษา ประเมินผลการจัดระบบ และกระบวนการนิเทศการศึกษาในสถานศึกษา ติดตาม ประสานงานกับเขตพื้นที่การศึกษาเพื่อพัฒนาระบบและกระบวนการนิเทศงานวิชาการและการเรียนการสอนของสถานศึกษา 5) ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา คือ การวางแผนจัดทำโครงสร้างหลักสูตรและสาระต่างๆ นำหลักสูตรไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนและบริหารจัดการการใช้หลักสูตรให้เหมาะสม ติดตามการใช้หลักสูตร ปรับปรุง และพัฒนาหลักสูตรตามความเหมาะสม เป้าประสงค์นโยบายการศึกษา วัตถุประสงค์ทั่วไป เนื้อหาและจำนวนชั่วโมงสอนแต่ละวิชา วิธีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

วิธีการประเมินผลยุทธศาสตร์การเรียนการสอนยุทธศาสตร์ของหลักสูตร 6) ด้านสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา คือ วางแผนส่งเสริมให้ครูผลิตสื่อ พัฒนาสื่อและนวัตกรรมทางการศึกษา เพื่อการจัดการเรียนการสอนที่มีคุณภาพ จัดหาสื่อและเทคโนโลยีเพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอน และพัฒนางานวิชาการประสานความร่วมมือในการผลิตจัดหาจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง การประเมินผลการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา 7) ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา คือ ผู้บริหารและคณะกรรมการประกันคุณภาพการศึกษา จะต้องร่วมกันวิเคราะห์ มาตรฐานและตัวบ่งชี้ที่มีการประเมินเพื่อจัดทำแผนพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษา โรงเรียนมีการจัดทำแผนการพัฒนาประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อเป็นการส่งเสริมให้การดำเนินงานประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้ โรงเรียนได้มีการส่งเสริม อบรม เพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจในกระบวนการพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษา

ผลการประเมินแนวทางการบริหารวิชาการ สำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 โดยผู้ทรงคุณวุฒิ พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก และมีความเป็นไปได้ของแนวทางอยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ : การพัฒนาแนวทาง, การบริหารงานวิชาการ

TITLE	The Development of Management of Small School Under Kalasin Primary Education Service Area 3		
AUTHOR	Prarattakong Kongnaku		
ADVISORS	Assistant Professor Prasong Saihong , Ph.D.		
DEGREE	Master of Education	MAJOR	Educational Administration and Development
UNIVERSITY	Maharakham University	YEAR	2021

ABSTRACT

Developing academic management guidelines for small schools under office Kalasin Primary Educational Service Area 3 aims to 1) to study the current condition Desirable and Necessary Needs Academic Management for small schools Kalasin Primary Educational Service Area office 3 and 2) to develop management Guidelines Academic for small schools Under the Office of Kalasin Primary Educational Service Area 3 Divided into 2 phases, which are Phase 1 studies current conditions Desirable condition and needs Academic Management of a small school under the Office of Kalasin Primary Educational Service Area 3 Academic Year 2020 the sample were small school administrators. Head of Academic Affairs the small school of 144 students determined the sample size by using. Crazy and Morgan table and obtained by stratified randomness Consisting of 72 executives Head of Academic Affairs 72 people Phase 2 Develop guidelines for academic administration For school size Under the Kalasin Primary Educational Service Area Office 3 from a school study with Guidelines Best Practices in Academic Management Informants are the school director. Head of Academic Department of 6 people the tools used to collect data are Have an Interview Structure and assess the feasibility and development of academic management guidelines. For small schools Under the Office of Kalasin Primary Educational Service Area 3 by 9 experts analyzed the data using averages

and standard Deviation.

The research results were found that:

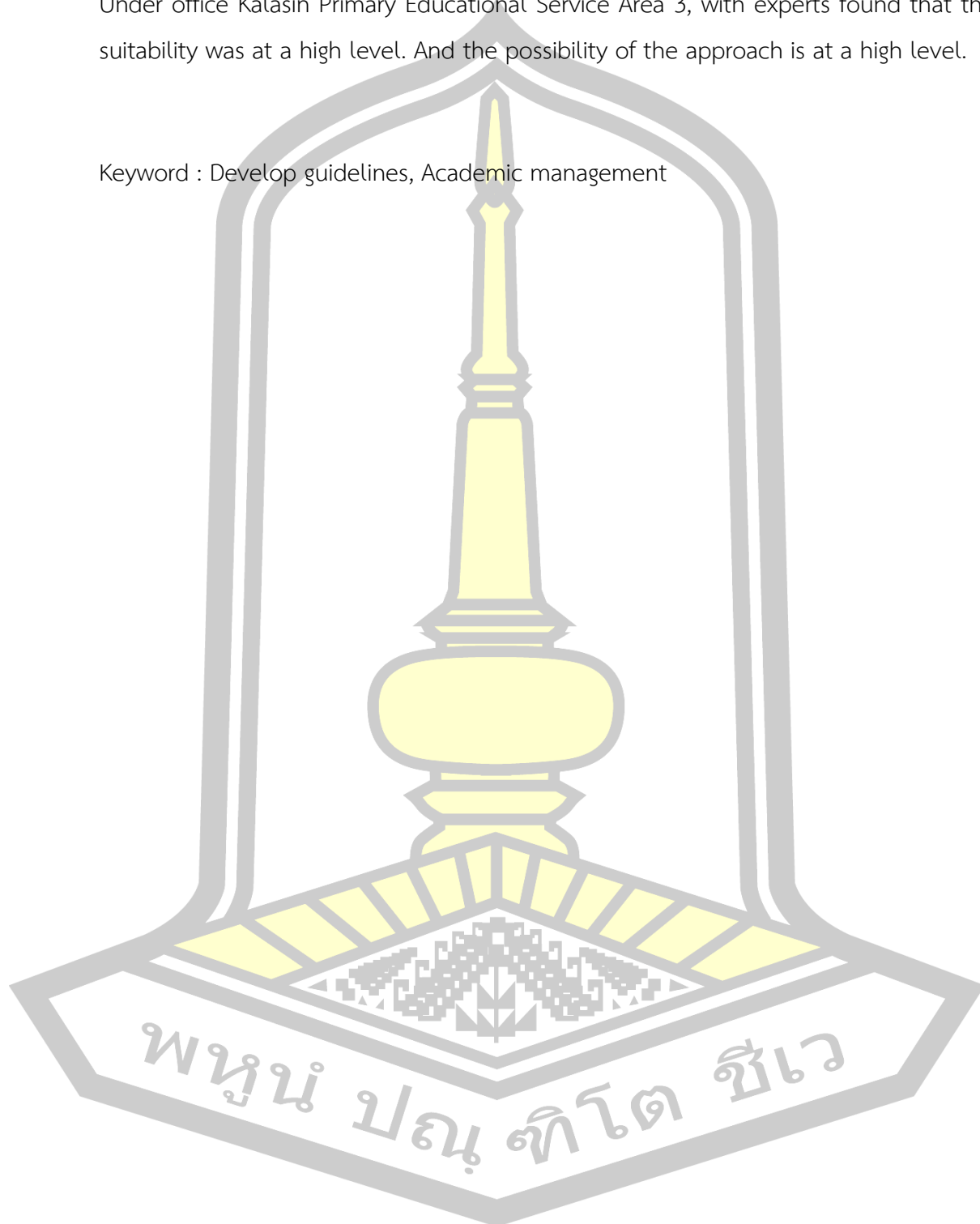
1. Study results of current condition Academic Administration for small schools the office of Kalasin Primary Educational Service Area 3 found that The overall current condition is moderate. Desirable condition, overall academic management is at a high level. And the order of needs necessary for academic administration for small schools Under the Office of Kalasin Primary Education Area 3 When considering each aspect, the order of needs is descending: teaching and learning management. Evaluation Research for educational development of educational institutions curriculum Development of quality assurance systems with in educational institutions Media development Educational innovation and technology Educational Supervision

2. Guidelines for academic administration for small schools under the area office Primary education in Kalasin Region 3 were appropriate and feasible at a high level. With developing guidelines for each aspect, namely the introduction of PDCA management to be adapted as follows: 1) the teaching and learning management is learning and teaching development planning. Instructional management must be consistent with the curriculum, content indicators, appropriate to the environment. Implementing the teaching management plan to manage all groups of learning subjects in every class according to the learning reform guideline with a focus on learners Evaluation of teaching and learning in all groups of subjects and improvement, development of teaching and learning in all subject groups 2) Educational research is planning research for educational development. Teachers in charge of research to improve educational quality can be put into practice. The school has a systematic assessment and monitoring of the implementation of the policy. to help suggest teachers to conduct research according to plans and policies with quality. 3) Evaluation measurement is to define rules and guidelines about the measurement of results. Encourage teachers to take measurements and assess results. Teaching and learning with an emphasis on real assessment of the practice

processes and results. Develop measurement and evaluation tools to meet standards. 4) In the field of supervision within educational institutions, it is to plan to organize the internal supervision system of educational institutes in connection with the educational supervision system of the educational service area office. Organize academic supervision system and teaching and learning within educational institutions Conduct academic supervision and teaching and learning in a variety of ways and suitable for educational institutions Evaluate the systematization And the educational supervision process in educational institutions, following up and coordinating with the educational districts to develop the system and process of supervision for academic work and teaching of educational institutions. 5) Educational institution curriculum development is planning, creating a curriculum structure and various topics. Apply the curriculum to the teaching and learning management and to manage the appropriate course usage. Follow up on the use of the curriculum, improve and develop the curriculum as appropriate. Education policy objectives General purpose Content and number of hours teaching each subject method of teaching and learning activities Methods for Evaluation of Instructional Strategies, Curriculum Strategies. 6) Innovative media and educational technology, namely planning to encourage teachers to produce media Develop media and educational innovation for quality teaching and learning management Provide media and technology for use in teaching and learning. And develop academic work for coordination in production and procurement from various related department Evaluation of media use Innovation and technology development of innovative media and educational technology. 7) The development of quality assurance system within educational institutions is the administrators and the education quality assurance committee. must be jointly analyzed Standards and indicators that are assessed for the development of an education quality assurance system development plan. The school has a plan to develop an educational quality assurance system. in order to promote the operation to achieve the goals set. The school has promoted training to have knowledge. understanding of the process of developing an educational quality assurance system.

Assessment results of academic management guidelines for small schools Under office Kalasin Primary Educational Service Area 3, with experts found that the suitability was at a high level. And the possibility of the approach is at a high level.

Keyword : Develop guidelines, Academic management

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ได้ด้วยความกรุณาและความช่วยเหลืออย่างสูงยิ่งจากรองศาสตราจารย์ ดร.สุธรรม ธรรมทัศน์านนท์ ประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.พรวิทย์ จันทศิริสิริ กรรมการสอบ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชยากานย์ เรืองสุวรรณ กรรมการสอบ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประสงค์ สายหงษ์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษา คำแนะนำและให้ความช่วยเหลือ ตลอดจนตรวจสอบ ปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอขอบพระคุณ คณาจารย์ภาควิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษาทุกท่านที่ได้ให้การอบรมสั่งสอนและให้ความรู้ ความเข้าใจ ตลอดจนถึงแนะแนวทางการทำการวิจัยและแนวทางการพัฒนาตนเอง ในด้านการบริหารและพัฒนาการศึกษา

ขอขอบพระคุณ ดร.ธีรภัทร สินธุเดช อาจารย์คณะศึกษาศาสตร์และนวัตกรรมการศึกษามหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์ ดร.ภรณ์รักษ์ พลดี ผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ดร.ปิยพงษ์ สุ่มมาตย์ รองผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ดร.สวาส บุญอาษา ผู้อำนวยการกลุ่มศึกษานิเทศก์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ดร.สุปัน สุรันนา ผู้อำนวยการกลุ่มงานบุคคล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ดร.วิภา สายรัตน์ ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านนาคู ที่กรุณาเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ ที่ให้ความช่วยเหลือตรวจสอบแก้ไขเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งแนะแนวทางการบริหารงานในสถานศึกษา ทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ด้วยดี

ขอขอบพระคุณ ผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้าฝ่ายวิชาการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ทุกท่านที่ช่วยทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย

ขอขอบพระคุณ สมาชิกครอบครัวกอนาคูและสมาชิกครอบครัวเตชะทุกท่านที่ให้การสนับสนุน ช่วยเหลือและเป็นกำลังใจตลอดมา จนวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ด้วยดี

คุณค่าและประโยชน์จากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นเครื่องบูชา พระคุณบิดา มารดา ครู อาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่านที่ให้การศึกษอบรมสั่งสอน สนับสนุนให้กำลังใจ ส่งผลให้ผู้วิจัยประสบความสำเร็จในการศึกษาและก้าวหน้าในหน้าที่การงาน

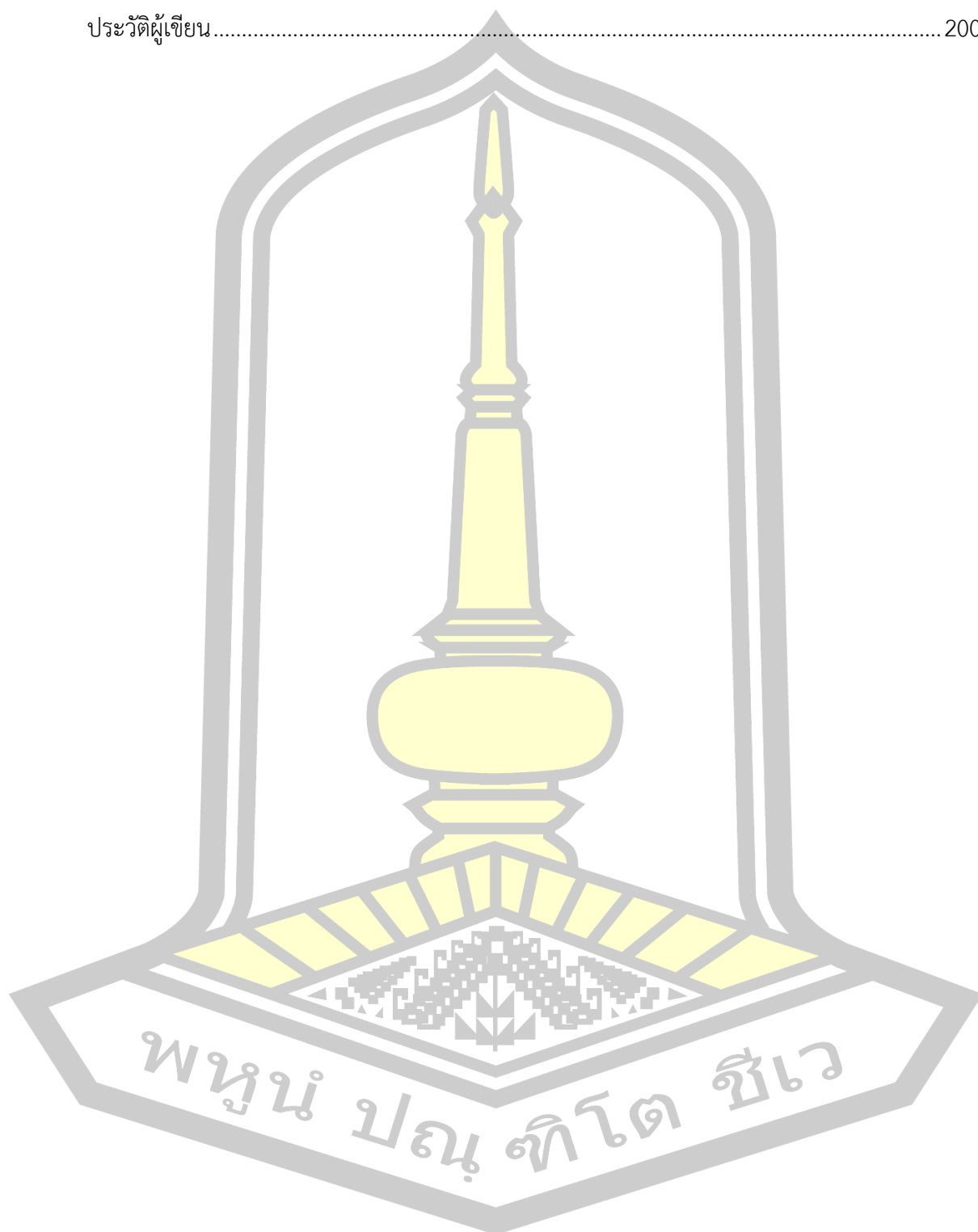
ปรีดีถรณ์ กอนาคู

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ช
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ฉ
บัญชีตาราง.....	ฅ
บัญชีภาพประกอบ.....	ด
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
คำถามการวิจัย.....	3
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	4
ความสำคัญของการวิจัย.....	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	4
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	5
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	7
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	11
การบริหารการศึกษา.....	11
การบริหารสถานศึกษา.....	14
ขอบข่ายการบริหารสถานศึกษา 4 ฝ่าย.....	18
การบริหารงานวิชาการ.....	23
การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการ.....	73
บริบทสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3.....	76

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	79
1. งานวิจัยในประเทศ	79
2. งานวิจัยต่างประเทศ	83
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	87
ระยะที่ 1 ศึกษา สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นการบริหารงาน วิชาการ สำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 3	87
ระยะที่ 2 การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการ สำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 3	92
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	97
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	97
ลำดับขั้นตอนในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	97
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	97
บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	147
ความมุ่งหมายของการวิจัย	147
สรุปผล	147
อภิปรายผล	150
ข้อเสนอแนะ	156
บรรณานุกรม	157
ภาคผนวก	166
ภาคผนวก ก แบบประเมินความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถาม องค์ประกอบและตัวบ่งชี้การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการ สำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 3	167
ภาคผนวก ข แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง	173
ภาคผนวก ค หนังสือราชการขอความอนุเคราะห์	183

ภาคผนวก ง ภาพประกอบการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย.....	197
ประวัติผู้เขียน.....	200

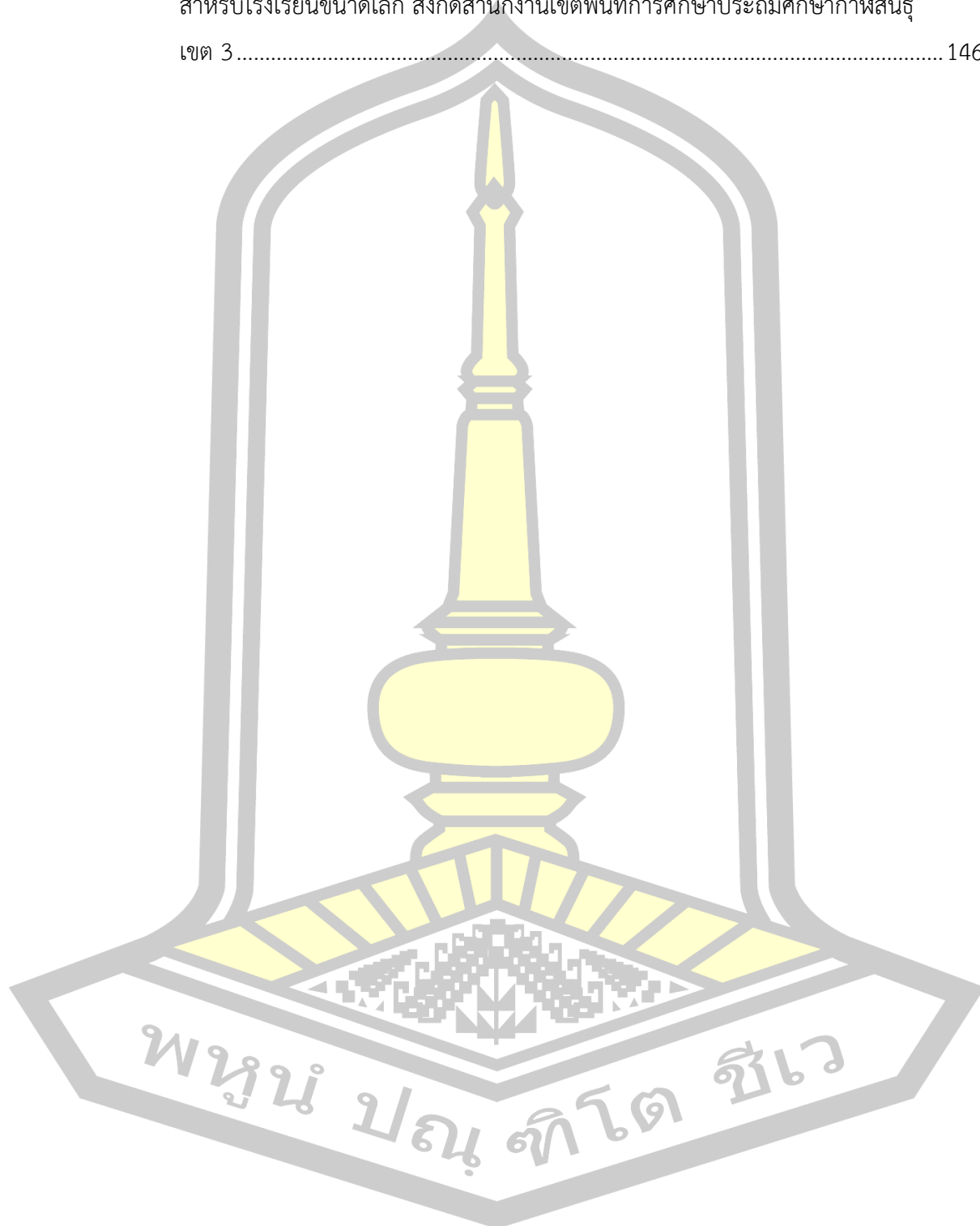
บัญชีตาราง

หน้า

ตาราง 1 แสดงการสังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องขอขยายการบริหารงานวิชาการ	44
ตาราง 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการ จำเป็นการบริหารงานวิชาการ สำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาภาคพื้นดิน เขต 3 และดัชนีความต้องการจำเป็น (PNI _{Modified}) และลำดับความต้องการจำเป็น.....	98
ตาราง 3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการ จำเป็นการบริหารงานวิชาการ สำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาภาคพื้นดิน เขต 3 และค่าดัชนีความต้องการจำเป็นปรับปรุง (PNI _{Modified}) และลำดับความต้องการจำเป็น ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา.....	100
ตาราง 4 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการ จำเป็นการบริหารงานวิชาการ สำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาภาคพื้นดิน เขต 3 และดัชนีความต้องการจำเป็น (PNI _{Modified}) และลำดับความต้องการจำเป็น ด้านการจัดการเรียนการสอน	102
ตาราง 5 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการ จำเป็นการบริหารงานวิชาการ สำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาภาคพื้นดิน เขต 3 และดัชนีความต้องการจำเป็น (PNI _{Modified}) และลำดับความต้องการจำเป็น ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาการศึกษา.....	106
ตาราง 6 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการ จำเป็นการบริหารงานวิชาการ สำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาภาคพื้นดิน เขต 3 และดัชนีความต้องการจำเป็น (PNI _{Modified}) และลำดับความต้องการจำเป็น ด้านการนิเทศการศึกษา.....	108
ตาราง 7 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการ จำเป็นการบริหารงานวิชาการ สำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาภาคพื้นดิน เขต 3 และดัชนีความต้องการจำเป็น (PNI _{Modified}) และลำดับความต้องการจำเป็น ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษา.....	110

ตาราง 8 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการ จำเป็นการบริหารงานวิชาการ สำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 และดัชนีความต้องการจำเป็น (PNI _{Modified}) และลำดับความต้องการจำเป็น ด้านการวัดผล และประเมินผล.....	112
ตาราง 9 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการ จำเป็นการบริหารงานวิชาการ สำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 และดัชนีความต้องการจำเป็น (PNI _{Modified}) และลำดับความต้องการจำเป็น ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยี ทางการศึกษา.....	114
ตาราง 10 สรุปค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (Modified Priority Need Index: PIN modified) และความต้องการจำเป็นโดยรวม	117
ตาราง 11 ผลการสังเคราะห์สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และผลจากการศึกษาโรงเรียน ที่มีการปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	128
ตาราง 12 ผลการสังเคราะห์สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และผลจากการศึกษาโรงเรียน ที่มีการ ปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) ด้านการวิจัยทางการศึกษา	130
ตาราง 13 ผลการสังเคราะห์สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และผลจากการศึกษาโรงเรียน ที่มีการ ปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) ด้านการจัดการเรียนการสอน	131
ตาราง 14 ผลการสังเคราะห์สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และผลจากการศึกษาโรงเรียน ที่มีการ ปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) ด้านการวัดและประเมินผล	135
ตาราง 15 ผลการสังเคราะห์สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และผลจากการศึกษาโรงเรียน ที่มีการ ปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) ด้านการนิเทศการศึกษา	136
ตาราง 16 ผลการสังเคราะห์สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และผลจากการศึกษาโรงเรียน ที่มีการ ปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) การบริหารงานวิชาการ ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา.....	138
ตาราง 17 ผลการสังเคราะห์สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และผลจากการศึกษาโรงเรียนที่มี การ ปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) ด้านการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	140

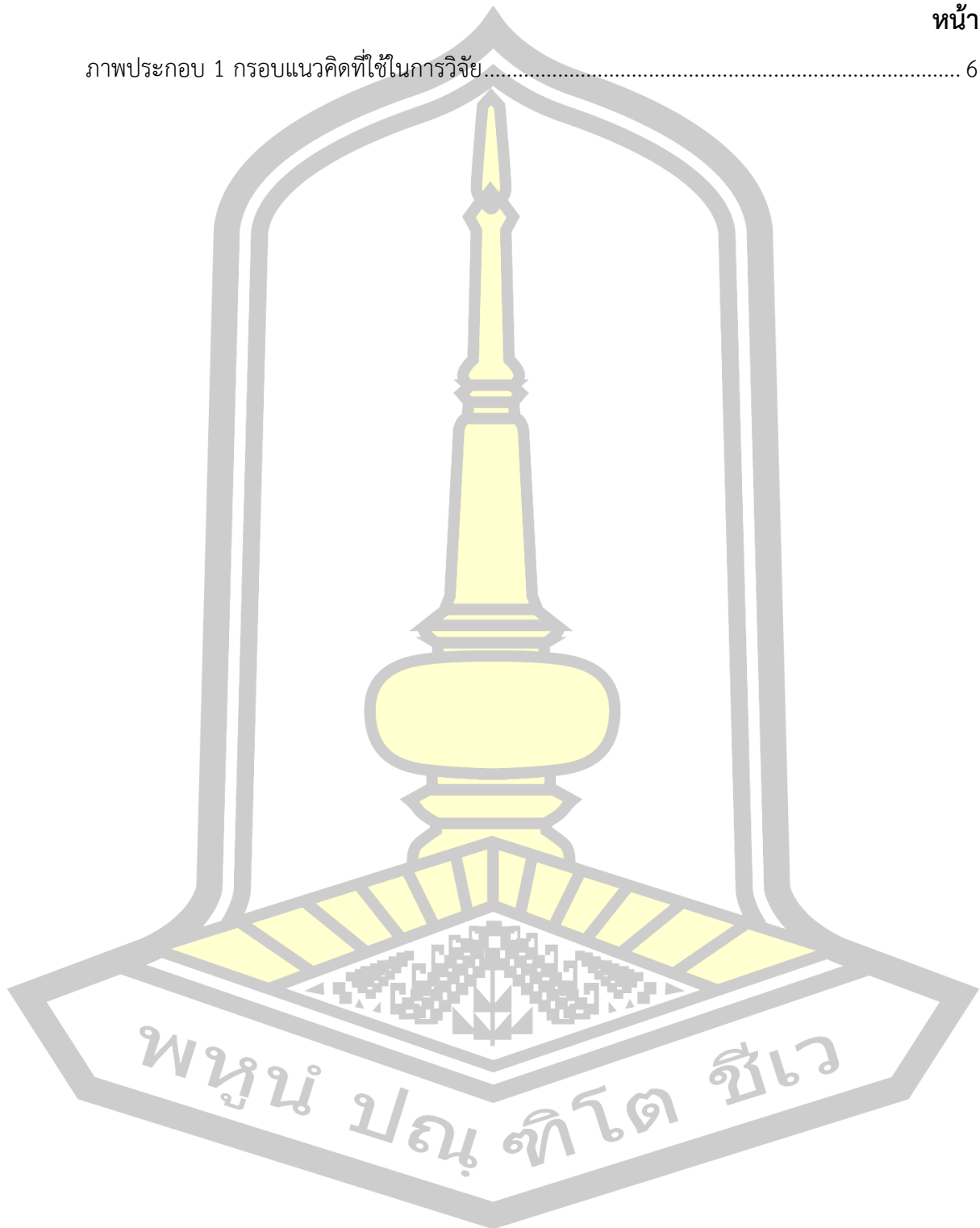
ตาราง 18 ผลการประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ของแนวทางการบริหารงานวิชาการ
สำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร
เขต 3..... 146

บัญชีภาพประกอบ

หน้า

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย..... 6

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การจัดการศึกษาตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 39 กำหนดให้กระทรวงกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา ทั้งด้านวิชาการงบประมาณการบริหารงานบุคคลและการบริหารทั่วไป ไปยังคณะกรรมการและสำนักงานการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาโดยตรงหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจดังกล่าว ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง โดยมุ่งให้กระจายอำนาจในการบริหารจัดการไปให้สถานศึกษาให้มากที่สุด ด้วยเจตนารมณ์ที่จะให้สถานศึกษาดำเนินการได้โดยอิสระคล่องตัวรวดเร็ว สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน สถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่น ซึ่งจะเป็นปัจจัยสำคัญทำให้สถานศึกษามีความเข้มแข็งในการบริหารจัดการสามารถพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ ตลอดจน การวัดผลประเมินผล ได้อย่างมีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2554)

ตามกฎกระทรวงซึ่งกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา พ.ศ. 2550 อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 5 และมาตรา 39 วรคสองแห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติฉบับที่ 2 พ.ศ.2545) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการออกกฎกระทรวง โดยให้ปลัดกระทรวงศึกษาธิการหรือเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานพิจารณาดำเนินการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาในด้านวิชาการด้านงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารทั่วไปไปยังคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหรือสถานศึกษาในอำนาจหน้าที่ของตน แล้วแต่กรณี ดังนั้นกระทรวงศึกษาธิการจึงได้กำหนดขอบข่ายและกิจการบริหารและจัดการสถานศึกษาออกเป็น 4 ด้าน คือ ด้านการบริหารวิชาการ ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคลและด้านการบริหารทั่วไป เพื่อให้สถานศึกษาขั้นพื้นฐานของรัฐที่สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาได้ใช้เป็นแนวทางในการบริหารและการจัดการสถานศึกษาให้สอดคล้องกับการบริหารการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการตามโครงสร้างใหม่ ที่ให้สถานศึกษามีอำนาจหน้าที่ในการบริหารและจัดการศึกษาทั้งด้านวิชาการงบประมาณ บุคลากรและบริหารทั่วไปมากขึ้นและดำเนินการได้อย่างคล่องตัวซึ่งงานวิชาการประกอบด้วย การพัฒนาหรือการดำเนินการ

เกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่นการวางแผนงานด้านวิชาการ การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การวัดผลประเมินผลและดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ การนิเทศการศึกษา การแนะแนว การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคลครอบครัว องค์กร หน่วยงานสถานประกอบการและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา การจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา การคัดเลือกหนังสือแบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ, 2554)

การบริหารงานวิชาการถือเป็นงานหลักของโรงเรียน เพราะไม่ว่าโรงเรียนประเภทใดมาตรฐานหรือคุณภาพของการจัดการศึกษาก็จะได้รับพิจารณาจากผลงานวิชาการเป็นสำคัญ นอกจากนี้สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้กำหนดขอบข่ายงานวิชาการไว้ 17 ด้าน คือการพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น การวางแผนงานด้านวิชาการ การจัดการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การวัดผล ประเมินผลและดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ การนิเทศการศึกษา การแนะแนว การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่นการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา การจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา การคัดเลือกหนังสือแบบเรียนเพื่อการศึกษา การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2550)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 3 เป็นหน่วยงานที่บริหารจัดการและจัดการศึกษา ให้บริการด้านการจัดการเรียนการสอนในระดับชั้นปฐมวัย ระดับชั้นประถมศึกษาและระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มีสถานศึกษาในสังกัด จำนวนโรงเรียนในสังกัดทั้งหมด 199 โรงเรียน จำแนกเป็นโรงเรียนขนาดใหญ่ 6 โรงเรียน โรงเรียนขนาดกลาง 79 โรงเรียน โรงเรียนขนาดเล็ก 114 โรงเรียน โดยใช้เกณฑ์โรงเรียนจำแนกตามขนาด 3 ขนาด โรงเรียนที่มีนักเรียนตั้งแต่ 1-120 คน เป็นโรงเรียนขนาดเล็ก โรงเรียนขนาดกลางที่มีนักเรียนตั้งแต่ 121- 499 คน ขึ้นไป โรงเรียนขนาดใหญ่ที่มีนักเรียนตั้งแต่ มากกว่า 500 คน ขึ้นไป ซึ่งสภาพการดำเนินงานของโรงเรียนขนาดเล็กในปัจจุบันยังคงมีปัญหาอย่างต่อเนื่องปัญหาทางด้านวิชาการโรงเรียนขนาดเล็กจะขาดแคลนสื่อ วัสดุ อุปกรณ์

ครูภัณฑ์ อุปกรณ์ การเรียนการสอนที่เหมาะสมทันสมัย ไม่เพียงพอกับความต้องการและความจำเป็นที่จะใช้ ขาดแคลนหนังสือเรียน หนังสืออ่านประกอบแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนและชุมชน เนื่องจากงบประมาณมีจำกัดไม่เพียงพอกับความต้องการทำให้ผู้เรียนไม่สามารถศึกษาหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ได้อย่างหลากหลายครูขาดประสบการณ์ในการสร้างสื่อการเรียนการสอน และขาดความรู้ความเข้าใจในการใช้สื่อเทคโนโลยีนักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ มีปัญหาด้านการคิดวิเคราะห์และการคำนวณนักเรียนขาดแรงจูงใจในการเรียน พื้นฐานทางการเรียนของนักเรียนต่างกันต่างกันทำให้การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูมีความยุ่งยาก นักเรียนขาดเรียนบ่อยและขาดติดต่อกันเป็นเวลานานโรงเรียนขนาดเล็กมีปัญหาทางด้านบุคลากร คือขาดแคลนบุคลากรมีครูไม่ครบชั้นเรียนมีครูไม่ตรงกับสาขาวิชาเอกหรือวิชาที่ถนัดและครูต้องรับภาระหนัก สอนหลายระดับชั้น หลากรายวิชาครูขาดขวัญและกำลังใจ ตลอดจนแรงจูงใจในการปฏิบัติงานจึงทำงานได้ไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร บุคลากรมีการย้ายบ่อย ทำให้เกิดความไม่ต่อเนื่องของงานที่ปฏิบัติ ขาดบุคลากรสายสนับสนุนการสอนได้ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3, 2559)

การบริหารงานวิชาการซึ่งเป็นหัวใจสำคัญของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 เป็นหน่วยงานที่จะต้องการให้ความรู้ทางวิชาการแก่นักเรียนเป็นสิ่งสำคัญ ซึ่งภารกิจในงานวิชาการนั้นโรงเรียนขนาดเล็ก ต้องสามารถที่จะปฏิบัติให้ได้ผลอย่างเป็นรูปธรรมเพื่อให้ส่งผลต่อนักเรียนเป็นผลผลิตของโรงเรียนโดยตรง โดยการดำเนินงานให้ได้ผลนั้นต้องอาศัยกระบวนการที่ประสิทธิผลยึดรูปแบบการบริหารงานวิชาการ ทำให้บุคลากรในโรงเรียนมีบทบาทในการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนร่วมกันโดยกระบวนการที่สำคัญประกอบด้วยกระบวนการบริหาร 4 ส่วนคือ การวางแผนพัฒนา การนำแผนไปปฏิบัติ การประเมินผลการปฏิบัติงาน และการปรับปรุงพัฒนางาน เป็นแนวทางทำให้โรงเรียนขนาดเล็กสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการวางแผนพัฒนาและบริหารจัดการศึกษาของผู้บริหารโรงเรียน และนอกจากนี้งานวิจัยอาจเป็นประโยชน์ให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการศึกษาใช้เป็นข้อมูลและเป็นแนวทางในการปรับปรุงงานบริหารวิชาการให้มีประสิทธิภาพ สำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก และเพื่อความก้าวหน้าของระบบการศึกษาไทยต่อไปในอนาคต

คำถามการวิจัย

1. สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นการบริหารงานวิชาการสำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 อยู่ในระดับใด

2. แนวทางการบริหารงานวิชาการ สำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ควรเป็นอย่างไร

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นการบริหารงานวิชาการ สำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3
2. เพื่อพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการ สำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3

ความสำคัญของการวิจัย

1. ทราบข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นการบริหารงานวิชาการ สำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3
2. ได้แนวทางการบริหารงานวิชาการ สำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัยดังนี้

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

ผู้วิจัยศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง กับการพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 จำนวน 7 ด้าน คือ 1) ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 2) ด้านการจัดการเรียนการสอน 3) ด้านการวิจัยทางการศึกษา 4) ด้านการนิเทศการศึกษา 5) ด้านการประกันคุณภาพทางการศึกษา 6) ด้านการวัดและประเมินผล 7) ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

เพื่อให้สอดคล้องกับคำถามการวิจัยและความมุ่งหมายของการวิจัย ผู้วิจัยจึงนำเสนอการวิจัยออกเป็น 2 ระยะ ดังต่อไปนี้

2.1 ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การบริหารงานวิชาการ ของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ประจำปีการศึกษา 2563

2.1.1 ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก หัวหน้าฝ่ายวิชาการ โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 จำนวน 114 โรงเรียน จำนวน 228 คน

2.1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก หัวหน้าฝ่ายวิชาการ โรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 144 คน กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ ตารางเครซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970) และได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) ประกอบด้วยผู้บริหาร 72 หัวหน้าฝ่ายวิชาการ 72 คน รวมทั้งสิ้น 144 คน

2.2 ระยะที่ 2 การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการ สำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3

2.2.1 การศึกษาข้อมูลจากโรงเรียนที่มีการปฏิบัติเป็นเลิศ (Best practice) ด้านการบริหารงานวิชาการ ผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์ ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนและหัวหน้าฝ่ายวิชาการ ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจงจากโรงเรียนที่มีการปฏิบัติงานเป็นเลิศด้านการบริหารงานวิชาการ (Best Practices) โรงเรียน ขนาดเล็ก จำนวน 3 แห่ง จากสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กาฬสินธุ์ เขต 3 จำนวน 2 โรงเรียน รวม 4 คน จากสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สกลนคร เขต 3 จำนวน 1 โรงเรียน 2 คน รวมผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์ ทั้งสิ้น 6 คน

2.2.2 การประเมินการพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการ

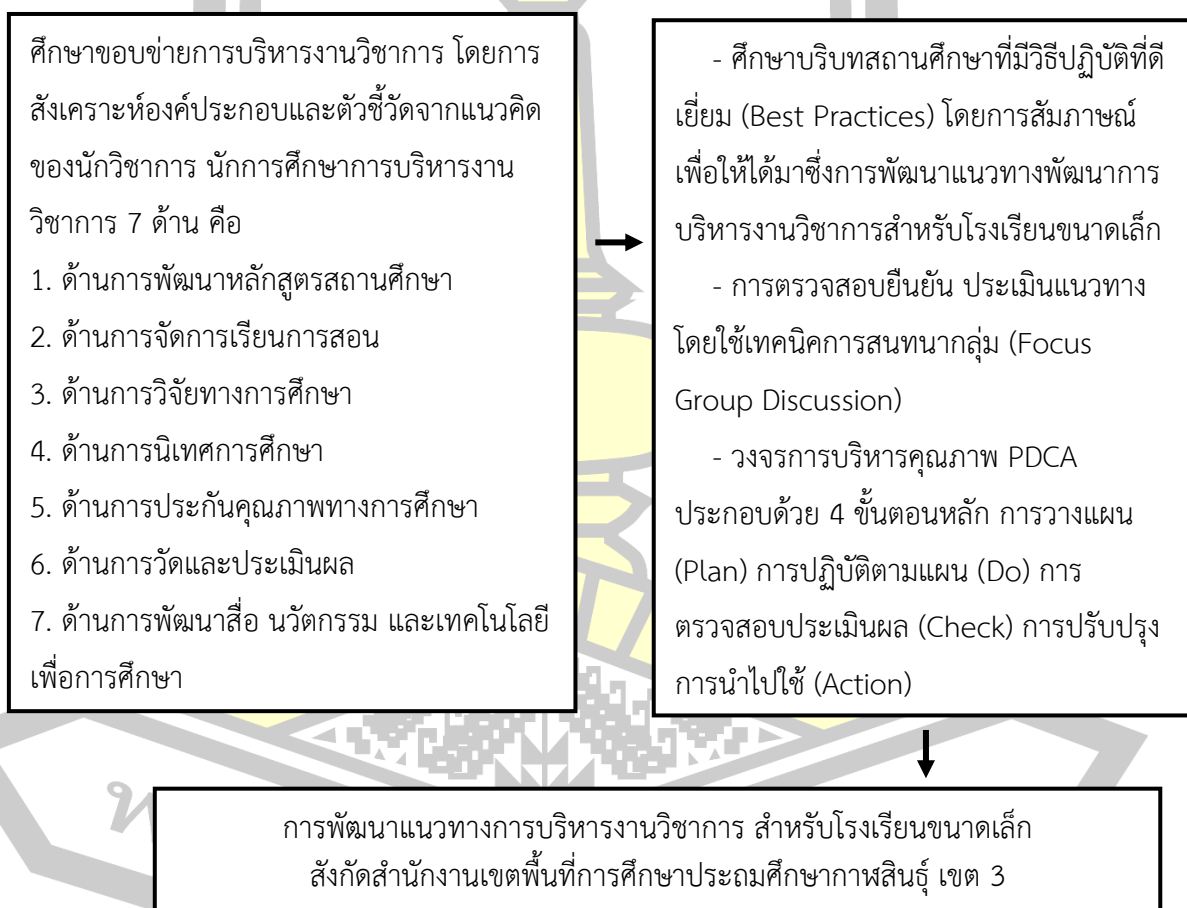
กลุ่มผู้ให้ข้อมูลซึ่งทำหน้าที่ประเมินแนวทาง ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญและมีประสบการณ์ในการบริหารงานวิชาการ ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา กาฬสินธุ์ เขต 3 โดยประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ จำนวน 9 คน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิชาการและขอบข่าย การบริหารงานวิชาการจากหน่วยงานและนักการศึกษาหลายท่านศึกษาขอบข่ายการบริหารงาน วิชาการ (อุทัย บุญประเสริฐ, 2540; กมล ภูประเสริฐ, 2547; รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ, 2550; สำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2550; จันทราณี สงวนนาม, 2551) ผู้วิจัยจึงได้ สังเคราะห์ ออกมาเป็นขอบข่ายการบริหารงานวิชาการในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ เพื่อความเหมาะสมสำหรับการ ศึกษาการพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการ สำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขต

พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาพสนธิ์ เขต 3 จำนวน 7 ด้าน ได้แก่ 1. ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 2. ด้านการจัดการเรียนการสอน 3. ด้านการวิจัยทางการศึกษา 4. ด้านการนิเทศการศึกษา 5. ด้านการประกันคุณภาพทางการศึกษา 6. ด้านการวัดและประเมินผล 7. ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

แนวคิดเกี่ยวกับกระบวนการบริหารงานวิชาการในการดำเนินงานของโรงเรียน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2554; สุธรรม ธรรมทัศนานนท์, 2559) ใช้วงจรการบริหารคุณภาพ PDCA ประกอบด้วย 4 ขั้นตอนหลัก คือ การวางแผน (Plan) การปฏิบัติตามแผน (Do) การตรวจสอบประเมินผล (Check) และการปรับปรุงการนำไปใช้ (Action) จากที่กล่าวมา สามารถสรุปเป็นกรอบแนวคิดสำหรับใช้ในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ตามกรอบแนวคิด ดังนี้

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. สภาพปัจจุบันการบริหารงานวิชาการ หมายถึง สภาวะหรือกระบวนการจัดกิจกรรมในงานวิชาการ ซึ่งเป็นภารกิจหลักให้เกิดการปรับปรุง พัฒนา และเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียนหรือผู้รับบริการ ครูและบุคลากรทางการศึกษาขนาดเล็กเล็กในปัจจุบันที่ดำเนินการอยู่หรือกำลังดำเนินการ ทั้งเชิงบวกและเชิงลบที่เกี่ยวกับงานวิชาการทั้ง 7 ด้าน ได้แก่ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการวิจัยทางการศึกษา ด้านการนิเทศการศึกษา ด้านการประกันคุณภาพทางการศึกษา ด้านการวัดและประเมินผล ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยี

2. สภาพที่พึงประสงค์การบริหารงานวิชาการ หมายถึง ความต้องการ ความประสงค์ คาดการณ์หรือหวังผลว่า ควรจะเป็น หรือสิ่งที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ทั้ง 7 ด้าน ได้แก่ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการวิจัยทางการศึกษา ด้านการนิเทศการศึกษา ด้านการประกันคุณภาพทางการศึกษา ด้านการวัดและประเมินผล ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยี

3. ความต้องการจำเป็น หมายถึง ความแตกต่างระหว่างสภาพที่เป็นอยู่ในปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ที่ต้องได้รับการพัฒนาและปรับปรุง แก้ไข ตามการรับรู้ของกลุ่มผู้ให้ข้อมูล เพื่อให้เกิดการพัฒนาเปลี่ยนแปลงให้ดีขึ้น

4. แนวทางการบริหารงานวิชาการ หมายถึง วิธีที่ใช้ยึดถือเป็นแบบอย่างในการดำเนินงานต่าง ๆ ที่ผู้เสนอได้ศึกษาหรือพัฒนาขึ้นเพื่อนำไปใช้ให้เกิดผลสำเร็จในการปฏิบัติต่อไป ซึ่งประกอบด้วย หลักการ เหตุผล วิธีดำเนินการ วิธีการประเมินแนวความคิดของผู้วิจัยที่พัฒนามาจากกระบวนการวิจัยโดยผ่านความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้าฝ่ายวิชาการโรงเรียน ที่ให้ข้อเสนอแนะ ข้อเสนอหรือวิธีการอุปสรรคและข้อขัดข้องต่าง ๆ ที่ทำให้งานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 บรรลุวัตถุประสงค์และใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงานวิชาการทั้ง 7 ด้าน ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ดังนี้

4.1 การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา หมายถึง การปรับปรุงหลักสูตร สร้างหลักสูตรใหม่ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายทางการจัดการศึกษาที่ต้องการให้ผู้เรียน เกิดการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น และกระบวนการหรือขั้นตอนของการตัดสินใจหาทางเลือกทางการเรียนการสอนให้เหมาะสม เพื่อการปรับปรุง เปลี่ยนแปลงทางการเรียนการสอนไปในทางที่ดีขึ้น เพื่อให้เหมาะสมกับผู้เรียนและสถานศึกษาโดยผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีส่วนร่วม

4.2 การจัดการเรียนการสอน หมายถึง กระบวนการในการจัดกิจกรรมโดยวิธีต่าง ๆ

อย่าง

หลากหลายให้แก่ผู้เรียน ทั้งที่เป็นกิจกรรมในห้องเรียนและนอกห้องเรียน เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถและคุณลักษณะต่าง ๆ ตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร ที่มุ่งให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างแท้จริงเกิดการพัฒนาดตนเองและตามคุณลักษณะให้เป็นไปตามเป้าหมายที่ตั้งไว้

4.3 การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา หมายถึง กระบวนการศึกษาค้นคว้า รวบรวมข้อมูลต่าง ๆ อย่างมีระเบียบ และมีจุดมุ่งหมายอย่างแน่นอนแล้วนำข้อมูลต่าง ๆ มาทำการวิเคราะห์เปรียบเทียบความหมายตลอดจนหาเหตุผล และความเป็นมาของข้อมูลทำการสรุปอย่างมีระบบ โดยใช้วิธีการทางวิทยาศาสตร์และทางสถิติ ทั้งนี้เพื่อให้ได้มาซึ่งความจริงและหลักการบางอย่าง เป็นการพัฒนาความก้าวหน้าทางวิชาการ พัฒนาคุณภาพการศึกษา พัฒนาผู้เรียน และเป็นการพัฒนาผู้วิจัยเองด้วย

4.4 การนิเทศการศึกษา หมายถึง กระบวนการพัฒนาครู เพื่อให้ครูปรับปรุงและพัฒนาการจัดการจัดกระบวนการเรียนรู้ เพื่อให้การจัดการศึกษาบรรลุจุดมุ่งหมายที่วางไว้ กระบวนการชี้แนะแนวทาง

4.5 การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา หมายถึง การดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดมาตรฐานคุณภาพการศึกษาโดยใช้ผู้เรียนเป็นตัวกำหนด และกระบวนการแบบแผนตรวจสอบหรือประเมินตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ การประกันคุณภาพเป็นกระบวนการในการควบคุมตรวจสอบและประเมินผลการทำงานอย่างเป็นระบบของการบริหารงานของโรงเรียน

4.6 การวัดผล ประเมินผล หมายถึง การบริหารงานด้านการวัดและประเมินผล การดำเนินงานด้านการวัดและประเมินผล และการรายงานด้านการวัดและประเมินผล

4.7 การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี หมายถึง การวางแผนด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี การบริหารงานด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี และประเมินผล การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี

5. ผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก หมายถึง ผู้อำนวยการโรงเรียนหรือผู้รักษาการในตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ที่มีนักเรียนตั้งแต่ 1-120 คน

6. หัวหน้าฝ่ายวิชาการโรงเรียนขนาดเล็ก หมายถึง หัวหน้างานฝ่ายวิชาการและหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ที่มีนักเรียนตั้งแต่ 1-120 คน

7. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 หมายถึง ส่วนราชการที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการในระดับ

ภูมิภาค ที่จัดตั้งตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2553 และกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์การแบ่งส่วนราชการในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พ.ศ. 2546 ที่ดูแล ควบคุม กำกับ การปฏิบัติงานของสถานศึกษาในเขตจังหวัดกาฬสินธุ์ 7 อำเภอ ได้แก่ อำเภอห้วยผึ้ง อำเภอนาคู อำเภอเขาวง อำเภอกุฉินารายณ์ อำเภอนามน อำเภอคำม่วง และอำเภอสมเด็จ ซึ่งประกอบด้วยโรงเรียน จำนวน 199 แห่ง และแบ่งกลุ่มขนาดโรงเรียนตามเกณฑ์การแบ่งโรงเรียนระดับประถมของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้

- 7.1 โรงเรียนขนาดเล็ก หมายถึง โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 มีจำนวนนักเรียนน้อยกว่า 120 คน จำนวนทั้งสิ้น 115 โรงเรียน
- 7.2 โรงเรียนขนาดกลาง หมายถึง โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ 121 - 300 คน จำนวนทั้งสิ้น 78 โรงเรียน
- 7.3 โรงเรียนขนาดใหญ่ หมายถึง โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ 301 คน ขึ้นไป จำนวนทั้งสิ้น 6 โรงเรียน

8. วงจรการบริหารงานคุณภาพ PDCA ย่อมาจาก 4 คำ ได้แก่ Plan (วางแผน), Do (ปฏิบัติ), Check (ตรวจสอบ) และ Act (การดำเนินการให้เหมาะสม) ซึ่งวงจร PDCA สามารถประยุกต์ใช้ได้กับทุก ๆ เรื่องในชีวิตประจำวัน

8.1 P = Plan (ขั้นตอนการวางแผน) หมายถึง ขั้นตอนการวางแผนครอบคลุมถึงการกำหนดกรอบหัวข้อที่ต้องการปรับปรุงเปลี่ยนแปลง ซึ่งรวมถึงการพัฒนาสิ่งใหม่ ๆ การแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงาน พร้อมกับพิจารณาว่ามีความจำเป็นต้องใช้ข้อมูลใดบ้างเพื่อการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงนั้น โดยระบุวิธีการเก็บข้อมูลและกำหนดทางเลือกในการปรับปรุงให้ชัดเจน ซึ่งการวางแผนจะช่วยให้กิจการสามารถคาดการณ์สิ่งที่เกิดขึ้นในอนาคต และช่วยลดความสูญเสียต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้นได้ ทั้งในด้านแรงงาน วัสดุดิบ ชั่วโหม่งการทำงาน เงิน และเวลา

8.2 D = Do (ขั้นตอนการปฏิบัติ) ขั้นตอนการปฏิบัติ หมายถึง การลงมือปรับปรุงเปลี่ยนแปลงตามทางเลือกที่ได้กำหนดไว้ในขั้นตอนการวางแผน ซึ่งในขั้นตอนนี้ต้องมีการตรวจสอบระหว่างการทำงานว่าได้ดำเนินไปในทิศทางที่ตั้งใจหรือไม่ เพื่อทำการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงให้เป็นไปตามแผนการที่ได้วางไว้

8.3 C = Check (ขั้นตอนการตรวจสอบ) ขั้นตอนการตรวจสอบ หมายถึง การประเมินผลที่ได้รับจากการปรับปรุงเปลี่ยนแปลง เพื่อให้ทราบว่า ในขั้นตอนการปฏิบัติงานสามารถบรรลุเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดไว้หรือไม่ แต่สิ่งสำคัญก็คือ ต้องรู้ว่าจะตรวจสอบอะไรบ้างและบ่อยครั้งแค่ไหน เพื่อให้ข้อมูลที่ได้จากการตรวจสอบเป็นประโยชน์สำหรับขั้นตอนถัดไป

8.4 A = Action (ขั้นตอนการดำเนินงานให้เหมาะสม) ขั้นตอนการดำเนินงานให้เหมาะสมหมายถึง ผลที่เกิดขึ้นเป็นไปตามแผนที่วางไว้ หรือไม่เป็นไปตามแผนที่วางไว้ หากเป็นกรณีแรก ก็ให้นำแนวทางหรือกระบวนการปฏิบัตินั้นมาจัดทำให้เป็นมาตรฐาน พร้อมทั้งหาวิธีการที่จะปรับปรุงให้ดียิ่งขึ้นไปอีก ซึ่งอาจหมายถึง สามารถบรรลุเป้าหมายได้เร็วกว่าเดิม หรือเสียค่าใช้จ่ายน้อยกว่าเดิม หรือทำให้คุณภาพดียิ่งขึ้นก็ได้ แต่ถ้าหากเป็นกรณีที่สอง คือ ผลที่ได้ไม่บรรลุวัตถุประสงค์ตามแผนที่วางไว้ ควรนำข้อมูลที่รวบรวมไว้มาวิเคราะห์และพิจารณาว่าควรจะดำเนินการอย่างไร เช่น มองหาทางเลือกใหม่ที่น่าจะเป็นไปได้ ใช้ความพยายามให้มากขึ้นกว่าเดิม ขอความช่วยเหลือจากผู้รู้ หรือเปลี่ยนเป้าหมายใหม่ เป็นต้น

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการ สำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 องค์ความรู้ที่ศึกษามี ดังต่อไปนี้

1. การบริหารการศึกษา
2. การบริหารสถานศึกษา
3. การบริหารงานวิชาการ
4. ขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ
5. บริบทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 6.1 งานวิจัยในประเทศ
 - 6.2 งานวิจัยต่างประเทศ

การบริหารการศึกษา

1. ความหมายของการบริหารการศึกษา

ความหมายของ การบริหารการศึกษา ได้มีผู้ให้ทัศนะเกี่ยวกับความหมายของการบริหารการศึกษาไว้หลายประการ ดังนี้

ภาวิดา ธาราศรีสุทธิ และวิบูลย์ ไทวณะบุตร (2542) ได้ให้ความหมาย การบริหารการศึกษา หมายถึง กิจกรรมต่าง ๆ ที่บุคคลหลายคนร่วมกันดำเนินการ เพื่อพัฒนาสมาชิกของสังคมในทุก ๆ ด้าน นับแต่บุคลิกภาพ ความรู้ ความสามารถ เจตคติ พฤติกรรม คุณธรรม เพื่อให้มีค่านิยมตรงกันกับความต้องการของสังคม โดยกระบวนการต่าง ๆ ที่อาศัยควบคุมสิ่งแวดล้อมให้มีผลต่อบุคคล และอาศัยทรัพยากรตลอดจนเทคนิคต่าง ๆ อย่างเหมาะสม เพื่อให้บุคคลพัฒนาไปตรงตามเป้าหมายของสังคมที่ตนดำเนินชีวิตอยู่และคำว่า สถานศึกษา หมายความว่า สถานพัฒนาเด็กปฐมวัย โรงเรียน ศูนย์การศึกษาพิเศษ ศูนย์การศึกษานอกระบบและอริยาศัย ศูนย์การเรียน วิทยาลัย วิทยาลัยชุมชน สถาบันหรือสถานศึกษาที่เรียกชื่ออย่างอื่นของรัฐที่มีอำนาจหน้าที่หรือมีวัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติและตามประกาศกระทรวง

ธีระ รุญเจริญ (2546) ได้ให้ความหมาย การบริหารการศึกษา หมายถึง การดำเนินการของกลุ่มบุคคลในการบริหารจัดการในด้านวิชาการ งบประมาณ บุคลากรและการบริหารทั่วไป โดยยึดหลักการกระจายอำนาจ หลักการมีส่วนร่วม หลักการคืนอำนาจจัดการศึกษาให้ประชาชน หลักการบริหารตนเอง หลักการตรวจสอบถ่วงดุล เพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้สามารถพัฒนาคน (นักเรียน) ให้มีคุณภาพ และอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

สุธรรม ธรรมทัศนานนท์ (2554) ได้ให้ความหมาย การบริหารการศึกษา หมายถึง การดำเนินการของกลุ่มบุคคล เพื่อพัฒนาให้มีคุณภาพทั้งความรู้ ความคิด ความสามารถและความเป็นคนดีที่หมายถึงการดำเนินงานของกลุ่มบุคคล ซึ่งอาจเป็นการดำเนินงานของครูใหญ่ร่วมกับครูน้อยในโรงเรียน อธิการบดีร่วมกับอาจารย์ในมหาวิทยาลัย รัฐมนตรีกระทรวงศึกษาธิการร่วมกับอธิบดีกรมต่าง ๆ และครูอาจารย์ในสถานบันการศึกษาต่าง ๆ และกลุ่มบุคคลเหล่านี้ต่างร่วมมือกันพัฒนาคนให้มีคุณภาพทั้งสิ้น การจะพัฒนาคนให้มีคุณภาพได้นั้นจะต้องมีการดำเนินการในการเรียนการสอน การจัดกิจกรรม การวัดผล การจัดอาคารสถานที่และพัสดุครุภัณฑ์ การสรรหาคูคนมาดำเนินการหรือมาทำการสอนในสถาบันการศึกษา การปกครองนักเรียน เพื่อให้นักเรียนเป็นคนดีมีวินัยและอื่น ๆ ซึ่งการดำเนินงานเหล่านี้รวมเรียกว่า ภารกิจทางการบริหารการศึกษา หรืองานบริหารการศึกษา

สัมมา ธรนิธย์ (2556) ได้ให้ความหมาย การบริหารการศึกษา หมายถึง การดำเนินการของกลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา โดยมีการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ และมีการสั่งการควบคุมและจัดการ เพื่อใช้ทรัพยากรทางการศึกษาที่มีอยู่อย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีจุดมุ่งหมายคือ ผลผลิตหรือผู้เรียนต้องมีคุณภาพสูงสุด และบรรลุผลตามเป้าหมายที่วางไว้

ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวความคิดนักการศึกษาจึงสรุปได้ว่า การบริหารการศึกษา หมายถึง การดำเนินงานของกลุ่มบุคคล ที่ร่วมมือกันพัฒนาคนให้มีคุณภาพ การจะพัฒนาคนให้มีคุณภาพได้นั้นจะต้องมีการดำเนินการในการเรียนการสอน การจัดกิจกรรม การวัดผล การจัดอาคารสถานที่และพัสดุครุภัณฑ์ การสรรหาคูคนมาดำเนินการหรือมาทำการสอนในสถาบันการศึกษา การปกครองนักเรียนเพื่อให้นักเรียนเป็นคนดีมีวินัยและอื่น ๆ ซึ่งถือว่าเป็นภารกิจทางการบริหารการศึกษา หรืองานบริหารการศึกษา

2. ความสำคัญของการบริหารการศึกษา

หลักการบริหารศึกษานั้นมีความสำคัญต่อหน่วยงานทางการศึกษาตั้งที่มีนักวิชาการได้สรุปเกี่ยวกับความสำคัญของหลักการบริหารการศึกษาไว้ดังนี้

สุธี สุทธิสมบุรณ์และสมาน รังสิโยภุชณ์ (2536) กล่าวถึงความสำคัญของการบริหารสรุปได้ดังนี้

1. การบริหารนั้นได้เจริญเติบโตควบคู่กับการดำรงชีวิตของมนุษย์ และเป็นสิ่งช่วยให้มนุษย์ดำรงชีวิตร่วมกันได้อย่างผาสุก

2. จำนวนประชากรที่เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว เป็นผลทำให้องค์กรต่าง ๆ ต้องขยายงานด้านบริหารให้กว้างขวางมากยิ่งขึ้น

3. การบริหารเป็นเครื่องบ่งชี้ให้ทราบถึงความเจริญก้าวหน้าของสังคม ความก้าวหน้าทางวิทยาการ (Technology) ด้านต่าง ๆ ทำให้การบริหารเกิดการเปลี่ยนแปลงและก้าวหน้าอย่างรวดเร็วยิ่งขึ้น

4. การบริหารเป็นวิธีที่สำคัญในอันที่นำสังคมและโลกไปสู่ความเจริญก้าวหน้า

5. การบริหารจะช่วยชี้ให้ทราบถึงแนวโน้มในด้านความเจริญและความเสื่อมของสังคมในอนาคต

6. การบริหารมีลักษณะการทำงานร่วมกันของกลุ่มบุคคลในองค์กร ความสำเร็จของการบริหารจึงอยู่กับสภาพแวดล้อมของสังคมและวัฒนธรรมทางการเมืองอยู่เป็นอันมาก

7. การบริหารมีลักษณะต้องใช้อุบายวิวินิจฉัยสั่งการเป็นเครื่องมือ และการวินิจฉัยสั่งการเป็นเครื่องมือแสดงให้เห็นถึงความสามารถของนักบริหารและความเจริญเติบโตของการบริการ

8. ชีวิตประจำวันของมนุษย์ไม่ว่าในครอบครัว หรือในองค์กรย่อมมีส่วนเกี่ยวพันกับการบริหารอยู่เสมอ ดังนั้นการบริหารจึงเป็นเรื่องน่าสนใจและจำเป็นต่อการดำรงชีวิตอย่างฉลาด

9. การบริการกับการเมืองเป็นสิ่งคู่กัน ไม่อาจแยกจากกันโดยเด็ดขาด

สมศักดิ์ คงเที่ยง (2543) ได้อธิบาย ความสำคัญการบริหารการจัดการศึกษา ที่ให้ได้คุณภาพต้องอาศัยทรัพยากรทางการศึกษาโดยผู้บริหารและผู้เกี่ยวข้องจะต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารจัดการทรัพยากรทางการศึกษาและสามารถบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลบรรลุผลสำเร็จตามความมุ่งหมายได้

สมาน อัสวภูมิ (2551) ได้อธิบาย ความสำคัญการบริหารการศึกษา ในปัจจุบันมีความสำคัญและความจำเป็นยิ่งขึ้นทุกที ๆ ทั้งนี้เพราะการศึกษานอกจากจะเป็นเรื่องที่มีความซับซ้อนยุ่งยากแล้วยังมีประกอบอื่น ๆ อีกมากที่มีผลสะท้อนต่อการบริหารการศึกษา ทำให้เกิดปัญหาต่าง ๆ อยู่เรื่อย ๆ ซึ่งผู้บริหารการศึกษาจะต้องเผชิญการแก้ปัญหาเหล่านั้นอยู่ตลอดเวลา ในบางประเทศการบริหารการศึกษานับว่าเป็นอาชีพที่สำคัญอย่างหนึ่งไม่ต่ำกว่าอาชีพอื่น ๆ เช่น แพทย์ วิศวกร ฯลฯ ซึ่งพวกเขาเหล่านี้จะต้องได้รับ การฝึกหัดอบรมมาเป็นเวลาหลายปีจึงจะมีความสามารถในการประกอบอาชีพได้ ผู้บริหารการศึกษาก็เช่นเดียวกันจำเป็นจะต้องได้รับการฝึกอบรมมา โดยตรงจึงจะจัดการศึกษาได้ดี คือสามารถที่จะแก้ปัญหาต่าง ๆ ได้

จากแนวคิดของนักการศึกษา ผู้วิจัยจึงสรุปได้ว่า ความสำคัญการบริหารการศึกษา คือ ช่วยให้การดำรงชีพของมนุษย์เป็นไปอย่างผาสุก เป็นเครื่องบ่งชี้ให้ทราบถึงความเจริญก้าวหน้าของสังคมความก้าวหน้าทางวิทยาการ ด้านต่าง ๆ ทำให้การบริหารเกิดการเปลี่ยนแปลงและก้าวหน้า

อย่างรวดเร็วยิ่งขึ้น โดยต้องมีการบริหารทรัพยากรเพราะเป็นสิ่งจำเป็นต่อการบริหารขององค์กร เนื่องจากทรัพยากรช่วยในการสนับสนุนการดำเนินกิจกรรมเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการดำเนินงาน ควบคุมการดำเนินงานขององค์กร ส่งเสริมกิจกรรมใหม่ ๆ และเป็นการกระจายความต้องการทรัพยากรในการดำเนินงานของหน่วยงานต่าง ๆ นั้นเพื่อทราบถึงความเจริญก้าวหน้าของสังคม เสาะแสวงหาความคิดใหม่ ๆ และทำให้การดำเนินงานบรรลุเป้าหมาย

การบริหารสถานศึกษา

1. ความหมายของการบริหารสถานศึกษา

มีผู้ให้ความหมายของการบริหารสถานศึกษาหรือสถานศึกษาไว้ต่าง ๆ กันดังนี้

ภาวิดา ธาราศรีสุทธิ และวิบูลย์ ไทวณะบุตร (2542) ได้ให้ความหมาย การบริหารสถานศึกษา หมายถึงกรกิจกรรมต่าง ๆ ของกลุ่มบุคคลหลายคนร่วมกันดำเนินการ เพื่อพัฒนาสมาชิกของสังคมในทุก ๆ ด้านนับแต่บุคลิกภาพ ความรู้ ความสามารถ เจตคติ พฤติกรรม คุณธรรม เพื่อให้ค่านิยมตรงกันกับความต้องการของสังคม โดยกระบวนการต่าง ๆ ที่อาศัยควบคุมสิ่งแวดล้อมให้มีผลต่อบุคคล และอาศัยทรัพยากร ตลอดจนเทคนิคต่าง ๆ อย่างเหมาะสม เพื่อให้บุคคลพัฒนาไปตรงตามเป้าหมายของสังคมที่ตนดำเนินชีวิตอยู่

นิพนธ์ กินาวงศ์ (2543) ได้ให้ความหมายของการบริหารสถานศึกษา ไว้ 3 ลักษณะ โดยสรุปความหมายไว้ดังนี้

1. การบริหารสถานศึกษา หมายถึง การทำงานร่วมกันของกลุ่มคนในการให้บริการทางการศึกษาแก่นักเรียน โดยทำให้เกิดความร่วมมือกันทั้งครู ผู้ปกครอง นักเรียน และประชาชนทั่วไป
2. การบริหารสถานศึกษา หมายถึง การใช้ทรัพยากรทางการบริหารให้เกิดประโยชน์สูงสุดเพื่อพัฒนาคุณภาพของพลเมือง โดยวิถีจัดการองค์การ การสั่งการ และการอำนวยการตามนโยบายของรัฐ
3. การบริหารสถานศึกษา หมายถึง การนำ การควบคุมระบบ การจัดกิจกรรมต่าง ๆ ที่บุคคลหลายคนร่วมกันดำเนินการทั้งครู ผู้ปกครอง นักเรียน และประชาชนทั่วไปเพื่อพัฒนาสมาชิกของสังคมในทุก ๆ ด้าน เพื่อให้บุคคลมีคุณลักษณะที่ดีตรงตามความต้องการของสังคมโดยการใช้กระบวนการต่าง ๆ และเทคนิควิธีที่หลากหลายทั้งในระบบโรงเรียนและนอกระบบโรงเรียน

รุ่งแก้ว แดง (2544) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การบริหารโรงเรียน หมายถึง การบริหารงานทั้งหมดภายในโรงเรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งงานด้านการเรียนการสอนทั้งหมดนับตั้งแต่เรื่องของหลักสูตร กระบวนการเรียนรู้ การวัดผล ซึ่งในปัจจุบันอาจเรียกใหม่ว่า เป็นงานด้านการเรียนรู้

ของผู้เรียน ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาจึงต้องให้ความสำคัญกับงานวิชาการเป็นอันดับหนึ่ง และผู้บริหารต้องอยู่ที่สถานศึกษา ไม่จำเป็นไม่ควรออกนอกสถานศึกษา เพื่อจะได้มีเวลาบริหารการเรียนการสอนได้อย่างเต็มที่

ปรัชญา เวสารัชช์ (2554) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง ผู้ที่ทำหน้าที่เป็นหัวหน้าหรือผู้ดำเนินการเพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายขององค์กรโดยใช้กระบวนการบริหาร กลุ่มบุคคลกระบวนการต่าง ๆ ในการดำเนินงานของกลุ่มบุคคลให้เปลี่ยนวิธีคิดวิธีทำงานใหม่ เป็นผู้นำทางความคิดการแก้ปัญหาการตัดสินใจ เป็นครูฝึกทักษะและการจูงใจจัดเตรียมจัดสรรการใช้ทรัพยากรต่าง ๆ ให้เป็นกลุ่มงานที่สัมพันธ์กันอย่างดี โครงสร้างกลุ่มงานที่สามารถทำงานร่วมกันได้ต้องจัดคนที่เหมาะสมกับงานแต่ละด้านมีกำลังคนที่มีความสามารถพร้อมสร้างบุคลากรให้ทำงานได้อย่างถูกต้องเพื่อให้บุคคลร่วมมือกันพัฒนาคุณภาพของงานภายในสถานศึกษาและให้บริการทางการศึกษาแก่สมาชิกของสังคม ดังนั้นการบริหารสถานศึกษาซึ่งถ้าดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพย่อมก่อให้เกิดประสิทธิผล

กาญจน์ เรืองมนตรี และธรินธร นามวรรณ (2557) ได้ให้ความหมาย การบริหารสถานศึกษา หมายถึง การบริหารกิจการทุกชนิดในสถานศึกษาหรือโรงเรียนที่เกี่ยวกับการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนให้ได้ผลดี และมีประสิทธิภาพที่สุด

จากแนวความคิดนักการศึกษา ผู้วิจัยสรุปได้ว่า การบริหารสถานศึกษาเป็นกระบวนการที่เป็นทั้งศาสตร์และศิลป์ ที่ผู้บริหารทางการศึกษาใช้ในกิจกรรมทางการศึกษาและเป็นภารกิจหลักของผู้บริหารที่จะต้องกำหนดแบบแผน วิธีการ และขั้นตอนต่าง ๆ ในการปฏิบัติงานไว้อย่างมีระบบ เพื่อพัฒนาระบบการบริหารไม่ให้เกิดกระทบกระเทือนต่อส่วนอื่น ๆ การใช้ทรัพยากรทางการบริหารให้เกิดประโยชน์สูงสุดเพื่อพัฒนาคุณภาพของพลเมือง โดยวิธีจัดการองค์การ การสั่งการ และการอำนวยความสะดวกตามนโยบายของรัฐ การบริหารสถานศึกษา หมายถึง การนำ การควบคุมระบบ การจัดกิจกรรมต่าง ๆ ที่บุคคลหลายคนร่วมกันดำเนินการทั้งครู ผู้ปกครอง นักเรียน และประชาชนทั่วไป เพื่อพัฒนาสมาชิกของสังคมในทุก ๆ ด้าน เพื่อให้บุคคลมีคุณลักษณะที่ดีตรงตามความต้องการของสังคมโดยใช้กระบวนการต่าง ๆ และเทคนิควิธีที่หลากหลายทั้งในระบบโรงเรียนและนอกระบบโรงเรียน

2. ความสำคัญของการบริหารสถานศึกษา

การบริหารสถานศึกษาเป็นงานที่มีความสำคัญเป็นสิ่งที่ส่งผลให้องค์การมุ่งไปสู่ความสำเร็จของการทำกิจกรรมอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลตามเป้าหมาย ฉะนั้น จึงมีนักการศึกษาได้ให้ความสำคัญของการบริหารสถานศึกษา ดังนี้

สุธี สุทธิสมบุรณ์ และสมาน รังสิโยภุชม์ (2536) ให้ความสำคัญกับการบริหารสถานศึกษา นั้นได้เจริญเติบโตควบคู่กับการดำรงชีพของมนุษย์ และเป็นสิ่งช่วยให้มนุษย์ดำรงชีวิตร่วมกันอยู่ได้อย่างผาสุก จำนวนประชากรที่เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว เป็นผลทำให้องค์การต่าง ๆ ต้องขยายงานด้านบริหารให้กว้างขวางเพิ่มขึ้น เป็นเครื่องบ่งชี้ให้ทราบถึงความเจริญก้าวหน้าของสังคม ความก้าวหน้าทางวิทยาการด้านต่าง ๆ ทำให้การบริหารเกิดการเปลี่ยนแปลงและก้าวหน้ารวดเร็ว ยิ่งขึ้นการบริหารเป็นวิธีที่สำคัญในอันที่จะนำสังคมและโลกไปสู่ความเจริญก้าวหน้าช่วยชี้ให้ทราบถึงแนวโน้มทั้งในด้านความเจริญและความเสื่อมของสังคมในอนาคตและการบริหารมีลักษณะเป็นการทำงานร่วมกันของกลุ่มคนในองค์การ ความสำเร็จของการบริหารจึงขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อมทางสังคมและวัฒนธรรมทางการเมือง ต้องใช้การวินิจฉัยสั่งการเป็นเครื่องมือซึ่งสิ่งเหล่านี้เป็นความสามารถของนักบริหารและความเจริญเติบโตของการบริหาร

เสถียรภาพ พันธุ์ไฟโรจน์ (2543) ได้อธิบายความสำคัญของการบริหารสถานศึกษา และองค์กร ว่าเป็นการดำเนินการเป็นกระบวนการลูกโซ่ตั้งแต่การวางแผนนโยบาย กำหนดแผนงานอัตรา กำลังคน การสรรหาเลือกคนที่มีความสามารถเข้ามาทำงานในอัตราค่าตอบแทนที่เหมาะสม การวางโครงสร้างและกำหนดค่าตอบแทนและสวัสดิการ การฝึกอบรมให้คนทำงานได้ทำงานเป็นการ ประเมินผลการปฏิบัติงาน การเลื่อนตำแหน่งการโยกย้าย การพัฒนาศักยภาพให้บุคลากรทำงานได้ อย่างมีประสิทธิภาพอย่างต่อเนื่องมีขวัญกำลังใจและมีพฤติกรรมที่สอดคล้องกับวัฒนธรรมในองค์กร โดยตระหนักถึงความสำคัญของทรัพยากรมนุษย์ 3 ประการ คือ

1. ทรัพยากรมนุษย์เป็นทรัพย์สินขององค์กรมีใช้ค่าใช้จ่าย
2. ศักยภาพของมนุษย์พัฒนาได้ไม่มีที่สิ้นสุด
3. ทรัพยากรมนุษย์เป็นแหล่งสร้างเสริมและเพิ่มคุณค่าของผลผลิตและการ

บริการขององค์กร

พยอม วงศ์สารศรี (2544) ได้ให้ความสำคัญของการบริหารงานในองค์กรว่าอยู่ที่การบริหารทรัพยากรมนุษย์ไว้ดังนี้

1. ช่วยพัฒนาให้องค์กรเจริญเติบโตเพราะการบริหารทรัพยากรมนุษย์เป็นสื่อกลางในการประสานงานแผนกต่าง ๆ เพื่อแสวงหาวิธีการให้ได้บุคคลที่มีคุณสมบัติเหมาะสมเข้ามาทำงานองค์กรเมื่อบุคคลมีคุณสมบัติดังกล่าวยอมทำให้องค์กรเจริญเติบโตและพัฒนายิ่งขึ้น
2. ช่วยให้อุบัติการณ์ที่ปฏิบัติงานในองค์กรมีขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานเกิดความจงรักภักดีต่อองค์กรที่ตนปฏิบัติงานซึ่งจะส่งผลโดยตรงต่อผลผลิตขององค์กร
3. ช่วยเสริมสร้างความมั่นคงแก่สังคมและประเทศชาติการบริหารทรัพยากรมนุษย์

นงลักษณ์ วิรัชชัย (2545) ได้อธิบายความสำคัญ การบริหารสถานศึกษาว่า จะประสบความสำเร็จได้ก็ต่อเมื่อผู้บริหารมีคุณลักษณะดังต่อไปนี้คือ มีความสามารถทางการบริหาร มีภาวะผู้นำและมีวิสัยทัศน์การศึกษาเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้คนอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข การศึกษามีการพัฒนาไปไม่หยุดยั้ง สิ่งที่จะนำมาจัดกระทำ (การจัดจัดการ = การบริหาร) กับการศึกษาย่อมเปลี่ยนแปลงและพัฒนาขึ้นตามไปด้วยดังนั้นการบริหารการศึกษาจึงมีความสำคัญ เพราะต้องใช้ทั้งศาสตร์และศิลป์และเป็นศาสตร์ที่ได้รับการพัฒนาด้วย ปัจจุบันการบริหารการศึกษาต้องการมาตรฐานของความสามารถบางอย่างมีการฝึกอบรมอาชีพ มีการจัดทำอย่างมีระบบการบริหารเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับมนุษย์ถือว่าเป็นสัตว์สังคม สังคมมนุษย์เป็นสังคมที่มีการรวมตัวกันเป็นหมู่เหล่า มีการรวมกลุ่มเป็นชุมชนขนาดต่าง ๆ จากหมู่บ้านเป็นเมืองเป็นประเทศ การที่คนรวมกันเป็นกลุ่มย่อมต้องพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกันมีกิจกรรมการทำงานร่วมกันการทำงานร่วมกันจะเป็นไปด้วยความราบรื่นและยังเกิดความเจริญก้าวหน้า กลุ่มหรือสังคมจำเป็นต้องการจัดระบบและระเบียบต่าง ๆ ร่วมกันนี้คือสาเหตุที่ก่อให้เกิดสถาบันสังคมและบริหารขึ้น

สมาน อิศวภูมิ (2551) ได้อธิบาย ความสำคัญการบริหารการศึกษาว่า ในปัจจุบันมีความสำคัญและความจำเป็นยิ่งขึ้นทุกที ๆ ทั้งนี้เพราะการศึกษานอกจากจะเป็นเรื่องที่มีความซับซ้อนยุ่งยากแล้วยังมีประกอบอื่น ๆ อีกมากที่มีผลสะท้อนต่อการบริหารการศึกษา ทำให้เกิดปัญหาต่าง ๆ อยู่เรื่อย ๆ ซึ่งผู้บริหารการศึกษาจะต้องเผชิญการแก้ปัญหาเหล่านั้นอยู่ตลอดเวลา ในบางประเทศการบริหารการศึกษานับว่าเป็นอาชีพที่สำคัญอย่างหนึ่งไม่ต่ำกว่าอาชีพอื่น ๆ เช่น แพทย์ วิศวกร ฯลฯ ซึ่งพวกเขาเหล่านี้จะต้องได้รับ การฝึกหัดอบรมมาเป็นเวลาหลายปีจึงจะมีความสามารถในการประกอบอาชีพได้ ผู้บริหารการศึกษาก็เช่นเดียวกันจำเป็นจะต้องได้รับการฝึกอบรม โดยตรงจึงจะจัดการศึกษาได้ดี คือสามารถที่จะแก้ปัญหาต่าง ๆ ได้

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553) ได้ให้ความสำคัญ การบริหารสถานศึกษาเป็นภารกิจหลักของผู้บริหารที่จะต้องกำหนดแบบแผน วิธีการ และขั้นตอนต่าง ๆ ในการปฏิบัติงานไว้อย่างเป็นระบบ เพราะถ้าระบบบริหารงานไม่ดีจะกระทบกระเทือนต่อส่วนอื่น ๆ ของหน่วยงาน นักบริหารงานที่ดีจะต้องรู้จักบริหารงานนั้น จะต้องใช้ศาสตร์และศิลป์เพราะว่าการดำเนินงานมิใช่กิจกรรมที่ผู้บริหารจะกระทำ เพียงคนเดียว แต่ยังมีผู้ร่วมงานอีกหลายคนที่มีส่วนทำให้งานนั้นประสบความสำเร็จ ผู้ร่วมงานแต่ละคน มีความแตกต่างกัน ทั้งในด้านสติปัญญา ความสามารถ ความถนัดและความต้องการที่ไม่เหมือนกัน จึงเป็นหน้าที่ของผู้บริหารที่จะเป็นผู้นำเทคนิควิธีและกระบวนการบริหารที่เหมาะสมมาใช้ให้เกิดประสิทธิภาพและบรรลุเป้าหมายของสถานศึกษา

จากแนวคิดนักการศึกษา ผู้วิจัยสรุปได้ว่า การบริหารสถานศึกษามีความสำคัญ คือ เป็นกระบวนการที่มีทำให้เกิดการพัฒนาองค์กรเนื่องจากเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานขององค์กร เพื่อบริหารทรัพยากรมนุษย์ที่มุ่งไปสู่ความสำเร็จของการทำกิจกรรมอย่างมีประสิทธิภาพตาม

เป้าหมายการศึกษาย่อมเปลี่ยนแปลงและพัฒนาขึ้นตามไปด้วยดังนั้นการบริหารการศึกษาจึงมีความสำคัญ เพราะต้องใช้ทั้งศาสตร์และศิลป์และเป็นศาสตร์ที่ได้รับการพัฒนาด้วย ปัจจุบันการบริหารการศึกษาต้องการมาตรฐานของความสามารถอย่างมีการฝึกอบรมอาชีพ มีการจัดทำอย่างมีระบบการบริหารเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับมนุษย์ถือว่าเป็นสัตว์สังคม สังคมมนุษย์เป็นสังคมที่มีการรวมตัวกันเป็นหมู่เหล่า มีการรวมกลุ่มเป็นชุมชนขนาดต่าง ๆ จากหมู่บ้านเป็นเมืองเป็นประเทศ การที่คนรวมกันเป็นกลุ่มย่อมต้องพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกันมีกิจกรรมการทำงานร่วมกันการทำงานร่วมกันจะเป็นไปด้วยความราบรื่นและยังเกิดความเจริญก้าวหน้า กลุ่มหรือสังคมจำเป็นต้องมีการจัดระบบและระเบียบต่าง ๆ ร่วมกันนี่คือสาเหตุที่ก่อให้เกิดสถาบันสังคมและบริหารขึ้น

ขอบข่ายการบริหารสถานศึกษา 4 ฝ่าย

ขอบข่ายการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

กำหนดไว้ว่าการบริหารจัดการของสถานศึกษามีหน้าที่ให้บริการการศึกษาแก่ประชาชน และเป็นสถานศึกษาของรัฐจึงต้องนำหลักการว่าด้วยการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดีการบริหารงานในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามนโยบายการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่2) พ.ศ. 2545 มาตรา 39 ได้บัญญัติไว้ให้กระทรวงศึกษาธิการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาทั้งด้านวิชาการงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป ไปยังสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา ทั้งนี้การปฏิบัติงานในโรงเรียนให้ประสบความสำเร็จและมีประสิทธิภาพนั้น ผู้บริหารควรดำเนินงานภายในโรงเรียนอย่างมีระบบ โดยมีแผนการดำเนินงานที่แสดงลำดับขั้นตอนของการปฏิบัติงานเป็นกระบวนการ มีการกำหนดบุคลากรที่รับผิดชอบ มีแผนการควบคุม กำกับงานและการประเมินผลงานที่ชัดเจนตามลักษณะของงาน ดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2550)

1. การบริหารงานวิชาการ

การบริหารงานด้านวิชาการ เป็นภาระหลักในการดำเนินงานของโรงเรียนเพื่อพัฒนาผลผลิต คือ นักเรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามเป้าหมายของหลักสูตรสถานศึกษาและหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งให้มีการกระจายอำนาจในการบริหารจัดการไปให้สถานศึกษาให้มากที่สุด ด้วยเจตนารมณ์ที่จะให้สถานศึกษาดำเนินการได้โดยอิสระ คล่องตัว รวดเร็ว สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน สถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่น และการมีส่วนร่วมจากผู้มีส่วนได้เสียทุกฝ่ายซึ่งจะเป็นปัจจัยสำคัญทำให้สถานศึกษามีความเข้มแข็งในการบริหารและการจัดการสามารถพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ตลอดจนการวัดผลประเมินผล รวมทั้งการจัดปัจจัยเกื้อหนุนการพัฒนา

คุณภาพนักเรียน ชุมชน ท้องถิ่น ได้อย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2550)

ด้านการบริหารงานวิชาการ มีภาระหน้าที่ 17 อย่างด้วยกันคือ

- 1.1 การพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น
- 1.2 การวางแผนงานด้านวิชาการ
- 1.3 การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา
- 1.4 การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา
- 1.5 การพัฒนากระบวนการเรียนรู้
- 1.6 การวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน
- 1.7 การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา
- 1.8 การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้
- 1.9 การนิเทศการศึกษา
- 1.10 การแนะแนว
- 1.11 การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา
- 1.12 การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ
- 1.13 การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น
- 1.14 การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครั้ว องค์กร หน่วยงานสถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา
- 1.15 การจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา
- 1.16 การคัดเลือกหนังสือ แบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา
- 1.17 การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

2. การบริหารงบประมาณ

การบริหารงานด้านงบประมาณ เป็นงานที่เกี่ยวข้องกับงานธุรการ การเงินและพัสดุ เป็นการควบคุมการดำเนินงานทั่วไปของโรงเรียนด้านงานเอกสาร หลักฐานเอกสาร รวมทั้งการเงินการพัสดุ ให้ถูกต้องตามระเบียบแบบแผนของทางราชการและเป็นปัจจุบัน ทั้งนี้เพื่อบริการแก่งานต่าง ๆ ในโรงเรียนให้ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย จึงมุ่งเน้นความเป็นอิสระในการบริหารจัดการ มีความคล่องตัว โปร่งใส ตรวจสอบได้ ยึดหลักการบริหารมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์และบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน ให้มีการจัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สินของสถานศึกษารวมทั้งจัดหารายได้จาก

บริการมาใช้บริหารจัดการเพื่อประโยชน์ทางการศึกษา ส่งเสริมให้เกิดคุณภาพที่ดีขึ้นต่อผู้เรียนการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาให้คณะกรรมการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา ด้านการบริหารงานงบประมาณด้านการบริหารงานงบประมาณ มีภาระหน้าที่ 22 อย่างด้วยกัน คือ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2550)

- 2.1 การจัดทำแผนงบประมาณและคำขอตั้งงบประมาณเพื่อเสนอต่อปลัดกระทรวง ศึกษาธิการ หรือเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน แล้วแต่กรณี
- 2.2 การจัดทำแผนปฏิบัติการใช้จ่ายเงินตามที่ได้รับจัดสรรงบประมาณจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยตรง
- 2.3 การอนุมัติการใช้จ่ายงบประมาณที่ได้รับจัดสรร
- 2.4 การขอโอนและขอเปลี่ยนแปลงงบประมาณ
- 2.5 การรายงานผลการเบิกจ่ายงบประมาณ
- 2.6 การตรวจสอบติดตามและรายงานการใช้งบประมาณ
- 2.7 การตรวจสอบติดตามและรายงานการใช้ผลผลิตจากงบประมาณ
- 2.8 การระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา
- 2.9 การปฏิบัติงานอื่นใดตามที่ได้รับมอบหมายเกี่ยวกับกองทุนเพื่อการศึกษา
- 2.10 การบริหารจัดการทรัพยากรเพื่อการศึกษา
- 2.11 การวางแผนพัสดุ
- 2.12 การกำหนดรูปแบบรายการ หรือคุณลักษณะเฉพาะของครุภัณฑ์ หรือสิ่งก่อสร้างที่ใช้งบประมาณเพื่อเสนอต่อปลัดกระทรวงศึกษาธิการหรือเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานแล้วแต่กรณี
- 2.13 การพัฒนาระบบข้อมูลและสารสนเทศเพื่อการจัดทำและจัดหาพัสดุ
- 2.14 การจัดหาพัสดุ
- 2.15 การควบคุมดูแล บำรุงรักษาและจำหน่ายพัสดุ
- 2.16 การจัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สิน
- 2.17 การเบิกเงินจากคลัง
- 2.18 การรับเงิน การเก็บรักษาเงิน และการจ่ายเงิน
- 2.19 การนำเงินส่งคลัง
- 2.20 การจัดทำบัญชีการเงิน
- 2.21 การจัดทำรายงานทางการเงินและงบการเงิน
- 2.22 การจัดทำหรือจัดหาแบบพิมพ์บัญชี ทะเบียน และรายงาน

3. ด้านการบริหารงานบุคคล

การบริหารงานบุคคลในสถานศึกษา เป็นภารกิจสำคัญที่มุ่งส่งเสริมให้สถานศึกษาสามารถปฏิบัติงานเพื่อตอบสนองภารกิจของสถานศึกษา เพื่อดำเนินการด้านการบริหารงานบุคคลให้เกิดความคล่องตัวอิสระภายใต้กฎหมาย ระเบียบเป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาได้รับการพัฒนา มีความรู้ ความสามารถ มีขวัญกำลังใจ ได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติมีความมั่นคงและก้าวหน้าในวิชาชีพ ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของผู้เรียนเป็นสำคัญประกอบด้วย การจัดทำแผน/โครงการเกี่ยวกับบุคลากร การจัดบุคลากรให้เหมาะสมกับงาน การสร้างและบำรุงขวัญบุคลากร การให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของโรงเรียน การร่วมกิจกรรมของชุมชน การประชาสัมพันธ์โรงเรียน การให้บริการแก่ชุมชน และการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนและองค์กรต่าง ๆ ในท้องถิ่นแนวทางการดำเนินงานการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาให้คณะกรรมการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาดำเนินการบริหารงานบุคคล ด้านการบริหารงานบุคคล มีภาระหน้าที่ 20 อย่างด้วยกันคือ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2550)

ศึกษา

- 3.1 การวางแผนอัตรากำลัง
- 3.2 การจัดสรรอัตรากำลังข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
- 3.3 การสรรหาและบรรจุแต่งตั้ง
- 3.4 การเปลี่ยนตำแหน่งให้สูงขึ้น การย้ายข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
- 3.5 การดำเนินการเกี่ยวกับการเลื่อนขั้นเงินเดือน
- 3.6 การลาทุกประเภท
- 3.7 การประเมินผลการปฏิบัติงาน
- 3.8 การดำเนินการทางวินัยและการลงโทษ
- 3.9 การสั่งพักราชการและการสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน
- 3.10 การรายงานการดำเนินการทางวินัยและการลงโทษ
- 3.11 การอุทธรณ์และการร้องทุกข์
- 3.12 การออกจากราชการ
- 3.13 การจัดระบบและการจัดทำทะเบียนประวัติ
- 3.14 การจัดทำบัญชีรายชื่อและให้ความเห็นเกี่ยวกับการเสนอขอ

พระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์

ศึกษา

- 3.15 การส่งเสริมการประเมินวิทยฐานะข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
- 3.16 การส่งเสริมและยกย่องเชิดชูเกียรติ

3.17 การส่งเสริมมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณวิชาชีพ

3.18 การส่งเสริมวินัย คุณธรรมและจริยธรรมสำหรับข้าราชการครูและ

บุคลากรทางการศึกษา

3.19 การริเริ่มส่งเสริมการขอรับใบอนุญาต

3.20 การพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา การดำเนินการที่
เกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น

4. การบริหารงานทั่วไป

การบริหารงานทั่วไป เป็นงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดระบบบริหารองค์กรให้บริการ
บริหารงานอื่น ๆ บรรลุผลตามมาตรฐาน คุณภาพและเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยมีบทบาท หลักในการ
ประสานส่งเสริมสนับสนุน และการอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ในการให้บริการการศึกษาทุก
รูปแบบมุ่งพัฒนาสถานศึกษาให้ใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีอย่างเหมาะสม ส่งเสริมในการบริหารและ
การจัดการศึกษาของสถานศึกษา ตามหลักการบริหารงานที่มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ของงานเป็นหลัก โดย
เน้นความโปร่งใส ความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ ตลอดจนการมีส่วนร่วมของบุคคล ชุมชนและ
องค์กรที่เกี่ยวข้อง การกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาให้คณะกรรมการสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา ด้านการบริหารงานทั่วไป (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้น
พื้นฐาน, 2550)

ด้านการบริหารงานทั่วไป มีภาระหน้าที่ 21 อย่างด้วยกันคือ

4.1 การพัฒนาระบบและเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ

4.2 การประสานงานและพัฒนาเครือข่ายการศึกษา

4.3 การวางแผนการบริหารงานการศึกษา

4.4 งานวิจัยเพื่อพัฒนานโยบายและแผน

4.5 การจัดระบบการบริหารและพัฒนาองค์กร

4.6 การพัฒนามาตรฐานการปฏิบัติงาน

4.7 งานเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

4.8 การดำเนินงานธุรการ

4.9 การดูแลอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม

4.10 การจัดทำสำมะโนผู้เรียน

4.11 การรับนักเรียน

4.12 การเสนอความเห็นเกี่ยวกับเรื่องการจัดตั้ง ยุบ รวมหรือเลิกสถานศึกษา

4.13 การประสานการจัดการศึกษาในระบบนอกระบบและตามอัธยาศัย

4.14 การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา

- 4.15 การทัศนศึกษา
- 4.16 งานกิจการนักเรียน
- 4.17 การประชาสัมพันธ์งานการศึกษา
- 4.18 การส่งเสริม สนับสนุนและประสานการจัดการศึกษาของบุคคล ชุมชน องค์กร หน่วยงานและสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษา
- 4.19 งานประสานราชการกับส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่น การรายงานผล การปฏิบัติงาน
- 4.20 การจัดระบบการควบคุมภายในหน่วยงาน
- 4.21 แนวทางการจัดกิจกรรมเพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในการลงโทษนักเรียนการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาให้ค้ำถึงหลักการ ดังต่อไปนี้
- 4.21.1 ความพร้อมและความเหมาะสมในการปฏิบัติหน้าที่ของ คณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษาสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา ที่จะสามารถ รับผิดชอบดำเนินการตามขีดความสามารถได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- 4.21.2 ความสอดคล้องกับกฎหมาย กฎ ระเบียบ ประกาศหรือมติ คณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่จะกระจายอำนาจ
- 4.21.3 ความเป็นเอกภาพด้านมาตรฐานและนโยบายด้านการศึกษา
- 4.21.4 ความเป็นอิสระและความคล่องตัวในการบริหารและการจัด การศึกษา
- 4.21.5 มุ่งเน้นการมีส่วนร่วมของชุมชน และผู้มีส่วนได้เสียในพื้นที่
- 4.21.6 มุ่งให้เกิดผลสำเร็จแก่สถานศึกษา โดยเน้นการกระจายอำนาจ ให้แก่สถานศึกษาให้มากที่สุดเพื่อให้สถานศึกษานั้นมีความเข้มแข็งและความคล่องตัว
- 4.21.7 เพิ่มคุณภาพและประสิทธิภาพให้แก่สถานศึกษา
- 4.21.8 เพื่อให้ผู้มีหน้าที่รับผิดชอบในการดำเนินการเป็นผู้ตัดสินใจในเรื่อง นั้น ๆ โดยตรง
- การบริหารงานวิชาการ**

1. ความหมายการบริหารงานวิชาการ

ความหมายของ การบริหารงานวิชาการ ได้มีนักการศึกษาให้ทัศนะเกี่ยวกับความหมาย ของการบริหารงานวิชาการไว้หลายประการ ดังนี้

กิติมา ปรีดีติลล (2532) ได้ให้ความหมาย การบริหารงานวิชาการ หมายถึง งานที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมทุกชนิดในสถานศึกษา หรือโรงเรียนเพื่อดำเนินการและพัฒนาระบบการเรียนการสอนให้ได้ผลดี และมีประสิทธิภาพมากที่สุด

อำภา บุญช่วย (2537) ได้ให้ความหมาย การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การบริหารกิจการทุกชนิดในโรงเรียนที่เกี่ยวข้อง กับการปรับปรุงพัฒนาระบบการเรียนการสอนให้ได้ผลดีมีประสิทธิภาพมากที่สุด

นิพนธ์ กินาวงศ์ (2543) ได้ให้ความหมาย การบริหารงานวิชาการ หมายถึง งานที่เป็นหัวใจของสถานศึกษาหน้าที่ของโรงเรียนคือ การให้ความรู้ทางวิชาการแก่นักเรียนเป็นสำคัญงานที่เกี่ยวข้องกับวิชาการที่สำคัญคืองานด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน งานด้านปรับปรุงการเรียนการสอน งานด้านการวัดผลและประเมินผล ซึ่งภารกิจในงานวิชาการนั้นสถานศึกษาต้องสามารถที่จะปฏิบัติให้ได้ผลอย่างเป็นรูปธรรมเพื่อให้ส่งผลต่อนักเรียน ซึ่งเป็นผลผลิตของสถานศึกษาโดยตรง ด้วยเหตุที่ภารกิจหลักของการบริหารงานวิชาการ ดังกล่าวข้างต้นสถานศึกษาจึงต้องพยายามดำเนินงานให้ผู้เรียนมีคุณภาพที่คาดหวังไว้โดยการดำเนินงานให้ได้ผลนั้นต้องอาศัยกระบวนการที่ประสิทธิผลดีรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมทำให้บุคลากรในสถานศึกษามีบทบาทในการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาร่วมกันโดยกระบวนการที่สำคัญประกอบด้วยกระบวนการบริหาร 4 ส่วนคือ การวางแผนพัฒนา การนำแผนไปปฏิบัติ การประเมินผลการปฏิบัติงาน และการปรับปรุงพัฒนางาน

กระทรวงศึกษาธิการ (2546) ได้ให้ความหมาย การบริหารงานวิชาการ หมายถึง งานที่เป็นงานหลัก หรือ เป็นภารกิจหลักของสถานศึกษาที่พระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มุ่งให้กระจายอำนาจในการบริหารจัดการไปให้สถานศึกษามากที่สุด ด้วยเจตนารมณ์ที่จะให้สถานศึกษาดำเนินการได้โดยอิสระคล่องตัว รวดเร็ว สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน สถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่นและการมีส่วนร่วมจากผู้ที่มีส่วนได้เสียทุกฝ่าย ซึ่งจะเป็ปัจจัยที่ทำให้สถานศึกษามีความเข้มแข็งในการบริหารจัดการสามารถพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ ตลอดจนการวัดผลประเมินผล รวมทั้งการวัดปัจจัยเกื้อหนุนการพัฒนาคุณภาพนักเรียน ชุมชน ท้องถิ่นได้อย่างมีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ สถานศึกษาจะต้องดำเนินการดังนี้

1. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาสถานศึกษาจะต้องจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาความต้องการของผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชนและสังคมตามกรอบหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา นิเทศเพื่อการพัฒนาการใช้หลักสูตรภายในสถานศึกษา กำกับติดตาม ประเมินผลและปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษา และรายงานผลให้เขตพื้นที่การศึกษารับทราบ

2. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้สถานศึกษาจะต้องส่งเสริมสนับสนุนให้ครูผู้สอนจัดทำแผนการเรียนรู้ โดยเรียนมีส่วนร่วมจัดกระบวนการเรียนรู้ให้ยืดหยุ่นตามความเหมาะสม ทั้งด้านเวลา สารการเรียนรู้ และผู้เรียนจัดกระบวนการเรียนรู้ ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยการปฏิบัติจริงจากแหล่งการเรียนรู้และเครือข่ายการเรียนรู้ ใช้การแนะแนวเป็นส่วนหนึ่งของการจัดกระบวนการเรียนรู้ ให้ผู้ปกครอง ครอบครัว ชุมชนและสังคมเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการกระบวนการเรียนรู้ ส่งเสริมให้ครูได้รับการพัฒนาวิธีการจัดกระบวนการเรียนรู้อย่างหลากหลายและต่อเนื่อง

3. การวัด ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียนสถานศึกษาจะต้องกำหนดระเบียบการวัดและประเมินผลของสถานศึกษา จัดทำเอกสารหลักฐานการศึกษาให้เป็นไปตามระเบียบการวัดและประเมินผลของสถานศึกษาดำเนินการวัดผลประเมินผล เทียบโอนประสบการณ์เทียบโอนผลการเรียนและอนุมัติผลการเรียนจัดให้มีการประเมินผลการเรียนทุกช่วงชั้น และจัดให้มีการซ่อมเสริมกรณีที่มีผู้เรียนไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน จัดให้มีการพัฒนาเครื่องมือในการวัดผลและประเมินผลมีการเทียบโอนผลการเรียนโดยคณะกรรมการ จัดระบบสารสนเทศด้านการวัดผลประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียนเพื่อใช้ในการอ้างอิง ตรวจสอบและใช้ประโยชน์ในการพัฒนาการเรียนการสอน

4. การประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษาสถานศึกษาจะต้องสนับสนุนส่งเสริมให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา กำกับ ติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผล และรายงานผลการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ปรับปรุงและพัฒนากระบวนการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาให้ต่อเนื่องอยู่เสมอ

5. การพัฒนาและใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาสถานศึกษาจะต้องส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูผลิต พัฒนา และใช้สื่อและเทคโนโลยีที่เหมาะสมเพื่อการศึกษา จัดทำ จัดทำสื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาให้กับครูและผู้เรียนอย่างเพียงพอและหลากหลาย

6. การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้สถานศึกษาจัดให้มีแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาให้พอเพียงและสอดคล้องกับการจัดการกระบวนการเรียนรู้ ส่งเสริมให้ครูและผู้เรียนได้ใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกสถานศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้

7. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาสถานศึกษาส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูทำวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน หลักสูตรกระบวนการเรียนรู้ การใช้สื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอน รวบรวม และเผยแพร่ผลการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา รวมทั้งสนับสนุนให้ครูนำผลการวิจัยมาใช้เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

8. การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการสถานศึกษาดำเนินการเสริมความรู้และประสบการณ์ให้กับชุมชน โดยร่วมมือกับบุคคลชุมชน องค์กร หน่วยงาน และสถาบันทาง

สังคมอื่น ส่งเสริมและสนับสนุนให้ชุมชนสามารถเลือกสรรภูมิปัญญาและวิทยาการต่าง ๆ เพื่อพัฒนาชุมชนให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการโดยรวมเมื่อกับบุคคล ชุมชน องค์กร หน่วยงาน และสถาบันทางสังคมอื่นสนับสนุนและช่วยเหลือให้มีการแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ระหว่างชุมชน โดยร่วมมือกับบุคคล ชุมชน องค์กรหน่วยงาน และสถาบันทางสังคมอื่น

ชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์ (2551) ได้ให้ความหมาย การบริหารงานวิชาการ หมายถึง เป็นงานที่รวมภารกิจหลักของหน่วยงานหรือสถานศึกษาที่บ่งบอกถึงปรัชญาอุดมการณ์ในการปฏิบัติงาน เพื่อให้ผู้รับบริการซึ่งได้แก่นักเรียนหรือบุคคลในชุมชนได้รับการพัฒนาตนเองด้านความรู้เจตคติและทักษะในศาสตร์ต่าง ๆ เพื่อนำไปสู่เป้าหมายและวัตถุประสงค์ของการศึกษา

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553) ได้ให้ความหมาย การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การบริหารสถานศึกษา โดยมีการจัดกิจกรรมทุกอย่างที่เกี่ยวกับการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนให้ได้ผลดี และมีประสิทธิภาพให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน

กาญจน์ เรืองมนตรี และธรินธร นามวรรณ (2557) ได้ให้ความหมาย การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การบริหารกิจกรรมทุกชนิดในสถานศึกษาหรือโรงเรียนเกี่ยวกับการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนให้ได้ผลดี และมีประสิทธิภาพที่สุด

จากแนวคิดนักการศึกษา ผู้วิจัยสรุปได้ว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การวัดประเมินผลและการเทียบโอนผลการเรียน การประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษาการพัฒนาและใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ

2. ความสำคัญการบริหารงานวิชาการ

ความสำคัญการบริหารงานวิชาการ ได้มีนักการศึกษาให้ทัศนะเกี่ยวกับความสำคัญการบริหารงานวิชาการ ไว้หลายประการ ดังนี้

อำภา บุญช่วย (2537) ได้อธิบายความสำคัญของ การบริหารงานวิชาการ ไว้ว่า โดยทั่วไปภารกิจหรืองานในสถานศึกษาโดยเฉพาะในโรงเรียนมักจะแยกเป็น 6 งาน ในบางสถานศึกษาจะแยกย่อยมากหรือน้อยกว่านี้ขึ้นอยู่กับปริมาณของนักเรียน นักศึกษาของสถานศึกษานั้น ๆ แต่ไม่มีสถานศึกษาหรือโรงเรียนใดไม่ได้จัดให้มีงานด้านวิชาการซึ่งถือว่าเป็นหัวใจสำคัญหรือเรียกว่าเป็นงานหลักของสถานศึกษาหรือโรงเรียน ส่วนงานด้านบุคลากร ธุรการ กิจกรรมนักเรียนและงานอื่น ๆ นั้นเป็นงานมาสนับสนุนงานวิชาการให้มีคุณภาพ ดังนั้นงานวิชาการจึงมิใช่เพียงให้นักเรียนอ่านออกเขียนได้ ทำเลขเก่งเท่านั้น แต่ยังรวมถึงการดำรงชีวิตในสังคมร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข งานวิชาการยังเน้นถึงการออกไปประกอบอาชีพได้ และเป็นงานที่รับผิดชอบต่อคุณภาพของพลเมืองที่จะออกช่วยพัฒนาประเทศในอนาคต

กระทรวงศึกษาธิการ (2541) ได้อธิบาย ความสำคัญ การบริหารงานวิชาการ ประกอบด้วย 6 งาน คือ งานวิชาการ งานบุคลากร งานกิจการนักเรียน งานธุรการเงินพัสดุ งานอาคารสถานที่และงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนโดยมีงานวิชาการเป็นงานหลักส่วนงานอื่นเป็นงานสนับสนุนส่งเสริมให้งานวิชาการสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

พนัส หันนาคินทร์ (2542) ได้อธิบายความสำคัญ การบริหารงานวิชาการ ไว้ว่า งานหลักในการบริหารโรงเรียนน่าจะเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน คืองานวิชาการนั่นเอง ส่วนงานอื่น ๆ เป็นงานสนับสนุนให้งานวิชาการดำเนินไปด้วยดีเท่านั้น

ประเวศ วะสี (2544) ได้อธิบายความสำคัญของ การบริหารงานวิชาการ ไว้ว่า การบริหารงานวิชาการเป็นหัวใจของการบริหารงานโรงเรียนที่ผู้บริหารจะต้องให้ความสำคัญอย่างยิ่ง ส่วนงานอื่น ๆ มีความสำคัญในลักษณะที่เป็นงานสนับสนุนงานวิชาการ การบริหารงานวิชาการเป็นส่วนหนึ่งของงานบริหารการศึกษา สำหรับผู้มีบทบาทหน้าที่ในการบริหารได้สนับสนุนส่งเสริมให้โรงเรียนจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ให้บรรลุจุดมุ่งหมายของหลักสูตรทุกระดับที่เกี่ยวข้องอย่างมีประสิทธิภาพ งานวิชาการเป็นงานที่มุ่งพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนให้มีคุณภาพสูงขึ้น จะต้องมีกิจกรรมการเรียนการสอนในชั้นเรียนในโรงเรียนหรือนอกโรงเรียน คือกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (Child Centered) ซึ่งมีองค์ประกอบ 7 ประการ คือ

1. ทั้งครู ผู้บริหารโรงเรียน ผู้ปกครอง ชุมชนต้องเชื่อว่าคนไทยสามารถพัฒนาให้เป็นคนดี คนเก่ง และมีความสุขได้
2. ทั้งครู ผู้บริหารโรงเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน ต้องช่วยกันค้นหาศักยภาพและความสนใจของผู้เรียนให้แต่ละคนให้พบ
3. ผู้เรียนต้องได้รับทักษะตรงตามหลักสูตร เพื่อที่จะได้นำทักษะเหล่านี้เป็นเครื่องมือในการค้นหาความรู้เพิ่มเติมในอนาคตทักษะที่จำเป็น ได้แก่ ภาษา คณิตศาสตร์ คอมพิวเตอร์ วิทยาศาสตร์พื้นฐาน
4. ต้องให้ผู้เรียนเรียนด้วยการปฏิบัติทดลองได้ปฏิบัติจริง ได้แก่ปัญหาจริงได้ทำได้ทดลองบริหารจัดการและได้ค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง
5. ครู ผู้บริหารโรงเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน ให้ความสำคัญและกำหนดกิจกรรมความดีของนักเรียนแต่ละคนอย่างจริงจัง และเอาความสามารถเป็นองค์ประกอบหนึ่งของการประเมินผลผู้เรียนแต่ละคน
6. ต้องมีแหล่งเรียนรู้ให้ผู้เรียนอย่างเหมาะสม
7. ผู้เรียนแต่ละคนหาความรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่องจากหลักการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

เจริญ ภัคดีวานิช (2546) ได้อธิบายความสำคัญ การบริหารงานวิชาการเป็นหัวใจสำคัญในการปฏิรูปการศึกษาซึ่งจะต้องขับเคลื่อนลงสู่สถานศึกษาอย่างทันที มีแนวทางในการนิเทศติดตามส่งเสริมสนับสนุนประสิทธิภาพในการทำงานทั้งในด้านคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา ระบบประกันคุณภาพ การปฏิรูปหลักสูตร ปฏิรูปการเรียนรู้ แหล่งเรียนรู้ที่ดี วิทยากรท้องถิ่น การส่งเสริมการอ่านการวิเคราะห์และสำรวจช่วยเหลือโรงเรียนที่มีปัญหาด้านข้อมูลสื่อสารทางคอมพิวเตอร์และวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ เพื่อสร้างความเข้มแข็งของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง

กมล ภูประเสริฐ (2547) ได้อธิบายความสำคัญ การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา เป็นการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามที่ คาดหวังประกอบด้วยงานหลาย ๆ ด้านได้แก่ งานเกี่ยวกับหลักสูตรหลักสูตรท้องถิ่นงานเกี่ยวกับการเรียนการสอนงานเกี่ยวกับการวัดผลประเมินผล การเรียนตามสภาพจริงไม่เน้นการใช้ข้อสอบเพียงอย่างเดียว

สุมนา พุ่มประพาฬ (2549) ได้อธิบายความสำคัญ การบริหารงานวิชาการ ใ้ว่างานวิชาการนับว่าเป็นงานที่มีความสำคัญอย่างยิ่งสำหรับองค์กร ผู้บริหารมีความจำเป็นต้องให้การสนับสนุน เพื่อพัฒนางานวิชาการให้ทันสมัย แต่งานวิชาการเป็นงานที่ต้องสัมพันธ์กับบุคลากรทุกคนในโรงเรียน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2550) ได้อธิบายความสำคัญ การบริหารงานวิชาการ ถือเป็นงานที่มีความสำคัญที่สุด เป็นหัวใจของการจัดการศึกษา ซึ่งทั้งผู้บริหารโรงเรียน คณะครูและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย ต้องมีความรู้ความเข้าใจให้ความสำคัญและมีส่วนร่วมในการวางแผน กำหนดแนวทางปฏิบัติ การประเมินผลและการปรับปรุงแก้ไขอย่างเป็นระบบและต่อเนื่องงานวิชาการของโรงเรียนประกอบด้วยงานหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนเป็นหลัก ซึ่งโรงเรียนจะต้องสร้างหลักสูตรของตนเอง เรียกว่า หลักสูตรสถานศึกษา ดังนั้น ครูจะต้องทำหน้าที่ในการสร้างและพัฒนา

จันทร์ธานี สงวนนาม (2551) ได้อธิบายความสำคัญ การบริหารงานวิชาการ เป็นหัวใจสำคัญของการบริหารสถานศึกษาและเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารการศึกษาที่ผู้บริหารจะต้องให้ความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง ส่วนการบริหารงานด้านอื่น ๆ นั้น แม้จะมีความสำคัญเช่น เดียวกันแต่ก็เป็นเพียงส่วนส่งเสริม สนับสนุนให้งานวิชาการดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553) ได้อธิบายความสำคัญของ การบริหารงานวิชาการ ใ้ว่างานวิชาการเป็นงานหลักของการบริหารสถานศึกษา ไม่ว่าจะสถานศึกษาจะเป็นประเภทใด มาตรฐานและคุณภาพของสถานศึกษาจะพิจารณาได้จากผลงานด้านวิชาการเนื่องจาก งานวิชาการเกี่ยวข้องกับหลักสูตร การจัดโปรแกรมการศึกษาและการจัดการเรียนการสอน ซึ่งเป็นหัวใจหลักของสถานศึกษา ซึ่งอาจเกี่ยวข้องทางตรงหรือทางอ้อมก็อยู่ที่ลักษณะของงานนั้น ๆ

จากแนวคิดของนักการศึกษา ผู้วิจัยจึงสรุป ความสำคัญของการบริหารงานวิชาการเป็นงานหลักในการบริหารของสถานศึกษา คือ มุ่งให้การเรียนการสอนของสถานศึกษาประสบความสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้เรียนมีคุณภาพ มีความรู้ความสามารถ มีคุณธรรม จริยธรรม ที่สังคมต้องการและตามที่หลักสูตรกำหนดไว้

3. หลักการบริหารงานวิชาการ

การบริหารงานวิชาการซึ่งเป็นหัวใจของโรงเรียนหรือสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจะมีประสิทธิภาพหรือไม่ ต้องมีหลักการในการบริหารอย่างมีประสิทธิภาพ แม้งานวิชาการจะมีขอบข่ายกว้าง ควรยึดหลักการสำคัญที่ควรนำไปปฏิบัติในการบริหารงานวิชาการ ดังนี้

Gulick and Urwick (1937) ได้กล่าวถึงหลักการบริหาร ซึ่งสามารถนำมาประยุกต์ใช้กับการบริหารการศึกษา ที่เรียกว่า POSDCORB 7 ประการ ดังนี้

1. Planning (P) หมายถึงการวางแผนหรือวางโครงการอย่างกว้าง ๆ ว่ามีงานอะไรบ้างที่จะปฏิบัติตามลาดับวางแผนวิธีการปฏิบัติพร้อมด้วยวัตถุประสงค์ของการปฏิบัตินั้น ๆ ก่อนลงมือปฏิบัติการ
2. Organizing (O) หมายถึงการจัดรูปโครงการหรือเค้าโครงของการบริหาร กำหนดอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานย่อยหรือตำแหน่งต่าง ๆ ของหน่วยงานให้ชัดเจนพร้อมด้วยกำหนดลักษณะและวิธีการติดต่อกัน
3. Staffing (S) หมายถึงการบริหารงานอันเกี่ยวกับตัวบุคคลหรือเจ้าหน้าที่ทุกประเภทของหน่วยงานตั้งแต่การแสวงหาคนมาทำงานการบรรจุแต่งตั้งการฝึกอบรมและพัฒนาบุคคลที่จะบรรจุแต่งตั้งไว้แล้วการบำรุงขวัญการเลื่อนขั้น ตลอดจนการพ้นจากงานและบำรุงรักษาสภาพการทำงานที่ดีมีประสิทธิภาพให้คงอยู่ตลอดไป
4. Directing (D) หมายถึงการวินิจฉัยสั่งการหลังจากได้วิเคราะห์และพิจารณาวางแผนงานโดยรอบคอบแล้ว รวมทั้งการติดตามดูแลให้มีการปฏิบัติตามคำสั่งนั้น ๆ ในฐานะผู้บริหารเป็นผู้บังคับบัญชาในหน่วยงาน
5. Coordinating (Co) หมายถึง การประสานงานหรือสื่อสารสัมพันธ์หน่วยงานย่อยหรือตำแหน่งต่าง ๆ ภายในองค์การหรือสำนักงานใหญ่เพื่อก่อให้เกิดการทำงานที่มีประสิทธิภาพไม่มีการซ้ำซ้อนหรือขัดแย้งกัน
6. Reporting (R) หมายถึง การเสนอรายงานไปยังผู้บังคับบัญชาหรือไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งเบื้องบนและเบื้องล่างการเสนอรายงานทำให้ผู้บังคับบัญชาทราบความก้าวหน้าของงานทุกระยะสะดวกแก่การประสานงานกับหน่วยงานอื่น

7. Budgeting (B) หมายถึง การจัดทำงบประมาณการเงินการวางแผนหรือโครงการในการใช้จ่ายเงินการบัญชีและการควบคุมดูแลการใช้จ่ายเงินหรือตรวจสอบบัญชีโดยรอบคอบและรัดกุม

Henry (1980) ได้นำเสนอหลักการบริหารงาน 14 ประการ (Fayol's Fourteen Principles of Management) ซึ่งมีดังต่อไปนี้ คือ

1. การจัดแบ่งงาน (Division of Work) หลักการก็คือการทำให้คนจำนวนมากที่ต้องมาทำงานร่วมกัน ได้มีการจัดแบ่งหน้าที่ตามความสามารถ หรือความเชี่ยวชาญพิเศษของแต่ละคน เพื่อให้สามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

2. การมีอำนาจหน้าที่ (Authority) ผู้จัดการต้องสามารถออกคำสั่งได้สอดคล้องกับอำนาจหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย ทำให้คำสั่งที่ออกไปนั้นมีความถูกต้องและเกิดความรับผิดชอบควบคู่กันไป เมื่อใดที่มีการใช้อำนาจหน้าที่ เมื่อนั้นความรับผิดชอบก็จะต้องติดตามไปด้วย

3. ความมีวินัย (Discipline) ผู้ใต้บังคับบัญชา หรือพนักงานต้องเชื่อฟังและเคารพกฎเกณฑ์ขององค์การ การที่คนจะมีวินัยที่ดั่งนั้นเกิดจากความเป็นผู้นำที่มีประสิทธิภาพมีความเข้าใจที่ชัดเจนระหว่างฝ่ายจัดการและคนทำงาน ทั้งนี้ เมื่อมีการทำผิดกฎระเบียบขององค์การ ก็จะมีผลทำให้ได้รับโทษ

4. เอกภาพของสายบังคับบัญชา (Unity of Command) พนักงานหรือลูกจ้างทุกคนจะได้รับคำสั่งจากผู้บังคับบัญชาเพียงคนเดียว สายบังคับบัญชาจะมีลักษณะเป็นทอด ๆ ไป แต่ละคนจะรู้ว่าใครคือเจ้านายของตน

5. เอกภาพในทิศทาง (Unity of Direction) แต่ละคนในกลุ่มกิจกรรมขององค์การ จะมีจุดมุ่งหมายเดียวกัน รับแผนเดียว และจากหัวหน้าเดียว

6. ผลประโยชน์ของหมู่คณะจะต้องเหนือผลประโยชน์ส่วนตัว (Subordination of Individual Interests to the General Interests) คนที่เข้ามาทำงานในองค์การนั้นจะต้องยอมรับว่า ผลประโยชน์ขององค์การจะต้องมาเหนือผลประโยชน์ส่วนตัว

7. มีระบบค่าตอบแทนที่ยุติธรรม (Remuneration) คนทำงานแม้จะต้องเห็นผลประโยชน์ขององค์การเหนือผลประโยชน์ส่วนตัว แต่องค์การก็ต้องทำหน้าที่จัดระบบค่าตอบแทนให้เหมาะสมแก่ความสามารถและเป็นไปอย่างยุติธรรม

8. ระบบการรวมศูนย์ (Centralization) การรวมศูนย์ในที่นี้หมายถึงระดับของการที่ผู้ใต้บังคับบัญชาจะมีส่วนในการตัดสินใจอย่างไร การจะกระจายอำนาจ หรือรวมอำนาจเพียงใดนั้น ขึ้นอยู่กับความเหมาะสม ประเด็นจะอยู่ที่ ว่าทำอย่างไรจึงจะรวมศูนย์ได้ในแต่ละกรณี แนวคิดนี้มองเห็นความจำเป็นขององค์การที่ต้องมีศูนย์รวมอำนาจ

9. สายบังคับบัญชา (Scalar Chain) หมายถึงสายบังคับบัญชาจากระดับสูงลงมาสู่ระดับต่ำสุด สายการสื่อสารติดต่อก็คจะเป็นไปตามนี้ คือจะเป็นไปตามระดับชั้น อย่างไรก็ตามถ้าสายการบังคับบัญชาก่อให้เกิดการเสียเวลาล่าช้า ก็ให้มีการข้ามชั้นตอนได้ และทั้งนี้ต้องเป็นข้อตกลงระหว่างส่วนงานที่เกี่ยวข้อง

10. ความเป็นระบบระเบียบ (Order) หมายความว่าถึง คนก็ดี หรือวัสดุอุปกรณ์ทั้งหลายก็จะต้องอยู่ในที่อันเหมาะสมในเวลาอันเหมาะสม ความเป็นระบบระเบียบนี้ในบางส่วนหนึ่งหมายความว่าถ้าเกิดการเปลี่ยนแปลง เช่นคนป่วยงาน ลางาน ก็สามารมีคนทดแทนได้ เพราะมี ความเป็นระบบทำให้รู้งานกัน

11. ความเท่าเทียมกัน (Equity) ในที่นี้ ผู้เป็นหัวหน้าจะต้องมีการตอบสนองต่อผู้ใต้บังคับบัญชาอย่างมีเมตตา และยุติธรรม การใช้อำนาจของผู้บริหารจะเป็นไปด้วยหลักการ มิใช่จะ ทำอะไรได้ตามใจ

12. ความมั่นคง และสามัญฐานะของบุคลากร (Stability of Tenure of Personnel) ทั้งนี้โดยมองว่า การที่มีคนเปลี่ยนงานบ่อย ๆ นั้นจะทำให้งานไม่มีประสิทธิภาพฝ่ายบริหารควรวางแผนงานให้สามารถมีการทดแทนกำลังคนกันได้ เมื่อมีตำแหน่งว่างลง

13. การริเริ่มสร้างสรรค์ (Initiative) ผู้ใต้บังคับบัญชาจะสามารถมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ที่จะทำงานออกมาได้ในระดับที่สูง

14. วิญญาณแห่งหมู่คณะ (Esprit de Corps) การสร้างขวัญและกำลังใจในการทำงาน มีความราบรื่น และความเป็นปึกแผ่น

ซุมศักดิ์ อินทร์รักษ์ (2551) ได้อธิบาย หลักการบริหารงานวิชาการ ที่สำคัญ ๆ ดังนี้

1. หลักการพัฒนาคุณภาพ (Quality Management) เป็นการบริหารเพื่อนำไปสู่ ความเป็นเลิศทางวิชาการองค์ประกอบของคุณภาพที่เป็นตัวชี้วัดคือผลผลิตและกระบวนการเป็น ปัจจัยสำคัญที่ทำให้บุคลากรและผู้รับบริการได้รับความพึงพอใจ พัฒนาศักยภาพเป็นที่ยอมรับของ สังคมในระดับสากลมากขึ้น โดยอาศัยกระบวนการประกันคุณภาพการศึกษา ได้แก่ การควบคุม คุณภาพการตรวจสอบคุณภาพและการประเมินผล

2. หลักการมีส่วนร่วม (Participation) การปรับปรุงคุณภาพของกระบวนการ บริหารได้พัฒนาอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ โดยหลักการมีส่วนร่วมการเสนอแนะและการพัฒนาในงาน วิชาการต้องอาศัยความร่วมมือจากหลายฝ่าย จึงอาจดำเนินงานในรูปของคณะกรรมการวิชาการโดยมี เป้าหมายนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพได้มากขึ้น การมีส่วนร่วมต้องเริ่มจากการร่วมคิดร่วมทำและร่วม ประเมินผล

3. หลักการ 3 องค์ประกอบ (3-Es) ได้แก่ ประสิทธิภาพประสิทธิผลประหยัด

3.1 หลักประสิทธิภาพ (Efficiency) หมายถึง การปฏิบัติตามแผนที่กำหนดไว้ เป็นไปตามขั้นตอนและกระบวนการมีปัญหาและอุปสรรค ขณะดำเนินการก็สามารถปรับปรุงแก้ไขได้ การมีประสิทธิภาพเน้นไปที่กระบวนการ (Process) การใช้กลยุทธ์และเทคนิควิธีต่าง ๆ ที่ทำให้บรรลุ วัตถุประสงค์มากที่สุด

3.2 หลักประสิทธิผล (Effectiveness) หมายถึง ได้ผลผลิต (Outcome) ตาม วัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ตรงตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรมีความรู้ความสามารถมีทักษะเพิ่มขึ้น รวมทั้งการคำนึงถึงผลประโยชน์ที่ได้รับอย่างไรก็ตามมักใช้สองคำนี้ควบคู่กันคือมีประสิทธิภาพและ ประสิทธิผล

3.3 ประหยัด (Economy) หมายถึง การใช้เวลาน้อยการลงทุนน้อยการใช้ กำลังหรือแรงงานน้อยโดยไม่ต้องเพิ่มทรัพยากรการบริหารแต่ได้ผลผลิตตามที่คาดหวัง ดังนั้นการ ลงทุนทางวิชาการ จึงต้องคำนึงหลักความประหยัดด้วยเช่นกัน

4. หลักความเป็นวิชาการ (Academics) หมายถึง ลักษณะที่ครอบคลุมเนื้อหา สารของวิชาการ ได้แก่ หลักการพัฒนาหลักสูตร หลักการเรียนรู้ หลักการสอน หลักการวัดผล ประเมินผล หลักการนิเทศการศึกษา และหลักการวิจัย เป็นต้น หลักการเหล่านี้เป็นองค์ประกอบ สำคัญที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงและสร้างสรรค์

กาญจน์ เรืองมนตรี และธรินธร นามวรรณ (2557) ได้อธิบายถึง หลักสำคัญที่ควร นำมาใช้ในการบริหารงานวิชาการมี 7 ประการ (4 ETUD) อย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีองค์ประกอบ ชั้นมูลฐานในการบริหารดังนี้

E: Efficiency	หลักประสิทธิภาพ
E: Effectiveness	หลักประสิทธิผล
E: Economy	หลักประหยัด
E: Equity	หลักความเป็นธรรม
T: Transparency	หลักความโปร่งใส
U: Utility	หลักประโยชน์สูงสุด
D: Democracy	หลักประชาธิปไตย

จากแนวคิดนักการศึกษา ผู้วิจัยจึงสรุปได้ว่า หลักการบริหารงานวิชาการนั้นผู้บริหาร จำเป็นต้องมีการจัดทำแผนงานวิชาการที่สอดคล้องกับนโยบายหลักมุ่งร่วมกันทำงานเป็นทีมกระจาย อำนาจและความรับผิดชอบไปยังผู้ปฏิบัติส่งเสริมผู้ร่วมงานให้ปรับปรุงตนเองตลอดจนสร้างขวัญ กำลังใจในการทำงานมีคณะกรรมการที่ปรึกษาทางวิชาการติดตามและประเมินผลเพื่อให้มี ประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการบริหารงานวิชาการ

4. กระบวนการบริหารงานวิชาการ

การนำหลักการกระบวนการบริหารมาประยุกต์ใช้เพื่อใช้ในการบริหารสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุดตักักการศึกษาได้เสนอไว้ดังนี้

Gulick and Urwick (1937) ได้อธิบายถึงกระบวนการการบริหารที่เรียกว่า POSDCoRB 7 ประการดังนี้

1. การจัดวางโครงการและแผนปฏิบัติงานไว้ล่วงหน้าว่าจะทำอะไรทำอย่างไร เพื่อให้งานบรรลุเป้าหมายที่วางไว้ P (Planning)
2. การจัดหน่วยงานกำหนดโครงสร้างของหน่วยงานการแบ่งส่วนงานการจัดสายงาน O (Organizing)
3. การจัดตัวบุคคลเป็นการบริหารบุคคลอันได้แก่ การจัดอัตรากำลังการสรรหา การพัฒนาบุคลากรการสร้างบรรยากาศการทำงานที่ดี การประเมินผลการทำงาน และการให้พ้นจากงาน S (Staffing)
4. การอำนวยความสะดวกตัดสินใจการวินิจฉัยสั่งการการควบคุมบังคับบัญชาและการควบคุมการปฏิบัติงาน D (Directing)
5. การประสานงานการประสานกิจกรรมต่าง ๆ ของหน่วยงานให้เกิดความร่วมมือดำเนินไปสู่เป้าหมายเดียวกัน Co (Co-ordinating)
6. ถึงการรายงานผลการปฏิบัติงานของหน่วยงานให้แก่ผู้บริหารและสมาชิกของหน่วยงานได้ทราบความเคลื่อนไหวของการดำเนินงานว่าก้าวหน้าไปเพียงใด R (Reporting)
7. การงบประมาณการจัดทำงบประมาณบัญชีการใช้จ่ายเงินการควบคุมการตรวจสอบด้านการเงิน B (Budgeting)

Henry (1980) ได้แบ่งหน้าที่และขั้นตอนของการบริหารงานเป็น 5 ขั้นตอน คือ

1. การวางแผน
2. การจัดองค์กร
3. การสั่งการ
4. การประสานงาน
5. การควบคุม

อำภา บุญช่วย (2537) ได้เสนอ กระบวนการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนควรมี 4 ขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการ

สภาพปัจจุบัน หมายถึง สภาพความเป็นจริงที่กำลังเป็นอยู่ หรือดำเนินอยู่ในขณะนั้น สภาพปัญหา หมายถึง สภาพแตกต่างของสิ่งที่เป็นอยู่ในปัจจุบันหรือผลที่ปรากฏ สิ่งที่ต้องการให้เป็นไป หรือเป้าหมาย ความต้องการ หมายถึง แนวโน้มที่จะให้ถึงจุดหมายที่พึงปรารถนา

ตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่วางไว้ ดังนั้นการศึกษาสภาพทั้ง 3 อย่างนี้ อาจจะได้ในเรื่องต่อไปนี

1.1 ข้อมูลต่าง ๆ ของโรงเรียน ประกอบด้วย ผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน ยอดรวมแสดงผลการสอบรายปี สถิติการมาเรียน จำนวนและอัตราการเข้าชั้นของนักเรียน สื่อการเรียน การสอนประจำห้องเรียน จำนวนและประเภทสื่อในห้องเรียน การนิเทศภายใน การสอนซ่อมเสริม โครงการต่าง ๆ ที่ส่งเสริมงานวิชาการ

1.2 ข้อมูลที่เป็นข้อกำหนดที่ต้องยึดเป็นแนวทาง เช่น แผนการศึกษาแห่งชาติพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ หลักสูตร เอกสารหลักสูตร หนังสือแบบเรียนระเบียบกระทรวงศึกษาธิการที่ว่าด้วยเรื่องการประเมินผลการเรียนการสอนตามหลักสูตรนโยบายของกรมและกระทรวง และมติคณะรัฐมนตรี ส่วนวิธีการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ มีวิธีศึกษาได้หลายอย่าง ดังนี้

1.2.1 ศึกษาโดยวิธีประเมินความต้องการ มี 4 ขั้นตอน คือ

1.2.1.1 สสำรวจสิ่งที่เกี่ยวข้อง

1.2.1.2 ตรวจสอบให้แน่ชัดว่าปัญหาคืออะไร

1.2.1.3 หามาตรฐานและคุณค่าว่าสิ่งนั้นควรเป็นเช่นไร

1.2.1.4 บันทึกรายการของความต้องการที่แตกต่างกันของสิ่งนั้น ๆ

1.3 ศึกษาโดยวิธีวิจัย เป็นกระบวนการเสาะแสวงหาความรู้จากปัญหาที่ชัดเจนอย่างมีระบบโดยอาศัยวิธีทางวิทยาศาสตร์

1.4 ศึกษาโดยการใช้สื่อและเครื่องมือต่าง ๆ เช่น เครื่องมือประเมินคุณภาพการศึกษาที่หน่วยงานจัดทำขึ้น

1.5 ศึกษาโดยสัมมนาเพื่อค้นหาปัญหา เช่น การสัมมนาครูผู้สอน คณิตศาสตร์เป็นต้น

ขั้นตอนที่ 2 การวางแผน ประกอบด้วย

2.1 จัดทำแผน

2.1.1 กำหนดนโยบายเป้าหมาย และการวางแผนงานวิชาการของโรงเรียน

2.1.2 จัดหาและส่งเสริมการใช้สื่อการเรียน

2.1.3 การวางแผนการสอน

2.1.4 การจัดแบ่งกลุ่มนักเรียน

2.1.5 การนิเทศการสอน

2.1.6 ห้องสมุด

2.1.7 การวัดและประเมินผล

2.1.8 พัฒนาการสอนในกลุ่มสาระต่าง ๆ

2.1.9 การสอนซ่อมเสริม

2.1.10 การใช้ทรัพยากรในชุมชนเพื่อการเรียนการสอน

2.1.11 รายงานผลการเรียน

2.2 การจัดปฏิทินปฏิบัติงาน ในรอบปีการศึกษาหนึ่ง ๆ มีกิจกรรมหลายอย่าง
ที่โรงเรียนต้องปฏิบัติ การจัดให้มีการทำปฏิบัติงานให้ชัดเจนว่า วันใด เดือนใด จะประกอบกิจกรรม
อะไร ทั้งนี้เพื่อเป็นเครื่องเตือนความจำของผู้รับผิดชอบให้ปฏิบัติงานให้เสร็จตามเวลา

2.3 การจัดทำแผนการสอน ผู้บริหารโรงเรียน ควรจะควบคุม ติดตามการ
ปฏิบัติการสอนของครูให้เป็นไปตามเนื้อหาและกำหนดเวลาที่ระบุไว้ในคู่มือและแผนการสอน

2.4 การจัดตารางสอน ผู้บริหารควรมอบหมายให้ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการและ
คณะทำงานเป็นผู้จัดตารางสอนโดยผู้บริหารคอยควบคุมดูแลให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์การจัดทำ
ตารางสอน

2.5 การจัดครูเข้าสอน ผู้บริหารโรงเรียนควรคำนึงถึงความต้องการและความ
ถนัดของครู เช่น ครูสอน ป. 1 ควรเป็นผู้ที่สนใจเด็กวัยนี้เป็นอย่างดี

2.6 การจัดนักเรียนเข้าชั้นเรียน ผู้บริหารโรงเรียนต้องมีความรู้ความเข้าใจใน
การจัดนักเรียนเข้าชั้นเรียน

ขั้นตอนที่ 3 การดำเนินการตามแผนงานวิชาการ ดังนี้

3.1 ตรวจสอบเตรียมการสอนหรือบนทกการสอน

3.2 ให้ครูเข้าปฏิบัติการสอนตรงเวลา

3.3 ควบคุม กำกับ ติดตาม และนิเทศให้ครูดำเนินการเรียนการสอนให้เป็นไป
ตามแผนการสอนหรือคู่มือครู

3.4 จัดครูเข้าสอนแทนในกรณีครูไม่มาปฏิบัติการสอน

3.5 ควบคุม ดูแล ให้ครูจัดสอนซ่อมเสริมนักเรียน

3.6 สนับสนุนให้ครูจัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมการเรียนการสอนให้
สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

3.7 ควบคุมติดตามให้ครูที่รับผิดชอบงานและโครงการเป็นไปตามปฏิทิน
ปฏิบัติงาน

ขั้นตอนที่ 4 การประเมินผล การประเมินผลงานวิชาการเป็นสิ่งจำเป็น เพราะจะ
ทำให้ทราบว่าการทำงานมีประสิทธิภาพมากน้อยเพียงใด บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่วางไว้หรือไม่จะ

ได้หาทางปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้นต่อไป เรื่องของการประเมินผลงานวิชาการผู้บริหารโรงเรียนควรมี บทบาทและหน้าที่ ดังนี้

4.1 การประเมินผลการเรียนของนักเรียน มีแนวปฏิบัติดังนี้

- 4.1.1 จัดหาเครื่องมือประเมินทุกชนิด เพื่อให้ครูสะดวกในการใช้
- 4.1.2 ส่งเสริมให้ครูประเมินผลการเรียนของนักเรียนสม่ำเสมอเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน
- 4.1.3 รับฟังปัญหาในการประเมินผลการเรียนเพื่อจะได้แนะนำช่วยเหลือ และให้การนิเทศในลักษณะต่าง ๆ
- 4.1.4 จัดหาวัสดุ อุปกรณ์ สื่อการเรียน เพื่อให้ครูใช้สอนซ่อมเสริมแก่นักเรียน
- 4.1.5 ประสานสัมพันธ์กับทางผู้ปกครองนักเรียนเพื่อรายงาน ความก้าวหน้าของนักเรียนเพื่อหาทางร่วมมือกันพัฒนาเด็ก
- 4.1.6 ประเมินผลความก้าวหน้าทางวิชาการของโรงเรียนแล้วนำผลมา เปรียบเทียบกับปีก่อนเพื่อปรับปรุงการปฏิบัติงานให้ดีขึ้นตลอดเวลา

4.2 การประเมินผลโครงการวิชาการของโรงเรียนมีแนวปฏิบัติ ดังนี้

- 4.2.1 เป็นผู้ริเริ่ม และส่งเสริมการจัดทำโครงการวิชาการของโรงเรียน
- 4.2.2 พิจารณาและประเมินความสำคัญของโครงการร่วมกันกับครู
- 4.2.3 ติดตามและช่วยเหลือการดำเนินการตามโครงการ
- 4.2.4 ให้ขวัญกำลังใจแก่ผู้ปฏิบัติงานโครงการ
- 4.2.5 เป็นผู้ประเมินหรือแต่งตั้งคณะทำงานประเมินผลโครงการ
- 4.2.6 เป็นผู้ตรวจสอบและตัดสินใจในการปฏิบัติงานหรือจัดทำโครงการ

ต่อเนื่อง

4.2.7 เผยแพร่ผลงานที่ได้จากโครงการ

4.3 การประเมินผลการปฏิบัติงานของครูมีแนวปฏิบัติ

- 4.3.1 สังเกตพฤติกรรมการสอนของครู
- 4.3.2 ตรวจสอบผลการปฏิบัติงานของครูโดยวิธีการต่าง ๆ เช่น การ สังเกตความก้าวหน้าของเด็กตรวจสอบจากผลงานของเด็ก
- 4.3.3 รับฟังข้อมูลจากผู้ปกครองเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของครู
- 4.3.4 จัดประชุมประเมินผลงานของครู
- 4.3.5 สรุปลงจากการประเมินการทำงานโครงการวิชาการที่ได้รับมอบหมาย
- 4.3.6 ทำการประเมินตามเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียน

กระทรวงศึกษาธิการ (2546) ได้สรุปว่า กระบวนการบริหารงานวิชาการ

ในการดำเนินงานของสถานศึกษา ส่วนใหญ่จะใช้วงจรการบริหารคุณภาพ PDCA ประกอบด้วย 4 ขั้นตอนหลัก คือ การวางแผน (Plan) การปฏิบัติตามแผน (Do) การตรวจสอบประเมินผล (Check) และการปรับปรุงการนำไปใช้ (Action) ผู้บริหารเป็นกลไกสำคัญในฐานะของแกนนำที่ทำให้กระบวนการบริหารนี้ ดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ ขั้นตอนของ PDCA มีดังนี้

1. ขั้นการวางแผน (Plan) ผู้บริหารเป็นผู้ประสานงานกับผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาในสถานศึกษา เพื่อให้ทราบความต้องการหรือความคาดหวังของผู้ปกครอง กรรมการสถานศึกษาและชุมชนที่มีต่อสถานศึกษาและศึกษามาตรฐานการศึกษาของชาติ นโยบายของหน่วยงานต้นสังกัดรวมทั้งศึกษาถึงศักยภาพของสถานศึกษาก่อนที่จะร่วมกันกำหนดเป็นวิสัยทัศน์หรือเป้าหมายของสถานศึกษา จากนั้นร่วมกับบุคลากรที่เกี่ยวข้องจัดลำดับความสำคัญของเป้าหมายและกำหนดเป็นภารกิจของสถานศึกษา แล้วจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาในระยะยาวคือธรรมนูญโรงเรียนหรือแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา และจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาระยะสั้น คือ แผนปฏิบัติการประจำปีโดยผู้บริหารสถานศึกษาจะเป็นผู้ลงนามและรับรองแผนการดำเนินการที่ร่วมกันกำหนดขึ้น

2. ขั้นปฏิบัติตามแผน (Do) ผู้บริหารสถานศึกษามีหน้าที่บริหารจัดการส่งเสริมสนับสนุน ควบคุม กำกับ ดูแล ให้คำปรึกษาแนะนำและอำนวยความสะดวกให้แก่บุคลากรภายในสถานศึกษาที่รับผิดชอบในการจัดการเรียนการสอน และรับผิดชอบแผนงาน และโครงการให้ดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งในบางแผนงานโครงการผู้บริหารจำเป็นต้องดำเนินการเองถ้าเป็นแผนงานโครงการเกี่ยวกับด้านบริหารและด้านบุคลากร

3. ขั้นตรวจสอบและประเมินผล (Check) เมื่อบุคลากรภายในสถานศึกษาที่รับผิดชอบการจัดการเรียนการสอนและการจัดกิจกรรมตามแผนงานโครงการได้ดำเนินกิจกรรมตามแผนแล้วให้ผู้บริหารเป็นผู้คอยตรวจสอบติดตามตลอดเวลา ตั้งแต่เริ่มโครงการระหว่างโครงการและสิ้นสุดโครงการหรือให้ผู้แทนเป็นผู้ตรวจสอบการประเมินตนเองของบุคลากรที่รับผิดชอบในแต่ละกิจกรรม โครงการ โดยผู้บริหารมีบทบาทเป็นแกนสำคัญตั้งแต่การกำหนดบทบาทหน้าที่และผู้รับผิดชอบ การกำหนดกรอบการประเมินตนเอง การสร้างเครื่องมือในการประเมิน การดำเนินการประเมินการวิเคราะห์ข้อมูล รวมทั้งการเขียนรายงานการประเมินตนเองโดยผู้บริหารอาจจะแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อเขียนรายงานการประเมินตนเองด้วยก็ได้

4. ขั้นปรับปรุงการนำไปใช้ (Action) เมื่อสถานศึกษาได้ประเมินตนเองแล้ว ผู้บริหารจะต้องนำผลการประเมินตนเองไปใช้ในการวางแผน กำหนดเป้าหมายในการพัฒนาคุณภาพในปีการศึกษาต่อไปหรือนำผลที่ได้ไปปรับปรุงแผนงานโครงการในปีการศึกษานั้นให้ประสบความสำเร็จต่อไป

กมล ภูประเสริฐ (2547) ได้สรุปว่า กระบวนการบริหารงานวิชาการประกอบด้วย ส่วนสำคัญ 3 ส่วน

1. การวางแผนพัฒนาหรือการวางแผนเชิงยุทธศาสตร์ ประกอบด้วย
 - 1.1 การกำหนดวิสัยทัศน์
 - 1.2 การกำหนดภารกิจ
 - 1.3 การกำหนดจุดมุ่งหมาย
 - 1.4 การกำหนดกลยุทธ์
 - 1.5 การกำหนดแผนงานโครงการ
2. การนำแผนไปปฏิบัติ ประกอบด้วย
 - 2.1 การจัดองค์กรหรือบุคลากรเข้ารับผิดชอบงาน
 - 2.2 การสั่งการหรือมอบหมายงาน
 - 2.3 การควบคุมงาน
 - 2.4 การติดตามกำกับ
 - 2.5 การประสานงาน
 - 2.6 การนิเทศงาน
3. การประเมินผลการปฏิบัติงานตามแผน เพื่อตรวจสอบว่าการดำเนินงานสามารถบรรลุจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้หรือไม่ ประกอบด้วย
 - 3.1 การประเมินระหว่างการทำงาน
 - 3.2 การประเมินเมื่อสิ้นสุดงาน
 - 3.3 การรายงาน

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553) ได้เสนอกระบวนการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาโดยทั่วไปมีขอบข่ายค่อนข้างกว้างขวาง หลักการบริหารงานวิชาการ จะแบ่งเป็นขั้นตอนของกระบวนการบริหารงานวิชาการดังนี้

1. ขั้นตอนดำเนินการจะเป็นการกำหนดนโยบายและวางแผนงานด้านวิชาการโดยมีงานต่อไปนี้
 - 1.1 จัดทำงานงานวิชาการให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร
 - 1.2 จัดสภาพงานวิชาการและวิธีการทำงาน
 - 1.3 จัดครูอาจารย์เขาสอน
 - 1.4 จัดทำปฏิทินการปฏิบัติงาน
 - 1.5 จัดทำโครงการสอน
 - 1.6 จัดตารางสอน

1.7 ปฐมนิเทศนักเรียน

1.8 การลงทะเบียนนักเรียน

2. ชั้นการดำเนินงานเป็นขั้นที่จัดและดำเนินงานรวมทั้งการควบคุมดูแลให้ปฏิบัติตามแผนที่วางไว้โดยมีขั้นตอนดังนี้

2.1 การดำเนินงานการสอนตามหลักสูตรโดยการดูแลให้การสอนเป็นไปตามโครงการสอนในแต่ละรายวิชา เป็นการนำหลักสูตรไปสู่การปฏิบัติ

2.2 การดำเนินงานเกี่ยวกับกิจกรรมเสริมหลักสูตรทางด้านวิชาการได้แก่ การจัดโครงการสอนซ่อมเสริม โครงการส่งเสริมเด็กเรียนดี โครงการส่งเสริมการค้นคว้าด้วยตนเอง การจัดชุมนุมต่าง ๆ ลูกเสือและเนตรนารี มีการแนะแนวการศึกษาและอาชีพตลอดจนการให้คำปรึกษาในการแก้ปัญหาต่าง ๆ จัดให้มีห้องสมุดโรงเรียนเพื่อเป็นแหล่งค้นคว้า

2.3 งานที่เกี่ยวกับการบริหารส่งเสริมให้มีการบริการเกี่ยวกับสื่อการสอนเพื่อช่วยเหลือครูในด้านการสอนและอุปกรณ์ต่าง ๆ มีการจัดรวบรวมเอกสาร คำสอน คู่มือครูรวมทั้งการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ เช่น อาคารสถานที่ การจัดหาวัสดุอุปกรณ์ เป็นต้น

3. ชั้นส่งเสริมและติดตามผลในด้านวิชาการเพื่อให้ได้มาตรฐานของงานวิชาการ ผู้บริหารควรมีการส่งเสริม ปรับปรุง พัฒนาและประเมินผลงานด้านวิชาการ ดังนี้

3.1 ส่งเสริมให้ครูอาจารย์ได้ปรับปรุงตนเองด้านวิชาการ

3.2 สนับสนุนให้มีการปฏิบัติตามมาตรฐานทางวิชาการ ได้แก่ การกำหนดจุดมุ่งหมายและนโยบายที่เหมาะสมกับโรงเรียนและสามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้

3.3 ริเริ่มและสร้างสรรค์ในการปรับปรุงงานด้านวิชาการ

3.4 จัดบรรยากาศทางวิชาการในสถานศึกษา เช่น การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมทางด้านวิชาการ

3.5 จัดให้มีคณะกรรมการที่ปรึกษาทางวิชาการ

3.6 จัดตั้งคณะทำงานทางวิชาการขึ้น ลักษณะของคณะอาจจัดรวมกันเป็นคณะครูในแผนกเดียวกันมาร่วมกันทำงานและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน

3.7 ส่งเสริมให้จัดตั้งชุมนุมหรือชมรมทางวิชาการเพื่อจัดกิจกรรมและเผยแพร่ทางด้านวิชาการ

3.8 ส่งเสริมให้มีการเข้าร่วมประชุมสัมมนาฝึกอบรม เพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนความรู้และเพิ่มพูนความรู้ทางวิชาการ

3.9 ส่งเสริมให้ศึกษาต่อเพื่อความก้าวหน้าทางวิชาการกระบวนการบริหารงานวิชาการนั้นสามารถนำกระบวนการของนักศึกษามาประยุกต์ใช้ในการบริหารงาน เพื่อให้การบริหารงานวิชาการมีประสิทธิภาพ

สุธรรม ธรรมทัศนายนท์ (2559) ได้สรุป กระบวนการบริหารงานวิชาการ ไว้ว่า การบริหารมีแนวคิดมาจากธรรมชาติของมนุษย์ ที่เป็นสัตว์สังคม ซึ่งจะต้องอยู่ร่วมกันเป็นกลุ่ม โดยจะต้องมีผู้นำกลุ่มและมีวิธีการควบคุมดูแลกันภายในกลุ่มเพื่อให้เกิดความสุขและสงบเรียบร้อย

จากแนวคิดนักการศึกษา ผู้วิจัยสรุป กระบวนการบริหารวิชาการ ว่ากระบวนการบริหารงานวิชาการในการดำเนินงานของสถานศึกษา ส่วนใหญ่จะใช้วงจรการบริหารคุณภาพ PDCA ประกอบด้วย 4 ขั้นตอนหลัก คือ การวางแผน (Plan) การปฏิบัติตามแผน (Do) การตรวจสอบประเมินผล (Check) และการปรับปรุงการนำไปใช้ (Action) ผู้บริหารเป็นกลไกสำคัญในฐานะของแกนนำที่ทำให้กระบวนการบริหารนี้ ดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ

5. ขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ

งานวิชาการเป็นงานหลักหรือภารกิจหลักของสถานศึกษา ที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ มุ่งให้กระจายอำนาจในการบริหารจัดการไปให้สถานศึกษาไปให้มากที่สุด เพื่อให้สถานศึกษาบริหารงานด้านวิชาการได้โดยอิสระ คล่องตัว รวดเร็ว สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียน สถานศึกษา ชุมชนและท้องถิ่น บริหารจัดการศึกษาของสถานศึกษาได้มาตรฐานและมีคุณภาพ สอดคล้องกับระบบประกันคุณภาพการศึกษาและประเมินคุณภาพภายใน เพื่อพัฒนาตนเองและการประเมินจากหน่วยงานภายนอก พัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ ตลอดจนปัจจัยเกื้อหนุนการพัฒนาการเรียนรู้ที่สนองความต้องการของผู้เรียน ชุมชน และท้องถิ่น โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิภาพ ประสานความร่วมมือในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาและของบุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่น ๆ อย่างกว้างขวางเพื่อให้การบริหารงานวิชาการบรรลุจุดหมายของหลักสูตร

งานวิชาการเป็นงานที่มีขอบข่ายที่กว้างขวางและมีความสำคัญต่อการจัดการศึกษาของสถานศึกษาทุกระดับการดำเนินงานต่าง ๆ ของสถานศึกษามุ่งสนองต่อความสำเร็จของงานวิชาการ ทั้งสิ้นการที่สถานศึกษาจะจัดงานวิชาการให้บรรลุเป้าหมายนั้นผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องซึ่งได้แก่ผู้บริหาร และบุคลากรในสถานศึกษาจึงควรให้ความสนใจในงานวิชาการเป็นอย่างยิ่ง ซึ่งมีนักศึกษากำหนดขอบข่ายของการบริหารงานวิชาการที่หลากหลาย ดังนี้

รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ (2550) ได้กำหนดขอบข่าย การบริหารงานวิชาการ ตามกระบวนการปฏิรูปการเรียนรู้ ครอบคลุมใน 4 ด้าน คือ

1. หลักสูตร
2. กระบวนการจัดการเรียนการสอน
3. การวัด/ประเมินผลและการรับเข้าศึกษาต่อ
4. การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสารเพื่อการเรียนรู้(ICT) พบว่า มีการส่งเสริม สนับสนุนการดำเนินงานปฏิรูปด้านการเรียนรู้ในแต่ละด้านเป็นอย่างมาก

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2550) ได้กำหนดขอบข่ายภารกิจงาน และแนวปฏิบัติทางด้านวิชาการไว้ดังนี้

1. การพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น
 2. การวางแผนงานด้านวิชาการ
 3. การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา
 4. การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา
 5. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้
 6. การวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน
 7. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา
 8. การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้
 9. การนิเทศการศึกษา
 10. การแนะแนว
 11. การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน และมาตรฐานการศึกษา
 12. การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ
 13. การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษา และองค์กรอื่น
 14. การส่งเสริม และสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครั้ว องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา
 15. การจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา
 16. การคัดเลือกหนังสือแบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา
 17. การพัฒนา และใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา
- จันทรานี สงวนนาม (2551) ได้กำหนดขอบข่าย การบริหารงานวิชาการ ควรประกอบด้วยกิจกรรม ดังต่อไปนี้
1. หลักสูตรและการบริหารหลักสูตร ซึ่งประกอบไปด้วย
 - 1.1 การศึกษาสาระการเรียนรู้ของหลักสูตรและการจัดระบบ
 - 1.2 การพัฒนากระบวนการเรียนรู้
 - 1.3 สื่อการเรียนรู้
 - 1.4 การวัดและประเมินผลการเรียนรู้
 2. การวิจัยในชั้นเรียน
 3. สื่อ นวัตกรรมและสอนซ่อมเสริม
 4. การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร

5. การนิเทศภายในสถานศึกษา

6. การประกันคุณภาพการศึกษา

ปริยาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553) ได้กำหนดขอบข่าย การบริหารงานวิชาการ ประกอบด้วยงานดังต่อไปนี้

1. การพัฒนาหลักสูตรการวางแผนเกี่ยวกับงานวิชาการ เป็นการวางแผนเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรและการ นำหลักสูตรไปใช้ การจัดการล่วงหน้าเกี่ยวกับการเรียนการสอน มีรายละเอียดของงานดังนี้

1.1 แผนปฏิบัติงานวิชาการ ได้แก่ การประชุมเกี่ยวกับหลักสูตร
 1.2 โครงการสอน เป็นการจัดรายละเอียดเกี่ยวกับวิชาที่ต้องสอนตามหลักสูตร
 1.3 บันทึกการสอน เป็นการแสดงรายละเอียดของการกำหนดเนื้อหาที่จะสอนใน แต่ละคาบเวลาของแต่ละวันหรือสัปดาห์

2. การจัดดำเนินงานเกี่ยวกับการเรียนการสอนเพื่อให้การสอนในสถานศึกษาดำเนินไป ด้วยดีและสามารถปฏิบัติได้ จึงต้องมีการจัดการเรียนการสอน ดังนี้

2.1 การจัดตารางสอนเป็นการกำหนดวิชา เวลา ผู้สอน สถานที่ ตลอดจนผู้เรียนใน แต่ละรายวิชา
 2.2 การจัดชั้นเรียน เป็นงานที่ฝ่ายวิชาการต้องประสานกับฝ่ายอาคารสถานที่รวมทั้งการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ในห้องเรียน
 2.3 การจัดครูเข้าสอน ต้องพิจารณาถึงความพร้อมของสถานศึกษา และความพร้อมของบุคลากร
 2.4 การปรับปรุงการเรียนการสอน เป็นการพัฒนาครูผู้สอนให้ก้าวหน้า วิทยาการ เทคโนโลยีใหม่ ๆ เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการ ความก้าวหน้าของ สังคม ธุรกิจ อุตสาหกรรม เป็นต้น

3. การจัดการบริหารเกี่ยวกับการเรียนการสอน เป็นการจัดสิ่งอำนวยความสะดวก และการ ส่งเสริมการจัดหลักสูตร และโปรแกรมการศึกษาให้มีประสิทธิภาพและคุณภาพ ได้แก่ งาน

3.1 การจัดสื่อการเรียนการสอน เป็นสิ่งที่เอื้อต่อการศึกษานักเรียน เน้นเครื่องมือและกิจกรรมให้ครูได้เลือกใช้ในการสอน

3.2 การจัดห้องสมุด เป็นที่รวมหนังสือ เอกสาร สิ่งพิมพ์ และวัสดุอุปกรณ์ที่เป็น แหล่งวิทยาการ ให้นักเรียนได้ศึกษาและค้นคว้าเพิ่มเติม

3.3 การนิเทศการสอน เป็นการช่วยเหลือแนะแนวครูให้เกิดการปรับปรุงแก้ไข ปัญหาการเรียนการสอน

4. การวัดและประเมินผล กระบวนการเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในด้านการตรวจสอบ และ วิเคราะห์ผลการเรียน จากแนวคิดนักการศึกษาเกี่ยวกับการกำหนดขอบข่ายการบริหารงาน วิชาการ ผู้วิจัยจึงสรุปแนวคิดขอบข่าย การบริหารงานวิชาการ มีขอบข่ายที่กว้างและคล้ายคลึงกัน ครอบคลุมการบริหารงานวิชาการ โดยขอยกแนวคิดจากนักการศึกษาดังต่อไปนี้ ดังตาราง 1

กาญจน์ เรืองมนตรี และธรินธร นามวรรณ (2557) ได้กำหนดขอบข่ายงาน วิชาการโรงเรียนไว้ดังนี้

1. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
2. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้
3. การวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน
4. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา
5. การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา
6. การพัฒนาแหล่งเรียนรู้
7. การนิเทศการศึกษา
8. การแนะแนวการศึกษา
9. การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
10. การส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน
11. การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น
12. การส่งเสริม และสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร

พูน ปรณ ทิโต ชีเว

ตาราง 1 แสดงการสังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องขอขยายการบริหารงานวิชาการ

แหล่งอ้างอิง	ขอขยายการบริหารงานวิชาการ					ความถี่
	สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน (2550)	รัฐชัชดาพร เวทชะชาติ (2550)	จันทร์ธานี สงวนนาม (2551)	ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553)	กาญจนา เรืองมนตรี และธีรวัชร นามวรรณ (2557)	
1. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	✓	✓	✓	✓	✓	5
2. การวางแผนงานวิชาการ	✓					1
3. การจัดการเรียนการสอน	✓	✓		✓	✓	4
4. การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น	✓				✓	2
5. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้	✓			✓	✓	3
6. การวัดและประเมินผล	✓	✓		✓	✓	4
7. การวิจัยเพื่อพัฒนาการศึกษา	✓		✓		✓	3
8. การพัฒนาส่งเสริมการเรียนรู้	✓				✓	3
9. การนิเทศการศึกษา	✓		✓		✓	3
10. การแนะแนว	✓		✓		✓	3
11. การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษา	✓		✓		✓	3
12. การส่งเสริมชุมชนให้เข้มแข็ง	✓				✓	2
13. การประสานความร่วมมือองค์กรอื่น	✓				✓	2
14. ส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่ บุคคล ครอบครัว องค์กร	✓					1
15. การคัดเลือกหนังสือ	✓					1
16. การจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติ เกี่ยวกับงานด้านวิชาการ	✓					1
17. การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และ เทคโนโลยี	✓	✓	✓		✓	4

จากตาราง 1 การสังเคราะห์ความหมาย ความสำคัญ หลักการบริหารวิชาการ ขอบข่ายการบริหารวิชาการ จากทฤษฎี แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้สรุปขอบข่ายงานการบริหารงานวิชาการจากทั้งหมด 17 ด้าน โดยผู้วิจัยได้วิเคราะห์ค่าความถี่ของข้อมูลจากค่าความถี่ 4 ความถี่ขึ้นไป และผนวกด้านที่มีค่าความถี่น้อยกว่า 4 ความถี่ มาวิเคราะห์องค์ประกอบ ตัวบ่งชี้ ที่สอดคล้องกับงานด้านต่าง ๆ ที่มีความถี่ตั้งแต่ 4 เป็นหัวข้อหลักเข้าไว้ด้วยกัน จนสามารถสรุปเป็นขอบข่ายงานการบริหารงานวิชาการที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ทั้งหมด 7 ด้าน ดังนี้

1. ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การวางแผนงานวิชาการ และการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น
2. ด้านการจัดการเรียนการสอน การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ และการคัดเลือกหนังสือเรียนที่ใช้ในสถานศึกษา
3. ด้านการวิจัยเพื่อการพัฒนาในสถานศึกษาเป็นงานที่วิจัยพัฒนาการเรียนการสอนของครูในแต่ละปีการศึกษา
4. ด้านการนิเทศการศึกษา ผู้วิจัยเล็งเห็นถึงความสอดคล้องกันกับด้านการแนะแนวจากการศึกษาตัวชี้วัดที่มีความสอดคล้องกันจึงผนวกเข้ารวมกับงานด้านการนิเทศการศึกษา
5. ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น งานส่งเสริมสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา ผู้วิจัยจัดงานด้านต่าง ๆ ที่กล่าวมาเข้าด้วยกันเพราะมีความสอดคล้องและเชื่อมโยงกันอีกทั้งค่าความถี่จากการสังเคราะห์แนวความคิดของนักศึกษามีค่าความถี่เท่ากัน
6. ด้านการวัดผลและประเมินผล ผู้วิจัยนำงานด้านการดำเนินเทียบโอนผลการเรียน
7. ด้านการพัฒนาสื่อวัตกรรมการ แหล่งเรียนรู้และเทคโนโลยี การพัฒนาและส่งเสริมแหล่งการเรียนรู้

จากข้อมูลข้างต้นผู้วิจัยขอเสนอรายละเอียดในแต่ละด้าน ดังนี้

1. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

1.1. ความหมายการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

การพัฒนาหลักสูตรเป็นภารกิจที่สำคัญของผู้บริหารสถานศึกษาโดยได้มีนักวิชาการและนักการศึกษาได้ให้ความหมายไว้แตกต่างกันคือ

หรรษา นิลวิเชียร (2547) ได้ให้ความหมาย การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา หมายถึง เป็นกระบวนการปรับปรุงหลักสูตรหรือสร้างหลักสูตรใหม่ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายทางการจัดการศึกษาที่ต้องการให้ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น

รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ (2550) ได้ให้ความหมาย การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการหรือขั้นตอนของการตัดสินใจหาทางเลือกทางการเรียนการสอนให้เหมาะสมเพื่อการปรับปรุง เปลี่ยนแปลงทางการเรียนการสอนไปในทางที่ดีขึ้นเพื่อให้เหมาะกับผู้เรียน และสถานศึกษาโดยผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีส่วนร่วม

โดยสรุป การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา หมายถึง การปรับปรุงหลักสูตร สร้างหลักสูตรใหม่ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายทางการจัดการศึกษาที่ต้องการให้ผู้เรียน เกิดการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น และกระบวนการหรือขั้นตอนของการตัดสินใจหาทางเลือกทางการเรียนการสอนให้เหมาะสม เพื่อการปรับปรุง เปลี่ยนแปลงทางการเรียนการสอนไปในทางที่ดีขึ้น เพื่อให้เหมาะกับผู้เรียนและสถานศึกษาโดยผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีส่วนร่วม

1.2 ความสำคัญของการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

ได้มีผู้ให้แนวคิดที่สนใจเกี่ยวกับความสำคัญของการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ไว้หลากหลาย ดังนี้

ธารง บัวศรี (2542) ได้กล่าวถึง ความสำคัญของหลักสูตรสถานศึกษา ไว้ว่า หลักสูตรมีความสำคัญต่อการศึกษารวม นั่นคือหลักสูตรเป็นเครื่องมือที่ถ่ายทอดเจตนารมณ์หรือเป้าประสงค์ของการศึกษาของชาติไปแปลงเป็นการกระทำขั้นพื้นฐานในโรงเรียนหรือสถานศึกษา ถ้าจะกล่าวว่าหลักสูตรคือหัวใจทางการศึกษาก็คงไม่ผิด เพราะถ้าปราศจากหลักสูตรเสียแล้วการศึกษาก็ย่อมดำเนินไม่ได้ และหลักสูตรยังมีความสำคัญต่อการเรียนการสอน กล่าวคือ ถ้าหากไม่มีหลักสูตร ก็สอนไม่ได้เพราะไม่รู้จะสอนอะไร หรือถ้าจะสอนโดยคิดเอาเองก็จะเกิดความสับสน โดยที่อาจสอนเข้าไปซ้ำมา ไม่เรียงลำดับตามที่ควรจะเป็น ผลการเรียนรู้อาจไม่เป็นไปตามที่คาดไว้ ผู้เรียนเองก็จะมีความลำบากใจเพราะไม่ทราบว่าสิ่งที่เรียนไปนั้นสามารถนำไปเปรียบเทียบกับระดับใด

เอกรินทร์ สีมหาศาล (2545) กล่าวถึงความสำคัญของ หลักสูตรสถานศึกษา มีความสำคัญทั้งต่อตัวนักเรียน ครูผู้สอน ผู้บริหารผู้เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการจัดการศึกษา ใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีคุณภาพ ตอบสนองความต้องการของประเทศชาติ เพราะการพัฒนาการศึกษา คือการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์คือการพัฒนาประเทศชาติ

จากแนวคิดของนักการศึกษา ผู้วิจัยขอสรุป ความสำคัญของการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา สามารถสรุปได้ว่าหลักสูตรมีความสำคัญดังนี้ หลักสูตรเป็นเครื่องมือที่ถ่ายทอดเจตนารมณ์หรือเป้าประสงค์ของการศึกษาของชาติ หลักสูตรคือหัวใจทางการศึกษา หลักสูตรสถานศึกษา มีความสำคัญทั้งต่อตัวนักเรียน ครูผู้สอน ผู้บริหารผู้เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการจัดการศึกษา ใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีคุณภาพ ตอบสนองความต้องการของประเทศชาติ

1.3 องค์ประกอบและตัวบ่งชี้ของการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

มีนักการศึกษาเสนอองค์ประกอบและตัวบ่งชี้การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ไว้หลากหลาย ดังนี้

Taba (1962) กล่าวถึงองค์ประกอบของหลักสูตร 4 องค์ประกอบ คือ

1. วัตถุประสงค์ทั่วไป และวัตถุประสงค์โดยเฉพาะ
2. เนื้อหาและจำนวนชั่วโมงสอนแต่ละวิชา
3. วิธีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
4. วิธีการประเมินผล

চার্জ বাক্সী (2542) ให้ความหมายขององค์ประกอบที่สำคัญของหลักสูตรว่า จะต้องประกอบด้วยสิ่งต่อไปนี้

1. เป้าประสงค์และนโยบายการศึกษา (Education goals and policies) หมายถึง สิ่งที่รัฐต้องการตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติในเรื่องที่เกี่ยวกับการศึกษา
2. จุดหมายของหลักสูตร (Curriculum aims) หมายถึง ผลส่วนรวมที่ต้องการให้เกิดแก่ผู้เรียน หลังจากเรียนจบหลักสูตรไปแล้ว
3. รูปแบบและโครงสร้างหลักสูตร (Types and structures) หมายถึง ลักษณะและแผนผังที่แสดงการแจกแจงวิชาหรือกลุ่มวิชาหรือกลุ่มประสบการณ์
4. จุดประสงค์ของวิชา (Subject objectives) หมายถึง ผลที่ต้องการให้เกิดแก่ผู้เรียน หลังจากที่ได้เรียนวิชานั้นไปแล้ว
5. เนื้อหา (Content) หมายถึง สิ่งที่ต้องการให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ ทักษะและความสามารถที่ต้องการให้มี รวมทั้งประสบการณ์ที่ต้องการให้ได้รับ
6. จุดประสงค์ของการเรียนรู้ (Instructional objectives) หมายถึง สิ่งที่ต้องการให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ได้มีทักษะและความสามารถ หลังจากที่ได้เรียนรู้เนื้อหาที่กำหนดไว้
7. ยุทธศาสตร์การเรียนการสอน (Instructional strategies) หมายถึง วิธีการจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสมและมีหลักเกณฑ์ เพื่อให้บรรลุผลตามจุดประสงค์ของการเรียนรู้

จากแนวความคิดนักการศึกษา ผู้วิจัยสรุปได้ว่า องค์ประกอบและตัวบ่งชี้ของการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาที่มีส่วนเกี่ยวข้องและสอดคล้องกันดังนี้

1. เป้าประสงค์นโยบายการศึกษาชาติ
2. วัตถุประสงค์ทั่วไปของหลักสูตร
3. เนื้อหาและจำนวนชั่วโมงสอนแต่ละวิชา
4. วิธีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

5. วิธีการประเมินผล

6. ยุทธศาสตร์การเรียนการสอน

7. ยุทธศาสตร์ของหลักสูตร

2. การจัดการเรียนการสอน

2.1 ความหมาย การจัดการเรียนการสอน

ได้มีผู้ให้ทัศนะเกี่ยวกับ การจัดการเรียนการสอน ไว้หลากหลายดังนี้

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2547) พระราชบัญญัติ

การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 หมวด 4 แนวทางการจัด

การศึกษา มาตรา 24 ได้กำหนดไว้ว่าในการจัดการเรียนการสอนหรือการจัดกระบวนการเรียนรู้ ให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการดังต่อไปนี้

1. จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียนโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล

2. ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์และประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา

3. จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่านและเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง

4. จัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่าง ๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุล รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา

5. ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียนและอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้ รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้ ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อการเรียนการสอนและแหล่งวิทยาการประเภทต่าง ๆ

6. จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ทุกเวลาทุกสถานที่ มีการประสานความร่วมมือกับบิดา มารดา ผู้ปกครองและบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ (2557) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การจัดการเรียนการสอนมีความสำคัญเพราะเปรียบเสมือนเครื่องมือที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนรักการเรียน ตั้งใจเรียน และเกิดการเรียนรู้ขึ้น การเรียนของผู้เรียนจะไปสู่จุดหมายปลายทาง คือ ความสำเร็จในชีวิตหรือไม่เพียงใดนั้นย่อมขึ้นอยู่กับจัดการเรียนรู้ที่ดีของผู้สอน หรือผู้สอนด้วยเช่นกันหากผู้สอนรู้จักเลือกใช้วิธีการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมแล้ว ย่อมจะมีผลดีต่อการเรียนของผู้เรียน

จากแนวคิดนักการศึกษาข้างต้น ผู้วิจัยสรุปได้ว่า การจัดการเรียนการสอน การดำเนินการเพื่อให้เกิดการเรียนการสอนตามหลักสูตรที่ถูกกำหนดเป็นแบบแผนการเรียน โดยคำนึงถึง

สภาพผู้เรียน ความถนัด ความสนใจ สิ่งแวดล้อม และความต้องการเป็นหลัก ซึ่งเป็นกระบวนการที่คนในการจัดการเรียนการสอน ให้มีประสิทธิภาพโดยใช้ทักษะการจัดการของผู้สอนและผู้เรียนที่เกื้อกูลกัน ผู้สอนต้องวิเคราะห์สาระสำคัญของการเรียนรู้เลือกวิธีการเรียนการสอนที่เหมาะสม และให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติจนเกิดผลการเรียนรู้

2.2 ความสำคัญของการจัดการเรียนการสอน

ได้มีนักวิชาการและนักการศึกษาได้ให้ความสำคัญของการจัดการเรียนการสอน ที่แตกต่างกัน ดังนี้

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2547) ได้กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 หมวด 4 (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 หมวด 4 แนวทางการจัดการศึกษา มาตรา 22 โดยกำหนดว่า การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้ และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาตามธรรมชาติ และเต็มตามศักยภาพ รวมทั้งการจัดการเรียนการสอน ที่ยอมรับว่าบุคคลหรือผู้เรียนมีความแตกต่างกันและทุกคนสามารถเรียนรู้ได้ ดังนั้นในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ครูหรือผู้จัดการเรียนรู้ควรมีความเชื่อพื้นฐานอย่างน้อย 3 ประการ คือ 1. เชื่อว่าทุกคนมีความแตกต่างกัน 2. เชื่อว่าทุกคนสามารถเรียนรู้ได้ และ 3. เชื่อว่าการเรียนรู้เกิดได้ทุกที่ ทุกเวลา มาตรา 24 ได้กำหนดการจัดการเรียนการสอนหรือการจัดกระบวนการเรียนรู้ ให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการดังนี้

1. จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียนโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล
2. ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา
3. จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้คิดได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่าน และเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง
4. จัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่าง ๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา
5. ส่งเสริมสนับสนุนให้ครูสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อมสื่อการเรียน และอำนวยความสะดวกเพื่อให้เกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้ รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการจัดการเรียนการสอน ทั้งนี้ครูและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกัน จากสื่อการเรียนการสอนและแหล่งวิทยาการประเภทต่าง ๆ
6. จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ทุกเวลา ทุกสถานที่ มีการประสานความร่วมมือกับบิดามารดา ผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ (2557) การจัดการเรียนรู้เปรียบเสมือน เครื่องมือที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนรักการเรียนรู้ ตั้งใจเรียนและเกิดการเรียนรู้ขึ้น การเรียนของผู้เรียนจะไปสู่ จุดหมายปลายทาง คือ ความสำเร็จในชีวิตหรือไม่เพียงใดนั้น ย่อมขึ้นอยู่กับการจัดการเรียนรู้ที่ดีของผู้สอน หรือผู้สอนด้วยเช่นกันหากผู้สอนรู้จักเลือกใช้วิธีการจัดการเรียนรู้ที่ดีและเหมาะสมแล้ว ย่อมจะมีผลดีต่อผลการเรียนของผู้เรียน ดังนี้

1. มีความรู้และความเข้าใจในเนื้อหาวิชา หรือกิจกรรมที่เรียนรู้
2. เกิดทักษะหรือมีความชำนาญในเนื้อหาวิชา หรือกิจกรรมที่เรียนรู้
3. เกิดทัศนคติที่ดีต่อการเรียน
4. สามารถนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน
5. สามารถนำความรู้ไปศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมต่อไปอีกได้

จากแนวคิด ความสำคัญของการจัดการเรียนการสอน ผู้วิจัย สรุปได้ดังนี้ การจัดการเรียนการสอนหรือการจัดกระบวนการเรียนรู้ ให้สถานศึกษาและหน่วยงานมีความสำคัญและ ดำเนินการดังนี้

1. จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล
2. ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์และการประยุกต์ ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา
3. จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้คิดได้ คิด เป็น ทำเป็น รักการอ่าน และเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง
4. จัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่าง ๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุล กัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา
5. ส่งเสริมสนับสนุนให้ครูสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อมสื่อการเรียน และ อำนวยความสะดวกเพื่อให้เกิดการเรียนรู้และความรอบรู้ รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่ง ของกระบวนการจัดการเรียนการสอน ทั้งนี้ครูและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกัน จากสื่อการเรียน การสอนและแหล่งวิทยาการประเภทต่าง ๆ

2.3 องค์ประกอบและตัวบ่งชี้ แนวทางปฏิบัติการจัดการเรียนการสอน

ได้มีนักวิชาการและนักการศึกษาได้กล่าวถึงองค์ประกอบและตัวชี้วัดของการจัดการเรียนการสอน ไว้หลากหลาย ดังนี้

กระทรวงศึกษาธิการ (2552) ได้กล่าวถึง บทบาทและหน้าที่ของสถานศึกษา เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน ดังนี้

1. จัดทำแผนการเรียนรู้ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้

2. จัดการเรียนสอนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ตามแนวปฏิรูปการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ พัฒนาคุณธรรมนำความรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

3. ใช้สื่อการเรียนการสอนและแหล่งเรียนรู้

4. จัดกิจกรรมพัฒนาห้องสมุด ห้องปฏิบัติการเรียนรู้

5. ส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาการเรียนการสอนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้

6. ส่งเสริมการพัฒนาความเป็นเลิศของนักเรียนและช่วยเหลือนักเรียนพิการ

ปริยาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553) ได้กล่าวถึง องค์ประกอบการจัดการเรียนการสอน คือ กิจกรรมหรืองานเพื่อดำเนินการจัดการเรียนการสอน ดังนี้

1. การจัดประมวลการสอน เป็นหน้าที่ของสถานศึกษาที่จะต้องนำหลักสูตรที่กำหนดรายวิชาไว้แล้วจัดทำประมวลการสอนให้เหมาะสมเพื่อช่วยให้การสอนมีขั้นตอนการปฏิบัติ ผู้สอนไม่ลืมและไม่สอนซ้ำ มีแผนกิจกรรมและอุปกรณ์ที่จำเป็น และมีการจัดประสบการณ์ครบถ้วน

2. การจัดทำแผนการเรียน ให้สอดคล้องกับหลักสูตรเพื่อประโยชน์ของผู้เรียน จะเลือกเรียนตามความถนัด ความสนใจ และความสามารถ

3. การจัดตารางสอน เป็นการกำหนดวิชา และเวลาเรียน โดยละเอียด โดยมีหลักในการจัดตารางสอนที่สรุปได้ดังนี้

3.1 จัดให้ครบตามโครงสร้างของหลักสูตร

3.2 จัดตามสภาพธรรมชาติของแต่ละรายวิชาเพื่อเอื้อการเรียนรู้ของผู้เรียน

3.3 จัดเวลาให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ด้วยตนเอง

3.4 จัดวิชาที่เป็นหลักทฤษฎีและคำนวณในภาคเช้า

3.5 พิจารณาครูอาจารย์ผู้สอนเรื่องความสะดวกที่จะสอน เวลาว่างเพื่อ

ประโยชน์ด้านการประชุมหารือ

4. การจัดชั้นเรียน โดยการจัดชั้นเรียนตามความรู้ ความสามารถของนักเรียน จัดตามรายชื่อ จัดตามความสามารถพิเศษ หรือจัดผสมผสาน ในระดับสูงขึ้น จัดตามการลงทะเบียนเรียนในแต่ละรายวิชา

5. การจัดครู อาจารย์เข้าสอน คือการจัดครู อาจารย์ให้ทำหน้าที่การเรียนรู้เป็นหลักยึดถึงความพร้อมของครูในสถานศึกษา คุณสมบัติ และภาระงานด้านอื่นของครู ประกอบด้วยเพื่อให้ครูปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างเต็มที่ทั้งงานหลักคือการสอนและงานที่ได้รับมอบหมายเพิ่มเติม

6. การสอนซ่อมเสริม คือ การสอนเพิ่มเติมจากการสอนปกติ เพื่อช่วยเหลือและแก้ไขการเรียนของนักเรียน สามารถทำได้ 4 ลักษณะ ดังนี้

6.1 สอนซ่อมเสริมก่อนเรียน การสอนเพื่อปรับพื้นฐานความรู้ก่อนเข้า

หลักสูตร

6.2 สอนซ่อมเสริมขณะที่สอน เพื่อแก้ไขให้นักเรียนเข้าใจบทตอนที่สงสัย

และตามทันเนื้อหาทั้งหมด

6.3 สอนซ่อมเสริมรายวิชาเพื่อสอบแก้ตัวให้ผ่านเกณฑ์

6.4 สอนซ่อมเสริมสำหรับนักเรียนที่ฉลาดหรือเรียนเร็วเพื่อไม่ให้เบื่อ

หน่วยการเรียนรู้

7. การเลือกตำราเรียน โดยทั่วไปจะใช้ตำราที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดให้ใช้และสถานศึกษาแต่ละแห่งเห็นว่าสมควรกับผู้เรียนก็กำหนดให้ครูผู้สอนใช้สอน

8. คู่มือครูในงานวิชาการ สถานศึกษาต้องพัฒนาให้ครูมีคู่มือการปฏิบัติงานด้านวิชาการ ความรู้ที่ครูต้องรู้และคำแนะนำในการจัดการเรียนการสอน

9. การจัดทำคู่มือให้นักเรียนนักศึกษา ซึ่งเป็นเอกสารคู่มือที่สถานศึกษาทำแจกนักเรียนเพื่อให้เป็นแนวทางให้ได้ศึกษาและทำความเข้าใจหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน

10. การจัดศูนย์ควบคุมการเรียนการสอน เป็นศูนย์กลางเกี่ยวกับข่าวสารและสารสนเทศงานวิชาการของสถานศึกษา ที่จะอำนวยความสะดวกด้านการเรียนการสอนของสถานศึกษา เป็นสำคัญและการจัดการเรียนการสอนเป็นการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกและส่งเสริมการจัดหลักสูตร ได้แก่

10.1 จัดสื่อการเรียนการสอนให้เอื้อต่อการเรียนการสอน

10.2 จัดห้องสมุด และวัสดุอุปกรณ์ที่เป็นแหล่งวิชาการให้นักเรียน

ค้นคว้า

10.3 นิเทศการสอนช่วยเหลือแนะแนวครูเพื่อปรับปรุงแก้ไขการเรียนการสอน

สอน

ผู้วิจัยสรุปได้ว่า องค์ประกอบและตัวบ่งชี้การจัดการเรียนการสอน ตามแนวคิดของนักการศึกษา กับกระทรวงศึกษาธิการ ประกอบด้วย 13 องค์ประกอบ ดังนี้

1. จัดทำแผนการเรียนรู้ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ โดยความร่วมมือของเครือข่ายสถานศึกษา

2. จัดการเรียนการสอนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ทุกช่วงชั้น ตามแนวปฏิรูปการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ บูรณาการการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ เพื่อคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนพัฒนาคุณธรรมนำความรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

3. ใช้สื่อการเรียนการสอนและแหล่งการเรียนรู้

4. จัดกิจกรรมพัฒนาห้องสมุด ห้องปฏิบัติการต่าง ๆ ให้เอื้อต่อการเรียนรู้

5. ส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาการเรียนการสอนทุกกลุ่ม สาระการเรียนรู้
6. ส่งเสริมการพัฒนาความเป็นเลิศของนักเรียนและช่วยเหลือนักเรียนพิการด้วยโอกาสและมีความสามารถพิเศษ
7. ส่งเสริมให้มีการพัฒนาครู โดยการจัดอบรมสัมมนา ศึกษาดูงานตามสถาบันต่าง ๆ เพื่อนำมาพัฒนาการเรียนการสอน
8. จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจ และความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล
9. ฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ปัญหา
10. จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่าน และเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง
11. จัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ต่าง ๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ ทุกวิชา
12. ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อมสื่อการเรียน และอำนวยความสะดวกเพื่อให้เกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้ รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้ ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกัน จากสื่อการเรียนการสอนและแหล่งวิทยาการอื่น ๆ
13. จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ทุกเวลา ทุกสถานที่ มีการประสานความร่วมมือกับบิดามารดา ผู้ปกครองและบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพโอกาส และมีความสามารถพิเศษ

3. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

3.1 ความหมายของการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

ได้มีนักวิชาการและนักการศึกษาได้ให้ความหมายของการวิจัยเพื่อการศึกษา ไว้ดังนี้
 สุปัทธ์ พิบูลย์ (2549) ได้ให้ความหมายของการวิจัยเพื่อการศึกษา ไว้ว่า
 ลักษณะหนึ่งของการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) ที่ใช้กระบวนการศึกษาอย่างเป็นระบบ มุ่งพัฒนาทางเลือกและกระบวนการใหม่ ๆ เพื่อใช้ในการยกระดับคุณภาพงานหรือคุณภาพชีวิต การวิจัยเพื่อพัฒนาเป็นการวิจัยเชิงทดลองการวิจัยและพัฒนา ผลที่ได้จากการวิจัยจะเป็นลักษณะของนวัตกรรมที่เป็นชิ้นงาน เช่น ชุดการสอน สื่อการสอน ชุดกิจกรรมเสริมความรู้ หรือนวัตกรรมที่เป็นลักษณะของของรูปแบบ วิธีการ กระบวนการ ระบบปฏิบัติการ เช่น รูปแบบการสอน วิธีสอน รูปแบบการบริหารจัดการ

สุวัฒน์ จุลสุวรรณ (2559) ได้ให้ความหมายการวิจัยและพัฒนา หมายถึง กระบวนการศึกษาค้นคว้าอย่างมีระบบและน่าเชื่อถือที่มีการใช้ทั้งการวิจัยพื้นฐานและการวิจัยประยุกต์วงรอบโดยใช้กระบวนการระเบียบวิธีวิจัยผสมผสาน วิธีการเชิงปริมาณและคุณภาพ เพื่อนำไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาการศึกษา โดยมีขั้นตอนการดำเนินการวิเคราะห์ สภาพปัญหา พัฒนารูปแบบ วิธีการ นำรูปแบบ วิธีการไปทดลองใช้ ปรับปรุงและเผยแพร่

จากแนวคิดนักการศึกษาและนักวิชาการ ผู้วิจัยสรุปความหมาย การวิจัยการศึกษา หมายถึง กระบวนการศึกษาค้นคว้า รวบรวมข้อมูลต่าง ๆ อย่างมีระเบียบ และมีจุดมุ่งหมายอย่างแน่นอนแล้วนำข้อมูลต่าง ๆ มาทำการวิเคราะห์เปรียบเทียบความหมายตลอดจนหาเหตุผล และความ เป็นมาของข้อมูลทำการสรุปอย่างมีระบบ โดยใช้วิธีการทางวิทยาศาสตร์และทางสถิติ ทั้งนี้เพื่อให้ได้มาซึ่งความจริงและหลักการบางอย่าง เป็นการพัฒนาความก้าวหน้าทางวิชาการ พัฒนาคุณภาพ การศึกษา พัฒนาผู้เรียน และเป็นการพัฒนาผู้วิจัยเองด้วย การวิจัยเป็นกระบวนการที่เป็นระบบ น่าเชื่อถือสำหรับใช้เป็นเครื่องมือในการค้นคว้าหาความรู้เกี่ยวกับเรื่องต่าง ๆ ที่สนใจ และเป็น ประโยชน์

3.2 ความสำคัญของการวิจัยเพื่อการศึกษา

ได้มีนักวิชาการและนักการศึกษาได้กล่าวถึงความสำคัญของการวิจัยเพื่อการศึกษาไว้ดังนี้

กระทรวงศึกษาธิการ (2544) ได้สรุปความสำคัญ ไว้ว่าการวิจัยและความสัมพันธ์ระหว่างหลักสูตรและการสอน ซึ่งการนำหลักสูตรไปใช้ต้องมีการประเมินผลเพื่อนำผลที่ได้มาปรับปรุง พัฒนาหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและขณะเดียวกันก็มีการประเมินผลการจัดการเรียนการสอนเพื่อนำผลไปปรับปรุงพัฒนากระบวนการเรียนการสอนของครูให้มีประสิทธิภาพควบคู่ไปกับหลักสูตร การพัฒนาดังกล่าวต้องอาศัยกระบวนการวิจัยในชั้นเรียนซึ่งดำเนินควบคู่กันไป ดังนั้นครูในฐานะนักวิจัยต้องมีการวางแผนการสอนนำแผนการสอนไปสู่การปฏิบัติ และนำข้อมูลที่ได้จากการปฏิบัติไปเป็นพื้นฐานในการพัฒนาคุณภาพการสอน

รุ่ง แก้วแดง (2544) ได้สรุปความสำคัญไว้ว่า การวิจัยหรือการวิจัยในชั้นเรียนในปัจจุบันมีการจัดทำมากขึ้น โดยเฉพาะครูต้นแบบและครูแห่งชาติมีวิจัยที่ใช้แก้ปัญหาการเรียนการสอนของผู้เรียนรายบุคคล หรือพัฒนาสื่อนวัตกรรมวิธีการสอนแบบต่าง ๆ และสนับสนุนให้ผู้เรียนได้ศึกษาหาความรู้ด้วยการวิจัย การวิจัยในชั้นเรียนสามารถช่วยให้ครูผู้สอนพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้เต็มตามศักยภาพจากการศึกษาถึงความสำคัญของการพัฒนาการเรียนรู้อยู่ด้วยการวิจัย ดังกล่าว จะเห็นได้ว่า การวิจัยในชั้นเรียนมีความสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาในสถานศึกษา ดังนี้

1. ช่วยให้ผู้พัฒนาวิธีการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ
2. ช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างมีคุณภาพ

เพิ่มขึ้น

3. ช่วยให้การเรียนการสอนก้าวหน้ามีนวัตกรรมในการจัดการเรียนการสอน

ทั่วไป

4. ช่วยให้องค์กรวิชาชีพครูเป็นวิชาชีพชั้นสูงมากขึ้นเป็นที่ยอมรับของสังคม

5. ช่วยพัฒนาตัวครูและวิชาชีพครูไปพร้อม ๆ กัน

ผู้วิจัยสรุปแนวคิดนักการศึกษาและนักวิชาการได้ว่า ความสำคัญของการวิจัยหรือการทำวิจัยในชั้นเรียนเกี่ยวข้องกับการช่วยให้จัดการเรียนการสอนในชั้นเรียนและในโรงเรียนมีประสิทธิภาพช่วยพัฒนาหลักสูตรที่ใช้ในสถานศึกษา ช่วยให้ผู้เรียนเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ ช่วยให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพ ช่วยให้องค์กรวิชาชีพครูการพัฒนาสู่วิชาชีพชั้นสูง ยังส่งเสริมการพัฒนาด้านนวัตกรรมในการจัดการเรียนการสอน

3.3 องค์ประกอบ ตัวบ่งชี้และแนวทางปฏิบัติการวิจัยเพื่อพัฒนา

นักวิชาการและนักการศึกษา ได้ให้กรอบแนวคิดองค์ประกอบ และแนวทางการปฏิบัติตัวชี้วัดการวิจัยและพัฒนา ดังนี้

กระทรวงศึกษาธิการ (2546) ได้กำหนดแนวทางการปฏิบัติในการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาได้ดังนี้

1. ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย การบริหารการจัดการและการพัฒนาคุณภาพงานในภาพรวมของสถานศึกษา

2. ส่งเสริมให้ครูศึกษา วิเคราะห์ วิจัย เพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ให้แก่สาระการเรียนรู้

3. ประสานความร่วมมือในการศึกษา วิเคราะห์ วิจัย ตลอดจนการเผยแพร่ผลงานการวิจัยหรือพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน และงานวิชาการกับสถานศึกษาบุคคล ครอบครัวหน่วยงานและสถาบันอื่นกระทรวงศึกษาธิการกำหนดในการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา จะเน้นการวิจัยเกี่ยวกับการบริหารจัดการและการพัฒนางานวิชาการ การวิจัยเพื่อคุณภาพการเรียนรู้ และการเผยแพร่ผลงานการวิจัยแก่ผู้เกี่ยวข้องเป็นสำคัญ เป็นหน้าที่โดยตรงของผู้บริหารสถานศึกษา ต้องเล็งเห็นประโยชน์และความสำคัญของการทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาคุณภาพการศึกษา ต้องคอยเป็นผู้ชี้แนะแนวทางและอำนวยความสะดวกให้แก่ครูผู้สอน สนับสนุนให้ครูทำวิจัยในชั้นเรียนได้รับการเลื่อนตำแหน่งที่สูงขึ้น ควรให้ความช่วยเหลือดูแล สนับสนุนงบประมาณ ให้ความสำคัญต่อครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน ส่งเสริมให้มีการเผยแพร่ผลงานวิจัยในชั้นเรียนแก่บุคลากรทางการศึกษาและหน่วยงานอื่น ๆ ที่สนใจ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2547) ได้กำหนดให้การวิจัยเพื่อพัฒนากระบวนการเรียนการสอน ซึ่งมีทั้งในระดับหน่วยงาน และในระดับผู้สนใจทั่วไป เช่น นักวิจัย

ศึกษานิเทศก์ นิสิต นักศึกษา เป็นต้น การทำวิจัยดังกล่าว ส่วนใหญ่แล้วโรงเรียนจะเป็นเป้าหมายหลัก โดยมีครูเป็นผู้ทำเพื่อพัฒนาการเรียนรู้เป็นสิ่งที่ต้องปฏิบัติ โดยกำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 หมวด 4 แนวการจัดการศึกษาตั้งแต่ มาตรา 22 ถึง มาตรา 30 ที่มีสาระสำคัญเกี่ยวกับการเรียนรู้ที่ถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุดพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 กล่าวถึงภาระหน้าที่ของครูที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย ตามมาตรา 24 (5) ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อมทางการเรียนและสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้ รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกับสื่อการเรียนการสอนและแหล่งวิทยาการประเภทต่าง ๆ มาตรา 30 ให้สถานศึกษาพัฒนากระบวนการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพรวมทั้งส่งเสริมให้ผู้สอนสามารถวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละระดับการศึกษา มาตรา 67 รัฐต้องส่งเสริมให้มีการวิจัยและพัฒนา การผลิตและพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา รวมทั้งการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาเพื่อให้เกิดการใช้ที่คุ้มค่าและเหมาะสมกับกระบวนการเรียนรู้ของคนไทย มาตรา 69 รัฐต้องจัดให้มีหน่วยงานกลางทำหน้าที่พิจารณาเสนอนโยบาย แผนเสริมและประสานการวิจัย การพัฒนาและการใช้ รวมทั้งการประเมินคุณภาพ และประสิทธิภาพการผลิตและการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาจะเห็นว่าบทบาทของครู ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 เป็นทั้งผู้ทำการวิจัยและเป็นผู้ใช้ผลจากการวิจัย

จากแนวคิดผู้วิจัยสรุป การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา มีองค์ประกอบและตัวบ่งชี้

ดังนี้

1. วิเคราะห์วางแผนการวิจัยเพื่อพัฒนาการศึกษา
2. การดำเนินการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา
3. การติดตามและประเมินผลการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา
4. การส่งเสริมพัฒนาการวิจัยในชั้นเรียน
5. การจัดสรรงบประมาณเพื่อฝึกอบรมให้แก่บุคลากรทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

4. การนิเทศการศึกษา

4.1 ความหมายการนิเทศการศึกษา

ได้มีนักวิชาการและนักการศึกษาได้ให้ ความหมายของการนิเทศการศึกษา ดังนี้

กมล ภูประเสริฐ (2547) ได้ให้ความหมายการนิเทศการศึกษา คือ

กระบวนการพัฒนาครู เพื่อให้ครูปรับปรุงและพัฒนาการจัดการกระบวนการเรียนรู้ เพื่อให้การจัดการศึกษาบรรลุจุดมุ่งหมายที่วางไว้

กาญญ์ เรื่องมนตรีและธรินธร นามวรรณ (2557) การนิเทศการศึกษา หมายถึง กระบวนการชี้แนะ แนะนำ และให้ความร่วมมือต่อกิจกรรมของครูในการปรับปรุงการเรียนการสอน เพื่อให้ได้ผลตามที่วางไว้

โดยสรุป การนิเทศการศึกษา หมายถึง กระบวนการพัฒนาครู เพื่อให้ครูปรับปรุงและพัฒนาการจัดกระบวนการเรียนรู้ เพื่อให้การจัดการศึกษาบรรลุจุดมุ่งหมายที่วางไว้ กระบวนการชี้แนะแนวทาง

4.2 ความสำคัญของการนิเทศการศึกษา

ได้มีนักวิชาการและนักการศึกษาได้กล่าวถึงความสำคัญของการนิเทศการศึกษา ดังนี้

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2541) ได้กำหนด จุดมุ่งหมายและความสำคัญของการนิเทศการศึกษาไว้ดังนี้

1. เพื่อช่วยให้ครูมองเห็นปัญหาและความต้องการจำเป็นของเด็กและเยาวชน สามารถจัดสนองความต้องการของเด็กและเยาวชนได้รวมทั้งการช่วยแก้ไขและป้องกันปัญหา
 2. เพื่อช่วยครูผู้บริหารและข้าราชการทุกฝ่ายได้มองเห็นและเข้าใจ จุดมุ่งหมายของการศึกษาและบทบาทหน้าที่ของตนเองเพื่อดำเนินการให้บรรลุจุดมุ่งหมายดังกล่าว
 3. ช่วยสร้างขวัญและกำลังใจในกาการทำงานของครูและเจ้าหน้าที่อยู่ในสภาพที่ดีและร่วมปฏิบัติงานเป็นคณะด้วยกำลังและสติปัญญา
 4. เพื่อให้ครูได้พัฒนาความรู้ความสามารถและทักษะในการสอนตลอดจนทำแผนการสอนสื่อการสอนการประเมินผล
 5. เพื่อประสานงานกับผู้บริหารการศึกษาในอันที่จะแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่โรงเรียนไม่อาจดำเนินงานได้ตามลำพัง
 6. เพื่อช่วยประเมินผลงานของครูและเจ้าหน้าที่รวมทั้งช่วยวางแผนเพื่อแก้ปัญหาที่มีให้เหมาะสม
 7. เพื่อช่วยให้ครูใหม่ได้เข้าใจงานของโรงเรียนและอาชีพของครู
 8. เพื่อช่วยในด้านประชาสัมพันธ์และสร้างครูให้มีลักษณะแห่งความเป็นผู้นำ
- กาญญ์ เรื่องมนตรี และธรินธร นามวรรณ (2557) กล่าวถึงความสำคัญของการนิเทศการศึกษา ดังนี้

1. เพื่อช่วยให้ครูค้นหาและรู้วิธีการทำงานของตนเอง
2. เพื่อช่วยให้ครูรู้จักแยกแยะ วิเคราะห์ปัญหาของตนเอง
3. เพื่อช่วยให้ครูเชื่อมั่นในอาชีพและมีความเชื่อมั่นในความสามารถของตน

4. เพื่อช่วยให้ครูกู้คืนเคยกับแหล่งวิทยาการและนำไปใช้ในการจัดการเรียน

การสอน

5. เผยแพร่งานให้ชุมชนทราบ

จากแนวคิดนักการศึกษา กล่าวถึงความสำคัญของการนิเทศการศึกษาข้างต้น ผู้วิจัยสรุป

ได้

1. เพื่อช่วยให้ครูมองเห็นปัญหา ค้นหา และรู้วิธีด้วยตนเอง
2. เพื่อช่วยครูลู้จักแยกแยะ วิเคราะห์ปัญหาของตนเอง เพื่อบรรลุจุดมุ่งหมายและแก้ปัญหาเหล่านั้น
3. ช่วยสร้างขวัญและกำลังใจในการทำงานของครูและเจ้าหน้าที่อยู่ในสภาพที่ดีและร่วมปฏิบัติงานเป็นคณะด้วยกำลังและสติปัญญา
4. เพื่อให้ครูได้พัฒนาความรู้ความสามารถและทักษะในการสอนตลอดจนทำแผนการสอนสื่อการสอนการประเมินผล
5. เพื่อประสานงานกับผู้บริหารการศึกษาในอันที่จะแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่โรงเรียนไม่อาจดำเนินงานได้ตามลำพัง
6. เพื่อช่วยประเมินผลงานของครู ให้ครูลู้สึกมั่นคงในอาชีพและความเชื่อมั่นในความสามารถของตน
7. เพื่อช่วยให้ครูใหม่ได้เข้าใจงานของโรงเรียนและอาชีพของครู
8. เพื่อช่วยในด้านประชาสัมพันธ์ ความเข้มแข็งทางวิชาการสู่ชุมชน สังคมและสร้างครูลู้ให้มีลักษณะแห่งความเป็นผู้นำ

4.3 องค์ประกอบ ตัวบ่งชี้และการปฏิบัติของการนิเทศการศึกษา

ได้มีนักวิชาการและนักการศึกษาได้ระบุดองค์ประกอบและตัวชี้วัดการนิเทศการศึกษาไว้ดังนี้

ไพโรจน์ กลิ่นกุหลาบ (2542) ได้เสนองค์ประกอบและตัวชี้วัด กระบวนการดำเนินการนิเทศ ประกอบด้วยส่วนสำคัญ 4 ส่วนดังนี้

1. การวิเคราะห์ (Analysis) กำหนดสิ่งที่ต้องการหรือสิ่งที่ต้องปฏิบัติให้ประสบผลสำเร็จ
2. การวางแผน (Planning) เป็นการกำหนดขั้นตอนและเค้าโครงการทำงานให้บรรลุวัตถุประสงค์วิธีการที่เหมาะสมมีประสิทธิภาพตามสภาพแวดล้อมและข้อจำกัดที่มีอยู่
3. วิธีการนิเทศลงมือปฏิบัติ (Doing) เป็นการลงมือดำเนินการตามขั้นตอนและเค้าโครงการทำงานแต่ละเรื่อง

4. ผู้นิเทศติดตามผลงาน (Supervision) เป็นการติดตามดูแลช่วยเหลือการ
กำกับการสนับสนุนให้งานได้บรรลุผลสำเร็จ

กุลวดี บัวโชติ (2547) ได้สรุปองค์ประกอบและตัวชี้วัดกระบวนการนิเทศ เป็น
กระบวนการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง มีขั้นตอนในการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ชัดเจน 4 ขั้นตอน
สามารถเรียกสั้น ๆ ว่า POSE Model หรือวงจร POSE ดังนี้

1. การวางแผน (P = Planning) ประกอบด้วยขั้นตอนสำคัญดังนี้ คือ
การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการในการนิเทศภายในโรงเรียน การวิเคราะห์หาสาเหตุ
ของปัญหาและแนวทางแก้ปัญหาการกำหนดกิจกรรมในการวางแผน การจัดทำโครงการนิเทศภายใน
โรงเรียน

2. จัดองค์กรนิเทศ (O = Organizing) ประกอบด้วยขั้นตอนสำคัญดังนี้คือ
การกำหนดโครงสร้างในการนิเทศภายในโรงเรียน การกำหนดและแต่งตั้งบุคคลรับผิดชอบการนิเทศ
ภายในโรงเรียน กำหนดบทบาทผู้เกี่ยวข้องกับการนิเทศภายในโรงเรียน

3. ยุทธศาสตร์ในการปฏิบัติการนิเทศ (S = Supervising) ประกอบด้วย
ขั้นตอนสำคัญดังนี้คือ เตรียมการก่อนการนิเทศ การปฏิบัติการนิเทศภายใน การควบคุม การปฏิบัติ
กิจกรรมการนิเทศ และการสร้างขวัญและกำลังใจ

4. การประเมินผลการนิเทศ (E = Evaluating) ประกอบด้วยขั้นตอนสำคัญ
ดังนี้คือ การประเมินผลสัมฤทธิ์ของการนิเทศภายใน การประเมินความคิดเห็นและความพึงพอใจ
และการสรุปผลการดำเนินการเพื่อการปรับปรุง

จากแนวคิดนักการศึกษา องค์ประกอบตัวบ่งชี้การนิเทศการศึกษา ข้างต้นสามารถสรุป
ได้ว่า การนิเทศเป็นการปฏิบัติงานที่มีความสัมพันธ์ต่อกันโดยตลอด

1. การกำหนด วิเคราะห์สิ่งที่จะนิเทศให้ประสบผลสำเร็จ
2. การวางแผนการจัดทำคู่มือ กระบวนการนิเทศการศึกษา
3. การแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศการศึกษา
4. การลงมือปฏิบัติการนิเทศการศึกษา

5. ประเมินผลการการนิเทศการศึกษา

6. การติดตาม รายงานผลการนิเทศการศึกษา พร้อมวางแผนพัฒนาร่วมกับคณะครู
ผู้บริหาร และบุคลากรทางการศึกษา

5. การประกันคุณภาพการศึกษา

5.1 ความหมายการประกันคุณภาพการศึกษา

ได้มีนักวิชาการและนักการศึกษาได้ให้ความหมายการประกันคุณภาพการศึกษาที่
แตกต่างกัน ดังนี้

รุ่ง แก้วแดง (2544) ได้ให้ความหมายการประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง การประกันคุณภาพการเรียนรู้ของนักเรียน โดยใช้นักเรียนเป็นที่ตั้ง ประเมินจากนักเรียนเป็นหลักโดย ประเมินทุกสิ่งทุกอย่างจากนักเรียน

ฉลาด จันทรสสมบัติ (2557) ได้ให้ความหมายของการประกันคุณภาพการศึกษา คือ การรับประกันคุณภาพการบริหารงานของโรงเรียน ว่ามีแบบแผนการทำงานและการดำเนิน กิจกรรมอย่างเป็นระบบเพื่อให้ผลผลิตของโรงเรียนมีคุณภาพตรงตามมาตรฐานการศึกษา

ผู้วิจัยสรุปได้ว่า การประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง การดำเนินงานที่เกี่ยวกับการ กำหนดมาตรฐานคุณภาพการศึกษาโดยใช้ผู้เรียนเป็นตัวกำหนด และกระบวนการแบบแผนตรวจสอบ หรือประเมินตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ การประกันคุณภาพเป็นกระบวนการในการควบคุม ตรวจสอบ และประเมินผลการทำงานอย่างเป็นระบบของการบริหารงานของโรงเรียน

5.2 ความสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษา

ได้มีนักวิชาการและนักการศึกษาได้กล่าวถึงความสำคัญของการประกันคุณภาพ การศึกษา ดังนี้

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2543) ได้กำหนดหลักการสำคัญ ของ การประกันคุณภาพของสถานศึกษา ไว้ดังนี้

1. จุดมุ่งหมายของการประกันคุณภาพภายใน คือ การที่สถานศึกษาร่วมกัน พัฒนาปรับปรุงคุณภาพให้เป็นที่ไปตามมาตรฐานการศึกษา ไม่ใช่การจับผิดหรือทำให้ บุคลากรเสียหน้า โดยเป้าหมายที่สำคัญอยู่ที่การพัฒนาคุณภาพให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน

2. การที่จะดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายตามข้อ 1 ต้องทำให้การประกัน คุณภาพ การศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารจัดการ และการทำงานของบุคลากรทุกคน ในสถานศึกษา ไม่ใช่เป็นกระบวนการที่แยกส่วนมาจากการดำเนินงานตามปกติของสถานศึกษาโดย สถานศึกษาจะต้องวางแผนพัฒนาและแผนปฏิบัติการที่มีเป้าหมาย ชัดเจน ทำตามแผน ตรวจสอบ ประเมินผล และพัฒนาปรับปรุง อย่างต่อเนื่อง เป็นระบบ มีความโปร่งใส และมีจิตสำนึกในการ พัฒนาคุณภาพการทำงาน

3. การประกันคุณภาพเป็นหน้าที่ของบุคลากรทุกคนในสถานศึกษา ไม่ว่าจะเป็น ผู้บริหาร ครู อาจารย์ และบุคลากรอื่น ๆ ในสถานศึกษา โดยในการดำเนินงานจะต้องเกี่ยวข้อง เช่น ผู้เรียน ชุมชน เขตพื้นที่ หรือหน่วยงานที่กำกับดูแลเข้ามามีส่วนร่วมการ กำหนดเป้าหมาย วางแผนติดตามประเมินผล พัฒนาปรับปรุง ช่วยกันคิดช่วยกันทำ ช่วยกันผลักดันให้สถานศึกษามี คุณภาพเพื่อให้ผู้เรียนได้รับการศึกษาที่ดีมีคุณภาพ เป็นไปตามความต้องการของผู้ปกครอง สังคม และประเทศชาติ

กรมวิชาการ (2545) ได้กำหนดหลักการและความสำคัญของการประกันคุณภาพ
สถานศึกษา ไว้ดังนี้

ต่อเนื่อง

1. เน้นการสร้าง ความพึงพอใจให้กับผู้บริโภคร
2. การบริหาร การศึกษาทั้งระบบของสถานศึกษา
3. การสร้าง ความมั่นใจที่ตั้งอยู่บนรากฐานของหลักวิชา
4. ข้อมูลย้อนกลับสำหรับใช้ในการวางแผนเพื่อการปรับปรุงคุณภาพอย่าง
5. คุณภาพของการออกแบบ
6. ความสำคัญของการสร้างความรู้ ทักษะ และความมั่นใจ
7. การประสานสัมพันธ์ภายใน
8. ภาวะความเป็นผู้นำและความเอาจริงเอาจัง

จากแนวคิดนักการศึกษาผู้วิจัยสรุปความสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษา ว่า
ระบบความสำคัญการประกันคุณภาพ ดังนี้

1. เน้นการสร้าง ความพึงพอใจให้กับผู้บริโภคร
2. การบริหาร การศึกษาทั้งระบบของสถานศึกษา
3. การสร้าง ความมั่นใจที่ตั้งอยู่บนรากฐานของหลักวิชา
4. ข้อมูลย้อนกลับสำหรับใช้ในการวางแผนเพื่อการปรับปรุงคุณภาพอย่างต่อเนื่อง
5. คุณภาพของการออกแบบ
6. ความสำคัญของการสร้างความรู้ ทักษะ และความมั่นใจ
7. การประสานสัมพันธ์ภายใน
8. ภาวะความเป็นผู้นำและความเอาจริงเอาจัง

5.3 องค์ประกอบ ตัวชี้วัดและแนวทางปฏิบัติการประกันคุณภาพการศึกษา

มีนักวิชาการและนักการศึกษาได้กำหนดองค์ประกอบและตัวชี้วัดการประกัน
คุณภาพทางการศึกษา ไว้หลายประการ ดังนี้

วารินทร์ สิ้นสูงสูด (2543) ได้กล่าวถึง องค์ประกอบ ตัวชี้วัด และแนวทาง
ปฏิบัติการประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง การให้ความมั่นใจแก่ผู้รับบริการและหน่วยงานที่
เกี่ยวข้องว่าโรงเรียนมีแนวทางการจัดและพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ชัดเจน และสอดคล้องกับ
หลักการ นโยบาย และจุดเน้นของแผนการศึกษาของรัฐและโรงเรียนได้ปฏิบัติตามแนวทางดังกล่าว
อย่างเป็นรูปธรรมเพื่อคุณภาพทางการศึกษาที่ดีของผู้เรียนแต่ละคนและทุกคน ที่มีแนวทาง

1. จัดระบบโครงสร้างองค์กร ให้รองรับการจัดระบบการประกันคุณภาพ
ภายในสถานศึกษา

2. กำหนดเกณฑ์การประเมินและเป้าหมายความสำเร็จของสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาและตัวชี้วัดของกระทรวง เป้าหมายความสำเร็จของเขตพื้นที่การศึกษาหลักเกณฑ์ และวิธีการประเมินของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา

3. วางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ตามระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ให้บรรลุผลตามเป้าหมายความสำเร็จของสถานศึกษา

4. ดำเนินการพัฒนางานตามแผนและติดตาม ตรวจสอบ และประเมินคุณภาพภายในเพื่อปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

5. ประสานความร่วมมือกับสถานศึกษา และหน่วยงานอื่นในการปรับปรุง และพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน และการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามระบบการประกันคุณภาพการศึกษา

6. ประสานงานกับเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อการประเมินคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาตามระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในเขตพื้นที่การศึกษา

7. ประสานงานกับสำนักงานรับรองมาตรฐานการศึกษาและประเมินคุณภาพการศึกษาในการประเมินสถานศึกษาเพื่อเป็นฐานในการพัฒนาอย่างเป็นระบบและต่อเนื่องความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

กระทรวงศึกษาธิการ (2552) ได้กำหนดองค์ประกอบและตัวชี้วัดขอข่ายการประกันคุณภาพทางการศึกษา ไว้

1. กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาชาติ มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน มาตรฐานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและชุมชน

2. จัดระบบบริหารสารสนเทศ โดยจัดโครงสร้างที่เอื้อต่อการพัฒนางาน และสร้างระบบประกันคุณภาพภายใน จัดระบบสารสนเทศให้เป็นหมวดหมู่ ข้อมูลมีความสมบูรณ์ เรียกใช้ง่าย สะดวกรวดเร็วและเป็นปัจจุบัน

3. จัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษา โดยสร้างระบบการทำงานที่เข้มแข็ง เน้นการมีส่วนร่วม และวงจรคุณภาพของ เดมมมิ่ง หรือวงจร PDCA

4. จัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษา ของสถานศึกษาที่มุ่งเน้นคุณภาพการศึกษา

5. ตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา โดยดำเนินการอย่างจริงจัง ต่อเนื่อง โดยการสนับสนุนครู ผู้ปกครอง และชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม

6. ประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษาตามมาตรฐานของสถานศึกษา

7. จัดทำรายงาน (SAR) เสนอต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน หน่วยงานต้นสังกัด และเผยแพร่ต่อสาธารณชน

8. จัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่องโดยดำเนินการตามกรอบดำเนินงานในการกิจข้อ 1 – 7 เป็นประจำต่อเนื่องทุกปี และมีการวิจัยรูปแบบเทคนิค วิธีการประกันคุณภาพภายในอย่างต่อเนื่อง

จากแนวคิดนักรการศึกษา ผู้วิจัยสรุปองค์ประกอบ ตัวชี้วัดและแนวทางการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ได้ดังนี้

1. การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
 2. การจัดระบบบริหารและสารสนเทศทางการศึกษา
 3. โรงเรียนได้มีการส่งเสริม อบรมครูและผู้บริหาร เพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจ
- ในกระบวนการพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษา
4. การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพสถานศึกษาร่วมกัน
 5. การประเมินระบบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา
 6. การจัดทำรายงาน (SAR) เสนอคณะกรรมการสถานศึกษา
 7. การพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง

6. การวัดผลและประเมินผล

6.1 ความหมายของการวัดและประเมินผล

การวัดผลประเมินผลได้มีนักวิชาการและนักรการศึกษาได้ให้ความหมายที่แตกต่างกัน ดังนี้

กระทรวงศึกษาธิการ (2552) ได้กล่าวถึง การวัดและประเมินผลการเรียนรู้เป็นกระบวนการที่ให้ผู้สอนได้พัฒนาคุณภาพของผู้เรียน เพราะจะช่วยให้ได้ข้อมูลข่าวสารสารสนเทศที่แสดงพัฒนาการความก้าวหน้าและความสำเร็จทางการเรียนของผู้เรียน รวมทั้งข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาและเรียนรู้อย่างเต็มศักยภาพ

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553) ได้ให้ความหมาย การวัดผลและประเมินผล หมายถึง เป็นกระบวนการที่กำหนดจำนวนตัวเลขให้กับวัตถุสิ่งของหรือบุคคลตามความมุ่งหมายและเปรียบเทียบลักษณะความแตกต่างที่ปรากฏอยู่ในสิ่งที่วัดนั้น ๆ ส่วนการประเมินผลเป็นการพิจารณาตัดสินเกี่ยวกับคุณภาพ คุณค่า ความจริงและการกระทำแนวทางการปฏิบัติในด้านการวัดผล ประเมินผลและเทียบโอน

สรุปได้ว่า การวัดผลและการประเมินผล หมายถึง การกำหนดระเบียบแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผลของสถานศึกษา ส่งเสริมให้ครูดำเนินการวัดผล และประเมินผลการเรียนการสอน โดยให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาสาระการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ส่งเสริมให้ครูดำเนินการวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอนโดยเน้น การประเมินความสภาพจริง จากกระบวนการการปฏิบัติและผลงาน จัดให้มีการ

เทียบโอนความรู้ทักษะ ประสบการณ์และผลการเรียนจากสถานศึกษาอื่น สถานประกอบการและ
อื่นๆ ตามแนวทางที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด พัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินผลให้ได้มาตรฐาน

6.2 ความสำคัญการวัดและประเมินผล

การวัดผลประเมินผลได้มีนักวิชาการและนักการศึกษาได้กล่าวถึงความสำคัญที่
แตกต่างกันดังนี้

พิสนุ พองศรี (2550) ได้กล่าวว่า การวัดและประเมินมีความสำคัญ ทั้งต่อผู้เรียน
ผู้เกี่ยวข้องและช่วยในการจัดการศึกษา 8 ประการ ดังนี้

1. การจัดตำแหน่ง จะช่วยให้ทราบว่าผู้เรียนมีความสามารถต่างกันอย่างไร
บ้างในด้านร่างกาย สติปัญญา ความรู้คุณธรรม และจริยธรรม ซึ่งนำไปใช้ประโยชน์ในการจำแนก
ผู้เรียน
2. การวินิจฉัย เป็นการประเมินผลการเรียนรู้เพื่อหาสาเหตุโดยพิจารณา
วินิจฉัยว่าเพราะเหตุใดจึงได้ผลเช่นนั้น
3. การเปรียบเทียบพัฒนาการโดยพิจารณาจากผลการประเมินก่อน ระหว่าง
และหลังจัดกิจกรรมการเรียนการสอนว่า ผู้เรียนมีพัฒนาการก้าวหน้าขึ้นเพียงใด
4. การตัดสินผลการเรียน เมื่อสิ้นสุดการเรียนการสอนจะใช้ประโยชน์ในการ
ตัดสินผลการเรียนทั้งในระดับกลุ่มสาระการเรียนรู้และในระดับที่สูงกว่า
5. การพยากรณ์ เป็นการนำผลการประเมินในปัจจุบันไปพยากรณ์อนาคตว่า
ผู้เรียนมีความสำเร็จหรือควรเรียนอะไรที่เหมาะสม ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการแนะนำเพื่อศึกษาต่อ
หรือประกอบอาชีพ
6. การปรับปรุงการเรียนการสอน ผลการประเมินสามารถนำไปปรับปรุงการ
เรียนการสอนได้เพราะผลการประเมินที่พบว่า ผู้เรียนยังไม่มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามที่คาดหวัง
อาจเกิดจากการจัดการเรียนการสอนไม่ดีไม่เหมาะสมหรือไม่มีคุณภาพเพียงพอ
7. การวิจัย สารสนเทศจากการประเมินผลการเรียนรู้ในด้านต่าง ๆ สามารถ
นำไปใช้เป็นฐานในการวิจัยทางการศึกษาหรือสาขาอื่น ๆ ได้
8. เป็นประโยชน์แก่ผู้เกี่ยวข้อง การประเมินเป็นประโยชน์แก่ผู้เกี่ยวข้องหลาย
ฝ่าย โดยเฉพาะผู้เรียนและผู้เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาแล้วทั้งครู ผู้บริหารต้นสังกัดประชาชนชุมชน
สังคมในการร่วมกันจัดการศึกษาให้เกิดอรรถประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน

สันติ บุญภิรมย์ (2552) ได้กล่าวถึงความสำคัญ การวัดผลและประเมินผล
กระบวนการที่เกิดจากการนำข้อมูลที่ได้มาจากการวัดมาทำการพิจารณาตัดสินเป็นระบบอย่าง
ครอบคลุมเพื่อหาข้อสรุปด้วยคุณธรรม

ผู้วิจัยสรุปได้ว่า การวัดผลและการประเมินผล มีความสำคัญคือ การจัดตำแหน่ง จะช่วยให้ทราบว่าผู้เรียนมีความสามารถต่างกันอย่างไรบ้างในด้านร่างกาย สติปัญญา ความรู้คุณธรรม และจริยธรรม ซึ่งนำไปใช้ประโยชน์ในการจำแนกผู้เรียน การวินิจฉัย เป็นการประเมินผลการเรียนรู้เพื่อหาสาเหตุโดยพิจารณาวินิจฉัยว่าเพราะเหตุใดจึงได้ผลเช่นนั้น การเปรียบเทียบพัฒนาการโดยพิจารณาจากผลการประเมินก่อน ระหว่างและหลังจัดกิจกรรมการเรียนการสอนว่า ผู้เรียนมีพัฒนาการองกวมก้าวหน้าขึ้นเพียงใด การตัดสินผลการเรียน เมื่อสิ้นสุดการเรียนการสอนจะใช้ประโยชน์ในการตัดสินผลการเรียนทั้งในระดับกลุ่มสาระการเรียนรู้และในระดับที่สูงกว่า การพยากรณ์ เป็นการนำผลการประเมินในปัจจุบันไปพยากรณ์อนาคตว่าผู้เรียนมีความสำเร็จหรือควรเรียนอะไรที่เหมาะสม ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการแนะนำเพื่อศึกษาต่อหรือประกอบอาชีพ การปรับปรุงการเรียนการสอน ผลการประเมินสามารถนำไปปรับปรุงการเรียนการสอนได้เพราะผลการประเมินที่พบว่า ผู้เรียนยังไม่มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามที่คาดหวัง อาจเกิดจากการจัดการเรียนการสอนไม่ดีไม่เหมาะสมหรือไม่มีความเพียงพอ การวิจัย สารสนเทศจากการประเมินผลการเรียนรู้ในด้านต่าง ๆ สามารถนำไปใช้เป็นฐานในการวิจัยทางการศึกษาหรือสาขาอื่น ๆ ได้เป็นประโยชน์แก่ผู้เกี่ยวข้อง การประเมินเป็นประโยชน์แก่ผู้เกี่ยวข้องหลายฝ่าย โดยเฉพาะผู้เรียนและผู้เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาแล้วทั้งครู ผู้บริหารต้นสังกัดประชาชนชุมชน สังคมในการร่วมกันจัดการศึกษาให้เกิดอรรถประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียนสอนโดยเน้น การประเมินความสภาพจริง จากกระบวนการการปฏิบัติและผลงาน จัดให้มีการเทียบโอนความรู้ทักษะ ประสบการณ์และผลการเรียนจากสถานศึกษาอื่น สถานประกอบการและอื่นๆ ตามแนวทางที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด พัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินผลให้ได้มาตรฐาน

6.3 องค์ประกอบและตัวบ่งชี้การวัดและประเมินผล

ได้มีนักวิชาการและนักการศึกษากล่าวถึงองค์ประกอบและตัวบ่งชี้การวัดและประเมินผล ดังนี้

กระทรวงศึกษาธิการ (2547) ได้กำหนดแนวทางองค์ประกอบและตัวชี้วัด ในการปฏิบัติสำหรับผู้บริหารในด้านการวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน ดังนี้

1. กำหนดระเบียบ แนวปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดผล ประเมินผลของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบายระดับประเทศ
2. การจัดทำเอกสารหลักฐานการศึกษาให้เป็นไปตามระเบียบการวัด ประเมินผลของสถานศึกษา
3. วัดผล ประเมินผล เทียบโอนประสบการณ์ผลการเรียนและอนุมัติผลการเรียน
4. จัดให้มีการประเมินผลการเรียนทุกช่วงชั้นและจัดให้มีการซ่อมเสริมกรณีที่มีผู้เรียนไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน

5. จัดให้มีการพัฒนาเครื่องมือในการวัดและประเมินผล

6. จัดระบบสารสนเทศด้านการวัดและประเมินผล การเทียบโอนผลการเรียน เพื่อใช้ในการอ้างอิง ตรวจสอบและใช้ประโยชน์ในการพัฒนาการเรียนการสอน

7. ผู้บริหารสถานศึกษาอนุมัติผลการประเมินการเรียนด้านต่าง ๆ รายปี/รายภาค และตัดสินผลการเรียนการสอนผ่านช่วงชั้นและจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน

8. การเทียบโอนผลการเรียนเป็นอำนาจของสถานศึกษาที่จะแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการ เพื่อกำหนดหลักเกณฑ์วิธีการ ได้แก่ คณะกรรมการเทียบระดับการศึกษา ทั้งในระบบนอกระบบและตามอัธยาศัย คณะกรรมการเทียบโอนผลการเรียนและเสนอคณะกรรมการบริหารหลักสูตรและวิชาการพร้อมทั้งให้ผู้บริหารสถานศึกษาอนุมัติการเทียบโอน

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553) การวัดผลและประเมิน ไว้ว่าเป็นกระบวนการที่กำหนดจำนวนตัวเลขให้กับวัตถุสิ่งของหรือบุคคลตามความมุ่งหมายและเปรียบเทียบลักษณะความแตกต่างที่ปรากฏอยู่ในสิ่งที่จะวัดนั้น ๆ ส่วนการประเมินผลเป็นการพิจารณาตัดสินเกี่ยวกับคุณภาพ คุณค่า ความจริงและการกระทำแนวทางการปฏิบัติในด้านการวัดผลประเมินผลและเทียบโอน

ผู้วิจัยสรุปได้ว่า องค์ประกอบและตัวชี้วัดในการวัดผลและประเมินผลมาจาก การที่กำหนดไว้ตามเกณฑ์ ทั้ง 5 ด้าน คือ

1. กำหนดระเบียบ แนวปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดผล ประเมินผลของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบายระดับประเทศ
2. การจัดทำเอกสารหลักฐานการศึกษาให้เป็นไปตามระเบียบการวัดประเมินผลของสถานศึกษา
3. วัดผล ประเมินผล เทียบโอนประสบการณ์ผลการเรียนและอนุมัติผลการเรียน
4. จัดให้มีการประเมินผลการเรียนทุกช่วงชั้นและจัดให้มีการซ่อมเสริมกรณีที่มีผู้เรียนไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน
5. จัดให้มีการพัฒนาเครื่องมือในการวัดและประเมินผล

7. การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

7.1 ความหมายการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

ไชยยศ เรืองสุวรรณ (2526) ได้ให้ความหมาย สื่อ นวัตกรรม ทางการศึกษา หมายถึง วิธีปฏิบัติใหม่ ๆ ที่แปลกไปจากเดิมโดยอาจได้มาจากการคิดค้นพบวิธีการใหม่ ๆ ขึ้นมาหรือมีการปรับปรุงของเก่าให้เหมาะสมและสิ่งทั้งหลายเหล่านี้ได้รับการทดลอง พัฒนาจนเป็นที่เชื่อถือได้แล้วว่าได้ผลดีในทางปฏิบัติ ทำให้ระบบก้าวไปสู่จุดหมายปลายทางได้อย่างมีประสิทธิภาพ

กาญจน์ เรืองมนตรี และธรินธร นามวรรณ (2557) ได้ให้ความหมาย สื่อ นวัตกรรม ทางการศึกษา (Education Innovation) ไว้ว่า การนำเอาสิ่งใหม่ ๆ ซึ่งอาจจะอยู่ในรูปของความคิด

หรือการกระทำ รวมทั้งสิ่งประดิษฐ์ก็ตาม เข้ามาใช้ในระบบการการศึกษา เพื่อมุ่งหวังที่จะเปลี่ยนแปลงสิ่งที่มีอยู่เดิมให้ระบบการจัดการศึกษามีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้อย่างรวดเร็ว เกิดแรงจูงใจในการเรียน และช่วยให้ประหยัดในการเรียน เช่น การสวนโดใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอน การใช้วีดิทัศน์โต้ตอบ สื่อหลายมิติ และอินเทอร์เน็ต

จากความหมาย การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี ผู้วิจัยสรุปได้ดังนี้ การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีการศึกษา หมายถึง วิธีปฏิบัติใหม่ ๆ ที่แปลกไปจากเดิมโดยอาจได้มาจากการคิดค้นพบวิธีการใหม่ ๆ ขึ้นมาหรือมีการปรับปรุงของเก่าให้เหมาะสมและสิ่งทั้งหลายเหล่านี้ได้รับการทดลอง พัฒนาจนเป็นที่เชื่อถือได้แล้วว่าได้ผลดีในทางปฏิบัติ ทำให้ระบบก้าวไปสู่จุดหมายปลายทางได้อย่างมีประสิทธิภาพ เข้ามาใช้ในระบบการการศึกษา เพื่อมุ่งหวังที่จะเปลี่ยนแปลงสิ่งที่มีอยู่เดิมให้ระบบการจัดการศึกษามีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้อย่างรวดเร็ว เกิดแรงจูงใจในการเรียน และช่วยให้ประหยัดในการเรียน

7.2 ความสำคัญของสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยี

กระทรวงศึกษาธิการ (2547) หลักการและแนวคิดเกี่ยวกับสื่อการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นสื่อที่ใช้สำหรับการศึกษาค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเองทั้งของผู้เรียนและครูผู้สอน ครูและผู้เรียนสามารถจัดทำและพัฒนาสื่อขึ้นมาใช้เอง รวมทั้งนำสื่อต่าง ๆ ที่มีอยู่รอบตัวมาใช้ในการจัดการเรียนรู้โดยพิจารณาตาม ในการเลือกใช้สื่อนั้นสถานศึกษาควรจัดให้มีสิ่งพิมพ์อย่างเพียงพอและให้ผู้เรียนสามารถยืมได้จากศูนย์สื่อหรือห้องสมุดของสถานศึกษา ลักษณะของสื่อที่นำมาใช้จัดการเรียนรู้นั้นต้องมีคุณภาพหลาย เพื่อส่งเสริมให้การเรียนรู้เป็นไปอย่างคุ้มค่าและกระตุ้นให้ผู้เรียนรู้จักแสวงหาความรู้ เกิดการเรียนรู้อย่างกว้างขวางและต่อเนื่องตลอดเวลา สื่อที่นำมาใช้ต้องสอดคล้องกับวิธีการเรียนรู้ ธรรมชาติของสาระการเรียนรู้และศักยภาพของผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งสื่อประเภทต่าง ๆ ที่เหมาะสมนำมาประกอบการจัดการเรียนรู้ มีดังนี้

1. สื่อประเภทสิ่งพิมพ์ ได้แก่ หนังสือเรียน หนังสือค้นคว้า พจนานุกรม สารานุกรมภาพพลิก แผ่นพับ โปสเตอร์และอื่น ๆ
2. สื่อประเภทเทคโนโลยี ได้แก่ วีดิทัศน์ แลบบันทึกละเอียดสื่อคอมพิวเตอร์ช่วยสอนซีดีรอม อินเทอร์เน็ตและอื่น ๆ
3. ประเภทสื่ออื่น ๆ ได้แก่ สื่อบุคคล สื่อธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม สื่อ กิจกรรมหรือกระบวนการ เช่น การแสดงละคร บทบาทสมมติ การสาธิต การทำโครงงาน สื่อวัสดุ เครื่องมือและอุปกรณ์ เช่น หุ่นจำลอง เครื่องมือวิทยาศาสตร์ เป็นต้นอย่างไรก็ตามกระทรวงศึกษาธิการส่งเสริม สนับสนุนให้มีการผลิตและพัฒนาสื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ทุกสาระการเรียนรู้และทุกช่วงชั้นและส่งเสริม สนับสนุนให้สถานศึกษามีและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาที่มีประสิทธิภาพในกระบวนการเรียนการสอน ดังนั้นสถานศึกษาสามารถผลิตและพัฒนาสื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาที่มีคุณภาพ

สอดคล้องกับจุดหมายของหลักสูตรสถานศึกษาสามารถดำเนินวิจัยเพื่อพัฒนารูปแบบและกระบวนการผลิต การใช้สื่อให้ประสิทธิภาพยิ่งขึ้น นอกจากนี้สถานศึกษาต้องดำเนินการเกี่ยวกับการเลือก การใช้สื่อและเทคโนโลยีการศึกษาคือ

3.1 สถานศึกษามีการส่งเสริมให้บุคลากรมีความรู้และทักษะในการพัฒนาศักยภาพของครูผู้สอนให้สามารถเลือกและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพโดยการเผยแพร่เอกสารความรู้ การฝึกอบรม การประชุมสัมมนาและการศึกษาดูงาน เป็นต้น

3.2 สถานศึกษามีการเลือกใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาจากบัญชีรายชื่อสื่อที่ผ่านการประเมินคุณภาพทางวิชาการแล้ว

3.3 สถานศึกษาควรดำเนินการตั้งศูนย์สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาทำหน้าที่จัดหา ผลิต พัฒนาและเก็บรักษา เผยแพร่และให้บริการสื่อเทคโนโลยี รวมทั้งข้อมูลสารสนเทศ และแหล่งเรียนรู้อื่น ๆ เช่น พัฒนาห้องสมุดโรงเรียนเป็นศูนย์รวมสื่อและเทคโนโลยีเพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ของครู นักเรียนและชุมชน เป็นต้นอย่างไรก็ดีการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา สถานศึกษาควรปฏิบัติ ดังนี้

3.3.1 ศึกษา วิเคราะห์ความจำเป็นในการใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนการสอนและการบริหารงานวิชาการ

3.3.2 ส่งเสริมให้ครูผลิตและพัฒนาสื่อและนวัตกรรมการเรียนการสอน

3.3.3 จัดหาสื่อและเทคโนโลยีเพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอนและการพัฒนางานด้านวิชาการ

3.3.4 ประสานความร่วมมือในการผลิต จัดหาและพัฒนาการใช้สื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนการสอนและการพัฒนางานกับสถานศึกษา บุคคล ครอบครัวยุทธศาสตร์หน่วยงานและสถาบันอื่น ๆ

3.3.5 การประเมินผลการพัฒนาการใช้สื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2547) ได้กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 64 โดยกำหนดว่า รัฐต้องส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการผลิต และพัฒนาแบบเรียนตำรา หนังสือทางวิชาการ สื่อสิ่งพิมพ์อื่น ๆ วัสดุอุปกรณ์และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ๆ โดยเร่งพัฒนาขีดความสามารถในการผลิต จัดให้มีเงินสนับสนุนการผลิตและมีการให้แรงจูงใจแก่ผู้ผลิตและพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ทั้งนี้โดยเปิดโอกาสให้มีการแข่งขันโดยเสรีอย่างเป็นธรรม ดังนั้น การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคลได้กำหนดแนวทางการปฏิบัติในเรื่องการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาไว้ดังนี้

1. ศึกษา วิเคราะห์ ความจำเป็นในการใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนการสอนและการบริหารงานวิชาการ
2. ส่งเสริมให้ครูผลิต พัฒนาสื่อ และนวัตกรรมการเรียนการสอน
3. จัดหาสื่อและเทคโนโลยีเพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอน และการพัฒนางานด้านวิชาการ
4. ประสานความร่วมมือในการผลิต จัดทำ พัฒนาและ การใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนการสอน และการพัฒนางานวิชาการกับสถานศึกษา บุคคลครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่น
5. ประเมินผลการพัฒนาการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาแนวทางการจัดการห้องสมุดโรงเรียนให้มีชีวิต

5.1 ห้องสมุดที่เน้นมิติ “ผู้เรียนสำคัญที่สุด”

5.2 ห้องสมุดที่เน้นมิติ “แห่งภูมิปัญญาไทย”

5.3 ห้องสมุดที่เน้นมิติ “สะดวกใช้”

5.4 ห้องสมุดที่เน้นมิติ “สุนทรียภาพ”

ดังนั้น รูปแบบของห้องสมุดมีชีวิต จะเป็นไปตามสภาพของห้องสมุดแต่ละแห่งเพราะ มีความพร้อมแตกต่างกัน การพัฒนาห้องสมุดเดิมให้กลายเป็นห้องสมุดมีชีวิตเพื่อให้ผู้ใช้บริการมี ความพึงพอใจ และให้ผู้ใช้บริการมีความสุข ต้องรู้สภาพปัจจุบันของห้องสมุดตนเอง รู้จักผู้มาใช้บริการเป็นใครเขาพอใจแล้วหรือยังทำอะไรให้เขาพอใจเพิ่มมากขึ้น ชักจูงคนให้เขามาใช้บริการเพิ่มมากขึ้น พยายามให้คนอยู่ใช้ห้องสมุดให้มากที่สุด มีวารสารและหนังสือพอเพียงแก่ความต้องการของผู้ใช้ มีบริการและกิจกรรมหลากหลายรูปแบบให้ผู้ใช้มีความสุขสนุกสนานและได้รับประโยชน์จากห้องสมุด การใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมในการเรียนรู้ และสามารถเข้าถึงสารสนเทศ

สุรินทร์ บุญสนอง (2553) กล่าวถึงความสำคัญ สื่อ นวัตกรรม มีความสำคัญต่อการศึกษาลดหลายประการ ทั้งนี้เนื่องจากในโลกยุคโลกาภิวัตน์โลกมีการเปลี่ยนแปลงในทุกด้านอย่างรวดเร็วโดยเฉพาะอย่างยิ่ง ความก้าวหน้าทั้งด้านเทคโนโลยีและสารสนเทศ การศึกษาจึงจำเป็นต้องมีการพัฒนาเปลี่ยนแปลงจากระบบการศึกษาที่มีอยู่เดิม เพื่อให้ทันสมัยต่อการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี และสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป อีกทั้งเพื่อแก้ไขปัญหาทางด้านศึกษาบางอย่างที่เกิดขึ้นอย่างมีประสิทธิภาพ เช่น เดียวกัน การเปลี่ยนแปลงทางด้านการศึกษาจึงจำเป็นต้องมีการศึกษาเกี่ยวกับนวัตกรรมการศึกษาที่จะนำมาใช้เพื่อแก้ไขปัญหาทางการศึกษาในบางเรื่อง เช่น ปัญหาที่เกี่ยวข้องเนื่องกัน จำนวนผู้เรียนที่มากขึ้น การพัฒนาหลักสูตรให้ทันสมัย การผลิตและพัฒนาสื่อใหม่ ๆ ขึ้นมาเพื่อตอบสนองการเรียนรู้ของมนุษย์ให้เพิ่มมากขึ้นด้วยระยะเวลาที่สั้นลง การใช้นวัตกรรมมาประยุกต์ในระบบการบริหารจัดการด้านการศึกษา ก็มีส่วนช่วยให้การใช้ทรัพยากรการเรียนรู้เป็นไป

อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง กล่าวโดยสรุป นวัตกรรมการศึกษาเกิดขึ้นตามสาเหตุใหม่ ๆ ดังต่อไปนี้

1. การเพิ่มปริมาณของผู้เรียนในระดับชั้นประถมศึกษาและมัธยมศึกษาเป็นไปอย่างรวดเร็วทำให้นักเทคโนโลยีการศึกษาต้องหานวัตกรรมใหม่ ๆ มาใช้เพื่อให้สามารถสอนนักเรียนได้มากขึ้น

2. การเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีเป็นไปอย่างรวดเร็ว การเรียนการสอนจึงต้องตอบสนองการเรียนการสอนแบบใหม่ ๆ ที่ช่วยให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้เร็วและเรียนรู้ได้มากในเวลาจำกัดนักเทคโนโลยีการศึกษาจึงต้องค้นหานวัตกรรมมาประยุกต์ใช้เพื่อวัตถุประสงค์นี้

3. การเรียนรู้ของผู้เรียนมีแนวโน้มในการเรียนรู้ด้วยตนเองมากขึ้นตามแนวปรัชญาสมัยใหม่ที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางนวัตกรรมการศึกษาสามารถช่วยตอบสนองการเรียนรู้ตามอัตราตามความสามารถของแต่ละคน เช่นการใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ช่วยสอน CAI (Computer Assisted instruction) การเรียนแบบศูนย์การเรียน

4. ความก้าวหน้าของเทคโนโลยีสารสนเทศและเทคโนโลยีโทรคมนาคม ที่ส่วนผลักดันให้มีการใช้นวัตกรรมการศึกษาเพิ่มมากขึ้น เช่น เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ทำให้คอมพิวเตอร์ มีขนาดเล็กลง แต่มีประสิทธิภาพสูงขึ้นมาก เทคโนโลยีเครือข่ายคอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ต ทำให้เกิดการสื่อสารไร้พรมแดน นักเทคโนโลยีการศึกษาจึงคิดค้นหาวิธีการใหม่ ๆ ในการประยุกต์ใช้ระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์เป็นฐานในการเรียนรู้ ที่เรียกว่า “Web-based Learning” ทำให้สามารถเรียนรู้ในทุกที่ทุกเวลาสำหรับทุกคน (Anywhere, Anytime for Everyone) ถ้าหากผู้เรียนสามารถใช้อินเทอร์เน็ตได้

จากแนวคิดนักการศึกษา ผู้วิจัยสรุปความสำคัญของสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี ได้ดังนี้

1. การเพิ่มปริมาณของผู้เรียนในระดับชั้นประถมศึกษาและมัธยมศึกษาเป็นไปอย่างรวดเร็วทำให้นักเทคโนโลยีการศึกษาต้องหานวัตกรรมใหม่ ๆ มาใช้เพื่อให้สามารถสอนนักเรียนได้มากขึ้น

2. การเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีเป็นไปอย่างรวดเร็ว การเรียนการสอนจึงต้องตอบสนองการเรียนการสอนแบบใหม่ ๆ ที่ช่วยให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้เร็วและเรียนรู้ได้มากในเวลาจำกัดนักเทคโนโลยีการศึกษาจึงต้องค้นหานวัตกรรมมาประยุกต์ใช้เพื่อวัตถุประสงค์นี้

3. การเรียนรู้ของผู้เรียนมีแนวโน้มในการเรียนรู้ด้วยตนเองมากขึ้นตามแนวปรัชญาสมัยใหม่ที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางนวัตกรรมการศึกษาสามารถช่วยตอบสนองการเรียนรู้ตามอัตราตามความสามารถของแต่ละคน เช่นการใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ช่วยสอน CAI (Computer Assisted instruction) การเรียนแบบศูนย์การเรียน

4. ความก้าวหน้าของเทคโนโลยีสารสนเทศและเทคโนโลยีโทรคมนาคม ที่ส่วนผลักดันให้มีการใช้นวัตกรรมการศึกษาเพิ่มมากขึ้น เช่น เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ทำให้คอมพิวเตอร์มีขนาดเล็กลง แต่มีประสิทธิภาพสูงขึ้นมาก เทคโนโลยีเครือข่ายคอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ต ทำให้เกิดการสื่อสารไร้พรมแดน นักเทคโนโลยีการศึกษาจึงคิดค้นหาวิธีการใหม่ ๆ ในการประยุกต์ใช้ระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์เป็นฐานในการเรียนรู้ ทำให้สามารถเรียนรู้ในทุกที่ทุกเวลาสำหรับทุกคน ถ้าหากผู้เรียนสามารถใช้อินเทอร์เน็ตได้

7.3 องค์ประกอบ ตัวบ่งชี้และแนวทางปฏิบัติ ของการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา

กระทรวงศึกษาธิการ (2552) องค์ประกอบและตัวชี้วัดการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี การจัดหาสื่อการเรียนรู้ หรือปรับปรุงเลือกใช้อย่างมีคุณภาพจากสื่อต่าง ๆ ที่มีอยู่รอบตัว เพื่อนำมาใช้ประกอบการเรียนรู้ที่สามารถส่งเสริมและสื่อสารให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้โดยสถานศึกษา เขตพื้นที่การศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและผู้ที่มีหน้าที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ควรดำเนินการ ดังนี้

1. จัดให้มีแหล่งการเรียนรู้ ศูนย์สื่อการเรียนรู้ ระบบสารสนเทศการเรียนรู้และเครือข่ายการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพทั้งในสถานศึกษาและชุมชน เพื่อการศึกษาค้นคว้าและแลกเปลี่ยนประสบการณ์การเรียนรู้ ระหว่างสถานศึกษา ท้องถิ่น ชุมชน สังคมโลก
2. จัดทำและจัดหาสื่อการเรียนรู้สำหรับการศึกษาค้นคว้าของผู้เรียน ส่งเสริมความรู้ให้ครูผู้สอน รวมทั้งจัดหาสิ่งที่มีอยู่ในชุมชนมาประยุกต์ใช้เป็นแหล่งเรียนรู้
3. เลือกและใช้สื่อและเทคโนโลยีการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ มีความเหมาะสม มีความหลากหลาย สอดคล้องกับวิธีการเรียนรู้ ธรรมชาติของสาระการเรียนรู้ และความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน
4. ประเมินคุณภาพของสื่อการเรียนรู้ที่เลือกใช้อย่างเป็นระบบ
5. ศึกษา ค้นคว้า วิจัย และพัฒนาสื่อการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน
6. จัดให้มีการกำกับ ติดตาม ประเมินคุณภาพและประสิทธิภาพเกี่ยวกับสื่อและการใช้สื่อเป็นระยะ และสม่ำเสมอ

สุคนธ์ สินธพานนท์ (2553) กล่าวถึง องค์ประกอบที่เป็นมิติสำคัญของนวัตกรรม มีอยู่ 3 ประการ คือ

1. ความใหม่ (Newness) หมายถึง เป็นสิ่งใหม่ที่ถูกพัฒนาขึ้น ซึ่งอาจเป็นตัวผลิตภัณฑ์ บริการ หรือกระบวนการ โดยจะเป็นการปรับปรุงจากของเดิมหรือพัฒนาขึ้นมาใหม่เลยก็ได้

2. ประโยชน์ในเชิงเศรษฐกิจ (Economic Benefits) หรือการสร้างความสำเร็จในเชิงพาณิชย์ กล่าวคือ นวัตกรรม จะต้องสามารถทำให้เกิดมูลค่าเพิ่มขึ้นได้จากการพัฒนาสิ่งใหม่นั้น ๆ ซึ่งผลประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นอาจจะวัดได้เป็นตัวเงินโดยตรง หรือไม่เป็นตัวเงินโดยตรงก็ได้

3. การใช้ความรู้และความคิดสร้างสรรค์ (Knowledge and Creativity Idea) สิ่งที่จะเป็นนวัตกรรมได้นั้นต้องเกิดจากการใช้ความรู้และความคิดสร้างสรรค์เป็นฐานของการพัฒนาให้เกิดซ้ำใหม่ ไม่ใช่เกิดจากการลอกเลียนแบบ การทำซ้ำ เป็นต้น

ผู้วิจัยสรุปว่า องค์ประกอบและตัวบ่งชี้ของการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี ประกอบด้วย 7 ตัวบ่งชี้ ดังนี้

1. การศึกษาวิเคราะห์ความจำเป็นในการใช้สื่อ เทคโนโลยีจัดการเรียนการสอน
2. ส่งเสริมให้ครูผลิตสื่อ พัฒนาสื่อและนวัตกรรมทางการศึกษา เพื่อการจัดการเรียนการสอนที่มีคุณภาพ จัดทำสื่อและเทคโนโลยีเพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอน และพัฒนางานวิชาการประสานความร่วมมือในการผลิตจัดทำ จากหน่วยงานต่างที่เกี่ยวข้อง
3. การวางแผนการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา ต้องดำเนินการสำรวจความต้องการในการใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้ก่อนเปิดภาคเรียนการศึกษา ฝ่ายบริหารงานวิชาการครู ร่วมกันวิเคราะห์สภาพ ปัญหา การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษาของครู เพื่อเป็นข้อมูลในการจัดทำแผน แนวทาง เพื่อส่งเสริมและพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษาผู้บริหาร ฝ่ายบริหารงานวิชาการ
4. จัดประชุมชี้แจงนโยบายและแผนส่งเสริมและพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา แก่ครู ผู้เกี่ยวข้องได้ทราบ และสามารถนำไปปฏิบัติเป็นแนวทางเดียวกันได้ โรงเรียนมีการจัดสรรงบประมาณการผลิตสื่อการสอนอย่างเพียงพอและ ที่หลากหลาย
5. จัดอบรมครูในการใช้สื่อ ICT เครื่องช่วยสังคมออนไลน์ มาประกอบการจัดการเรียนการสอนโรงเรียนมีการประเมินผลการส่งเสริมและพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา โดยการสังเกต สัมภาษณ์ สอบถามผู้เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นข้อมูลในการวางแผนให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติต่อไป
6. จัดให้มีการกำกับ ติดตาม ประเมินคุณภาพและประสิทธิภาพเกี่ยวกับสื่อและการใช้สื่อเป็นระยะ และสม่ำเสมอ
7. รายงานผลการใช้สื่อและแนวทางการพัฒนาอย่างสม่ำเสมอ

การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการ

1. ความหมายของการพัฒนา

คำหามาน คนไค (2542) ได้ให้ความหมาย การพัฒนา หมายถึง การทำให้ครูประจำการมีคุณภาพ และมาตรฐานเพิ่มขึ้นหรือสูงขึ้น ด้วยวิธีการและกิจกรรมต่าง ๆ

ชัยยุทธ ศิริสุทธิ์ (2547) ได้ให้ความหมายการพัฒนา หมายถึง การทำให้มีคุณภาพมากขึ้น ในกรณีที่เกี่ยวข้องกับบุคคลก็คือ การดำเนินการเพิ่มพูนความรู้ความสามารถและทัศนคติที่ดีต่อการปฏิบัติงานที่ตนรับผิดชอบให้มีคุณภาพประสบผลสำเร็จเป็นที่น่าพอใจแก่องค์การ

จากความหมายของการพัฒนาสรุปได้ว่า การพัฒนา หมายถึง การทำให้มีคุณภาพมากขึ้น ทำให้ดีขึ้น สมบูรณ์ขึ้น มีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงสถานการณ์ต่าง ๆ อย่างมีเป้าประสงค์ที่ชัดเจน ซึ่งผู้วิจัยจะนำองค์ประกอบ ด้านความรู้และด้านข้อมูล มาพัฒนาเพื่อเป็นแนวทางการบริหารงานวิชาการ

2. หลักการ แนวคิด ที่เกี่ยวกับแนวทาง

2.1 ความหมายของแนวทาง

Good (1973) ได้ให้ความหมายว่า หมายถึง แบบอย่างของสิ่งใดสิ่งหนึ่งเพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างหรือทำซ้ำเป็นตัวอย่าง เพื่อการลอกเลียนแบบเป็นสิ่งที่เป็นตัวแบบของสิ่งหนึ่ง เป็นหลักการหรือแนวคิด หรือเป็นชุดของปัจจัยหรือตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน

Stoner and Wankel (2007) ได้ให้ความหมายว่า หมายถึง การจำลองความจริงของปรากฏการณ์ เพื่อให้เข้าใจความสัมพันธ์ที่สลับซับซ้อนของปรากฏการณ์ต่าง ๆ ได้ง่ายยิ่งขึ้นเป็นการสร้างมโนทัศน์ เกี่ยวกับชุดของปรากฏการณ์และมีจุดมุ่งหมายเพื่อทำให้เกิดความชัดเจนของนิยามความสัมพันธ์และประพจน์ที่เกี่ยวข้อง

ราชบัณฑิตยสถาน (2546) ให้ความหมายไว้ว่า แนวทาง หมายถึง ทางปฏิบัติที่วางไว้เป็นแนว เนื่องจากความหมายของแนวทางมีผู้กล่าวไว้ค่อนข้างน้อย ซึ่งคำว่า รูปแบบ มีความหมายใกล้เคียงกันกับแนวทาง ดังนั้น จึงขอใช้ความหมายของคำว่ารูปแบบกับคำว่าแนวทางด้วยความหมายเดียวกัน

จึงสรุปได้ว่า แนวทาง หมายถึง วิธีที่ใช้อยู่เป็นแบบอย่างในการดำเนินงานต่าง ๆ ที่ผู้เสนอได้ศึกษาหรือพัฒนาขึ้นเพื่อนำไปใช้ให้เกิดผลสำเร็จในการปฏิบัติต่อไป

จากแนวคิดการพัฒนา และแนวทาง ผู้วิจัยสรุป การพัฒนาแนวทาง หมายถึง การเพิ่มพูนความรู้ความสามารถความชำนาญทักษะและประสบการณ์ทุก ๆ ด้านโดยมีการวางแผนอย่างเป็นระบบเพื่อทำซ้ำ ๆ ตามแบบอย่างหรือแนวคิดให้เกิดผลสำเร็จในการปฏิบัติ

3. ลักษณะที่ดีของแนวทาง

คุณลักษณะที่ดีของแนวทาง ได้มีนักการศึกษากล่าวไว้ ดังนี้

ประสิทธิ์ ตงยิ่งศิริ (2544) ได้อธิบาย คุณลักษณะที่ดีของแนวทาง หมายถึง การศึกษาและการจัดทำเอกสารที่ประกอบไปด้วยข้อมูลต่าง ๆ ที่จำเป็นที่แสดงถึงเหตุผลสนับสนุน ความถูกต้อง สมบูรณ์ของโครงการ เพื่อให้ได้มาซึ่งโครงการที่ดี โดยโครงการที่ดี ได้แก่ โครงการที่สามารถนำไปปฏิบัติได้จริงและเมื่อปฏิบัติแล้วจะให้ผลประโยชน์ตอบแทนคุ้มค่าต่อการลงทุน

สุบิน อ้อสุวรรณ (2544) ได้ให้อธิบาย คุณลักษณะที่ดีของแนวทาง หมายถึง ข้อกำหนดหรือสิ่งที่ระบุไว้นั้นสามารถปฏิบัติได้จริง ซึ่งสอวัดได้โดยใช้แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา

วรณาริ ปทุมมาศ (2546) ได้ให้ความหมาย คุณลักษณะที่ดีของแนวทาง หมายถึง รายละเอียดของแนวทางที่เหมาะสมและเป็นไปได้ นั้น สอดคล้องตรงกับความต้องการตามบริบทของโรงเรียนที่นำไปปฏิบัติได้จริง

ศักดิ์ผจญ เริงใจ (2547) ได้ให้ความหมาย คุณลักษณะที่ดีของแนวทาง หมายถึง รายละเอียดที่ระบุไว้ในแนวทางนั้นสามารถปฏิบัติได้จริงภายใต้บริบทของโรงเรียน และชุมชน

ปรีชา กองจินดา (2549) ได้ให้ความหมาย คุณลักษณะที่ดีของแนวทาง หมายถึง สิ่งที่ระบุในแนวทางเป็นไปตามหลักวิชาการ มีความเหมาะสมและมีความเป็นไปได้ภายใต้บริบทของโรงเรียน

จากความหมายดังกล่าวสรุปได้ว่า คุณลักษณะที่ดีของแนวทาง หมายถึง รายละเอียดของแนวทางที่มีความถูกต้องตามหลักวิชาการ มีความเหมาะสมและเป็นไปได้ภายใต้บริบทของโรงเรียนที่นำไปปฏิบัติได้จริง

4. การวัดคุณสมบัติของแนวทาง

การวัดคุณสมบัติของแนวทางปฏิบัติ ได้มีนักการศึกษากล่าวไว้ ดังนี้

สุรศักดิ์ ศิริ (2548) ได้สรุปไว้ว่า ความตรงตามเนื้อหาของแนวทาง หมายถึง ค่าคะแนนที่ได้จากแบบสอบถามโดยหาค่าร้อยละ ความเหมาะสมของแนวทาง หมายถึง ค่าคะแนนที่ได้จากแบบสอบถามความคิดเห็นแบบมาตรวัดประมาณค่า 5 ระดับ ของ ลิเคอร์ท โดยแปลค่าที่เหมาะสมของรายการในแบบสอบถามโดยใช้ค่ามัธยฐาน และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ความเป็นไปได้ของแนวทาง หมายถึง ค่าคะแนนที่ได้จากแบบสอบถามความคิดเห็นแบบมาตรวัดประมาณค่า 5 ระดับ ของลิเคอร์ท โดยแปลค่าที่เป็นไปได้ของรายการในแบบสอบถาม โดยหาค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ใช้ค่าทีในการทดสอบความเป็นไปได้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ปรีชา กองจินดา (2549) ได้อธิบายไว้ว่า ความตรงตามเนื้อหาของแนวทาง หมายถึง ค่าคะแนนที่ได้จากแบบสอบถามโดยหาค่าดัชนีความสอดคล้องความเหมาะสมของแนวทาง หมายถึง ค่าคะแนนที่ได้จากแบบสอบถามความคิดเห็นแบบมาตรวัดประมาณค่า 5 ระดับ ของลิเคอร์ท โดยแปล

ค่าที่เหมาะสมของรายการในแบบสอบถามโดยใช้ค่ามัธยฐาน และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ความ เป็นไปได้ของแนวทาง หมายถึง ค่าคะแนนที่ได้จากแบบสอบถามความคิดเห็นแบบมาตรวัดประมาณ ค่า 5 ระดับ ของลิเคอร์ท โดยแปลค่าที่เป็นไปได้ของรายการในแบบสอบถาม โดยหาค่าเฉลี่ยส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐาน ใช้ค่าที่ ในการทดสอบความเป็นไปได้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จาก ความหมายดังกล่าวสรุปได้ว่า การวัดคุณสมบัติของแนวทาง คือ การศึกษาแนวทางโดยใช้ แบบสอบถาม เพื่อตรวจสอบความคิดเห็นด้านความถูกต้องตามหลักวิชาการของแนวทาง ซึ่งวัดได้ จากค่าความสอดคล้อง ส่วนด้านความเหมาะสมและเป็นไปได้ของแนวทาง วัดได้จากแบบสอบถาม ชนิดมาตรวัดประมาณค่า 5 ระดับ โดยด้านความเหมาะสม ใช้ค่ามัธยฐาน และ ค่าพิสัยระหว่างควอ ไทล์ ด้านความเป็นไปได้ใช้ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานใช้ค่าที่ในการทดสอบความเป็นไปได้ อย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การที่จะทำการศึกษาแนวทางการพัฒนางานวิชาการในสถานศึกษานั้น เพื่อให้ การพัฒนาเป็นไปอย่างมีทิศทาง ควรจัดให้มีการกำหนดระดับของการปฏิบัติในปัจจุบันจากสภาพที่ ปฏิบัติอยู่นั้นมีสภาพของการปฏิบัติงานเป็นเช่นใด เพื่อที่จะได้วิเคราะห์ได้ว่าในขณะนี้สถานศึกษาจะ ใช้กระบวนการบริหารที่จะพัฒนางานให้มีประสิทธิภาพและตรงกับสภาพปัจจุบันมากที่สุด โดยถ้า หากการปฏิบัติอยู่ในสภาพค่อยข้างต่ำ แนวทางการพัฒนางานควรใช้หลักการบริหารความเสี่ยงกับ การพัฒนาองค์การส่วนถ้าหากการปฏิบัติอยู่ในสภาพคงที่และอาจมีการพัฒนาให้เพิ่มขึ้น แนวทางการ พัฒนางานควรใช้หลักการบริหาร PDCA มาพัฒนางาน ส่วนหากระดับการปฏิบัติงานอยู่ในระดับที่มี คุณภาพที่สูงเป็นแบบอย่างที่ดีได้แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนที่เป็นความ ต้องการของผู้บริหารและครูผู้สอนในการพัฒนางานวิชาการ โดยใช้กระบวนการบริหาร PDCA ที่นำ ทรรศการอันได้แก่บุคลากร งบประมาณ วัสดุ เครื่องมือและเครื่องจักร รวมถึงนำปัจจัยที่ส่งผลให้การ พัฒนางานมีประสิทธิภาพ ได้แก่ เวลา วิธีการและความตระหนักของทีมงาน เพื่อให้เกิดเป็นแนว ททางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นในการหาแนวทางในการ พัฒนางานวิชาการในสถานศึกษาให้มีคุณภาพและสามารถตรวจสอบได้ โดยนำหลักการในการ บริหารงาน วงจรคุณภาพ Deming หรือสิ่งที่เรารู้กันดีว่าวงจร PDCA

P- (Plan) คือ การวางแผน โดยมีวัตถุประสงค์เป้าหมายที่ได้กำหนดขึ้น

D - (Do) คือ การปฏิบัติงาน มีความเข้าใจและทำตามแผนงานที่วางไว้ ลงมือ ปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง

C - (Check) คือ การตรวจสอบมีการติดตามผลและความก้าวหน้าของงาน เก็บสถิติเพื่อเป็นข้อมูลในการประเมินและเปรียบเทียบกับแผนงานที่วางไว้

A - (Act) คือ การดำเนินการนำผลของการปฏิบัติงาน พร้อมข้อมูลทางสถิติ มาประเมินและจัดทำแผนงานและคู่มือในการทำงานกรณีที่ต้องมีการปรับปรุงแก้ไขก็ต้องกลับมาดู

แผนและวิธีการทำงานเดิมก่อน แล้วจึงหาวิธีการปรับปรุงแผนงานใหม่จนเป็นไปตามแผนจึงจะจัดทำเป็นมาตรฐานต่อไป

จากความหมายของการพัฒนาและแนวทาง สามารถสรุปได้ว่า การพัฒนาแนวทาง หมายถึง การจัดให้มีขึ้น หรือการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงแนวปฏิบัติ กระบวนการ วิธีการ หลักการที่ใช้ ยึดถือเป็นแบบอย่างในการดำเนินงาน ให้มีการเปลี่ยนแปลงไปในลักษณะที่ดีขึ้น เพื่อนำไปใช้ให้เกิดผลสำเร็จในการปฏิบัติงาน

บริบทสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3

1. สภาพทั่วไป

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 รับผิดชอบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ครอบคลุม 7 อำเภอ ได้แก่ อำเภอห้วยผึ้ง อำเภอนาคู อำเภอเขาวง อำเภอกุฉินารายณ์ อำเภอนามน อำเภอสมเด็จ อำเภอคำม่วง ตั้งอยู่เลขที่ หมู่ 4 ถนนห้วยผึ้ง – นาคู จำนวนโรงเรียนในสังกัดทั้งหมด 199 โรงเรียน จำแนกเป็นโรงเรียนขนาดใหญ่ 6 โรงเรียน โรงเรียนขนาดกลาง 78 โรงเรียน โรงเรียนขนาดเล็ก 115 โรงเรียน โดยใช้เกณฑ์ โรงเรียนจำแนกตามขนาด 3 ขนาด โรงเรียนที่มีนักเรียนตั้งแต่ 1-120 คน เป็นโรงเรียนขนาดเล็ก โรงเรียนขนาดกลางที่มีนักเรียนตั้งแต่ 121-499 คน ขึ้นไป โรงเรียนขนาดใหญ่ที่มีนักเรียนตั้งแต่มากกว่า 500 คน ขึ้นไป

2. วิสัยทัศน์

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 มีว่า “องค์กรชั้นนำในการส่งเสริมสถานศึกษาให้สามารถจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดีมีคุณภาพ”

3. พันธกิจ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3

3.1 จัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงของสถาบันหลักของชาติและการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

3.2 พัฒนาผู้เรียนให้มีความสามารถความเป็นเลิศทางวิชาการเพื่อสร้างขีดความสามารถในการแข่งขัน

3.3 พัฒนาศักยภาพและคุณภาพผู้เรียนให้มีสมรรถนะตามหลักสูตรและคุณลักษณะในศตวรรษที่ 21

3.4 สร้างโอกาส ความเสมอภาค ลดความเหลื่อมล้ำ ให้ผู้เรียนทุกคนได้รับบริการทางการศึกษาอย่างทั่วถึงและเท่าเทียม

3.5 พัฒนาผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาให้พร้อมอาชีพ

3.6 จัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development goals: SDGs)

3.7 ปรับสมดุและพัฒนาระบบการบริหารจัดการศึกษาทุกระดับ และจัดการศึกษาโดยใช้ เทคโนโลยีดิจิทัล (Digital Technology) เพื่อพัฒนาสู่ Thailand 4.0

4. เป้าหมาย

4.1 ผู้เรียนมีความรักในสถาบันหลักของชาติ และยึดมั่นการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีทัศนคติที่ถูกต้องต่อบ้านเมือง มีหลักคิดที่ถูกต้อง และเป็นพลเมืองดีของชาติ มีคุณธรรม จริยธรรม มีค่านิยมที่พึงประสงค์ มีจิตสาธารณะรับผิดชอบต่อสังคมและผู้อื่น ซื่อสัตย์ สุจริต มัธยัสถ์ อดออม โอบอ้อมอารี มีวินัย รักษาศีลธรรม

4.2 ผู้เรียนที่มีความสามารถพิเศษด้านวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ ศิลปะ ดนตรี กีฬา ภาษา และอื่น ๆ ได้รับการพัฒนาอย่างเต็มตามศักยภาพ

4.3 ผู้เรียนเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ คิดริเริ่มและสร้างสรรค์นวัตกรรม มีความรู้ มีทักษะมีสมรรถนะตามหลักสูตร และคุณลักษณะของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 มีสุขภาพที่เหมาะสมตามวัย มีความสามารถในการพึ่งพาตนเอง ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และการเป็นพลเมืองพลโลกที่ดี (Global Citizen) พร้อมก้าวสู่สากล นำไปสู่การสร้างความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

4.4 ผู้เรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ (ผู้พิการ) กลุ่มชาติพันธุ์ กลุ่มผู้ด้อยโอกาสและกลุ่มที่อยู่ในพื้นที่ทุรกันดาร ได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึง เท่าเทียม และมีคุณภาพ

4.5 ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ มีความรู้ และจรรยาบรรณตามมาตรฐานวิชาชีพ

4.6 สถานศึกษาจัดการศึกษาเพื่อการบรรลุเป้าหมายพัฒนาอย่างยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs) และสร้างเสริมคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

4.7 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษา มีสมดุในการบริหารจัดการเชิงบูรณาการมีการกำกับ ติดตาม ประเมินผล มีระบบข้อมูลสารสนเทศที่มีประสิทธิภาพ และการรายงานผลอย่างเป็นระบบ ใช้งานวิจัย เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการขับเคลื่อนคุณภาพการศึกษา

5. สภาพปัจจุบันและปัญหาการดำเนินงานของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ยังคงมีปัญหาอย่างต่อเนื่อง ซึ่งปัญหาทางด้านวิชาการ โรงเรียนขนาดเล็ก จะขาดแคลนสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ ครุภัณฑ์ อุปกรณ์ การเรียนการสอนที่เหมาะสม ทันสมัย ไม่เพียงพอกับความต้องการและความจำเป็นที่จะใช้ ขาดแคลนหนังสือเรียน หนังสืออ่าน

ประกอบแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนและชุมชนเนื่องจากงบประมาณมีจำกัดไม่เพียงพอกับความต้องการ ทำให้ผู้เรียนไม่สามารถศึกษาหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ได้อย่างหลากหลาย ครูขาดประสบการณ์ในการสร้างสื่อการเรียนการสอน และขาดความรู้ความเข้าใจในการใช้สื่อเทคโนโลยี นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ มีปัญหาด้านการคิดวิเคราะห์และการคำนวณนักเรียนขาดแรงจูงใจในการเรียน พื้นฐานทางการเรียนของนักเรียนต่างกันต่างกันทำให้การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูมีความยุ่งยาก นักเรียนขาดเรียนบ่อยและขาดติดต่อกันเป็นเวลานาน โรงเรียนขนาดเล็กมีปัญหาทางด้านบุคลากร คือขาดแคลนบุคลากรมีครูไม่ครบชั้นเรียนมีครูไม่ตรงกับสาขาวิชาเอกหรือวิชาที่ถนัดและครูต้องรับภาระหนัก สอนหลายระดับชั้น หลากรายวิชาครูขาดขวัญและกำลังใจ ตลอดจนแรงจูงใจในการปฏิบัติงานจึงทำงานได้ไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร บุคลากรมีการย้ายบ่อย ทำให้เกิดความไม่ต่อเนื่องของงานที่ปฏิบัติ ขาดบุคลากรสายสนับสนุนการสอนเช่น งานธุรการ การเงินพัสดุ บุคลากรส่วนใหญ่เป็นครูอัตราจ้าง ระยะเวลาที่ทำการจ้างสั้น เช่น จ้างเหมา 4 เดือน จ้างเหมาตามปีงบประมาณ ทำให้ขาดความมั่นคงในอาชีพและความต่อเนื่องของงานที่ทำ การพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับทักษะกระบวนการเรียนการสอนและการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษามีน้อย การจัดสวัสดิการด้านต่าง ๆ เช่น ที่พักอาศัยพาหนะ สาธารณูปโภคให้กับบุคลากรยังมีน้อย ครูประสบปัญหาการเดินทางที่ไกล มีความยากลำบากไม่สะดวกทำให้เกิดความเครียดและความกังวลหลายประการ ขาดผู้นำที่เข้มแข็งหรือขาดผู้บริหารที่จะบริหารโรงเรียนเป็นระยะเวลาที่ยาวนาน ต้องให้ครูผู้สอนหรือครูบรรจุนำหน้าทำหน้าที่แทน ทำให้โรงเรียนไม่พัฒนาเท่าที่ควร โรงเรียนขนาดเล็กมีปัญหาด้านอาคารสถานที่ คือ สภาพอาคารเก่า ขำรุดทรุดโทรมเนื่องจากการก่อสร้างเป็นเวลานาน ขาดความปลอดภัย อาคารเรียนและอาคารประกอบไม่เพียงพอกับความต้องการ ขาดห้องปฏิบัติการ สถานที่ออกกำลังกายสำหรับเด็ก ขาดวัสดุ ครุภัณฑ์ที่จำเป็น เช่นคอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ต ขาดเครื่องมือสื่อสาร โทรศัพท์ ไฟฟ้า ที่จำเป็นต่อการดำเนินงานปัญหาด้านการบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็ก ซึ่งจำนวนนักเรียนต่อห้องเรียนมีจำนวนน้อยไม่เพียงพอและคุ้มค่าต่อการจัดกิจกรรม เด็กในเขตบริการไปเรียนที่โรงเรียนอื่นที่เห็นว่ามีความพร้อมและมีคุณภาพกว่า โรงเรียนบางแห่งตั้งอยู่ห่างไกลชุมชนทำให้เกิดปัญหาการเดินทางมาเรียนของนักเรียนและงบประมาณ สำหรับค่าพาหนะมีจำกัดขาดผู้รับจ้างขนส่ง ในชุมชนผู้ปกครองมีฐานะยากจนไม่สามารถสนับสนุนการดำเนินงานของโรงเรียนและการเรียนของบุตรได้มากเท่าที่ควร การใช้ข้อมูลสารสนเทศและนำผลของการประเมินงานโครงการมาใช้ในการวางแผนปรับปรุง พัฒนางานยังมีน้อย การอพยพเคลื่อนย้ายประชากรวัยเรียนที่ย้ายไปรับจ้างงานต่างพื้นที่ทำให้เกิดปัญหาอุปสรรคเกี่ยวกับการดำเนินงานของครูและโรงเรียนขนาดเล็ก ขาดการติดต่อประสานงานกับหน่วยงาน องค์กรที่เกี่ยวข้องหรือที่อื่น ๆ ที่เข้ามาช่วยสนับสนุนการจัดการศึกษาของโรงเรียนขาดงบประมาณสนับสนุนการดำเนินงานด้านอื่น ๆ ของโรงเรียน ขาดการนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องของผู้บริหาร

สถานศึกษาหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3, 2559)

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. งานวิจัยในประเทศ

สุกฤตา เกตานนท์ (2555) ได้วิจัยเรื่อง ปัญหาและแนวทางการพัฒนางานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอโคกเจริญ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 กรณีศึกษาโรงเรียนขนาดเล็ก เพื่อศึกษาปัญหาและแนวทางการพัฒนางานวิชาการของโรงเรียนประถม ศึกษาอำเภอโคกเจริญ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา 7 คน หัวหน้างานวิชาการ 7 คน และครู 7 คน รวมจำนวน 21 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้การสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสัมภาษณ์และวิเคราะห์เอกสาร การวิเคราะห์ข้อมูลใช้การตรวจสอบแบบสามเส้า (Triangulation Analysis) และการสรุปเชิงอุปนัย (Inductive Analysis) ผลการศึกษาพบว่า โรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก อำเภอโคกเจริญ สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 มีปัญหาและได้แนวทางแก้ไขทั้ง 8 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 2) ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 3) ด้านการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน 4) ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา 5) ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา 6) ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ 7) ด้านการนิเทศการศึกษา 8) ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

ทิพย์วรรณ ดับโรค (2556) ได้วิจัยเรื่อง ปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ฉะเชิงเทรา เขต 2 มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาปัญหาและเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการ ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาการประถมศึกษา ฉะเชิงเทรา เขต 2 จำแนกตาม ขนาดของโรงเรียน และประสบการณ์การสอนของครู กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ได้แก่ครูผู้สอนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา ฉะเชิงเทรา เขต 2 จำนวน 695 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้นตามขนาดโรงเรียน (Stratified Random Sampling) โดยใช้ขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางของเครซี และมอร์แกน (Krejcie and Mogan) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าอำนาจจำแนกรายข้ออยู่ระหว่าง .86 -.93 ค่าความเชื่อมั่น .99 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ประกอบด้วย ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) และการทดสอบค่าที (t-test) ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาการ

บริหารงานวิชาการตามความคิดเห็นของครูในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา การประเมินศึกษา
 ฉะเชิงเทรา เขต 2 โดยรวม และรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับตาม ปัญหาในแต่ละ
 ด้าน จากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี เพื่อการศึกษา
 การวัดประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียนการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาและ การพัฒนา
 กระบวนการเรียนรู้ ปัญหาการบริหารงานวิชาการตามความคิดเห็นของครูในสำนักงานเขตพื้นที่
 การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์ในการสอน โดยรวมและรายด้าน
 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่.05ทุกด้านโดยครูที่มีประสบการณ์น้อยมีปัญหาการบริหารงาน
 วิชาการน้อยกว่าครูที่มีประสบการณ์มากยกเว้นด้านพัฒนาทักษะกระบวนการเรียนรู้ ปัญหาการ
 บริหารงานวิชาการตามความคิดเห็นของครู ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาการประถมศึกษา
 ฉะเชิงเทรา เขต 2 จำแนกตามขนาดโรงเรียนโดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน อย่างไม่มีนัยสำคัญทาง
 สถิติ ทุกด้าน

เบญจมาศ เจริญสุข (2556) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ปัญหาและแนวทางแก้ไขการบริหารงาน
 วิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 การวิจัยครั้งนี้
 มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่
 การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูผู้ปฏิบัติหน้าที่หัวหน้า
 งานวิชาการจำนวน 100 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางของเครซีและมอร์แกน (Krejcie
 and Morgan) และได้มาโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการ
 เก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าร้อยละ คะแนนเฉลี่ย
 ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่า t - test และค่า F - test เมื่อพบความแตกต่างจึงทำการทดสอบความ
 ต่างรายคู่ด้วยวิธีการของเซฟเฟ่ ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ 1. ปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน
 ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถม ศึกษาปทุมธานี เขต 2 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับ
 ปานกลาง โดยเรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการวัดและประเมินผลการเรียน
 การสอน ด้านสื่อการเรียนการสอนด้านหลักสูตร และด้านการจัดการเรียนการสอน 2. ผลการ
 เปรียบเทียบปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
 ประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 โดยเปรียบเทียบตาม ประสบการณ์ในการสอน ของครูประเภทของ
 โรงเรียน และขนาดของโรงเรียน ครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกันมีปัญหาการบริหารงาน
 วิชาการ ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 โดยรวมและ
 รายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยครูที่มีประสบการณ์ต่ำกว่า 5 ปี มี
 ปัญหาการบริหารงานวิชาการโรงเรียนมากกว่าครูที่มีประสบการณ์ตั้งแต่ 5 ปีและมากกว่า 10 ปีขึ้นไป

เมตตา ภัทรภรณ์ไพบุลย์ (2556) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการศึกษาการบริหารงานวิชาการ
 ของโรงเรียนในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 การวิจัยครั้งนี้

จุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูผู้สอนในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 ปีการศึกษา 2555 รวมทั้งสิ้น 300 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตาม ตารางของเครซีและมอร์แกน (Krejcie and Mogan) และใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการ วิเคราะห์ข้อมูล คือคะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที (t-test) และการ วิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One - Way ANOVA) เมื่อพบว่าแตกต่างกันได้ทดสอบรายคู่ด้วย วิธีการของ LSD ผลการวิจัยพบว่า 1. การบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จันทบุรี เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านแล้วเรียง อันดับจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านการวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน ด้านการพัฒนา หลักสูตร ด้านการพัฒนาและ ส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนด้านการพัฒนาการเรียนรู้อันเนื่องมาจากการจัดการเรียน การสอนในสถานศึกษา และด้านการวางแผนด้านวิชาการ

สุรติยา รอดรัตน์ (2556) ได้ศึกษาปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ ของโรงเรียนประถมศึกษาในเขตอำเภอโป่งน้ำร้อน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จันทบุรี การศึกษาครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายศึกษาและเปรียบเทียบปัญหาการบริหารงานวิชาการของ โรงเรียนประถมศึกษา อำเภอโป่งน้ำร้อน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 จำแนกตามขนาดโรงเรียน ประสบการณ์ และศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ กลุ่มตัวอย่างคือ ครูจำนวน 144 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แบบสอบถามสถิติที่ใช้ในการ วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการศึกษาพบว่า ปัญหาการ บริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง และจำแนก ตามขนาดโรงเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำแนกตามประสบการณ์ในการ ทำงานโดยรวมแตกต่างกัน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

มุขดา สิมิ (2557) ได้ศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา เขต 24 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาสภาพการบริหารงาน วิชาการ เปรียบเทียบระดับความคิดต่อสภาพการบริหารงานวิชาการของประธานคณะกรรมการกา สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้บริหาร และหัวหน้าวิชาการ ศึกษาข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนางาน วิชาการของสถานศึกษา เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี แบ่งเป็น 2 ระยะ ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพและ เปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง โดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง มีประธาน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้บริหาร และหัวหน้าวิชาการ โดยใช้โรงเรียนเป็นหน่วยสุ่ม จำนวน 144 โรงเรียน ๆ ละ 3 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ค่าความเชื่อมั่น 0.90 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

และ F-test ระยะที่ 2 ศึกษาข้อเสนอแนะแนวทางเพื่อการพัฒนา กำหนดกลุ่มเป้าหมายแบบเจาะจง โดยเลือกโรงเรียนจำแนกตามขนาด 4 โรงเรียน คือ โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ โรงเรียนขนาดใหญ่ โรงเรียนขนาดกลาง และโรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 4 คน ผลการศึกษาพบว่า 1) สภาพการบริหารงานวิชาการ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากจำนวน 11 ด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรกคือ ด้านที่ 6 การวัดผลประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน รองลงมาคือด้านที่ 13 การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น และด้านที่ 11 การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษาตามลำดับ 2) การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษาตามลำดับ 2) ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อสภาพการบริหารงานวิชาการ ของประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้บริหารและหัวหน้าวิชาการ พบว่า ความคิดเห็นความคิดเห็นโดยรวมและรายด้านแตกต่าง อย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ 0.05 3) ผลการศึกษาข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา พบว่า สถานศึกษาควรส่งเสริม สนับสนุนให้ครูได้รับการอบรมเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการทั้ง 17 ด้าน เพื่อให้ครูได้เกิดความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ จนกระทั่งสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล

กาญจนา ศรีลาภรณ์ (2559) ได้ศึกษาผลศึกษาสภาพปัจจุบันการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้องงานวิชาการ มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องของการพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก อยู่ในระดับน่าพอใจ พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็น รายด้านโดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 อันดับ ได้แก่ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ด้านการนิเทศการศึกษา ด้านการวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียนโดยรวมอยู่ในระดับมาก และด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้โดยรวมอยู่ในระดับมาก 2. ปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 อันดับ ได้แก่ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ด้านการวิจัยเพื่อ พัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง

กมลรัตน์ แก่นจันทร์ (2560) ผลจากการศึกษาสภาพปัจจุบัน และปัญหาการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับจาก มากไปหาน้อย 3 อันดับ ได้แก่ ด้านการพัฒนา

กระบวนการเรียนรู้รองลงมาคือด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษา และการพัฒนา หลักสูตรสถานศึกษา ปัญหาการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนครเขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาโดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรกได้แก่ การนิเทศการศึกษา รองลงมาคือ การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ และการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพ

พนม วิไลหล้า (2560) ได้ศึกษา สภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหารโรงเรียนและหัวหน้างานวิชาการของโรงเรียน มีความตื่นตัวในเรื่องของการจัดการศึกษาเป็นอย่างมาก และต้องการแสดงให้เห็นถึงประสิทธิภาพของการบริหารจัดการภายในสถานศึกษา เพื่อส่งผลต่อคุณภาพของผู้เรียนให้เป็นผู้ที่มีคุณภาพตรงตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร และเพื่อพร้อมรับการประเมินคุณภาพภายนอกจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา ดังนั้นเมื่อผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้าฝ่ายงานต่าง ๆ ตลอดจนครูผู้สอนได้ร่วมมือกันจึงจัดให้มีการอบรม ประชุม สัมมนา ทั้งในระดับโรงเรียนระดับศูนย์เครือข่าย และระดับเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อรับนโยบายและแนวปฏิบัติต่อการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่ อาจเกิดขึ้น โดยมีการกำกับติดตามอย่างใกล้ชิดและส่งเสริม สนับสนุนให้ครูได้รับทราบถึงนโยบายต่าง ๆ และพัฒนาตนเองในทุก ๆ ด้านเพื่อก้าวทันเทคโนโลยีสารสนเทศสำหรับใช้ในการจัดการเรียนการสอน การผลิตสื่อการสอน และการวัดผลประเมินผลเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนให้มีประสิทธิภาพสูงสุด

อัครพร อูระงาม (2560) ได้ศึกษาการพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 ผู้วิจัยนำมาอภิปรายผลได้ ดังนี้ผลการศึกษการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สำนักเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 พบว่าประกอบด้วย 7 องค์ประกอบ ตัวชี้วัดรวม 22 ตัวชี้วัดได้แก่ ด้านการพัฒนาหลักสูตรศึกษา มีจำนวน 4 ตัวชี้วัด ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้ จำนวน 4 ตัวชี้วัดด้านการวัดผลและประเมินผล จำนวน 2 ตัวชี้วัด ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา จำนวน 3 ตัวชี้วัด ด้านการนิเทศการศึกษา จำนวน 3 ตัวชี้วัด ด้านการแนะแนวการศึกษา จำนวน 3 ตัวชี้วัดด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา จำนวน 3 ตัวชี้วัดและมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากทุกด้าน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.37 เมื่อพิจารณาด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.87 นอกนั้นมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

2. งานวิจัยต่างประเทศ

Agthe (2007) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับการรับรู้บทบาทหน้าที่ของครูใหญ่และครูในด้านวิชาการ ผลการวิจัยพบว่า ครูใหญ่และครูยอมรับว่างานปรับปรุงการเรียนการสอนต้องร่วมกันทำเป็นหมู่คณะ โดยทุกคนจะต้องมีความรับผิดชอบร่วมกัน ครูใหญ่ทำหน้าที่บริหารงานอื่น ๆ มากเกินไป

ควรให้ความสำคัญในการนิเทศการศึกษาให้มากขึ้น ครูใหญ่และครูมีความคิดเห็นว่าโครงการสอนของ
 อำเภอมือถือพิพลต่อการใช้หลักสูตรของโรงเรียน นวัตกรรมและเทคโนโลยีมีอิทธิพลต่อการ
 เปลี่ยนแปลงบทบาทของครูใหญ่จากผู้สั่งการมาเป็นผู้ประสานงานและมีการทำงานเป็นหมู่คณะมาก
 ยิ่งขึ้น

Piercy (2007) ได้วิจัยเรื่องความคิดเห็นของครูปฏิบัติการในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา
 ในรัฐอลิโนยส์ เกี่ยวกับกิจกรรมทางด้านวิชาการที่ทดลองใช้ในโรงเรียน ในระหว่างปี 1988-1989
 จากการศึกษาเปรียบเทียบครูที่ให้ความสำคัญในกิจกรรมทางด้านวิชาการต่าง ๆ เกี่ยวกับหลักสูตร
 นักเรียน ชุมชน และผู้ร่วมงานพบว่า ครูปฏิบัติการสอนที่ให้ความสำคัญกับกิจกรรมเกี่ยวกับหลักสูตร
 นักเรียนและผู้ร่วมงานมีความคิดเห็นที่ตนเองประสบความสำเร็จมากกว่าครูปฏิบัติการสอนที่ไม่ได้เน้น
 ความสำคัญในด้านนี้

Bugg (2009) ได้วิจัยเรื่อง การประกันคุณภาพการศึกษาและการวางแผนพัฒนา
 โรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในมลรัฐอลิโนยส์ การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อตรวจสอบ
 ประสิทธิภาพของคณะกรรมการการศึกษาของมลรัฐในโครงการประกันคุณภาพการศึกษาและพัฒนา
 แผนที่ใช้เป็นตัวกระตุ้นการพัฒนากระบวนการเปลี่ยนแปลงอย่างเป็นระบบในโรงเรียนมัธยมปลาย
 ของรัฐการศึกษาครั้งนี้เพื่อตัดสินใจเกี่ยวกับขอบเขตที่โรงเรียนสองแห่งใช้การประกันคุณภาพ
 การศึกษาเป็นเครื่องมือในการปรับปรุงกระบวนการอย่างต่อเนื่อง ผลการวิจัยพบว่า การประกัน
 คุณภาพมีผลดีต่อแผนการสอนในโรงเรียนทั้งสองแห่ง ก่อนที่จะมีการนำการประกันคุณภาพและ
 แผนพัฒนามาใช้โรงเรียนทั้งสองแห่งยังไม่ได้ใช้ระเบียบโครงสร้างในการปรับปรุงโรงเรียน ถึงแม้ว่าการ
 ประกันคุณภาพจะประสบความสำเร็จในเรื่องเกี่ยวกับการปรับปรุง แต่ยังเป็นที่ยกเถียงว่าสิ่งแวดล้อม
 บางประการอาจทำให้โรงเรียนไม่สามารถค้นหาปัญหาที่แท้จริงได้ โรงเรียนในชนบทสามารถใช้
 กระบวนการประกันคุณภาพ เพื่อเป็นการกระตุ้นการพัฒนาโครงสร้างการจัดระเบียบของโรงเรียนใน
 ขณะที่โรงเรียนในเมืองไม่สามารถทำตามกระบวนการได้สำเร็จ นอกจากนี้โครงสร้างของการประกัน
 คุณภาพสามารถช่วยโรงเรียนในการพัฒนาวัฒนธรรม การปรับปรุงโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง อย่างไรก็ตาม
 การขาดตัวแปรบางตัวเช่น ภาวะผู้นำ ทรัพยากรทางการเงิน ทำให้กระบวนการไม่สามารถบรรลุ
 เป้าหมาย

Hayward (2011) ได้ศึกษาเรื่อง เปรียบเทียบระหว่างสังคมอารมณ์และความสำเร็จทาง
 วิชาการของนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 4 และ 5 นักเรียนในโปรแกรมเร่งรัดและโปรแกรมเดิม
 ผลการวิจัยพบว่า สังคมอารมณ์และความสำเร็จทางวิชาการระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของ
 นักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 4 และ 5 ลงทะเบียนเรียนในหลักสูตรการศึกษาเร่งด่วนและแบบ
 ดั้งเดิมเป็นการวัดโดยระบบการประเมิน พฤติกรรมของเด็กด้วยตนเอง รายงานของฟอร์มบุคลิกภาพ
 (BASC-SRP) และการทดสอบแคลิฟอร์เนียมาตรฐานและรายงานการสอบ (STAR) ผลการประเมิน

พบว่า โปรแกรมเร่งรัดเหมาะสมสำหรับส่งเสริมความสำเร็จในการสอบของนักเรียนในระดับมหาวิทยาลัยและนักเรียนในโปรแกรมแบบดั้งเดิมพบว่าส่งเสริมในเชิงบวกโดยการให้ครูผู้บริหาร การศึกษาและโรงเรียนที่มีความรู้ในการพัฒนาวิธีการสอนที่ดีและมีประสิทธิภาพและการปรับปรุงการ หลักสูตรจะเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

Angela (2011) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง วิสัยทัศน์และความเป็นผู้นำทางวิชาการการเรียน การสอนของครูในโรงเรียนประถมศึกษาในเขตเมืองเวอร์จิเนีย วัตถุประสงค์ของการศึกษาค้นคว้านี้เพื่อ การตรวจสอบทางวิชาการ วิสัยทัศน์ โครงสร้าง ประสิทธิภาพโดยรวมและความไว้วางใจของ ผู้ปกครองนักเรียน พฤติกรรม ความเป็นผู้นำการเรียนการสอนและผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน กลุ่ม ตัวอย่างที่ใช้ คือครูสอนเต็มเวลาของโรงเรียนประถมศึกษาในเขตเมืองเวอร์จิเนีย จำนวน 35 โรงเรียน เครื่องมือที่ใช้คือแบบสอบถาม ผลการศึกษาพบว่ามุมมองในแง่ดีของครูคือการสร้างเอกภาพ เน้น ประสิทธิภาพโดยรวมและความไว้วางใจ ของผู้ปกครองนักเรียน สร้างความเป็นผู้นำของการเรียน การสอน และแสดงถึงสัมพันธ์เชิงบวกระหว่าง นักวิชาการและ ความสำเร็จของนักเรียน สำหรับสถานะ ทางเศรษฐกิจและสังคม ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ ไม่ได้แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์โดยตรง ระหว่าง ความเป็นผู้นำการเรียนการสอน และนักเรียน

Joseph et al. (2012) ได้ศึกษาสภาพปัญหาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน ประถมศึกษาและโรงเรียนมัธยมศึกษาในประเทศอังกฤษ ผลการวิจัยพบว่าปัญหาที่เกิดขึ้นในการ บริหารงานวิชาการในโรงเรียนที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการ คือด้านของความโปร่งใสของ ผู้บริหารและความขัดแย้งของบุคลากรในโรงเรียนที่ไม่มีความร่วมมือร่วมกัน

UNESCO (2014) ได้ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิชาการในระดับ มัธยมศึกษา ได้สรุปปัญหาการใช้หลักสูตรของประเทศในทวีปเอเชีย ซึ่งได้แก่ อัฟกานิสถาน บังคลาเทศ อินเดีย มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ และศรีลังกาว่าปัญหาการใช้หลักสูตรเป็นปัญหาเกี่ยวกับการขาด แคลนเอกสารและขาดการติดตามผลการใช้หลักสูตรของครูและผู้เกี่ยวข้องกับการอบรมครู เกี่ยวกับ หลักสูตรขาดประสิทธิภาพ ตำราเรียนไม่ทันสมัย ขาดแคลนหนังสืออ่านประกอบ ประการสุดท้ายคือ ศูนย์พัฒนาหลักสูตรขาดการวางแผนที่ดีในการนำหลักสูตรไปใช้ของผู้บริหารโรงเรียนในเรื่องหน้าที่ ความรับผิดชอบและขอบข่ายงานนิเทศและวิธีการนิเทศภายในโรงเรียน โดยผู้บริหารโรงเรียน ประถมศึกษาในรัฐเวอร์จิเนีย จำนวน 278 คน เป็นกลุ่มตัวอย่าง ผลการวิจัยพบว่า ในด้านความ รับผิดชอบและขอบข่ายของงานนิเทศที่มีอันดับความสำคัญสูง ได้แก่ งานเกี่ยวกับหลักสูตรและการ สอน การแนะนำ งานบริหาร งานวิชาการ และงานนิเทศภายในโรงเรียน เกี่ยวกับเวลาในการทำงาน ที่ผู้บริหารโรงเรียนใช้เวลาน้อยที่สุด คือ งานเกี่ยวกับวัสดุ ส่วนงานที่ผู้บริหารใช้เวลามากที่สุด คือ งาน นิเทศภายในโรงเรียน งานเกี่ยวกับหลักสูตรงานการสอนและงานแนะนำ เทคนิคการนิเทศที่ได้ผล ได้แก่ วิธีเยี่ยมชั้นเรียน การประชุมร่วมกับครู ส่วนวิธีที่ได้ผลน้อยคือ วิธีใช้เอกสาร

จากผลงานวิจัยทั้งในประเทศและต่างประเทศที่ผู้วิจัยได้ศึกษา ส่วนใหญ่มีปัญหาด้านการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนในหลายด้าน เช่น ด้านการพัฒนาหลักสูตร การวัดผลและประเมินผล การนิเทศภายในหรือการนิเทศการศึกษา การดำเนินงานวิชาการในโรงเรียนยังมีข้อบกพร่องที่ต้องปรับปรุงพัฒนาแก้ไข เพราะงานวิชาการเป็นงานหลักสำคัญที่สุดของโรงเรียน ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องให้ความสำคัญ มีวิสัยทัศน์ มีภาวะผู้นำ กระตุ้นและสร้างความตระหนักแก่บุคลากรในโรงเรียน ให้เป็นผู้มีความรู้ความสามารถ พัฒนาตนเองและพัฒนางานอยู่เสมอเพื่อให้ก้าวทันกับความเปลี่ยนแปลงของสังคมใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยี เครื่องมือวัดผลประเมินผลเข้ามาช่วยในการพัฒนา ส่งเสริมงานวิชาการประสานความร่วมมือกับบุคคล หน่วยงาน องค์กรอื่นที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การจัดการศึกษาบรรลุจุดหมายผู้เรียนมีคุณภาพ คุณธรรม จริยธรรมและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดี จึงจำเป็นที่จะต้องมีการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนให้มีคุณภาพอยู่เสมอ

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องการพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการ สำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ผู้วิจัยกำหนดวิธีการดำเนินการวิจัย แบ่งเป็น 2 ระยะดังนี้

ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นการบริหารงานวิชาการ สำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3

ระยะที่ 2 การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการ สำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 การดำเนินการวิจัยแต่ละระยะมีรายละเอียดดังนี้

ระยะที่ 1 ศึกษา สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นการบริหารงานวิชาการ สำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์เขต 3

1. ขั้นตอนการวิจัย

1.1 การศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบและตัวบ่งชี้การบริหารงานวิชาการ สำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก ศึกษา สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์การบริหารงานวิชาการ พบว่า ขอบข่ายองค์ประกอบของการบริหารงานวิชาการ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการสังเคราะห์จากแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องและแนวคิดของนักการศึกษา (อุทัย บุญประเสริฐ, 2540; กมล ภูประเสริฐ, 2547; รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ, 2550; สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2550; จันทรานี สงวนนาม, 2551; ชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์, 2551) ซึ่งได้องค์ประกอบของการบริหารงานวิชาการ 7 ด้านได้แก่

1.1.1 ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

1.1.2 ด้านการจัดการเรียนการสอน

1.1.3 ด้านวิจัยเพื่อพัฒนาในสถานศึกษา

1.1.4 ด้านการนิเทศการศึกษา

1.1.5 ด้านพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

1.1.6 ด้านการวัดผลและประเมินผล

1.1.7 ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี

1.2 ดำเนินการสร้างแบบสอบถาม จากการสังเคราะห์และร่างองค์ประกอบตัวชี้วัดของการบริหารงานวิชาการ เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน เพื่อประเมินความเหมาะสมของแบบสอบถามตามองค์ประกอบตัวชี้วัดของการบริหารงานวิชาการ ของสถานศึกษาขนาดเล็กต่อไป

1.3 ผู้ให้ข้อมูลที่ใช้ในการประเมินแบบสอบถามองค์ประกอบและตัวชี้วัด ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญด้านวิชาการ และด้านปฏิบัติการโดยคัดเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 5 คน ที่มีคุณสมบัติครบตามเกณฑ์ของผู้เชี่ยวชาญ คือ มีวุฒิทางการศึกษาตั้งแต่ระดับปริญญาโทขึ้นไปและมีประสบการณ์ในการบริหารสถานศึกษา ได้แก่

1.3.1 นายวีรวิทย์ บัวบาน วุฒิการศึกษา (กศ.ม) การบริหารการศึกษา ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนหนองไผ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3

1.3.2 นายเทวิล ศรีสองเมือง วุฒิการศึกษา (กศ.ม) การบริหารการศึกษา ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนบึงบาดาลราษฎร์บำรุง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3

1.3.3 นายยุทธชัย สารจันทร์ วุฒิการศึกษา (ค.ม) บริหารการศึกษา ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนหนองแสงวิทยาเสริม วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3

1.3.4 นายศรีกมลลา เหล่าลุ่มพุก วุฒิการศึกษา (กศ.ม) วัดและประเมินผล ตำแหน่ง ครูวิทยฐานะชำนาญการพิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3

1.3.5 นางสาววราภรณ์ วรรณทอง วุฒิการศึกษา (กศ.ม) หลักสูตรและการสอน ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ โรงเรียนเขาวงวิทยาคาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยม เขต 24

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากรที่ใช้วิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้าฝ่ายวิชาการ ของสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3

2.2 กลุ่มตัวอย่างได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง จำแนกเป็นผู้บริหารสถานศึกษาขนาดเล็ก จำนวน 50 คน หัวหน้าฝ่ายวิชาการสถานศึกษาขนาดเล็ก จำนวน 50 คน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3

3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์การ

บริหารงานวิชาการ สำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
กาฬสินธุ์ เขต 3 แบบสอบถามองค์ประกอบและตัวชี้วัดของการบริหารงานวิชาการ เพื่อใช้สอบถาม
ผู้เชี่ยวชาญ ด้านความเหมาะสมมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) มี
คะแนนความคิดเห็นแต่ละระดับ ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด ตามลำดับ จาก
คำตอบของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ แปลความหมายตามเกณฑ์ ดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง มีความคิดเห็นต่อองค์ประกอบและตัวชี้วัดการบริหารงานวิชาการ
อยู่ในระดับมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง มีความคิดเห็นต่อองค์ประกอบและตัวชี้วัดการบริหารงานวิชาการ
อยู่ในระดับมาก

ระดับ 3 หมายถึง มีความคิดเห็นต่อองค์ประกอบและตัวชี้วัดการบริหารงานวิชาการ
อยู่ในระดับปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง มีความคิดเห็นต่อองค์ประกอบและตัวชี้วัดการบริหารงานวิชาการ
อยู่ในระดับน้อย

ระดับ 1 หมายถึง มีความคิดเห็นต่อองค์ประกอบและตัวชี้วัดการบริหารงานวิชาการ
อยู่ในระดับน้อยที่สุด

4. วิธีการสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

4.1 บันทึกเสนอคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ออกหนังสือขอความ
ร่วมมือในการตอบแบบสอบถามถึง ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
กาฬสินธุ์ เขต 3 เพื่อขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้

4.2 ผู้วิจัยประสานงานนำหนังสือเสนอผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบแล้วนำหนังสือที่ผ่านการพิจารณาแล้ว
เสนอต่อผู้อำนวยการโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ที่ได้
กำหนดเป็นกลุ่มตัวอย่างเพื่ออำนวยความสะดวกในการเก็บข้อมูลรวบรวมข้อมูล

4.3 การส่งแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยจัดส่งแบบสอบถามด้วยตนเอง ตาม
จำนวนกลุ่มตัวอย่างและเก็บแบบสอบถามในวันถัดไป เพื่อป้องกันการคลาดเคลื่อน

5. การจัดกระทำและวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 สร้างแบบสอบถามสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์การบริหารงานวิชาการ
ลักษณะคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) แบ่งเป็น 5 ระดับ ที่แสดงถึง
การความคิดเห็นต่อสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์การบริหารงานวิชาการ ได้แก่

ระดับ 5 หมายถึง มีความคิดเห็นต่อสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์การ
บริหารงานวิชาการ อยู่ในระดับมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง มีความคิดเห็นต่อสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์การบริหารงานวิชาการ อยู่ในระดับมาก

ระดับ 3 หมายถึง มีความคิดเห็นต่อสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์การบริหารงานวิชาการ อยู่ในระดับปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง มีความคิดเห็นต่อสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์การบริหารงานวิชาการ อยู่ในระดับน้อย

ระดับ 1 หมายถึง มีความคิดเห็นต่อสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์การบริหารงานวิชาการ อยู่ในระดับน้อยที่สุด

5.2 นำแบบสอบถามที่สร้างเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบข้อบกพร่องของข้อคำถามและข้อเสนอในส่วนที่เกี่ยวข้อง

5.3 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามมาตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Analysis) โดยผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามฉบับร่างพร้อมรายละเอียดเกี่ยวกับหัวข้อวิจัยความมุ่งหมายของการวิจัย นิยามศัพท์เฉพาะเสนอผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหาเกี่ยวกับความครอบคลุมของเนื้อและความถูกต้องของข้อคำถามตามนิยามศัพท์ที่กำหนดไว้รวมถึงความถูกต้องเหมาะสมของการใช้ภาษาและข้อเสนอแนะอื่น ๆ โดยใช้เทคนิคการวัดดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (Item Objective Congruence Index: IOC) ใช้เกณฑ์ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ตั้งแต่ค่า 0.50 ขึ้นไป (สมนึก ภัททิยธนี, 2551) โดยมีวิธีการพิจารณาดังนี้

ถ้าผู้เชี่ยวชาญแน่ใจว่าข้อคำถามสอดคล้องกับตัวแปรให้คะแนน +1

ถ้าผู้เชี่ยวชาญแน่ใจว่าข้อคำถามไม่สอดคล้องกับตัวแปรให้คะแนน 0

ผลปรากฏว่าแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและปัญหาการบริหารงานวิชาการ มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.60 ถึง 1.00 ขึ้นไป ซึ่งเข้าเกณฑ์ทุกรายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

5.4 หลังจากปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามอย่างละเอียดแล้ว เพื่อให้แบบสอบถามชุดนี้มีความเชื่อมั่น สำหรับการวิจัย ผู้วิจัยจึงนำไปทดลองใช้ (Try Out) เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นกับผู้บริหารและหัวหน้าฝ่ายวิชาการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 20 คน

5.5 นำแบบสอบถามที่ทดลองใช้นำมาหาค่าอำนาจจำแนกรายข้อโดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่าย ระหว่างคะแนนรายข้อและคะแนนรวมทั้งฉบับ (Item-Total Correlation) คัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าอำนาจจำแนกที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.5 มีค่า r ที่มีนัยสำคัญทางสถิติตั้งแต่ 0.26 ขึ้นไป ซึ่งได้ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามได้ค่า r ตั้งแต่ 0.26–0.81 และนำมาหาความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability) โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha

Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) พบว่าแบบสอบถามมีความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.95

5.6 จัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ แล้วนำไปเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างต่อไป โดยผู้วิจัยจัดส่งและเก็บรวบรวมแบบสอบถามด้วยตนเองเพื่อความคาดเคลื่อน

5.7 ผู้วิจัยรวบรวมแบบสอบถามองค์ประกอบและตัวชี้วัดการบริหารงานวิชาการ สำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก และตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบประเมิน เพื่อดำเนินการจัดทำข้อมูลและวิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของลิเคิร์ต (Likert) แบ่งเป็น 5 ระดับ

5 หมายถึง มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

3 หมายถึง มีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง

2 หมายถึง มีความเหมาะสมอยู่ในระดับน้อย

1 หมายถึง มีความเหมาะสมอยู่ในระดับน้อยที่สุด

5.8 การแปลความหมายของแบบประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบผู้วิจัย กำหนดเกณฑ์ความหมายค่าเฉลี่ยของคะแนนเป็นตัวชี้วัดโดยตามเกณฑ์ (บุญชม ศรีสะอาด, 2553)

คะแนนเฉลี่ย 4.51-5.00 หมายความว่า มีความคิดเห็นต่อองค์ประกอบและตัวชี้วัดการบริหารงานวิชาการ อยู่ในระดับมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.51-4.50 หมายความว่า มีความคิดเห็นต่อองค์ประกอบและตัวชี้วัดการบริหารงานวิชาการ อยู่ในระดับมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.51-3.50 หมายความว่า มีความคิดเห็นต่อองค์ประกอบและตัวชี้วัดการบริหารงานวิชาการ อยู่ในระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.51-2.50 หมายความว่า มีความคิดเห็นต่อองค์ประกอบและตัวชี้วัดการบริหารงานวิชาการ อยู่ในระดับน้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00-1.50 หมายความว่า มีความคิดเห็นต่อองค์ประกอบและตัวชี้วัดการบริหารงานวิชาการ อยู่ในระดับน้อยที่สุด

5.8 การแปลความหมายของแบบสอบถามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การบริหารงานวิชาการ สำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก ผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์ความหมายค่าเฉลี่ยของคะแนนเป็นตัวชี้วัดโดยตามเกณฑ์ (บุญชม ศรีสะอาด, 2553)

คะแนนเฉลี่ย 4.51-5.00 หมายความว่า มีความคิดเห็นต่อสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์การบริหารงานวิชาการ อยู่ในระดับมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.51-4.50 หมายความว่า มีความคิดเห็นต่อสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์การบริหารงานวิชาการ อยู่ในระดับมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.51-3.50 หมายความว่า มีความคิดเห็นต่อสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์การบริหารงานวิชาการ อยู่ในระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.51-2.50 หมายความว่า มีความคิดเห็นต่อสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์การบริหารงานวิชาการ อยู่ในระดับน้อย

6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ เพื่อให้สอดคล้องกับการวิจัย และใช้สถิติพื้นฐานดังนี้

6.1 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) (Arithmetic Mean) (สุรวาท ทองบุ, 2550)

เมื่อ \bar{X} แทน ค่าเฉลี่ย

$\sum x$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมดในกลุ่ม

N แทน จำนวนคะแนนในกลุ่ม

6.2 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) (Standard Deviation) (สุรวาท ทองบุ, 2550)

$$S.D. = \sqrt{\frac{N\sum x^2 - (\sum x)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ S.D. แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

X แทน คะแนนแต่ละตัว

\bar{X} แทน ค่าเฉลี่ย

N แทน จำนวนคะแนนในกลุ่ม

Σ แทน ผลรวม

ระยะที่ 2 การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการ สำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3

1. ขั้นตอนดำเนินการ

1.1 วิเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษาสภาพปัจจุบันการและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการ เพื่อหาความต้องการจำเป็นของการพัฒนาแนวทางการบริหารวิชาการและลำดับความสำคัญ (Modified Priority Need Index: PIN modified) นำผลที่ได้ไปใช้ในการพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3

1.2 จัดอันดับความต้องการจำเป็นเพื่อนำมาสร้างเป็นแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง

เกี่ยวกับแนวทางการบริหารงานวิชาการ สำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 3

1.3 สัมภาษณ์เชิงลึกได้แนวทางการบริหารงานวิชาการ สำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 3 ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา ครูวิชาการ ในโรงเรียนที่มีแนวทางปฏิบัติที่เป็นเลิศด้านการบริหารงานวิชาการ (Best Practice) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 3 จำนวน 3 โรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 จำนวน 2 คน รวมจำนวน 9 คน

1.4 ประเมินความเป็นไปและความเหมาะสมของแนวทางการบริหารงานวิชาการ สำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 3 จากผู้ทรงคุณวุฒิ 7 คน

2. กลุ่มผู้ให้ข้อมูล

2.1 ผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์เชิงลึกได้แนวทางการบริหารงานวิชาการ สำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 3 ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา ในโรงเรียนที่มีแนวทางปฏิบัติที่เป็นเลิศด้านการบริหารงานวิชาการ (Best Practice) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 3 จำนวน 3 โรงเรียนขนาดเล็ก รวมจำนวน 9 คน

2.2 กลุ่มเป้าหมายที่ทำการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการ สำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 3 ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหารการศึกษาและบริหารสถานศึกษา โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 7 คน ที่มีคุณสมบัติตามเกณฑ์ต่อไปนี้

2.2.1 ผู้บริหารสถานศึกษามีความรู้และประสบการณ์ความรู้และประสบการณ์ด้านพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการ

2.2.2 ผู้บริหารการศึกษา หรือผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 3

2.2.3 ศึกษานิเทศก์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 3 มีวุฒิทางการศึกษาระดับปริญญาเอก หรือมีวิทยฐานะเชี่ยวชาญขึ้นไป

2.2.4 อาจารย์มหาวิทยาลัย ผู้บริหารสถานศึกษา หรือ ครูผู้มีความรู้ด้านการวิจัยการศึกษา

2.2.5 อาจารย์มหาวิทยาลัย สาขาการบริหารการศึกษาหรือสาขาหลักสูตรและการสอน มีวุฒิทางการศึกษาในสาขาดังกล่าว ระดับปริญญาเอก ผู้ทรงคุณวุฒิทั้งหมด 7 คน

ประกอบด้วย

2.2.5.1 ดร.ธีรภัทร สินธุเดช วุฒิการศึกษา (อ.ด) ภาษาไทย มหาวิทยาลัยศิลปากรตำแหน่ง อาจารย์คณะศึกษาศาสตร์และนวัตกรรมการศึกษามหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์เป็นผู้มีประสบการณ์ด้านการวิจัยการศึกษา

2.2.5.2 ดร.ภรณ์รักษ์ พลต้อ วุฒิการศึกษา (ปร.ด) การบริหารการศึกษา ตำแหน่ง ผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 เป็นผู้มีประสบการณ์ด้านการบริหารการศึกษา

2.2.5.3 ดร.ปิยพงษ์ สุ่มมาตย์ วุฒิการศึกษา (ปร.ด) การบริหารการศึกษา ตำแหน่งรองผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 เป็นผู้มีประสบการณ์ด้านการบริหารการศึกษา

2.2.5.4 ดร.สวาส บุญอาษา วุฒิการศึกษา (ปร.ด) การบริหารการศึกษา ตำแหน่ง ผู้อำนวยการกลุ่มศึกษานิเทศก์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 เป็นผู้มีประสบการณ์ด้านการบริหารสถานศึกษา

2.2.5.5 ดร.สุปัน สุรินนา วุฒิการศึกษา (ปร.ด) การบริหารการศึกษา ตำแหน่ง ผู้อำนวยการกลุ่มงานบุคคล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 เป็นผู้มีประสบการณ์ด้านการบริหารสถานศึกษา

2.2.5.6 นายสุนทร หันชัยศรี วุฒิการศึกษา (กศ.ม) การบริหารการศึกษา ตำแหน่ง รองผู้อำนวยการเขต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 เป็นผู้มีประสบการณ์ด้านการบริหารการศึกษา

2.2.5.7 ดร.วิภา สายรัตน์ วุฒิการศึกษา (กศ.ม) บริหารงานการศึกษา ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านนาคู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 เป็นผู้มีประสบการณ์ด้านการบริหารงานวิชาการสถานศึกษา

3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 วิเคราะห์ความต้องการจำเป็นการบริหารงานวิชาการ (Modified Priority Need Index: PIN modified) นำผลที่ได้ไปใช้ในการพัฒนาแนวทางการบริหารวิชาการ สำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 (สุวิมล ว่องวานิช, 2550)

สูตรคำนวณ PIN_{modified} (Priority Need Index: PIN)

$$PIN_{\text{modified}} = (I-D)/D$$

PIN_{modified} แทน วิธีเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น (Priority Need Index)

I แทน ค่าเฉลี่ยของสภาพที่ควรจะเป็นหรือความคาดหวัง (Importance)

D แทน ค่าเฉลี่ยของสภาพที่เป็นจริง (Degree of Success)

การวิเคราะห์ค่า PNI เพื่อการจัดลำดับความสำคัญของดัชนีความสำคัญของความต้องการจำเป็น ถ้าค่า PNI มีค่ามากที่สุด หมายถึง มีความจำเป็นมากที่สุด ผู้วิจัยนำผลการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น ไปร่างแบบสัมภาษณ์ เพื่อหาแนวทางการบริหารงานวิชาการ สำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3

3.2 แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง

3.2.1 ผู้วิจัยสร้างแบบสัมภาษณ์ขึ้นโดยใช้ข้อมูลจากการศึกษา สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การบริหารงานวิชาการ สำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 แล้วมาเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น (ดัชนี PNI) แล้วนำประเด็นที่มีความต้องการมากที่สุด ไปสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับการพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการ สำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3

3.2.2 นำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างเสนอคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ จำนวน 2 ท่าน เพื่อตรวจสอบข้อบกพร่องของข้อคำถาม และข้อเสนอในส่วนที่เกี่ยวข้อง

3.2.3 นำแบบสัมภาษณ์มาปรับปรุงแล้วพิมพ์ฉบับสมบูรณ์ นำไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มเป้าหมาย คือ ผู้บริหาร ครูวิชาการ สถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 จำนวน 3 แห่ง รวม 9 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง จากโรงเรียนที่มีผลการปฏิบัติงานด้านวิชาการเป็นเลิศ คือ เป็นโรงเรียนที่ผ่านการประเมินคุณภาพภายนอก รอบสาม ผ่านทุกด้าน อยู่ในระดับดี เป็นโรงเรียนที่ได้รับรางวัลคุณภาพต่าง ๆ ในรอบสามปี เป็นโรงเรียนที่ส่งเสริมนักเรียนเข้าทดสอบทางด้านวิชาการและชนะเลิศ และผ่านการทดสอบจากทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) (สทศ.) ประกาศผลสอบ O-NET ป.6 ปีการศึกษา 2562

3.3 แบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากแบบประเมินการพัฒนาแนวทางการตรวจสอบความถูกต้อง จากนั้น นำข้อมูลมาประมวลผลทางสถิติ เพื่อวิเคราะห์ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของ

การพัฒนาแนวทาง โดยการใช้สถิติพื้นฐาน คือ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่อหาระดับความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทาง แล้วนำค่าเฉลี่ยมาแปลความหมาย โดยใช้เกณฑ์การแปลค่าความหมายค่าเฉลี่ย (บุญชม ศรีสะอาด, 2553)

4.51-5.00 หมายความว่า มีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ระดับมากที่สุด

3.51-4.50 หมายความว่า มีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ระดับมาก

2.51-3.50 หมายความว่า มีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ระดับปานกลาง

1.51-2.50 หมายความว่า มีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ระดับน้อย

1.00-1.50 หมายความว่า มีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ระดับน้อยที่สุด

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 การสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมาย ผู้วิจัยได้จัดเตรียมเครื่องมือที่ใช้ในการสัมภาษณ์และลงพื้นที่สัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมายตามวันเวลาที่นัดหมายไว้ ทั้งในเวลาราชการและเวลานอกเวลาราชการ

4.2 ผู้วิจัยเก็บข้อมูลด้วยแบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของการพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการ สำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคพื้นดิน เขต 3 จากผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 คน ด้วยวิธีการเข้าพบเป็นรายบุคคล ในวันเวลาที่นัดหมาย

5. การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากแบบสัมภาษณ์นำมาวิเคราะห์หาความถี่ ตามกรอบแนวความของการวิจัย

5.2 การพัฒนาแนวทางการบริการงานวิชาการ สำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคพื้นดิน เขต 3 โดยการใช้สถิติพื้นฐาน คือ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่อหาระดับความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทาง แล้วนำค่าเฉลี่ยมาแปลความหมาย โดยใช้เกณฑ์การแปลค่าความหมายค่าเฉลี่ย ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2553)

4.51-5.00 หมายความว่า มีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ระดับมากที่สุด

3.51-4.50 หมายความว่า มีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ระดับมาก

2.51-3.50 หมายความว่า มีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ระดับปานกลาง

1.51-2.50 หมายความว่า มีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ระดับน้อย

1.00-1.50 หมายความว่า มีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ระดับน้อยที่สุด

6. สถิติที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

(Standard Deviation)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการนำเสนอผลการวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ สำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลได้แบ่งออกเป็นดังนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
2. ลำดับขั้นตอนในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลความหมายของผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัย กำหนดสัญลักษณ์แทนความหมายต่าง ๆ ดังนี้

\bar{X} แทน ค่าเฉลี่ย

S.D. แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ลำดับขั้นตอนในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลดังรายละเอียดดังนี้แบ่งออกเป็น 2 ระยะ คือ
ระยะที่ 1 ผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นการบริหารงานวิชาการ สำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3

ระยะที่ 2 ผลการพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการ สำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ระยะที่ 1 ผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ความต้องการจำเป็นการ

บริหารงานวิชาการสำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
กาฬสินธุ์ เขต 3 พร้อมทั้งวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น (Needs Assessment) โดยนำข้อมูลผล
การศึกษาสภาพปัจจุบันสภาพที่พึงประสงค์ มาหาค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (Priority Needs
Index) เพื่อจัดลำดับความต้องการจำเป็น

ตาราง 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการ
จำเป็นการบริหารงานวิชาการ สำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 และดัชนีความต้องการจำเป็น (PNI_{Modified}) และลำดับความ
ต้องการจำเป็น

การบริหารงานวิชาการ	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			โดยรวมรายด้าน	
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ	PNI _{modified}	ลำดับ
1. ด้านการพัฒนาหลักสูตร สถานศึกษา	3.26	0.42	ปานกลาง	4.76	0.50	มาก	0.46	4
2. ด้านการพัฒนา กระบวนการเรียนรู้	2.56	0.26	ปานกลาง	4.27	1.06	มาก	0.66	1
3. ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนา การศึกษา	2.96	0.26	ปานกลาง	4.45	0.23	มาก	0.50	3
4. ด้านการนิเทศการศึกษา	3.69	0.15	มาก	4.20	0.03	มาก	0.13	7
5. ด้านการพัฒนาระบบ ประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษา	2.89	0.20	ปานกลาง	3.57	0.24	มาก	0.24	5
6. ด้านการวัดผล ประเมินผล	2.48	0.20	น้อย	4.01	0.27	มาก	0.61	2
7. ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยี ทางการศึกษา	3.32	0.28	ปานกลาง	4.10	0.13	มาก	0.23	6
รวม	2.88	0.45	ปานกลาง	4.24	0.36	มาก	0.47	

จากตาราง 2 พบว่า สภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการ สำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.88, S.D. = 0.45$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากมีเพียงด้านเดียว คือ ด้านการนิเทศการศึกษา ($\bar{X} = 3.69, S.D. = 0.15$) พร้อมทั้ง อยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 5 อันดับแรก ได้แก่ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ($\bar{X} = 3.26, S.D. = 0.42$) ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา ($\bar{X} = 3.32, S.D. = 0.28$) ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาการศึกษา ($\bar{X} = 2.96, S.D. = 0.26$) ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ($\bar{X} = 2.89, S.D. = 0.20$) ด้านที่มีระดับน้อย คือ ด้านการวัดผล ประเมินผล ($\bar{X} = 2.48, S.D. = 0.27$) ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการ สำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.24, S.D. = 0.36$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย อันดับแรก ได้แก่ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.76, S.D. = 0.50$) รองลงมา คือ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาการศึกษา ($\bar{X} = 4.45, S.D. = 0.23$) และด้านการจัดการเรียนการสอน ($\bar{X} = 4.27, S.D. = 1.06$) ด้านการนิเทศการศึกษา ($\bar{X} = 4.20, S.D. = 0.03$) ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา ($\bar{X} = 4.10, S.D. = 0.13$) ด้านการวัดผล ประเมินผล ($\bar{X} = 4.01, S.D. = 0.13$) ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ($\bar{X} = 3.57, S.D. = 0.24$) และลำดับความต้องการจำเป็นการบริหารงานวิชาการ สำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 โดยรวมเรียงลำดับความต้องการจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการจัดการเรียนการสอน มีค่าความต้องการจำเป็น เท่ากับ 0.66 ด้านการวัดผล ประเมินผล มีค่าความต้องการจำเป็นเท่ากับ 0.61 ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาการศึกษา มีค่าความต้องการจำเป็น เท่ากับ 0.50 ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา มีค่าความต้องการจำเป็นเท่ากับ 0.45 ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา มีค่าความต้องการจำเป็นเท่ากับ 0.24 ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษามีค่าความต้องการจำเป็นเท่ากับ 0.23 ด้านการนิเทศการศึกษา มีค่าเท่ากับ 0.13

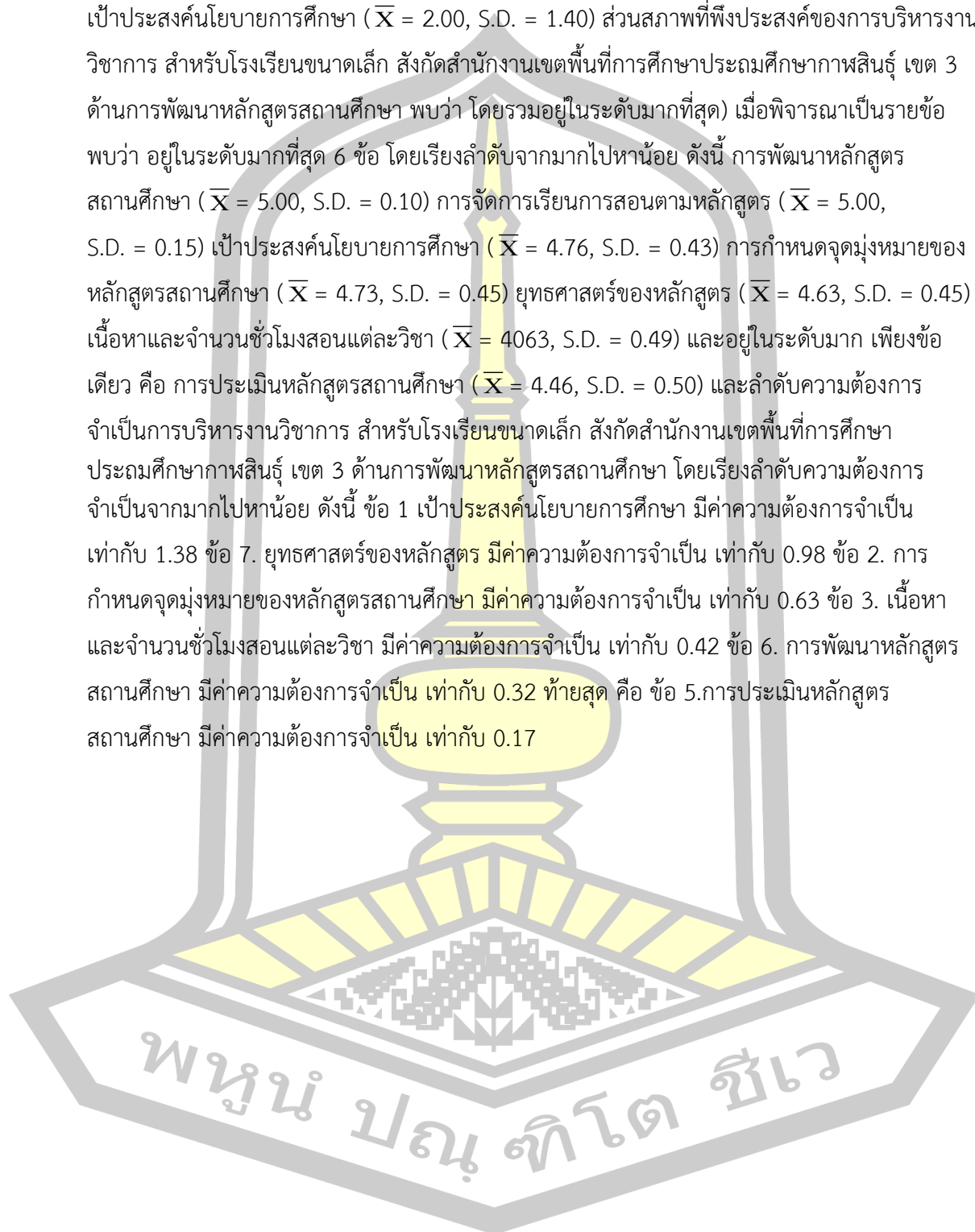
พูน ปณ ทัต ชเว

ตาราง 3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการ
 จำเป็นการบริหารงานวิชาการ สำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
 การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 และค่าดัชนีความต้องการจำเป็นปรับปรุง
 ($PNI_{Modified}$) และลำดับความต้องการจำเป็น ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

ด้านการพัฒนาหลักสูตร สถานศึกษา	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			โดยรวมรายด้าน	
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ	$PNI_{modified}$	ลำดับ
1. เป้าประสงค์นโยบาย การศึกษา	2.00	1.40	น้อย	4.76	0.43	มากที่สุด	1.38	1
2. การกำหนดจุดมุ่งหมายของ หลักสูตรสถานศึกษา	2.93	1.17	น้อย	4.73	0.45	มากที่สุด	0.61	3
3. เนื้อหาและจำนวนชั่วโมงสอน แต่ละวิชา	3.26	0.98	ปานกลาง	4.63	0.49	มากที่สุด	0.42	4
4. การจัดการเรียนการสอนตาม หลักสูตร	3.76	0.50	มาก	5.00	0.15	มากที่สุด	0.32	6
5. การประเมินหลักสูตร สถานศึกษา	3.78	0.84	มาก	4.46	0.50	มาก	0.17	7
6. การพัฒนาหลักสูตร สถานศึกษา	3.80	0.88	มาก	5.00	0.10	มากที่สุด	0.31	5
7. ยุทธศาสตร์ของหลักสูตร	2.33	1.95	น้อย	4.63	0.45	มากที่สุด	0.98	2
รวม	3.26	0.42	ปานกลาง	4.76	0.50	มากที่สุด	0.46	

จากตาราง 3 สภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการ สำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัด
 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา พบว่า
 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.26$, S.D. = 0.42) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับ
 มากโดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรกคือ การประเมินหลักสูตรสถานศึกษา ($\bar{X} = 3.80$,
 S.D. = 0.88) รองลงมา คือ การประเมินหลักสูตรสถานศึกษา ($\bar{X} = 3.78$, S.D. = 0.84) และการ
 จัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร ($\bar{X} = 3.76$, S.D. = 0.50) อยู่ในระดับปานกลาง มีเพียงข้อเดียว
 คือ เนื้อหาและจำนวนชั่วโมงสอนแต่ละวิชา ($\bar{X} = 3.26$, S.D. = 0.98) อยู่ในระดับน้อย โดย
 เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ การกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตรสถานศึกษา

($\bar{X} = 2.93$, S.D. = 1.17) รองลงมา คือ ยุทธศาสตร์ของหลักสูตร ($\bar{X} = 2.33$, S.D. = 1.95) และ เป้าประสงค์นโยบายการศึกษา ($\bar{X} = 2.00$, S.D. = 1.40) ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการ สำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 6 ข้อ โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ($\bar{X} = 5.00$, S.D. = 0.10) การจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร ($\bar{X} = 5.00$, S.D. = 0.15) เป้าประสงค์นโยบายการศึกษา ($\bar{X} = 4.76$, S.D. = 0.43) การกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตรสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.73$, S.D. = 0.45) ยุทธศาสตร์ของหลักสูตร ($\bar{X} = 4.63$, S.D. = 0.45) เนื้อหาและจำนวนชั่วโมงสอนแต่ละวิชา ($\bar{X} = 4.063$, S.D. = 0.49) และอยู่ในระดับมาก เพียงข้อเดียว คือ การประเมินหลักสูตรสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.46$, S.D. = 0.50) และลำดับความต้องการจำเป็นการบริหารงานวิชาการ สำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา โดยเรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ข้อ 1 เป้าประสงค์นโยบายการศึกษา มีค่าความต้องการจำเป็น เท่ากับ 1.38 ข้อ 7. ยุทธศาสตร์ของหลักสูตร มีค่าความต้องการจำเป็น เท่ากับ 0.98 ข้อ 2. การกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตรสถานศึกษา มีค่าความต้องการจำเป็น เท่ากับ 0.63 ข้อ 3. เนื้อหาและจำนวนชั่วโมงสอนแต่ละวิชา มีค่าความต้องการจำเป็น เท่ากับ 0.42 ข้อ 6. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา มีค่าความต้องการจำเป็น เท่ากับ 0.32 ท้ายสุด คือ ข้อ 5.การประเมินหลักสูตรสถานศึกษา มีค่าความต้องการจำเป็น เท่ากับ 0.17

ตาราง 4 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการ
 จำเป็นการบริหารงานวิชาการ สำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
 การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 และดัชนีความต้องการจำเป็น (PNI_{Modified}) และ
 ลำดับความต้องการจำเป็น ด้านการจัดการเรียนการสอน

ด้านการพัฒนา กระบวนการเรียนรู้	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			โดยรวมรายด้าน	
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ	PNI _{modified}	ลำดับ
1. จัดทำแผนการเรียนรู้ทุกกลุ่ม สาระการเรียนรู้	2.60	0.49	ปานกลาง	4.60	0.36	มากที่สุด	0.76	4
2. จัดการเรียนรู้ทุกช่วงชั้น	1.60	0.56	น้อยมาก	3.06	0.56	ปานกลาง	0.60	8
3. การใช้สื่อการเรียนการสอนและ แหล่งการเรียนรู้	1.00	0.15	น้อยมาก	5.00	0.78	มากที่สุด	4.00	1
4. จัดกิจกรรมพัฒนาห้องสมุด	3.05	0.37	ปานกลาง	4.20	0.20	มาก	0.40	13
5. ส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาการ เรียนการสอนทุกกลุ่ม	3.01	0.79	ปานกลาง	4.30	0.75	มาก	0.43	10
6. ส่งเสริมการพัฒนาความเป็น เลิศของนักเรียน	2.86	0.50	ปานกลาง	4.80	0.44	มากที่สุด	0.67	6
7. ส่งเสริมให้มีการพัฒนาครู โดย การจัดอบรมสัมมนา	3.10	0.79	ปานกลาง	4.27	0.05	มาก	0.42	11
8. จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้ สอดคล้องกับความสนใจและความ ถนัดของผู้เรียน	3.00	0.37	ปานกลาง	5.00	0.68	มากที่สุด	0.66	7
9. ฝึกทักษะกระบวนการคิด การ จัดการ การเผชิญสถานการณ์	2.60	0.59	ปานกลาง	4.60	0.36	มากที่สุด	0.76	5
10. จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ จากประสบการณ์จริง ฝึกการ ปฏิบัติให้ทำได้คิดเป็น ทำเป็น รัก การอ่าน และเกิดการใฝ่รู้อย่าง ต่อเนื่อง	1.60	0.46	น้อยมาก	3.06	0.46	ปานกลาง	0.91	3

ตาราง 4 (ต่อ)

ด้านการพัฒนา กระบวนการเรียนรู้	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			โดยรวมรายด้าน	
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ	PNI _{modified}	ลำดับ
11. จัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ต่าง ๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ทุกวิชา	1.60	0.56	น้อยมาก	5.00	0.58	มากที่สุด	2.12	2
12. ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศสภาพแวดล้อมสื่อการเรียน และอำนวยความสะดวกเพื่อให้เกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้	3.00	0.37	ปานกลาง	4.20	0.20	มาก	0.40	12
13. จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ทุกเวลา ทุกสถานที่ มีการประสานความร่วมมือ	3.00	0.79	ปานกลาง	4.30	0.25	มาก	0.43	9
รวม	2.56	0.26	ปานกลาง	4.27	1.06	มาก	0.69	

จากตาราง 4 สภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการ สำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้ พบว่าสภาพปัจจุบัน สถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.56$, S.D. = 0.26) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง 9 ข้อ โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 9 อันดับ คือ ส่งเสริมให้มีการพัฒนาครู โดยการจัดอบรมสัมมนา ($\bar{X} = 3.10$, S.D. = 0.79) จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน ($\bar{X} = 3.00$, S.D. = 0.37) ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศสภาพแวดล้อมสื่อการเรียน และอำนวยความสะดวกเพื่อให้เกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้ ($\bar{X} = 3.00$, S.D. = 0.37) จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ตลอดเวลา ทุกสถานที่ มีการประสานความร่วมมือ ($\bar{X} = 3.00$, S.D. = 0.79) จัดกิจกรรมพัฒนาห้องสมุด ($\bar{X} = 3.05$, S.D. = 0.37) ส่งเสริมการพัฒนาความเป็นเลิศของนักเรียน ($\bar{X} = 2.86$, S.D. = 0.50) ฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ ($\bar{X} = 2.60$, S.D. = 0.59) จัดทำ

แผนการเรียนรู้ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ($\bar{X} = 2.60$, S.D. = 0.49) อยู่ในระดับน้อยมาก 4 ข้อ โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 4 อันดับ คือ จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่าน และเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง ($\bar{X} = 1.60$, S.D. = 0.46) จัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ต่าง ๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ ทุกวิชา ($\bar{X} = 1.60$, S.D. = 0.56) จัดการเรียนรู้ทุกช่วงชั้น ($\bar{X} = 1.64$, S.D. = 0.58) และการใช้สื่อการเรียนการสอนและแหล่งการเรียนรู้ ($\bar{X} = 1.00$, S.D. = 0.15) ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการ สำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 3 ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ พบว่า สภาพที่พึงประสงค์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.27$, S.D. = 1.26) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 6 ข้อ โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 6 อันดับ คือ การใช้สื่อการเรียนการสอนและแหล่งการเรียนรู้ ($\bar{X} = 5.00$, S.D. = 0.78) จัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ต่าง ๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ ทุกวิชา ($\bar{X} = 5.00$, S.D. = 0.68) จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน ($\bar{X} = 5.00$, S.D. = 0.57) จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ทุกเวลา ทุกสถานที่ มีการประสานความร่วมมือ ($\bar{X} = 5.00$, S.D. = 0.49) ส่งเสริมการพัฒนาความเป็นเลิศของนักเรียน ($\bar{X} = 4.80$, S.D. = 0.44) จัดทำแผนการเรียนรู้ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.60$, S.D. = 0.36) ฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ ($\bar{X} = 4.60$, S.D. = 0.36) อยู่ในระดับมาก มี 5 ข้อโดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 5 อันดับ คือ ส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาการเรียนการสอนทุกกลุ่ม ($\bar{X} = 4.30$, S.D. = 0.75) จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ทุกเวลา ทุกสถานที่ มีการประสานความร่วมมือ ($\bar{X} = 4.30$, S.D. = 0.25) ส่งเสริมให้มีการพัฒนาครู โดยการจัดอบรมสัมมนา ($\bar{X} = 4.27$, S.D. = 0.05) จัดกิจกรรมพัฒนาห้องสมุด ($\bar{X} = 4.20$, S.D. = 0.20) ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศสภาพแวดล้อมสื่อการเรียน และอำนวยความสะดวกเพื่อให้เกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้ ($\bar{X} = 4.20$, S.D. = 0.20) อยู่ในระดับปานกลาง 2 ข้อ โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่าน และเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง ($\bar{X} = 3.06$, S.D. = 0.46) จัดการเรียนรู้ทุกช่วงชั้น ($\bar{X} = 3.06$, S.D. = 0.56) และลำดับความต้องการจำเป็นการบริหารงานวิชาการ สำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 3 ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ โดยเรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ข้อ 3. การใช้สื่อการเรียนการสอนและแหล่งการเรียนรู้ ค่าความต้องการจำเป็นเท่ากับ 4.00 ข้อ 11. จัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ต่าง ๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้

ทุกวิชา ค่าความต้องการจำเป็นเท่ากับ 2.12 ข้อ 10. จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่าน และเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง ค่าความต้องการจำเป็นเท่ากับ 0.91 ข้อ 1. จัดทำแผนการเรียนรู้ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ค่าความต้องการจำเป็นเท่ากับ 0.76 ข้อ 9. ฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ ค่าความต้องการจำเป็นเท่ากับ 0.76 ข้อ 6. ส่งเสริมการพัฒนาความเป็นเลิศของนักเรียน ค่าความต้องการจำเป็นเท่ากับ 0.67 ข้อ 8. จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน ค่าความต้องการจำเป็นเท่ากับ 0.66 ข้อ 2. จัดการเรียนรู้ทุกช่วงชั้น ค่าความต้องการจำเป็นเท่ากับ 0.60 ข้อ 13. จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ทุกเวลา ทุกสถานที่ มีการประสานความร่วมมือ ค่าความต้องการจำเป็นเท่ากับ 0.43 ข้อ 7. ส่งเสริมให้มีการพัฒนาครู โดยการจัดอบรมสัมมนา ค่าความต้องการจำเป็นเท่ากับ 0.42 ข้อ 12. ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศสภาพแวดล้อม สื่อการเรียน และอำนวยความสะดวกเพื่อให้เกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้ ค่าความต้องการจำเป็นเท่ากับ 0.40 ข้อ 5. ส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาการเรียนการสอนทุกกลุ่ม ค่าความต้องการจำเป็นเท่ากับ 0.40 ข้อ 4. จัดกิจกรรมพัฒนาห้องสมุด ค่าความต้องการจำเป็นเท่ากับ 0.40

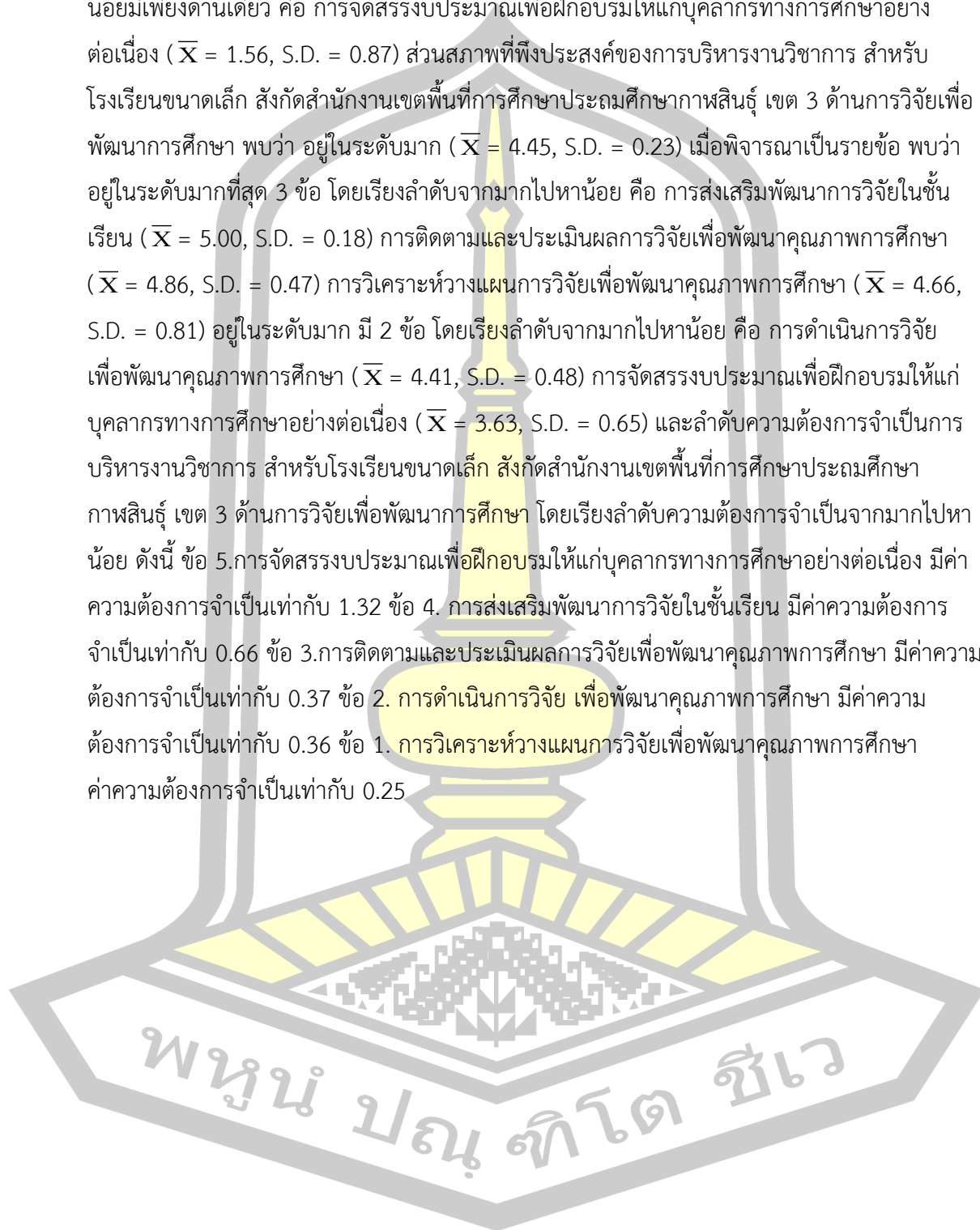

ตาราง 5 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการ
 จำเป็นการบริหารงานวิชาการ สำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
 การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 และดัชนีความต้องการจำเป็น (PNI_{Modified}) และ
 ลำดับความต้องการจำเป็น ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาการศึกษา

ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนา การศึกษา	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			โดยรวมรายด้าน	
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ	PNI _{modified}	ลำดับ
1. การวิเคราะห์วางแผนการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา	3.70	0.67	ปานกลาง	4.66	0.81	มากที่สุด	0.25	5
2. การดำเนินการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา	3.00	0.18	ปานกลาง	4.10	0.48	มาก	0.36	4
3. การติดตามและประเมินผลการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา	3.53	0.49	ปานกลาง	4.86	0.47	มากที่สุด	0.37	3
4. การส่งเสริมพัฒนาการวิจัยในชั้นเรียน	3.00	0.18	ปานกลาง	5.00	0.18	มากที่สุด	0.66	2
5. การจัดสรรงบประมาณเพื่อฝึกอบรมให้แก่บุคลากรทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง	1.56	0.87	น้อย	3.63	0.65	มาก	1.32	1
รวม	2.96	0.26	ปานกลาง	4.45	0.23	มาก	0.50	

จากตาราง 5 สภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการ สำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาการศึกษา พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง ($\bar{X} = 2.96$, S.D. = 0.26) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับ ปานกลาง 4 ข้อ โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 4 อันดับ คือ การวิเคราะห์วางแผนการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ($\bar{X} = 3.37$, S.D. = 0.67) การติดตามและประเมินผลการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ($\bar{X} = 3.53$, S.D. = 0.49) การส่งเสริมพัฒนาการวิจัยในชั้นเรียน ($\bar{X} = 3.00$,

S.D. = 0.18) การส่งเสริมพัฒนาการวิจัยในชั้นเรียน (\bar{X} = 3.00, S.D. = 0.18) ส่วนด้านที่มีระดับน้อยมีเพียงด้านเดียว คือ การจัดสรรงบประมาณเพื่อฝึกอบรมให้แก่บุคลากรทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง (\bar{X} = 1.56, S.D. = 0.87) ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการ สำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 3 ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาการศึกษา พบว่า อยู่ในระดับมาก (\bar{X} = 4.45, S.D. = 0.23) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด 3 ข้อ โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ การส่งเสริมพัฒนาการวิจัยในชั้นเรียน (\bar{X} = 5.00, S.D. = 0.18) การติดตามและประเมินผลการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา (\bar{X} = 4.86, S.D. = 0.47) การวิเคราะห์วางแผนการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา (\bar{X} = 4.66, S.D. = 0.81) อยู่ในระดับมาก มี 2 ข้อ โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ การดำเนินการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา (\bar{X} = 4.41, S.D. = 0.48) การจัดสรรงบประมาณเพื่อฝึกอบรมให้แก่บุคลากรทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง (\bar{X} = 3.63, S.D. = 0.65) และลำดับความต้องการจำเป็นการบริหารงานวิชาการ สำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 3 ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาการศึกษา โดยเรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ข้อ 5.การจัดสรรงบประมาณเพื่อฝึกอบรมให้แก่บุคลากรทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง มีค่าความต้องการจำเป็นเท่ากับ 1.32 ข้อ 4. การส่งเสริมพัฒนาการวิจัยในชั้นเรียน มีค่าความต้องการจำเป็นเท่ากับ 0.66 ข้อ 3.การติดตามและประเมินผลการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา มีค่าความต้องการจำเป็นเท่ากับ 0.37 ข้อ 2. การดำเนินการวิจัย เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา มีค่าความต้องการจำเป็นเท่ากับ 0.36 ข้อ 1. การวิเคราะห์วางแผนการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ค่าความต้องการจำเป็นเท่ากับ 0.25

ตาราง 6 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการ
 จำเป็นการบริหารงานวิชาการ สำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
 ประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 และดัชนีความต้องการจำเป็น (PNI_{Modified}) และลำดับความ
 ต้องการจำเป็น ด้านการนิเทศการศึกษา

ด้านการนิเทศการศึกษา	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			โดยรวมรายด้าน	
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ	PNI _{modified}	ลำดับ
1.การวิเคราะห์กำหนดสิ่งจะนิเทศให้ประสบผลสำเร็จ	3.85	0.58	มาก	4.17	0.38	มาก	0.07	6
2.การวางแผนการจัดทำคู่มือกระบวนการนิเทศการศึกษา	3.36	0.96	ปานกลาง	4.18	0.39	มาก	0.24	1
3. การแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศการศึกษา	3.60	0.64	มาก	4.27	0.44	มาก	0.17	2
4. การลงมือปฏิบัติการนิเทศการศึกษา	3.73	0.56	มาก	4.19	0.36	มาก	0.12	3
5. การประเมินผลการนิเทศการศึกษา	3.77	0.54	มาก	4.24	0.43	มาก	0.11	4
6. การรายงานผลการนิเทศพร้อมวางแผนพัฒนาร่วมกับคณะครูผู้บริหาร	3.88	0.54	มาก	4.21	0.45	มาก	0.08	5
รวม	3.69	0.15	มาก	4.20	0.23	มาก	0.13	

จากตาราง 6 สภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการ สำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ด้านการนิเทศการศึกษา พบว่า อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.69$, S.D. = 0.15) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมาก 5 ข้อ โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ การรายงานผลการนิเทศพร้อมวางแผนพัฒนาร่วมกับคณะครู ผู้บริหาร ($\bar{X} = 3.88$, S.D. = 0.54) การวิเคราะห์กำหนดสิ่งจะนิเทศให้ประสบผลสำเร็จ ($\bar{X} = 3.85$, S.D. = 0.58) การประเมินผลการนิเทศการศึกษา ($\bar{X} = 3.77$, S.D. = 0.54) การลงมือปฏิบัติการนิเทศการศึกษา ($\bar{X} = 3.73$, S.D. = 0.56) การแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศการศึกษา ($\bar{X} = 3.60$, S.D. = 0.64) อยู่ในระดับปานกลาง มี 1 ข้อ โดย คือ การวางแผนการจัดทำคู่มือ กระบวนการนิเทศ

การศึกษา ($\bar{X} = 3.36$, S.D. = 0.96) ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการ สำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพหุสาขา เขต 3 ด้านการนิเทศการศึกษา พบว่า อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.20$, S.D. = 0.23) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ การแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศการศึกษา ($\bar{X} = 4.27$, S.D. = 0.44) การประเมินผลการนิเทศการศึกษา ($\bar{X} = 4.24$, S.D. = 0.43) การรายงานผลการนิเทศพร้อมวางแผนพัฒนาร่วมกับคณะครู ผู้บริหาร ($\bar{X} = 4.21$, S.D. = 0.45) การลงมือปฏิบัติการนิเทศการศึกษา ($\bar{X} = 4.19$, S.D. = 0.36) การวางแผนการจัดทำคู่มือ กระบวนการนิเทศการศึกษา ($\bar{X} = 3.36$, S.D. = 0.96) การวางแผนการจัดทำคู่มือ กระบวนการนิเทศการศึกษา ($\bar{X} = 4.18$, S.D. = 0.39) การวิเคราะห์กำหนดสิ่งจะนิเทศให้ประสบผลสำเร็จ ($\bar{X} = 4.17$, S.D. = 0.38) และลำดับความต้องการจำเป็นการบริหารงานวิชาการ สำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพหุสาขา เขต 3 ด้านการนิเทศการศึกษา โดยเรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ข้อ 2. การวางแผนการจัดทำคู่มือ กระบวนการนิเทศการศึกษา มีค่าความต้องการจำเป็นเท่ากับ 0.24 ข้อ 3. การแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศการศึกษา มีค่าความต้องการจำเป็นเท่ากับ 0.17 ข้อ 4. การลงมือปฏิบัติการนิเทศการศึกษา มีค่าความต้องการจำเป็นเท่ากับ 0.12 ข้อ 5. การประเมินผลการนิเทศการศึกษา มีค่าความต้องการจำเป็นเท่ากับ 0.11 ข้อ 6. การรายงานผลการนิเทศพร้อมวางแผนพัฒนาร่วมกับคณะครู ผู้บริหาร มีค่าความต้องการจำเป็นเท่ากับ 0.08 ข้อ 1.การวิเคราะห์กำหนดสิ่งจะนิเทศให้ประสบผลสำเร็จ มีค่าความต้องการจำเป็นเท่ากับ 0.07

ตาราง 7 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการ
 จำเป็นการบริหารงานวิชาการ สำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
 ประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 และดัชนีความต้องการจำเป็น (PNI_{Modified}) และลำดับความ
 ต้องการจำเป็น ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

ด้านการพัฒนาระบบประกัน คุณภาพภายในสถานศึกษา	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			โดยรวมรายด้าน	
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ	PNI _{modified}	ลำดับ
1. การกำหนดมาตรฐาน การศึกษาของสถานศึกษา	3.70	0.66	มาก	3.76	0.95	มาก	0.02	6
2. การจัดระบบบริหารและ สารสนเทศของสถานศึกษา	3.00	0.17	ปานกลาง	3.16	0.42	ปานกลาง	0.05	5
3. การจัดทำแผนพัฒนา สถานศึกษา	2.53	0.50	ปานกลาง	3.86	0.76	มาก	0.52	1
4. การตรวจสอบและทบทวน คุณภาพสถานศึกษา	3.00	0.17	ปานกลาง	3.03	0.24	ปานกลาง	0.01	7
5. การประเมินระบบประกัน คุณภาพภายในสถานศึกษา	2.66	0.61	ปานกลาง	3.46	0.56	ปานกลาง	0.30	3
6. การจัดทำรายงาน (SAR) เสนอคณะกรรมการ สถานศึกษา	2.98	0.61	ปานกลาง	4.36	0.55	มาก	0.39	2
7. การพัฒนาคุณภาพ สถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง	3.13	0.08	ปานกลาง	3.36	0.79	ปานกลาง	0.07	4
รวม	2.89	0.20	ปานกลาง	3.56	0.24	มาก		

จากตาราง 7 สภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการ สำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัด
 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพ
 ภายในสถานศึกษา พบว่า สภาพปัจจุบันโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.89$,
 S.D. = 0.20) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมาก เพียง 1 ข้อ คือ การกำหนดมาตรฐาน
 การศึกษาของสถานศึกษา ($\bar{X} = 3.70$, S.D. = 0.66) อยู่ในระดับปานกลาง 6 ข้อ โดยเรียงลำดับจาก
 มากไปหาน้อย คือ การพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X} = 3.13$, S.D. = 0.08) การ

จัดระบบบริหารและสารสนเทศของสถานศึกษา ($\bar{X} = 3.00$, S.D. = 0.17) การตรวจสอบและ
 ทบทวนคุณภาพสถานศึกษา ($\bar{X} = 3.00$, S.D. = 0.17) การจัดทำรายงาน (SAR)เสนอคณะกรรมการ
 สถานศึกษา ($\bar{X} = 2.98$, S.D. = 0.61) การประเมินระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
 ($\bar{X} = 2.66$, S.D. = 0.63) การจัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษา ($\bar{X} = 2.53$, S.D. = 0.61) ส่วนสภาพที่
 พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการ สำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
 ประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา พบว่า สภาพที่
 พึงประสงค์โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.17$, S.D. = 0.38) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า
 อยู่ในระดับมาก 3 ข้อ โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ การจัดทำรายงาน (SAR) เสนอ
 คณะกรรมการสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.36$, S.D. = 0.55) รองลงมา การจัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษา
 ($\bar{X} = 3.86$, S.D. = 0.76) การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ($\bar{X} = 3.76$,
 S.D. = 0.95) อยู่ในระดับปานกลาง 4 ข้อโดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ การประเมินระบบ
 ประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ($\bar{X} = 3.46$, S.D. = 0.56) การพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาอย่าง
 ต่อเนื่อง ($\bar{X} = 3.36$, S.D. = 0.79) การจัดระบบบริหารและสารสนเทศของสถานศึกษา ($\bar{X} = 3.16$,
 S.D. = 0.42) การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพสถานศึกษา ($\bar{X} = 3.03$, S.D. = 0.24) และลำดับ
 ความต้องการจำเป็นการบริหารงานวิชาการ สำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
 การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดย
 เรียงลำดับความจำเป็นจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ข้อ 3 การจัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษา ค่า
 ความต้องการจำเป็นเท่ากับ 0.52 ข้อ 6. การจัดทำรายงาน (SAR) เสนอคณะกรรมการสถานศึกษา
 ค่าความต้องการจำเป็นเท่ากับ 0.39 ข้อ 5.การประเมินระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา มีค่า
 ความต้องการจำเป็นเท่ากับ 0.30 ข้อ 7. การพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง ค่าความ
 ต้องการจำเป็นเท่ากับ 0.07 ข้อ 2. การจัดระบบบริหารและสารสนเทศของสถานศึกษา ค่าความ
 ต้องการจำเป็นเท่ากับ 0.05 ข้อ 1.การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ค่าความต้องการ
 จำเป็นเท่ากับ 0.02 ข้อ 4. การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพสถานศึกษา ค่าความต้องการจำเป็น
 เท่ากับ 0.01

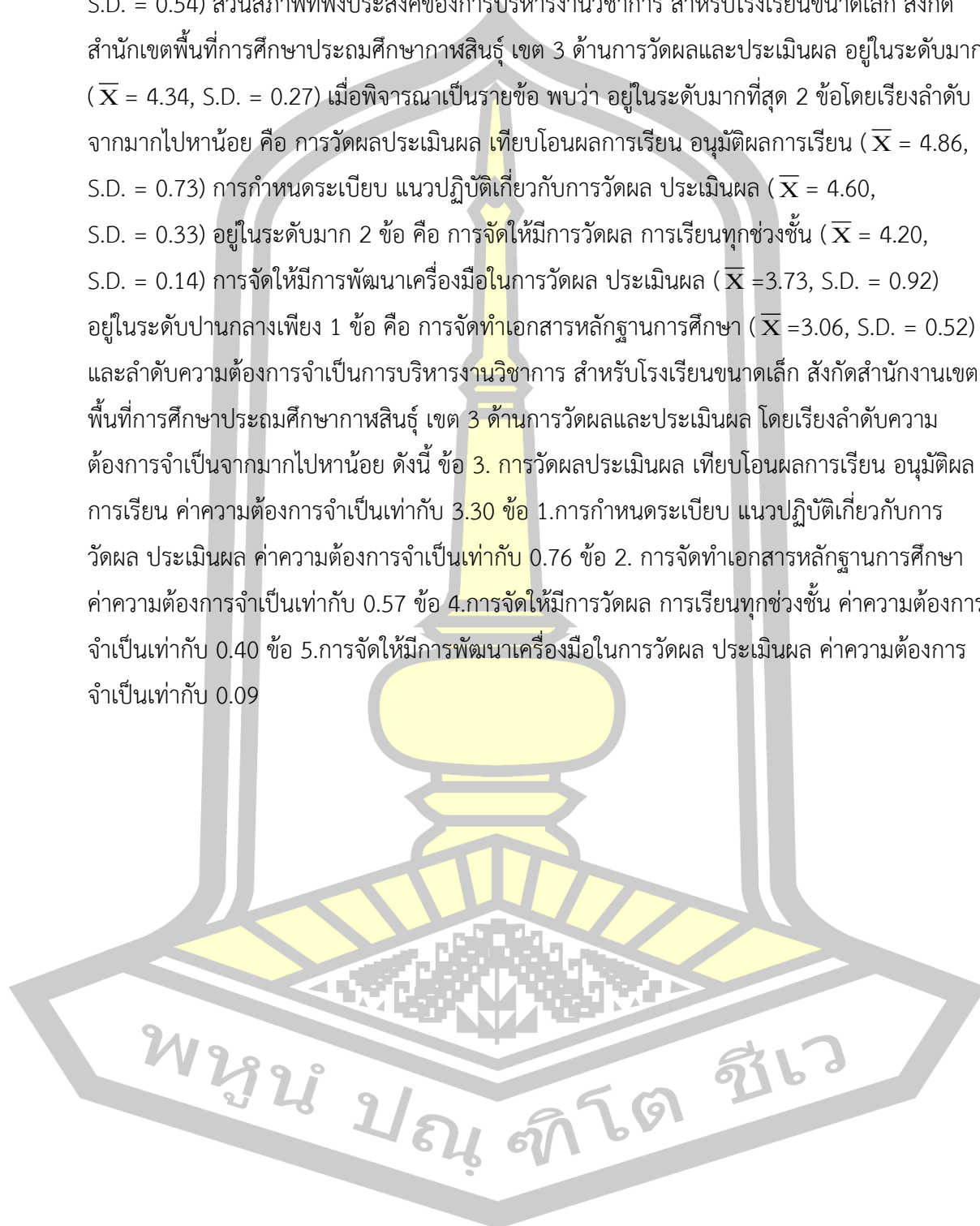
พูน ปณ ทิโต ชีเว

ตาราง 8 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็น การบริหารงานวิชาการ สำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 และดัชนีความต้องการจำเป็น (PNI_{Modified}) และลำดับความต้องการจำเป็น ด้านการวัดผล และประเมินผล

ด้านการวัดผล และ ประเมินผล	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			โดยรวมรายด้าน	
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ	PNI _{modified}	ลำดับ
1. การกำหนดระเบียบ แนวปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดผล ประเมินผล	2.60	0.49	ปานกลาง	4.60	0.33	มากที่สุด	0.76	2
2. การจัดทำเอกสารหลักฐานการศึกษา	1.60	0.56	น้อยมาก	3.06	0.52	ปานกลาง	0.57	3
3. การวัดผลประเมินผล เทียบโอนผลการเรียน อนุมัติผลการเรียน	1.13	0.34	น้อยมาก	4.86	0.73	มากที่สุด	3.30	1
4. การจัดให้มีการวัดผล การเรียนทุกช่วงชั้น	3.00	0.37	ปานกลาง	4.20	0.14	มาก	0.40	4
5. การจัดให้มีการพัฒนาเครื่องมือในการวัดผล ประเมินผล	3.40	0.90	ปานกลาง	3.73	0.92	มาก	0.09	5
รวม	2.48	0.20	น้อย	4.34	0.27	มาก		

จากตาราง 8 สภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการ สำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ด้านการวัดผลและประเมินผล พบว่าสภาพปัจจุบันโดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.48$, S.D. = 0.20) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง 3 ข้อโดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ การจัดให้มีการพัฒนาเครื่องมือในการวัดผล ประเมินผล ($\bar{X} = 3.40$, S.D. = 0.90) การจัดให้มีการวัดผล การเรียนทุกช่วงชั้น ($\bar{X} = 3.00$, S.D. = 0.37) การกำหนดระเบียบ แนวปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดผล ประเมินผล ($\bar{X} = 2.60$, S.D. = 0.49) อยู่ในระดับน้อยมาก คือ การจัดทำเอกสารหลักฐานการศึกษา ($\bar{X} = 1.60$,

S.D. = 0.56) การวัดผลประเมินผล เทียบโอนผลการเรียน อนุมัติผลการเรียน (\bar{X} = 1.13, S.D. = 0.54) ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการ สำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ด้านการวัดผลและประเมินผล อยู่ในระดับมาก (\bar{X} = 4.34, S.D. = 0.27) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 2 ข้อโดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ การวัดผลประเมินผล เทียบโอนผลการเรียน อนุมัติผลการเรียน (\bar{X} = 4.86, S.D. = 0.73) การกำหนดระเบียบ แนวปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดผล ประเมินผล (\bar{X} = 4.60, S.D. = 0.33) อยู่ในระดับมาก 2 ข้อ คือ การจัดให้มีการวัดผล การเรียนทุกช่วงชั้น (\bar{X} = 4.20, S.D. = 0.14) การจัดให้มีการพัฒนาเครื่องมือในการวัดผล ประเมินผล (\bar{X} = 3.73, S.D. = 0.92) อยู่ในระดับปานกลางเพียง 1 ข้อ คือ การจัดทำเอกสารหลักฐานการศึกษา (\bar{X} = 3.06, S.D. = 0.52) และลำดับความต้องการจำเป็นการบริหารงานวิชาการ สำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ด้านการวัดผลและประเมินผล โดยเรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ข้อ 3. การวัดผลประเมินผล เทียบโอนผลการเรียน อนุมัติผลการเรียน ค่าความต้องการจำเป็นเท่ากับ 3.30 ข้อ 1.การกำหนดระเบียบ แนวปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดผล ประเมินผล ค่าความต้องการจำเป็นเท่ากับ 0.76 ข้อ 2. การจัดทำเอกสารหลักฐานการศึกษา ค่าความต้องการจำเป็นเท่ากับ 0.57 ข้อ 4.การจัดให้มีการวัดผล การเรียนทุกช่วงชั้น ค่าความต้องการจำเป็นเท่ากับ 0.40 ข้อ 5.การจัดให้มีการพัฒนาเครื่องมือในการวัดผล ประเมินผล ค่าความต้องการจำเป็นเท่ากับ 0.09

ตาราง 9 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็น การบริหารงานวิชาการ สำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 และดัชนีความต้องการจำเป็น (PNI_{Modified}) และลำดับความต้องการจำเป็น ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา

การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			โดยรวมรายด้าน	
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ	PNI _{modified}	ลำดับ
1. การวิเคราะห์ความจำเป็นในการใช้สื่อ เทคโนโลยีจัดการเรียนการสอน	2.51	0.56	น้อย	3.66	0.95	มาก	0.46	6
2. โรงเรียนมีนโยบายส่งเสริมครู บุคลากร ผลิตสื่อ และพัฒนาสื่อ นวัตกรรมทางการศึกษา	1.50	0.50	น้อยมาก	4.66	0.66	มากที่สุด	2.10	1
3. ครู บุคลากรทางการศึกษา มีการวางแผนการผลิตสื่อ พัฒนาสื่อและ นวัตกรรมทางการศึกษา	2.53	0.50	ปานกลาง	3.86	0.76	มาก	0.52	5
4. ผู้บริหาร หัวหน้าฝ่ายวิชาการ ร่วมกับคณะครู จัดหาสื่อและเทคโนโลยีเพื่อใช้ในการเรียนการสอน ที่หลากหลาย	3.00	0.17	ปานกลาง	4.06	0.43	มาก	0.35	7
5. ผู้บริหาร หัวหน้าฝ่ายวิชาการ ร่วมกับคณะครูประเมินความ ถูกต้องเหมาะสมของสื่อที่จะใช้กับ วัยของผู้เรียน	2.00	0.53	น้อย	3.46	0.56	ปานกลาง	0.73	4
6. คณะครูใช้สื่อ นวัตกรรม ประกอบการเรียนการสอนโดยใช้ ประการจัดประสบการณ์ให้กับ ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติ	2.50	0.84	น้อย	4.36	0.55	มาก	0.74	3

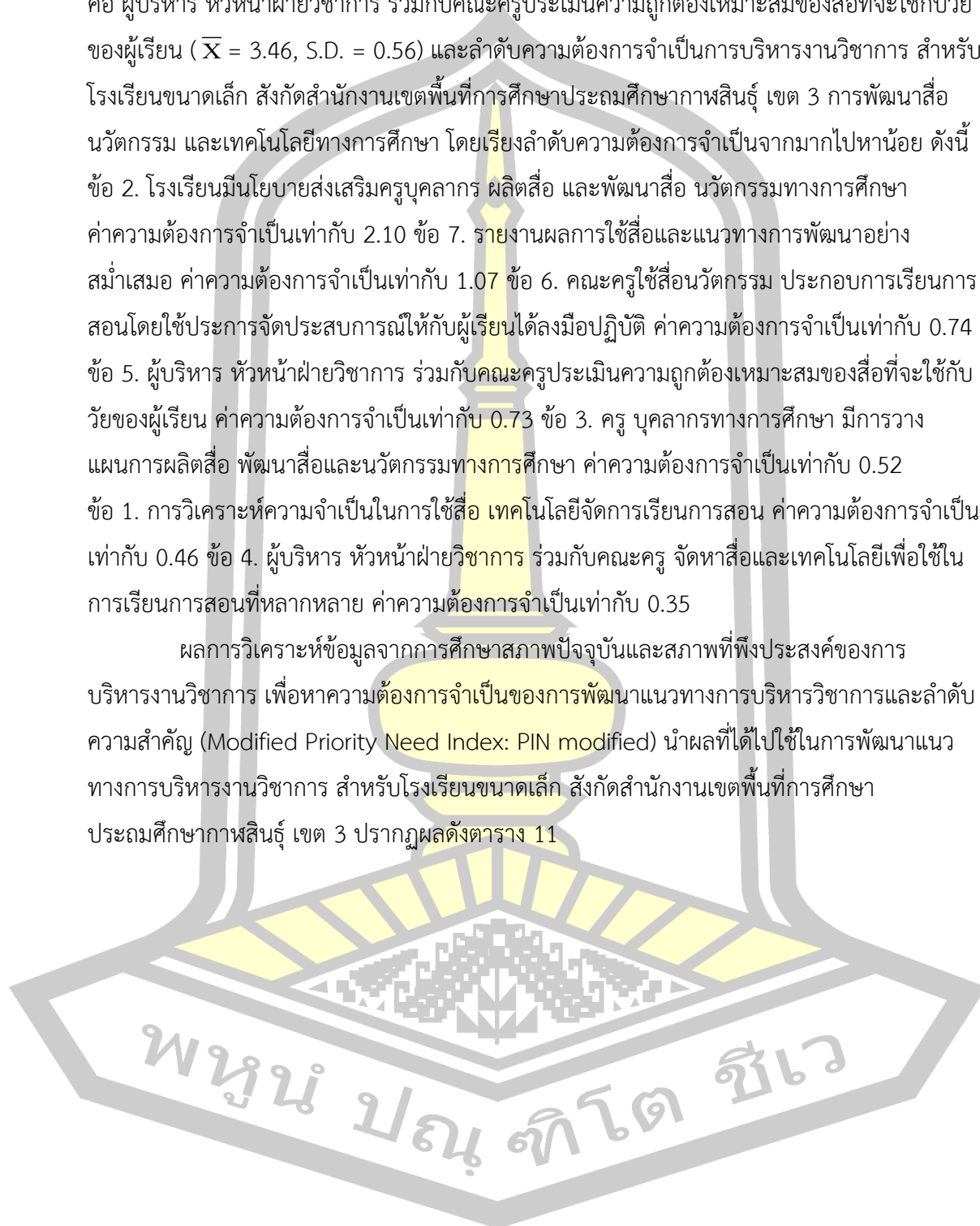
ตาราง 9 (ต่อ)

การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			โดยรวมรายด้าน	
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ	PNI _{modified}	ลำดับ
7. รายงานผลการใช้สื่อและแนวทางการพัฒนาอย่างสม่ำเสมอ	2.23	0.08	น้อย	4.63	0.77	มากที่สุด	1.07	2
รวม	3.32	0.28	ปานกลาง	4.10	0.13	มาก		

จากตาราง 9 สภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการ สำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา พบว่า สภาพปัจจุบันโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.32$, S.D. = 0.28) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง 2 ข้อ คือ ผู้บริหาร หัวหน้าฝ่ายวิชาการ ร่วมกับคณะครู จัดหาสื่อและเทคโนโลยีเพื่อใช้ในการเรียนการสอน ที่หลากหลาย ($\bar{X} = 3.00$, S.D. = 0.17) ครู บุคลากรทางการศึกษา มีการวางแผนการผลิตสื่อ พัฒนาสื่อและนวัตกรรมทางการศึกษา ($\bar{X} = 2.53$, S.D. = 0.50) อยู่ในระดับน้อย 4 ข้อ โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ การวิเคราะห์ความจำเป็นในการใช้สื่อเทคโนโลยีจัดการเรียนการสอน ($\bar{X} = 2.51$, S.D. = 0.56) คณะครูใช้สื่อนวัตกรรม ประกอบการเรียนการสอนโดยใช้ประการจัดประสบการณ์ให้กับผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติ ($\bar{X} = 2.50$, S.D. = 0.84) รายงานผลการใช้สื่อและแนวทางการพัฒนาอย่างสม่ำเสมอ ($\bar{X} = 2.23$, S.D. = 0.08) ผู้บริหาร หัวหน้าฝ่ายวิชาการ ร่วมกับคณะครูประเมินความถูกต้องเหมาะสมของสื่อที่จะใช้กับวัยของผู้เรียน ($\bar{X} = 2.00$, S.D. = 0.53) อยู่ในระดับน้อยที่สุด 1 ข้อ คือ โรงเรียนมีนโยบายส่งเสริมครูบุคลากร ผลิตสื่อ และพัฒนาสื่อ นวัตกรรมทางการศึกษา ($\bar{X} = 1.50$, S.D. = 0.50) ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการ สำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา พบว่า อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.10$, S.D. = 0.13) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 2 ข้อ คือ โรงเรียนมีนโยบายส่งเสริมครูบุคลากร ผลิตสื่อ และพัฒนาสื่อ นวัตกรรมทางการศึกษา ($\bar{X} = 4.66$, S.D. = 0.66) รายงานผลการใช้สื่อและแนวทางการพัฒนาอย่างสม่ำเสมอ ($\bar{X} = 4.63$, S.D. = 0.77) อยู่ในระดับมาก 4 ข้อ โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อย คือ คณะครูใช้สื่อนวัตกรรม ประกอบการเรียนการสอนโดยใช้ประการจัดประสบการณ์ให้กับผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติ ($\bar{X} = 4.36$, S.D. = 0.55) ผู้บริหาร หัวหน้าฝ่ายวิชาการ ร่วมกับคณะครู จัดหาสื่อและเทคโนโลยีเพื่อใช้ในการเรียนการสอนที่หลากหลาย ($\bar{X} = 4.06$, S.D. = 0.43) ครู บุคลากรทางการศึกษา มีการวางแผนการผลิตสื่อ พัฒนาสื่อและนวัตกรรมทางการศึกษา ($\bar{X} = 3.86$, S.D. = 0.76) การวิเคราะห์ความจำเป็น

ในการใช้สื่อ เทคโนโลยีจัดการเรียนการสอน ($\bar{X} = 3.66$, S.D. = 0.95) อยู่ในระดับปานกลาง 1 ข้อ คือ ผู้บริหาร หัวหน้าฝ่ายวิชาการ ร่วมกับคณะครูประเมินความถูกต้องเหมาะสมของสื่อที่จะใช้กับวัยของผู้เรียน ($\bar{X} = 3.46$, S.D. = 0.56) และลำดับความต้องการจำเป็นการบริหารงานวิชาการ สำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 3 การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา โดยเรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ข้อ 2. โรงเรียนมีนโยบายส่งเสริมครูบุคลากร ผลิตสื่อ และพัฒนาสื่อ นวัตกรรมทางการศึกษา ค่าความต้องการจำเป็นเท่ากับ 2.10 ข้อ 7. รายงานผลการใช้สื่อและแนวทางการพัฒนาอย่างสม่ำเสมอ ค่าความต้องการจำเป็นเท่ากับ 1.07 ข้อ 6. คณะครูใช้สื่อ นวัตกรรม ประกอบการเรียนการสอนโดยใช้ประจักษ์ประสพการณ์ให้กับผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติ ค่าความต้องการจำเป็นเท่ากับ 0.74 ข้อ 5. ผู้บริหาร หัวหน้าฝ่ายวิชาการ ร่วมกับคณะครูประเมินความถูกต้องเหมาะสมของสื่อที่จะใช้กับวัยของผู้เรียน ค่าความต้องการจำเป็นเท่ากับ 0.73 ข้อ 3. ครู บุคลากรทางการศึกษา มีการวางแผนการผลิตสื่อ พัฒนาสื่อและนวัตกรรมทางการศึกษา ค่าความต้องการจำเป็นเท่ากับ 0.52 ข้อ 1. การวิเคราะห์ความจำเป็นในการใช้สื่อ เทคโนโลยีจัดการเรียนการสอน ค่าความต้องการจำเป็นเท่ากับ 0.46 ข้อ 4. ผู้บริหาร หัวหน้าฝ่ายวิชาการ ร่วมกับคณะครู จัดหาสื่อและเทคโนโลยีเพื่อใช้ในการเรียนการสอนที่หลากหลาย ค่าความต้องการจำเป็นเท่ากับ 0.35

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการ เพื่อหาความต้องการจำเป็นของการพัฒนาแนวทางการบริหารวิชาการและลำดับความสำคัญ (Modified Priority Need Index: PIN modified) นำผลที่ได้ไปใช้ในการพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการ สำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 3 ปรากฏผลดังตาราง 11

ตาราง 10 สรุปค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (Modified Priority Need Index: PIN modified) และความต้องการจำเป็นโดยรวม

การบริหารงานวิชาการ	D	I	PIN _{modified} .	ลำดับความต้องการจำเป็น
1. ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	3.26	4.76	0.46	4
2. ด้านการจัดการเรียนการสอน	2.56	4.27	0.66	1
3. ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาการศึกษา	2.96	4.45	0.50	3
4. ด้านการนิเทศการศึกษา	3.69	4.20	0.13	7
5. ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	2.89	3.57	0.24	5
6. ด้านการวัดผล ประเมินผล	2.48	4.01	0.61	2
7. ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา	3.32	4.10	0.23	6

จากตาราง 10 พบว่า ลำดับความต้องการจำเป็นแนวทางการบริหารงานวิชาการ สำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก เรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อย ได้แก่ อันดับที่ 1 ด้านการจัดการเรียนการสอน อันดับที่ 2 ด้านการวัดผล ประเมินผล อันดับที่ 3 ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาการศึกษา อันดับที่ 4 ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา อันดับที่ 5 ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา อันดับที่ 6 ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา อันดับที่ 7 ด้านการนิเทศการศึกษา

ระยะที่ 2 การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการ สำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3

1. จากการวิเคราะห์การบริหารงานวิชาการ สำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 โดยเรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อย ดังนี้ได้แก่ อันดับที่ 1 ด้านการจัดการเรียนการสอน อันดับที่ 2 ด้านการวัดผล ประเมินผล อันดับที่ 3 ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาการศึกษา อันดับที่ 4 ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา อันดับที่ 5 ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา อันดับที่ 6 ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา อันดับที่ 7 ด้านการนิเทศการศึกษา จากข้อมูลดังกล่าวผู้วิจัยได้นำข้อมูลทั้ง 7 ด้าน ไปสร้างเป็นแบบสัมภาษณ์โดยเรียงตามลำดับความต้องการจำเป็นตามลำดับ เพื่อใช้ศึกษา

แนวทางการบริหารงานวิชาการ สำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาภาคพื้นดิน เขต 3 แต่ละด้านไปสัมภาษณ์เชิงลึกจากในโรงเรียนที่มีแนวทางปฏิบัติที่เป็น
เลิศด้านการบริหารงานวิชาการ (Best Practice) จำนวน 3 โรงเรียน โดยสัมภาษณ์จากผู้บริหาร
สถานศึกษาและหัวหน้าฝ่ายวิชาการ รวม 6 คน ประกอบด้วย

- 1.1 โรงเรียนหนองแสงวิทยาเสริม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
ภาคพื้นดิน เขต 3
- 1.2 โรงเรียนบ้านหนองผ้าอ้อม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
ภาคพื้นดิน เขต 3
- 1.3 โรงเรียนชุมชนบ้านสร้างคือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
สกลนคร เขต 1

ผู้วิจัยสามารถสรุปแนวทางการบริหารงานวิชาการแต่ละด้านจากบทสัมภาษณ์
ดังนี้

1. ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

ผู้บริหารสถานศึกษาคนที่ 1

“...ประชุมวางแผนคณะครูและบุคลากรทางการศึกษาทุกคนเพื่อจัดทำ
หลักสูตรของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางของกระทรวงฯ...”

ผู้บริหารสถานศึกษาคนที่ 2

“...วิเคราะห์บริบทความต้องการของชุมชนที่นักเรียนได้อาศัยและจัดทำ
โครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษาและพัฒนาหลักสูตรอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ...”

ผู้บริหารสถานศึกษาคนที่ 3

“...ประชุมประสานความร่วมมือจากชุมชน วัด คณะกรรมการสถานศึกษา
เห็นชอบร่างโครงสร้างหลักสูตรของสถานศึกษา เพื่อนำไปพัฒนาบุคลากรของชุมชนต่อไป...”

หัวหน้าฝ่ายวิชาการคนที่ 1

“...ส่งเสริมให้ครูได้มีส่วนร่วมในการจัดหลักสูตรสถานศึกษาทุกปีการศึกษา
เพื่อการพัฒนาหลักสูตรอย่างเต็มศักยภาพ...”

หัวหน้าฝ่ายวิชาการคนที่ 2

“...มีการประเมินหลักสูตรในปีที่ผ่านมาเพื่อทำการปรับปรุงหลักสูตร
สถานศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อม ชุมชน สังคม...”

หัวหน้าฝ่ายวิชาการคนที่ 3

“...ส่งเสริมให้ครูนำหลักสูตรไปใช้จริงโดยมาวางแผนการจัดการเรียนรู้ที่
ตรงตามหลักสูตรสถานศึกษา...”

สรุปแนวทางการบริหารงานวิชาการด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ดังนี้

ผู้บริหาร คณะครูและบุคลากรทางการศึกษาทุกคน ประชุมวางแผนเพื่อจัดทำหลักสูตรของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนการของกระทรวงฯ ประสานความร่วมมือจาก ชุมชน วัด คณะกรรมการสถานศึกษา เห็นชอบร่างโครงสร้างหลักสูตรของสถานศึกษา ประเมินหลักสูตรในปีที่ผ่านมาเพื่อทำการปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อม ชุมชน สังคม ส่งเสริมให้ครูนำหลักสูตรไปใช้จริงโดยมีการวางแผนการจัดการเรียนรู้ที่ตรงตามหลักสูตรสถานศึกษา

2. ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาการศึกษา

ผู้บริหารสถานศึกษาคนที่ 1

“...งานวิจัยของครูถือเป็นหัวใจของการพัฒนาเด็กเป็นรายบุคคล เพื่อส่งเสริมให้ครูรู้และหาทางช่วยเด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ ส่งเสริมให้ครูได้ทำงานวิจัยสองครั้งต่อปี การศึกษา...”

ผู้บริหารสถานศึกษาคนที่ 2

“...กระตุ้นให้ครูได้ทำการวิจัยอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง และนำผลการวิจัยมาพัฒนากระบวนการเรียนการสอนและยังส่งเสริมพัฒนาการของผู้เรียนเป็นรายบุคคล...”

ผู้บริหารสถานศึกษาคนที่ 3

“...ส่งเสริมให้ครูได้รับการอบรมในเรื่องการวิจัยในชั้นเรียน เมื่อมีโอกาสถือเป็นการพัฒนา ให้เข้าใจงานวิจัยในชั้นให้มากยิ่งขึ้น ...”

หัวหน้าฝ่ายวิชาการคนที่ 1

“...ประสานความร่วมมือจากคณะครูให้มีผลงานด้านวิจัยภาคเรียนละ 1 เรื่อง ตามแผนยุทธศาสตร์ และพัฒนาศักยภาพครูและนักเรียนไปพร้อม ๆ กัน...”

หัวหน้าฝ่ายวิชาการคนที่ 2

“...มุ่งเน้นให้ครูมีความรู้ด้านงานวิจัยในชั้นเรียน โดยศึกษาผู้เรียนเป็นรายบุคคล โดยพิจารณาจากจุดเด่น จุดด้อย และแก้ปัญหาตามที่เจอ...”

หัวหน้าฝ่ายวิชาการคนที่ 3

“...ฝ่ายวิชาการติดตามงานวิจัยของครูเป็นระยะ ๆ และให้คำปรึกษาเมื่อเกิดปัญหาด้านการทำงานวิจัยของครู เพื่อพัฒนาครูสู่ครูมืออาชีพพัฒนาสื่อนวัตกรรมนำไปสู่กระบวนการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ...”

สรุปแนวทางการบริหารงานวิชาการด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาการศึกษา ดังนี้

ผู้บริหารจัดประชุมวางแผนมอบหมายคณะครู ให้ติดตามช่วยเหลือนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ ส่งเสริมให้ครูได้รับการอบรมในเรื่องการวิจัยในชั้นเรียน เมื่อมีโอกาสถือ

เป็นการพัฒนา ให้เข้าใจงานวิจัยในชั้นให้มากยิ่งขึ้น มุ่งเน้นให้ครูมีความรู้ด้านงานวิจัยในชั้นเรียน โดยศึกษาผู้เรียนเป็นรายบุคคล โดยพิจารณาจากจุดเด่น จุดด้อย และแก้ปัญหาตามที่เจอ กระตุ้นให้ครูได้ทำการวิจัยอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง และนำผลการวิจัยมาพัฒนากระบวนการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมพัฒนาการของผู้เรียนเป็นรายบุคคล

3. ด้านการจัดการเรียนสอน

ผู้บริหารสถานศึกษาคนที่ 1

“...ควรสร้างจิตสำนึกในความเป็นครูที่มีต่อวิชาชีพ และพัฒนากระบวนการเรียนการสอนที่ทันสมัย ทันต่อเทคโนโลยี มุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีทักษะ ด้านการคิด ความสามารถในการแก้ปัญหา ด้วยกระบวนการ (PLC) ประชุมเชิงปฏิบัติการร่วม..”

ผู้บริหารสถานศึกษาคนที่ 2

“...ครูควรพัฒนาเทคนิคการสอนการจัดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดผลกับผู้เรียนให้มาก โดยกระบวนการต่าง ๆ ควรเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยนำหลักสูตรและเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้อย่างมีประสิทธิภาพ...”

ผู้บริหารสถานศึกษาคนที่ 3

“...การพัฒนาครูด้านกระบวนการเรียนรู้การจัดการเรียนการสอน ส่งเสริมให้ครูได้เข้ารับการอบรม ทางโรงเรียนส่งเสริมให้ครูได้เข้าร่วมการประกวดในงานวิชาการต่างตามความสามารถความถนัดของนักเรียน และให้รางวัลเพื่อกระตุ้นการปฏิบัติงานของครูในบางโอกาส ถึงโรงเรียนจะมีขนาดเล็ก...”

หัวหน้าฝ่ายวิชาการคนที่ 1

“...ฝ่ายวิชาการประชุมครรร่วมกันแก้ปัญหาเด็กเป็นรายบุคคลเพื่อสอนซ่อมเสริมและประเมินผลการจัดการเรียนการสอนของครรร่วมกัน...”

หัวหน้าฝ่ายวิชาการคนที่ 2

“...ฝ่ายวิชาการและหัวหน้ากลุ่มสาระร่วมกันวางแผนการจัดการเรียนรู้การจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาทักษะของนักเรียน...”

หัวหน้าฝ่ายวิชาการคนที่ 3

“...ก่อนเปิดภาคเรียนผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียน ประชุมปรึกษาหารือวางแผนการปฏิบัติงานร่วมกันเพื่อให้การทำงานการจัดการเรียนการสอนไปในทิศทางและตรงตามหลักสูตรและตัวชี้วัดด้านกระบวนการเรียนรู้ร่วมการ...”

สรุปแนวทางการบริหารงานวิชาการด้านการจัดการเรียนรู้ ดังนี้

ผู้บริหารควรสร้างจิตสำนึกให้ครูผู้สอนมีทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพ ฝึกฝนพัฒนาการจัดการเรียนรู้ ทั้งกิจกรรม กระบวนการเรียนการสอน สื่อ ให้สอดคล้องกับตัวชี้วัดของหน่วยการ

เรียนรู้ ที่ทันสมัย เทคโนโลยี เข้ามาใช้ในการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย โดยใช้กระบวนการ (PLC) เข้ามาประยุกต์ใช้ ส่งเสริมให้ครูพัฒนาเทคนิคการจัดการเรียนรู้โดยใช้การปฏิบัติจริง ผู้เรียนได้ลงมือทำ ผู้บริหารและครูควรจัดทำหลักสูตร ศึกษาหลักสูตรของสถานศึกษา เพื่อการจัดการเรียนรู้ที่ตรงตามตั้งชีวิต ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง

4. ด้านการนิเทศการศึกษา

ผู้บริหารสถานศึกษาคนที่ 1

“...การนิเทศถือเป็นกระบวนการที่ช่วยเหลือครู ให้คำชี้แนะเพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในการเรียนการสอนของครู ผู้บริหารควรกำหนดการนิเทศครูแบบกัลยาณมิตรภาคเรียนละ 1 ครั้ง...”

ผู้บริหารสถานศึกษาคนที่ 2

“...การนิเทศผู้บริหารไม่จำเป็นต้องกำหนดวันที่แน่ชัด อาจใช้วิธีการเดินตรวจด้วยตนเองก็ถือเป็นการนิเทศครูไปในตัว...”

ผู้บริหารสถานศึกษาคนที่ 3

“...การนิเทศไม่ใช่การจะไปเอาผิดครู แต่เป็นการสร้างความตระหนักให้แก่ครู ผู้ที่เกี่ยวข้องและหาวิธีการแก้ไขปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอนร่วมกัน...”

หัวหน้าฝ่ายวิชาการคนที่ 1

“...สถานศึกษาควรนำผลการนิเทศไปแก้ปัญหอย่างจริงจัง...”

หัวหน้าฝ่ายวิชาการคนที่ 2

“...ฝ่ายวิชาการคณะครูร่วมกันกำหนดปฏิทินการออกนิเทศติดตามกระบวนการเรียนการสอนของครูร่วมกัน...”

หัวหน้าฝ่ายวิชาการคนที่ 3

“...แจ้งครูรับฟังผลการนิเทศการเรียนการสอนจากผู้บริหารหรือฝ่ายวิชาการ เพื่อพัฒนาตนเองอยู่เสมอ...”

สรุปแนวทางการบริหารงานวิชาการด้านการนิเทศการศึกษา ดังนี้

ผู้บริหาร ฝ่ายวิชาการ คณะครูร่วมกันกำหนดปฏิทินการออกนิเทศติดตามกระบวนการเรียนการสอนของครูร่วมกัน การนิเทศถือเป็นกระบวนการที่ช่วยเหลือครู ให้คำชี้แนะเพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในการเรียนการสอนของครู ผู้บริหารควรกำหนดการนิเทศครูแบบกัลยาณมิตรภาคเรียนละ 1 ครั้ง สถานศึกษาควรนำผลการนิเทศไปแก้ปัญหอย่างจริงจัง แจ้งครูรับฟังผลการนิเทศการเรียนการสอนจากผู้บริหารหรือฝ่ายวิชาการ เพื่อพัฒนาตนเอง

5. ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา

ผู้บริหารสถานศึกษาคนที่ 1

“...สื่อเป็นสิ่งสำคัญที่ทำให้กระบวนการจัดการเรียนการสอนของครูประสบผลมากทางผู้บริหารควรจัดสรรงบประมาณให้เพียงพอต่อความต้องการของครูในการผลิตสื่อ นวัตกรรมทางการเรียนรู้...”

ผู้บริหารสถานศึกษาคนที่ 2

“...ส่งเสริมให้ครูจัดทำสื่อและพัฒนาสื่อ เทคโนโลยีให้สอดคล้องกับกระบวนการเรียนการสอนอย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ...”

ผู้บริหารสถานศึกษาคนที่ 3

“...ส่งเสริมครูเข้ารับการพัฒนาตนเองในการผลิตสื่อการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง...”

หัวหน้าฝ่ายวิชาการคนที่ 1

“...ประเมินการใช้สื่อ นวัตกรรมทางการเรียนรู้ของครู ติดตาม ชี้แนะแนวทางการใช้สื่อที่ถูกต้องเหมาะสมตามวัยของผู้เรียน...”

หัวหน้าฝ่ายวิชาการคนที่ 2

“...ประสานความร่วมมือกับองค์กรภายนอกเพื่อจัดหางบประมาณและสื่อเข้ามาใช้ในโรงเรียน...”

หัวหน้าฝ่ายวิชาการคนที่ 3

“...ส่งเสริมให้ครูใช้สื่อการเรียนการสอนที่หลากหลายเหมาะกับวัยของผู้เรียน...”

สรุปแนวทางการบริหารงานวิชาการด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา ดังนี้

ผู้บริหารควรจัดสรรงบประมาณให้เพียงพอต่อความต้องการของครูในการผลิตสื่อ นวัตกรรมทางการเรียนรู้ ส่งเสริมครูเข้ารับการพัฒนาตนเองในการผลิตสื่อการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่องครูควรประเมินการใช้สื่อ นวัตกรรมทางการเรียนรู้ ติดตาม ชี้แนะแนวทางการใช้สื่อที่ถูกต้องเหมาะสมตามวัยของผู้เรียน ส่งเสริมให้ครูใช้สื่อการเรียนการสอนที่หลากหลายเหมาะกับวัยของผู้เรียน

6. ด้านการวัดผลประเมินผล

ผู้บริหารสถานศึกษาคนที่ 1

“...ประชุมเน้นย้ำการวัดและประเมินให้ตรงตามหลักสูตรและตัวชี้วัด และการวัดผลนั้นขึ้นอยู่กับศักยภาพของผู้เรียนเป็นสำคัญ...”

ผู้บริหารสถานศึกษาคนที่ 2

“...จัดตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบเรื่องการกำกับดูแลการวัดผลและประเมินผล เพื่อให้ครูมีกระบวนการวัดและประเมินผลที่ตรงตามตัวชี้วัดตามสาระการเรียนรู้...”

ผู้บริหารสถานศึกษาคนที่ 3

“...ทบทวนให้ความรู้บุคลากรครูทุกท่านให้รับผิดชอบในงานวัดผลและประเมินผลอย่างจริงจังและการวัดผลนั้นต้องมีสภาพจริง มิให้ประเมินตามความชอบของครู เพื่อจะได้นำผลการวัดและประเมินผล มาพัฒนาผู้เรียนเป็นรายบุคคลต่อไป...”

หัวหน้าฝ่ายวิชาการคนที่ 1

“...ฝ่ายวิชาการพัฒนาระบบการวัดผลและประเมินให้มีมาตรฐานสะดวกรวดเร็วใช้ได้ทุกวัย ไม่เป็นปัญหาต่อครูที่อายุมากในการกรอกข้อมูล...”

หัวหน้าฝ่ายวิชาการคนที่ 2

“...โรงเรียนกำหนดแผนปฏิบัติงานประจำปีประชุมชี้แจงกำหนดการวัดผลและประเมินผลให้ตรงตามสภาพจริง...”

หัวหน้าฝ่ายวิชาการคนที่ 3

“...ฝ่ายวิชาการจัดอบรมครูให้มีความรู้ด้านการวัดผลประเมินผลที่หลากหลาย และตรงตามศักยภาพของผู้เรียนเป็นสำคัญ...”

สรุปแนวทางการบริหารงานวิชาการด้านการวัดและประเมินผล ดังนี้

ผู้บริหารร่วมกับคณะครูประชุมเชิงปฏิบัติการ ถึงแนวทางการวัดและประเมินผล การเรียนรู้ แต่งตั้งคณะกรรมการ จัดเก็บเอกสารอย่างเป็นระบบ ฝ่ายวิชาการจัดอบรมครูให้มีความรู้ด้านการวัดผลประเมินผลที่หลากหลาย และตรงตามศักยภาพของผู้เรียนเป็นสำคัญ รายงานผลการวัดผลและประเมินผลตามสภาพจริง ต่อหน่วยงานต้นสังกัด

7. ด้านการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

ผู้บริหารสถานศึกษาคนที่ 1

“...โรงเรียนมีการประชุมเตรียมการจัดระบบโครงสร้างภายในสถานศึกษาเพื่อรองรับการประเมินระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา...”

ผู้บริหารสถานศึกษาคนที่ 2

“...ศึกษาเกณฑ์การประเมินการประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษาตามตัวบ่งชี้...”

ผู้บริหารสถานศึกษาคนที่ 3

“...งานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเป็นการรายงานผลการบริหารงานทั้ง 4 ฝ่ายของโรงเรียนทั้งหมดจึงมองว่าถ้าบริหารจัดการโรงเรียนที่ดีอยู่แล้วผลการประกันคุณภาพทางการศึกษาต้องสอดคล้องกับบริบทการบริหารงานในสถานศึกษาเช่นกัน...”

หัวหน้าฝ่ายวิชาการคนที่ 1

“...สร้างความตระหนักแก่คณะครูที่ควรยึดเกณฑ์มาตรฐานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเพื่อรองรับการประเมินภายนอก...”

หัวหน้าฝ่ายวิชาการคนที่ 2

“...บุคลากรทางการศึกษาทุกคนร่วมวางแผน กำหนดภารกิจ วิสัยทัศน์ เป้าประสงค์และความสำเร็จของสถานศึกษาเพื่อพัฒนาการศึกษาตามองค์ประกอบของการประกันคุณภาพการศึกษาตามเขตพื้นที่การศึกษา...”

หัวหน้าฝ่ายวิชาการคนที่ 3

“...ฝ่ายวิชาการ ผู้บริหาร ครูมีส่วนร่วมในการประเมินและรายงานการประกันคุณภาพพร้อมกัน...”

สรุปแนวทางการบริหารงานวิชาการด้านการนิเทศภายในสถานศึกษา ดังนี้

ผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษาทุกคนร่วมวางแผน กำหนดภารกิจ วิสัยทัศน์ เป้าประสงค์และความสำเร็จของสถานศึกษาเพื่อพัฒนาการศึกษาตามองค์ประกอบของการประกันคุณภาพการศึกษา ทุกฝ่ายร่วมประเมินและรายงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เพื่อรองรับการพัฒนาการสอนของครู

2. ร่างแนวทางการบริหารงานวิชาการ สำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3

2.1 การสร้างแนวทางการบริหารงานวิชาการ สำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 จากการศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์การแนวทางการบริหารงานวิชาการ สำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 โดยการเก็บข้อมูลกับโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการสำรวจข้อมูลจากแบบสอบถาม แล้วนำผลที่ได้มาหาค่าดัชนีความต้องการจำเป็น เพื่อมาจัดลำดับความต้องการจำเป็น แล้วนำไปศึกษากับโรงเรียนที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี (Best Practice) จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์แนวทางการบริหารงานวิชาการ สำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ผู้วิจัย

สามารถร่างแนวทาง แนวทางการบริหารงานวิชาการ สำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 3 ได้ดังนี้

2.1.1 ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

2.1.1.1 ประชุมวางแผนคณะครูและบุคลากรทางการศึกษาทุกคนเพื่อจัดทำหลักสูตรของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนการของกระทรวงศึกษาธิการและบริบทความต้องการของชุมชนที่นักเรียนได้อาศัยและจัดทำโครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษาและพัฒนาหลักสูตรอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ

2.1.1.2 ประชุมประสานความร่วมมือจากชุมชน วัด คณะกรรมการสถานศึกษา เห็นชอบร่างโครงสร้างหลักสูตรของสถานศึกษา เพื่อนำไปพัฒนาบุคลากรของชุมชนต่อไป

2.1.1.3 ส่งเสริมให้ครูได้มีส่วนร่วมในการจัดหลักสูตรสถานศึกษาทุกปี การศึกษา เพื่อการพัฒนาหลักสูตรอย่างเต็มศักยภาพ มีการประเมินหลักสูตรในปีที่ผ่านมาเพื่อทำการปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อม ชุมชน สังคม

2.1.1.4 ส่งเสริมให้ครูนำหลักสูตรไปใช้จริงโดยมีการวางแผนการจัดการเรียนรู้ที่ตรงตามหลักสูตรสถานศึกษา

2.1.2 ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาการศึกษา

2.1.2.1 งานวิจัยของครูถือเป็นหัวใจของการพัฒนาเด็กเป็นรายบุคคล เพื่อส่งเสริมให้ครูมีความรู้และหาทางช่วยเด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ ส่งเสริมให้ครูได้ทำงานวิจัยสองครั้งต่อปีการศึกษากระตุ้นให้ครูได้ทำการวิจัยอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง และนำผลการวิจัยมาพัฒนากระบวนการเรียนการสอนและยังส่งเสริมพัฒนาการของผู้เรียนเป็นรายบุคคล

2.1.2.2 ส่งเสริมให้ครูได้รับการอบรมในเรื่องการวิจัยในชั้นเรียน เมื่อมีโอกาสถือเป็นการพัฒนา ให้เข้าใจงานวิจัยในชั้นให้มากยิ่งขึ้น

2.1.2.3 ประสานความร่วมมือจากคณะครูให้มีผลงานด้านวิจัยภาคเรียนละ 1 เรื่อง ตามแผนยุทธศาสตร์ และพัฒนาศักยภาพครูและนักเรียนไปพร้อม ๆ กัน มุ่งเน้นให้ครูมีความรู้ด้านงานวิจัยในชั้นเรียน โดยศึกษาผู้เรียนเป็นรายบุคคล โดยพิจารณาจากจุดเด่น จุดด้อย และแก้ปัญหาตามที่เจอ

2.1.2.4 ฝ่ายวิชาการติดตามงานวิจัยของครูเป็นระยะ ๆ และให้คำปรึกษาเมื่อเกิดปัญหาด้านการทำงานวิจัยของครู เพื่อพัฒนาครูสู่ครูมืออาชีพพัฒนาสื่อนวัตกรรมนำไปสู่กระบวนการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ

2.1.3 ด้านการจัดการเรียนการสอน

2.1.3.1 ครูควรพัฒนาตนเองด้านเทคนิคการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับเนื้อหาสาระการเรียนรู้

2.1.3.2 ควรจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษา และตัวชี้วัด

2.1.3.3 ควรจัดกระบวนการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความสนใจ ความถนัดของผู้เรียน ได้ฝึกกระบวนการคิด การแก้ไขปัญหาการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง

2.1.3.4 สร้างความตระหนักถึงการพัฒนาระบบการจัดการเรียนการสอนของครู โดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะสำคัญ 5 ประการ ทั้งด้านความสามารถการสื่อสาร ความสามารถในการคิด ความสามารถในการแก้ปัญหา ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

2.1.4 ด้านการนิเทศการศึกษา

2.1.4.1 การนิเทศถือเป็นกระบวนการที่ช่วยหรือครู ให้คำชี้แนะเพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในการเรียนการสอนของครู ผู้บริหารควรกำหนดการนิเทศครูแบบกัลยาณมิตรภาคเรียนละ 1 ครั้ง ในการนิเทศผู้บริหารไม่จำเป็นต้องกำหนดวันที่แน่ชัด อาจใช้วิธีการเดินตรวจด้วยตนเองก็ถือเป็นการนิเทศครูไปในตัว

2.1.4.2 การนิเทศคือการสร้างความตระหนักให้แก่ครูผู้ที่เกี่ยวข้องและหาวิธีการแก้ไขปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอนร่วมกันสถานศึกษาควรนำผลการนิเทศไปแก้ปัญหาอย่างจริงจัง

2.1.4.3 ฝ่ายวิชาการคณะครูร่วมกันกำหนดปฏิทินการออกนิเทศติดตามกระบวนการเรียนการสอนของครูร่วมกันแจ้งผลการนิเทศการเรียนการสอนจากผู้บริหารหรือฝ่ายวิชาการ เพื่อพัฒนาครูอยู่เสมอ

2.1.5 ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา

2.1.5.1 สื่อเป็นสิ่งสำคัญที่ทำให้กระบวนการจัดการเรียนการสอนของครู ผู้บริหารควรจัดสรรงบประมาณให้เพียงพอต่อความต้องการของครูในการผลิตสื่อ นวัตกรรมทางการเรียนรู้

2.1.5.2 ส่งเสริมให้ครูจัดทำสื่อและพัฒนาสื่อ เทคโนโลยีให้สอดคล้องกับกระบวนการเรียนการสอนอย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ ส่งเสริมครูเข้ารับการพัฒนาตนเองในการผลิตสื่อการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง

2.1.5.3 หัวหน้าฝ่ายวิชาการและครูร่วมประเมินการใช้สื่อ นวัตกรรมทางการเรียนรู้ของครู ติดตาม ชี้แนะแนวทางการใช้สื่อที่ถูกต้องเหมาะสมตามวัยของผู้เรียนก่อนที่จะนำไปประกอบการเรียนการสอน

2.1.5.4 ประสานความร่วมมือกับองค์กรภายนอกเพื่อจัดหางบประมาณและ
สื่อเข้ามาใช้ในโรงเรียน ส่งเสริมให้ครูใช้สื่อการเรียนการสอนที่หลากหลายเหมาะกับวัยของผู้เรียน

2.1.6 ด้านการวัดผลประเมินผล

2.1.6.1 กำหนดระเบียบการวัดและประเมินให้ตรงตามหลักสูตรและตัวชี้วัด
และการวัดผลกับศักยภาพของผู้เรียนเป็นสำคัญ

2.1.6.2 จัดตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบเรื่องการกำกับดูแลการวัดผลและ
ประเมินผล เพื่อให้ครูมีกระบวนการวัดและประเมินผลที่ตรงตามตัวชี้วัดตามสาระการเรียนรู้

2.1.6.3 ทบทวนให้ความรู้บุคลากรครูทุกท่านให้รับผิดชอบในงานวัดผลและ
ประเมินผลอย่างจริงจังและการวัดผลนั้นต้องมีสภาพจริง มีให้ประเมินตามความชอบของครู เพื่อจะได้
นำผลการวัดและประเมินผล มาพัฒนาผู้เรียนเป็นรายบุคคล ฝ่ายวิชาการพัฒนาระบบการวัดผลและ
ประเมินให้มีมาตรฐานสะดวก รวดเร็วใช้ได้ทุกวัย ไม่เป็นปัญหาต่อครูที่อายุมากในการกรอกข้อมูล

2.1.6.4 ฝ่ายวิชาการจัดอบรมครูให้มีความรู้ด้านการวัดผลประเมินผลที่
หลากหลาย และตรงตามศักยภาพของผู้เรียนเป็นสำคัญ โรงเรียนกำหนดแผนปฏิบัติงานประจำปี
ประชุมชี้แจงกำหนดการวัดผลประเมินผลให้ตรงตามสภาพจริง

2.1.7 ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

2.1.7.1 โรงเรียนมีการประชุมเตรียมการจัดระบบโครงสร้างภายใน
สถานศึกษาเพื่อรองรับการประเมินระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ศึกษาเกณฑ์การประเมิน
คุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษาตามตัวบ่งชี้

2.1.7.2 สร้างความตระหนักแก่คณะครูที่ควรยึดเกณฑ์มาตรฐานการประกัน
คุณภาพภายในสถานศึกษาเพื่อรองรับการประเมินภายนอกงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
เป็นการรายงานผลการบริหารงานทั้ง 4 ฝ่ายของโรงเรียนทั้งหมดจึงมองว่าถ้าบริหารจัดการโรงเรียนที่
ดีอยู่แล้วผลการประกันคุณภาพทางการศึกษาต้องสอดคล้องกับบริบทการบริหารงานในสถานศึกษา

2.1.7.3 บุคลากรทางการศึกษาทุกคนร่วมวางแผน กำหนดภารกิจ วิสัยทัศน์
เป้าประสงค์และความสำเร็จของสถานศึกษาเพื่อพัฒนาการศึกษาตามองค์ประกอบของการประกัน
คุณภาพการศึกษาฝ่ายวิชาการ ผู้บริหาร ครูมีส่วนร่วมในการประเมินและรายงานการประกันคุณภาพ
ทางการศึกษา

3. ยกร่างแนวทางการบริหารงานวิชาการ สำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3

3.1 การยกร่างแนวทางการบริหารงานวิชาการ สำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 จากการศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึง
ประสงค์ ทางการบริหารงานวิชาการ สำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ประถมศึกษาภาคพื้นดิน เขต 3 โดยการเก็บข้อมูลกับโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการสำรวจ ข้อมูลจากแบบสอบถาม แล้วนำผลที่ได้มาหาค่าดัชนีความต้องการจำเป็น เพื่อมาจัดลำดับความต้องการจำเป็น แล้วนำไปศึกษากับโรงเรียนที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี (Best Practice) จากผลการวิเคราะห์ ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการ สำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคพื้นดิน เขต 3 ผู้วิจัย สามารถร่างแนวทางการบริหารงานวิชาการ สำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาภาคพื้นดิน เขต 3 ดังตาราง 11 – 17

ตาราง 11 ผลการสังเคราะห์สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และผลจากการศึกษาโรงเรียนที่มีการ ปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

สภาพปัจจุบันและ สภาพที่พึงประสงค์	ศึกษาโรงเรียน (Best Practice)	ร่างแนวทางการบริหารงานวิชาการ
1. เป้าประสงค์ นโยบายการศึกษา	1. ประชุมวางแผนคณะครูและ บุคลากรทางการศึกษาทุกคนเพื่อ ศึกษาเป้าประสงค์นโยบายการศึกษา วิเคราะห์บริบทความต้องการของ ชุมชนที่นักเรียนได้อาศัยและจัดทำ โครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษาและ พัฒนาหลักสูตร	1. ผู้บริหารครู และบุคลากร ทางการศึกษาประชุมวางแผนคณะ ครูและบุคลากรทางการศึกษาทุก คนเพื่อศึกษาเป้าประสงค์นโยบาย การศึกษาร่วมวิเคราะห์เอกสาร หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน
2. การกำหนด จุดมุ่งหมายของ หลักสูตร สถานศึกษา	2. การกำหนดจุดมุ่งหมายของ หลักสูตรสถานศึกษาสอดคล้องกับ หลักสูตรแกนกลางของกระทรวงฯ	2. การกำหนดจุดมุ่งหมายของ หลักสูตรสถานศึกษาสอดคล้องกับ หลักสูตรแกนกลางของกระทรวงฯ
3. เนื้อหาและ จำนวนชั่วโมงสอน แต่ละวิชา	3. เนื้อหาและจำนวนชั่วโมงสอนแต่ละ วิชา ศึกษาโครงสร้างของหลักสูตร สถานศึกษา	3. เนื้อหาและจำนวนชั่วโมงสอนแต่ ละวิชา ศึกษาโครงสร้างของ หลักสูตรสถานศึกษา

ตาราง 11 (ต่อ)

สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์	ศึกษาโรงเรียน (Best Practice)	ร่างแนวทางการบริหารงานวิชาการ
4. การจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรสถานศึกษา	4. วิเคราะห์บริบทความต้องการของชุมชนที่นักเรียนได้อาศัยและจัดทำโครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษาและพัฒนาหลักสูตรส่งเสริมให้ครูได้มีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรสถานศึกษา เพื่อการพัฒนาหลักสูตรอย่างเต็มศักยภาพ	4. นำหลักสูตรไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนและบริหารจัดการ การใช้หลักสูตรให้เหมาะสมส่งเสริมให้ครูได้มีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรสถานศึกษา เพื่อการพัฒนาหลักสูตรอย่างเต็มศักยภาพ
5. การประเมินหลักสูตรสถานศึกษา	5. การประเมินหลักสูตรสถานศึกษา ติดตามการใช้หลักสูตร ปรับปรุง โดยการประชุมคณะกรรมการสถานศึกษา ร่วมประเมินหลักสูตร	5. การประเมินหลักสูตรสถานศึกษา ติดตามการใช้หลักสูตร ปรับปรุง โดยการประชุมคณะกรรมการสถานศึกษา ร่วมประเมินหลักสูตร
6. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	6. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาตามความเหมาะสม เป้าประสงค์ นโยบาย การศึกษา วัตถุประสงค์ทั่วไป เนื้อหา และจำนวนชั่วโมงสอนแต่ละวิชา วิธีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน วิธีการ	6. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาตามความเหมาะสม เป้าประสงค์ นโยบายการศึกษา วัตถุประสงค์ทั่วไป เนื้อหาและจำนวนชั่วโมงสอนแต่ละวิชา วิธีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน วิธีการนำมาแก้ไขปรับปรุง พัฒนาอย่างต่อเนื่อง
7. ยุทธศาสตร์ของหลักสูตร	7. ผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษากำหนดยุทธศาสตร์ของหลักสูตรสถานศึกษา วางแผนยุทธศาสตร์ร่วมกัน	7. ผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษากำหนดยุทธศาสตร์ของหลักสูตรสถานศึกษา วางแผนยุทธศาสตร์ร่วมกัน

ผลจากตาราง 11 การสังเคราะห์สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และผลจากการศึกษาโรงเรียนที่มีการปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา พบว่า มีแนวทางการบริหารงานวิชาการ สำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ดังนี้ 1) ผู้บริหารครู และบุคลากร

ทางการศึกษาประชุมวางแผนคณะครูและบุคลากรทางการศึกษาทุกคนเพื่อศึกษาเป้าประสงค์ นโยบายการศึกษาพร้อมวิเคราะห์เอกสารหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2) การกำหนดจุดมุ่งหมายของ หลักสูตรสถานศึกษาสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางของกระทรวงฯ 3) เนื้อหาและจำนวนชั่วโมง สอนแต่ละวิชา ศึกษาโครงสร้างของหลักสูตรสถานศึกษา 4) นำหลักสูตรไปใช้ในการจัดการเรียนการ สอนและบริหารจัดการ การใช้หลักสูตรให้เหมาะสมส่งเสริมให้ครูได้มีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการ สอนตามหลักสูตรสถานศึกษา เพื่อการพัฒนาหลักสูตรอย่างเต็มศักยภาพ 5) การประเมินหลักสูตร สถานศึกษาติดตามการใช้หลักสูตร ปรับปรุง โดยการประชุมคณะกรรมการสถานศึกษาร่วมประเมิน หลักสูตร 6) การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาตามความเหมาะสม เป้าประสงค์นโยบายการศึกษา วัตถุประสงค์ทั่วไป เนื้อหาและจำนวนชั่วโมงสอนแต่ละวิชา วิธีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน วิธีการนำมาแก้ไข ปรับปรุง พัฒนาอย่างต่อเนื่อง 7) ผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษากำหนด ยุทธศาสตร์ของหลักสูตรสถานศึกษา วางแผนยุทธศาสตร์ร่วมกัน

ตาราง 12 ผลการสังเคราะห์สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และผลจากการศึกษาโรงเรียนที่มีการ ปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) ด้านการวิจัยทางการศึกษา

สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์	ศึกษาโรงเรียน (Best Practice)	ร่างแนวทางการบริหาร งานวิชาการ
1. การวิเคราะห์วางแผนการวิจัย เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา	1. ผู้บริหาร ครู และบุคลากร ทางการศึกษาร่วมประชุม วิเคราะห์ วางแผนการวิจัยเพื่อ พัฒนาคุณภาพการศึกษา	1. ผู้บริหาร ครู และบุคลากร ทางการศึกษาร่วมประชุม วิเคราะห์ วางแผนการวิจัย เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา
2. การดำเนินการวิจัยเพื่อพัฒนา คุณภาพการศึกษา	2. ครูดำเนินการวิจัยเพื่อพัฒนา คุณภาพการศึกษา ในระหว่าง การจัดการเรียนการสอน	2. ครูดำเนินการวิจัยเพื่อ พัฒนาคุณภาพการศึกษา ใน ระหว่างการจัดการเรียนการ สอน
3. การติดตามและประเมิน ผลการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพ การศึกษา	3. ผู้บริหาร ฝ่ายวิชาการ ครู ติดตามและประเมินผลการวิจัย เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา	3. ผู้บริหาร ฝ่ายวิชาการ ครู ติดตามและประเมิน ผลการวิจัยเพื่อพัฒนา คุณภาพการศึกษา

ตาราง 12 (ต่อ)

สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์	ศึกษาโรงเรียน (Best Practice)	ร่างแนวทางการบริหาร งานวิชาการ
4. การจัดสรรงบประมาณเพื่อ ฝึกอบรมให้แก่บุคลากรทาง การศึกษาอย่างต่อเนื่อง	4. ผู้บริหารการจัดสรร งบประมาณเพื่อฝึกอบรมให้แก่ บุคลากรทางการศึกษาอย่าง ต่อเนื่อง	4. ผู้บริหารการจัดสรร งบประมาณเพื่อฝึกอบรม ให้แก่บุคลากรทางการศึกษา อย่างต่อเนื่อง

ผลจากตาราง 12 การสังเคราะห์สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และผลจากการศึกษา
โรงเรียนที่มีการปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) ด้านการวิจัยทางการศึกษาพบว่า มีแนวทางการ
บริหารงานวิชาการ สำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
กาฬสินธุ์ เขต 3 ด้านการวิจัยทางการศึกษา ดังนี้ 1) ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาร่วม
ประชุมวิเคราะห์ วางแผนการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา 2) ครูดำเนินการวิจัยเพื่อพัฒนา
คุณภาพการศึกษา ในระหว่างการจัดการเรียนการสอน 3) ผู้บริหาร ฝ้ายวิชาการ ครูติดตามและ
ประเมินผลการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา 4) ผู้บริหารการจัดสรรงบประมาณเพื่อฝึกอบรม
ให้แก่บุคลากรทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

ตาราง 13 ผลการสังเคราะห์สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และผลจากการศึกษาโรงเรียนที่มีการ
ปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) ด้านการจัดการเรียนการสอน

สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์	ศึกษาโรงเรียน (Best Practice)	ร่างแนวทางการบริหารงานวิชาการ
1. การจัดทำ แผนการเรียนรู้ทุก กลุ่มสาระการเรียนรู้	1. ครูจัดทำแผนการเรียนรู้ ทุกกลุ่ม สาระการเรียนรู้ ผู้บริหารส่งเสริม ตรวจสอบแผนการสอนก่อนทำการ สอนทุกสัปดาห์	1. ครูจัดทำแผนการเรียนรู้ ทุกกลุ่ม สาระการเรียนรู้ ผู้บริหารส่งเสริม ตรวจสอบแผนการสอนก่อนทำการ สอนทุกสัปดาห์
2. จัดการเรียนรู้ทุก ช่วงชั้น	2. โรงเรียนจัดการเรียนรู้ทุกช่วงชั้น ตามหลักสูตร โครงสร้างหลักสูตร ของสถานศึกษา	2. โรงเรียนจัดการเรียนรู้ทุกช่วงชั้น ตามหลักสูตร โครงสร้างหลักสูตรของ สถานศึกษา

ตาราง 13 (ต่อ)

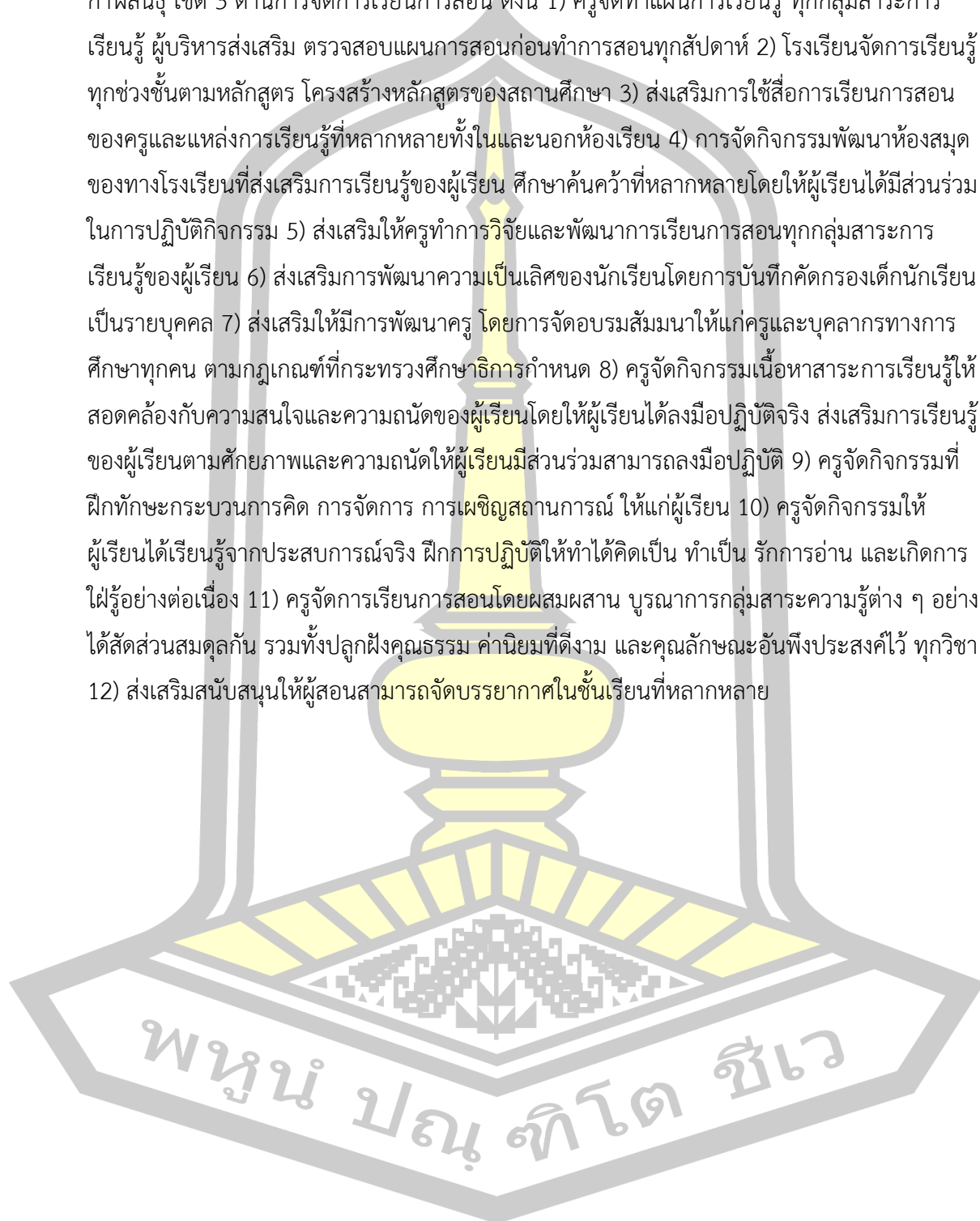
สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์	ศึกษาโรงเรียน (Best Practice)	ร่างแนวทางการบริหารงานวิชาการ
3. การใช้สื่อการเรียนการสอนและแหล่งการเรียนรู้	3. ส่งเสริมการใช้สื่อการเรียนการสอนของครูและแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลายทั้งในและนอกห้องเรียน	3. ส่งเสริมการใช้สื่อการเรียนการสอนของครูและแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลายทั้งในและนอกห้องเรียน
4. การจัดกิจกรรมพัฒนาห้องสมุด	4. การจัดกิจกรรมพัฒนาห้องสมุดของทางโรงเรียนที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน ศึกษาค้นคว้าที่หลากหลายโดยให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการปฏิบัติกิจกรรม	4. การจัดกิจกรรมพัฒนาห้องสมุดของทางโรงเรียนที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน ศึกษาค้นคว้าที่หลากหลายโดยให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการปฏิบัติกิจกรรม
5. ส่งเสริมการวิจัยและพัฒนารายงานการเรียนการสอนทุกกลุ่ม	5. ส่งเสริมให้ครูทำการวิจัยและพัฒนารายงานการเรียนการสอนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ของผู้เรียน	5. ส่งเสริมให้ครูทำการวิจัยและพัฒนารายงานการเรียนการสอนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ของผู้เรียน
6. ส่งเสริมการพัฒนาความเป็นเลิศของนักเรียน	6. ส่งเสริมการพัฒนาความเป็นเลิศของนักเรียนโดยการบันทึกคัดกรองเด็กนักเรียนเป็นรายบุคคล	6. ส่งเสริมการพัฒนาความเป็นเลิศของนักเรียนโดยการบันทึกคัดกรองเด็กนักเรียนเป็นรายบุคคล
7. ส่งเสริมให้มีการพัฒนาครู โดยการจัดอบรมสัมมนา	7. ส่งเสริมให้มีการพัฒนาครู โดยการจัดอบรมสัมมนาให้แก่ครูและบุคลากรทางการศึกษาทุกคน ตามกฎเกณฑ์ที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด	7. ส่งเสริมให้มีการพัฒนาครู โดยการจัดอบรมสัมมนาให้แก่ครูและบุคลากรทางการศึกษาทุกคน ตามกฎเกณฑ์ที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด
8. จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน	8. ครูจัดกิจกรรมเนื้อหาสาระการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียนโดยให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริงเพื่อเพิ่มประสบการณ์ในการเรียนรู้	8. ครูจัดกิจกรรมเนื้อหาสาระการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียนโดยให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง ส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนตามศักยภาพและความถนัดให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมสามารถลงมือปฏิบัติ

ตาราง 13 (ต่อ)

สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์	ศึกษาโรงเรียน (Best Practice)	ร่างแนวทางการบริหารงานวิชาการ
9. ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การ จัดการ การเผชิญ สถานการณ์	9. ครูจัดกิจกรรมที่ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การ เผชิญสถานการณ์ ให้แก่ผู้เรียน	9. ครูจัดกิจกรรมที่ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญ สถานการณ์ ให้แก่ผู้เรียน
10. จัดกิจกรรมให้ ผู้เรียนได้เรียนรู้จาก ประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำ ได้คิดเป็น ทำเป็น รัก การอ่าน และเกิด การใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง	10. ครูจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้ เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึก การปฏิบัติให้ทำได้คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่าน และเกิดการใฝ่รู้อย่าง ต่อเนื่อง	10. ครูจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ ทำได้คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่าน และ เกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง
11. จัดการเรียนการ สอนโดยผสมผสาน สาระความรู้ต่าง ๆ อย่างได้สัดส่วน สมดุลกัน รวมทั้ง ปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และ คุณลักษณะอันพึง ประสงค์ไว้ ทุกวิชา	11. ครูจัดการเรียนการสอนโดย ผสมผสาน บูรณาการกลุ่มสาระ ความรู้ต่าง ๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุล กัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะอัน พึงประสงค์ไว้ ทุกวิชา	11. ครูจัดการเรียนการสอนโดย ผสมผสาน บูรณาการกลุ่มสาระความรู้ ต่าง ๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้ง ปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ ทุกวิชา
12. ส่งเสริม สนับสนุนให้ผู้สอน สามารถจัด บรรยากาศ	12. ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอน สามารถจัดบรรยากาศในชั้นเรียนที่ หลากหลาย	12. ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถ จัดบรรยากาศในชั้นเรียนที่หลากหลาย

ผลจากตาราง 13 การสังเคราะห์สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และผลจากการศึกษา
โรงเรียนที่มีการปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) ด้านการจัดการเรียนการสอน พบว่า มีแนวทางการ

บริหารงานวิชาการ สำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
กาฬสินธุ์ เขต 3 ด้านการจัดการเรียนการสอน ดังนี้ 1) ครูจัดทำแผนการเรียนรู้ ทุกกลุ่มสาระการ
เรียนรู้ ผู้บริหารส่งเสริม ตรวจสอบแผนการสอนก่อนทำการสอนทุกสัปดาห์ 2) โรงเรียนจัดการเรียนรู้
ทุกช่วงชั้นตามหลักสูตร โครงสร้างหลักสูตรของสถานศึกษา 3) ส่งเสริมการใช้สื่อการเรียนการสอน
ของครูและแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลายทั้งในและนอกห้องเรียน 4) การจัดกิจกรรมพัฒนาห้องสมุด
ของทางโรงเรียนที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน ศึกษาค้นคว้าที่หลากหลายโดยให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วม
ในการปฏิบัติกิจกรรม 5) ส่งเสริมให้ครูทำการวิจัยและพัฒนาการเรียนการสอนทุกกลุ่มสาระการ
เรียนรู้ของผู้เรียน 6) ส่งเสริมการพัฒนาความเป็นเลิศของนักเรียนโดยการบันทึกคัดกรองเด็กนักเรียน
เป็นรายบุคคล 7) ส่งเสริมให้มีการพัฒนาครู โดยการจัดอบรมสัมมนาให้แก่ครูและบุคลากรทางการ
ศึกษาทุกคน ตามกฎเกณฑ์ที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด 8) ครูจัดกิจกรรมเนื้อหาสาระการเรียนรู้ให้
สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียนโดยให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง ส่งเสริมการเรียนรู้
ของผู้เรียนตามศักยภาพและความถนัดให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมสามารถลงมือปฏิบัติ 9) ครูจัดกิจกรรมที่
ฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ ให้แก่ผู้เรียน 10) ครูจัดกิจกรรมให้
ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่าน และเกิดการ
ใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง 11) ครูจัดการเรียนการสอนโดยผสมผสาน บูรณาการกลุ่มสาระความรู้ต่าง ๆ อย่าง
ได้สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ ทุกวิชา
12) ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศในชั้นเรียนที่หลากหลาย

ตาราง 14 ผลการสังเคราะห์สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และผลจากการศึกษาโรงเรียนที่มีการปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) ด้านการวัดและประเมินผล

สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์	ศึกษาโรงเรียน (Best Practice)	ร่างแนวทางการบริหาร งานวิชาการ
1. การกำหนดระเบียบ แนวปฏิบัติเกี่ยวกับการ วัดผล ประเมินผล	1. ผู้บริหาร ครูร่วมกำหนดระเบียบ แนวปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดผล ประเมินผล	1. ผู้บริหาร ครูร่วมกำหนด ระเบียบ แนวปฏิบัติเกี่ยวกับการ วัดผล ประเมินผล
2. การจัดทำเอกสาร หลักฐานการศึกษา	2. ฝ่ายวิชาการจัดทำเอกสาร หลักฐานการศึกษา ผลการเรียนรู้ ของนักเรียนอย่างเป็นระบบ	2. ฝ่ายวิชาการจัดทำเอกสาร หลักฐานการศึกษา ผลการเรียนรู้ ของนักเรียนอย่างเป็นระบบ
3. การวัดผล ประเมินผล เทียบโอนผลการเรียน อนุมัติผลการเรียน	3. กำหนดเกณฑ์การวัดผล ประเมินผล เทียบโอนผลการเรียน อนุมัติผลการเรียน ตาม กระทรวงศึกษาธิการกำหนด	3. กำหนดเกณฑ์การวัดผล ประเมินผล เทียบโอนผลการ เรียน อนุมัติผลการเรียน ตาม กระทรวงศึกษาธิการกำหนด
4. การจัดให้มีการวัดผล การเรียนรู้ทุกช่วงชั้น	4. ฝ่ายวิชาการการจัดให้มีการ วัดผล การเรียนทุกช่วงชั้น	4. ฝ่ายวิชาการการจัดให้มีการ วัดผล การเรียนทุกช่วงชั้น
5. การจัดให้มีการพัฒนา เครื่องมือในการวัดผล ประเมินผล	5. ผู้บริหารส่งเสริมการจัดให้มีการ พัฒนาเครื่องมือในการวัดผล ประเมินผลอย่างรวดเร็วถูกต้อง ตรวจสอบได้	5. ผู้บริหารส่งเสริมการจัดให้มี การพัฒนาเครื่องมือในการวัดผล ประเมินผลอย่างรวดเร็วถูกต้อง

ผลจากตาราง 14 การสังเคราะห์สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และผลจากการศึกษาโรงเรียนที่มีการปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) ด้านการวัดผล และประเมินผล พบว่า มีแนวทางการบริหารงานวิชาการ สำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กาฬสินธุ์ เขต 3 ด้านการวัดผล และประเมินผล ดังนี้ 1) ผู้บริหาร ครูร่วมกำหนดระเบียบ แนวปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดผล ประเมินผล 2) ฝ่ายวิชาการจัดทำเอกสารหลักฐานการศึกษา ผลการเรียนรู้ของนักเรียนอย่างเป็นระบบ 3) กำหนดเกณฑ์การวัดผล ประเมินผล เทียบโอนผลการเรียน อนุมัติผลการเรียน ตามกระทรวงศึกษาธิการกำหนด 4) ฝ่ายวิชาการการจัดให้มีการวัดผล การเรียนทุกช่วงชั้น 5) ผู้บริหารส่งเสริมการจัดให้มีการพัฒนาเครื่องมือในการวัดผล ประเมินผลอย่างรวดเร็วถูกต้อง

ตาราง 15 ผลการสังเคราะห์สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และผลจากการศึกษาโรงเรียนที่มีการปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) ด้านการนิเทศการศึกษา

สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์	ศึกษาโรงเรียน (Best Practice)	ร่างแนวทางการบริหาร งานวิชาการ
1. การวิเคราะห์กำหนดสิ่งจะนิเทศให้ประสบความสำเร็จ	1. ผู้บริหารการวิเคราะห์กำหนดสิ่งจะนิเทศให้ประสบความสำเร็จ	1. ผู้บริหารการวิเคราะห์กำหนดสิ่งจะนิเทศให้ประสบความสำเร็จโดยการวางแผน ประชุมครู
2. การวางแผนการจัดทำคู่มือกระบวนการนิเทศการศึกษา	2. ผู้บริหาร ครู ร่วมการวางแผนการจัดทำคู่มือกระบวนการนิเทศการศึกษาและปฏิทินปฏิบัติงานประจำปีของโรงเรียนร่วมกัน	2. ผู้บริหาร ครู ร่วมการวางแผนการจัดทำคู่มือกระบวนการนิเทศการศึกษาและปฏิทินปฏิบัติงานประจำปีของโรงเรียนร่วมกัน
3. การแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศการศึกษา	3. ประชุมแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศการศึกษา	3. ประชุมแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศการศึกษา
4. การลงมือปฏิบัติการนิเทศการศึกษา	4. การลงมือปฏิบัติการนิเทศการศึกษา	4. ผู้บริหารปฏิบัติการนิเทศเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหาร เพื่อให้ทุกคนเกิดความเชื่อมั่นว่า ได้ปฏิบัติถูกต้อง ก้าวหน้า และเกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียนและตัวครูเอง พัฒนาครูให้มีความรู้ความสามารถในการนิเทศทั้งผู้ให้การนิเทศและผู้รับการนิเทศพัฒนาระบบการนิเทศให้มีความหลากหลาย สนองต่อความต้องการของครูบุคลากร

ตาราง 15 (ต่อ)

สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์	ศึกษาโรงเรียน (Best Practice)	ร่างแนวทางการบริหาร งานวิชาการ
5. การประเมินผล การนิเทศการศึกษา	5. การประเมินผลการ นิเทศการศึกษา	5. ผู้บริหารประเมินผลการจัดระบบ และ กระบวนการนิเทศการศึกษาในสถานศึกษา ผู้บริหารติดตาม เสนอวิธีการ วิเคราะห์ปัญหา อุปสรรคของการนิเทศภายในสถานศึกษาจัดให้มี การนิเทศโดยการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้อง และ ส่งเสริมให้ครูนำผลงานจากการนิเทศภายในมา ปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอน
6. การรายงานผล การนิเทศพร้อม วางแผนพัฒนา ร่วมกับคณะครู ผู้บริหาร	6. ผู้บริหารรายงานผล การนิเทศพร้อม วางแผนพัฒนาร่วมกับ คณะครู เพื่อให้ คำปรึกษา ชี้แนะ แนะนำ แก้ไข ข้อบกพร่องต่อไป	6. ผู้บริหารรายงานผลการนิเทศพร้อมวางแผน พัฒนาร่วมกับคณะครู เพื่อให้คำปรึกษา ชี้แนะ แนะนำ แก้ไขข้อบกพร่องต่อไป

ผลจากตาราง 15 การสังเคราะห์สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และผลจากการศึกษา
โรงเรียนที่มีการปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) ด้านการนิเทศการศึกษา พบว่า มีแนวทางการ
บริหารงานวิชาการ สำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษ
กาฬสินธุ์ เขต 3 ด้านการนิเทศการศึกษา ดังนี้ 1) ผู้บริหารการวิเคราะห์กำหนดสิ่งจะนิเทศให้ประสบ
ผลสำเร็จโดยการวางแผน ประชุมครู 2) ผู้บริหาร ครู ร่วมการวางแผนการจัดทำคู่มือกระบวนการ
นิเทศการศึกษาและปฏิทินปฏิบัติงานประจำปีของโรงเรียนร่วมกัน 3) ประชุมแต่งตั้งคณะกรรมการ
นิเทศการศึกษา 4) ผู้บริหารปฏิบัติการนิเทศเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหาร เพื่อให้ทุกคนเกิด
ความเชื่อมั่นว่า ได้ปฏิบัติถูกต้อง ก้าวหน้า และเกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียนและตัวครูเอง พัฒนาครู
ให้มีความรู้ความสามารถในการนิเทศทั้งผู้ให้การนิเทศและผู้รับการนิเทศพัฒนาระบบการนิเทศให้มี
ความหลากหลาย สนองต่อความต้องการของครูบุคลากร 5) ผู้บริหารประเมินผลการจัดระบบ และ
กระบวนการนิเทศการศึกษาในสถานศึกษา ผู้บริหารติดตาม เสนอวิธีการ วิเคราะห์ปัญหาอุปสรรค
ของการนิเทศภายในสถานศึกษาจัดให้มีการนิเทศโดยการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้อง และส่งเสริมให้ครู

นำผลงานจากการนิเทศภายในมาปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอน 6) ผู้บริหารรายงานผลการนิเทศพร้อมวางแผนพัฒนาร่วมกับคณะครู เพื่อให้คำปรึกษา ชี้แนะ แนะนำ แก้ไขข้อบกพร่องต่อไป

ตาราง 16 ผลการสังเคราะห์สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และผลจากการศึกษาโรงเรียนที่มีการปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) การบริหารงานวิชาการ ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา

สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์	ศึกษาโรงเรียน (Best Practice)	ร่างแนวทางการบริหาร งานวิชาการ
1. การวิเคราะห์ความ จำเป็นในการใช้สื่อ เทคโนโลยีจัดการเรียนการ สอน	1. ครูวิเคราะห์ความจำเป็นในการ ใช้สื่อ เทคโนโลยีจัดการเรียนการ สอน	1.ผู้บริหาร ครูและบุคลากร ทางการศึกษาร่วมวิเคราะห์ความ จำเป็นในการใช้สื่อ เทคโนโลยี จัดการเรียนการสอนทุกกลุ่มสาระ
2. โรงเรียนมีนโยบาย ส่งเสริมครูบุคลากร ผลิต สื่อ และพัฒนาสื่อ นวัตกรรมทางการศึกษา	2. โรงเรียนมีนโยบายส่งเสริมครู บุคลากร ผลิตสื่อ และพัฒนาสื่อ นวัตกรรมทางการศึกษา	โรงเรียนมีนโยบายส่งเสริมครู บุคลากร ผลิตสื่อ และพัฒนาสื่อ นวัตกรรมทางการศึกษา
3. ครู บุคลากรทางการ ศึกษา มีการวางแผนการ ผลิตสื่อ พัฒนาสื่อและ นวัตกรรมทางการศึกษา	3. ครู บุคลากรทางการศึกษา มี การวางแผนการผลิตสื่อ พัฒนาสื่อ และนวัตกรรมทางการศึกษา	3. ครู บุคลากรทางการศึกษา มี การวางแผนการผลิตสื่อ พัฒนาสื่อ และนวัตกรรมทางการศึกษา
4. ผู้บริหาร หัวหน้าฝ่าย วิชาการ ร่วมกับคณะครู จัดหาสื่อและเทคโนโลยี เพื่อใช้ในการเรียนการ สอนที่หลากหลาย	4. ผู้บริหาร หัวหน้าฝ่ายวิชาการ ร่วมกับคณะครู จัดหาสื่อและ เทคโนโลยีเพื่อใช้ในการเรียนการ สอนที่หลากหลาย	4. ผู้บริหาร หัวหน้าฝ่ายวิชาการ ร่วมกับคณะครู จัดหาสื่อและ เทคโนโลยีเพื่อใช้ในการเรียนการ สอนที่หลากหลาย

ตาราง 16 (ต่อ)

สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์	ศึกษาโรงเรียน (Best Practice)	ร่างแนวทางการบริหาร งานวิชาการ
5. ผู้บริหาร หัวหน้าฝ่าย วิชาการ ร่วมกับคณะครู ประเมินความถูกต้อง เหมาะสมของสื่อที่จะใช้ กับวัยของผู้เรียน	5. ผู้บริหาร หัวหน้าฝ่ายวิชาการ ร่วมกับคณะครูประเมินความ ถูกต้องเหมาะสมของสื่อที่จะใช้กับ วัยของผู้เรียน	5. ผู้บริหาร หัวหน้าฝ่ายวิชาการ ร่วมกับคณะครูประเมินความ ถูกต้องเหมาะสมของสื่อที่จะใช้กับ วัยของผู้เรียน
6. คณะครูใช้สื่อนวัตกรรม ประกอบการเรียนการ สอนโดยใช้ประการจัด ประสบการณ์ให้กับผู้เรียน ได้ลงมือปฏิบัติ	6. คณะครูใช้สื่อนวัตกรรม ประกอบการเรียนการสอนโดยใช้ ประการจัดประสบการณ์ให้กับ ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติ	6. คณะครูใช้สื่อนวัตกรรม ประกอบการเรียนการสอนโดยใช้ ประการจัดประสบการณ์ให้กับ ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติ
7. รายงานผลการใช้สื่อ และแนวทางการพัฒนา อย่างสม่ำเสมอ	7. ครูรายงานผลการใช้สื่อและแนว ทางการพัฒนาอย่างสม่ำเสมอต่อ ฝ่ายวิชาการ	7. รายงานผลการใช้สื่อและแนว ทางการพัฒนาอย่างสม่ำเสมอต่อ ฝ่ายวิชาการ

ผลจากตาราง 16 การสังเคราะห์สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และผลจากการศึกษา
โรงเรียนที่มีการปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) พบว่า มีแนวทางการบริหารงานวิชาการ สำหรับ
โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ด้านการพัฒนา
สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา ดังนี้ 1) ผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษาร่วม
วิเคราะห์ความจำเป็นในการใช้สื่อ เทคโนโลยีจัดการเรียนการสอนทุกกลุ่มสาระ 2) โรงเรียนมีนโยบาย
ส่งเสริมครูบุคลากร ผลิตสื่อ และพัฒนาสื่อ นวัตกรรมทางการศึกษา 3) ครู บุคลากรทางการศึกษา
มีการวางแผนการผลิตสื่อ พัฒนาสื่อและนวัตกรรมทางการศึกษา 4) ผู้บริหาร หัวหน้าฝ่ายวิชาการ
ร่วมกับคณะครู จัดหาสื่อและเทคโนโลยีเพื่อใช้ในการเรียนการสอน ที่หลากหลาย 5) ผู้บริหาร
หัวหน้าฝ่ายวิชาการ ร่วมกับคณะครูประเมินความถูกต้องเหมาะสมของสื่อที่จะใช้กับวัยของผู้เรียน
6) คณะครูใช้สื่อนวัตกรรม ประกอบการเรียนการสอนโดยใช้ประการจัดประสบการณ์ให้กับผู้เรียนได้
ลงมือปฏิบัติ 7) รายงานผลการใช้สื่อและแนวทางการพัฒนาอย่างสม่ำเสมอต่อฝ่ายวิชาการ

ตาราง 17 ผลการสังเคราะห์สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และผลจากการศึกษาโรงเรียนที่มีการปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) ด้านการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์	ศึกษาโรงเรียน (Best Practice)	ร่างแนวทางการบริหาร งานวิชาการ
1. การกำหนดมาตรฐาน การศึกษาของสถานศึกษา	1. การกำหนดมาตรฐาน การศึกษาของสถานศึกษา ตามเกณฑ์ที่หน่วยงานต้น สังกัด	1. การกำหนดมาตรฐาน การศึกษาของสถานศึกษา ตามเกณฑ์ที่หน่วยงานต้น สังกัด
2. การจัดระบบบริหารและ สารสนเทศของสถานศึกษา	2. ผู้บริหาร ครูร่วมจัดระบบ บริหารและสารสนเทศของ สถานศึกษา	2. ผู้บริหาร ครูร่วมจัดระบบ บริหารและสารสนเทศของ สถานศึกษา
3.การจัดทำแผนพัฒนา สถานศึกษา	3.การจัดทำแผนพัฒนา สถานศึกษา	3.การจัดทำแผนพัฒนา สถานศึกษา
4.การตรวจสอบและทบทวน คุณภาพสถานศึกษา	4.ผู้บริหาร ครู และบุคลากร ทางการศึกษาร่วมตรวจสอบ และทบทวนคุณภาพ สถานศึกษา	4. ผู้บริหาร ครู ร่วมกัน ตรวจสอบและทบทวนคุณภาพ ภายในสถานศึกษาหา ข้อบกพร่องและแก้ไขร่วมกัน
5. การประเมินระบบประกัน คุณภาพภายในสถานศึกษา	5. การประเมินระบบประกัน คุณภาพภายในสถานศึกษา ผู้บริหารส่งเสริมการประเมิน ระบบประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษา	5. การประเมินระบบประกัน คุณภาพภายในสถานศึกษา ผู้บริหารส่งเสริมการประเมิน ระบบประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษา
6. การจัดทำรายงาน (SAR) เสนอคณะกรรมการสถานศึกษา	6. เมื่อสิ้นปีการศึกษาโรงเรียน จัดทำรายงาน (SAR) เสนอ คณะกรรมการสถานศึกษาและ หน่วยงานต้นสังกัด	6. เมื่อสิ้นปีการศึกษาโรงเรียน จัดทำรายงาน (SAR) เสนอ คณะกรรมการสถานศึกษาและ หน่วยงานต้นสังกัด
7. การพัฒนาคุณภาพ สถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง	7. ผู้บริหารส่งเสริมการพัฒนา คุณภาพสถานศึกษาอย่าง ต่อเนื่อง	7. ผู้บริหารส่งเสริมการพัฒนา คุณภาพสถานศึกษาอย่าง ต่อเนื่อง

ผลจากตาราง 17 การสังเคราะห์สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และผลจากการศึกษา โรงเรียนที่มีการปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) ด้านการนิเทศการศึกษา พบว่า มีแนวทางการบริหารงานวิชาการ สำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กาฬสินธุ์ เขต 3 ด้านการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ดังนี้ 1) การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาตามเกณฑ์ที่หน่วยงานต้นสังกัด 2) ผู้บริหาร ครูร่วมจัดระบบบริหารและสารสนเทศของสถานศึกษา 3) การจัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษา 4) ผู้บริหาร ครูร่วมกันตรวจสอบและทบทวนคุณภาพภายในสถานศึกษาหาข้อบกพร่องและแก้ไขร่วมกัน 5) การประเมินระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาผู้บริหารส่งเสริมการประเมินระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา 6) เมื่อสิ้นปีการศึกษาโรงเรียนจัดทำรายงาน (SAR) เสนอคณะกรรมการสถานศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัด 7) ผู้บริหารส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง

4. การตรวจสอบ ยืนยัน และประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ ร่างการพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการ สำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กาฬสินธุ์เขต 3 ผู้วิจัยได้นำร่างการพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการ สำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กาฬสินธุ์เขต 3 โดยใช้กระบวนการสนทนากลุ่ม (Focus Group) ไปดำเนินการจัดสนทนากลุ่ม (Focus Group) โดยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 9 คน จัดสนทนากลุ่มจัดขึ้นเมื่อวันที่ 20 ตุลาคม 2563 เวลา 10.00 – 12.00 น. ห้องประชุมโรงเรียนบ้านกอกวิทยาคม ผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการด้วยตนเอง สามารถสรุปผลการสนทนากลุ่ม ได้ดังนี้

4.1 การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

4.1.1 การศึกษาการวิเคราะห์เอกสารหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สาระแกนกลางของกระทรวงศึกษาธิการ ข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับสภาพปัญหาและความต้องการของสังคม ชุมชน และท้องถิ่น

4.1.2 การจัดทำโครงสร้างหลักสูตรและสาระต่าง ๆ นำหลักสูตรไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนและบริหารจัดการการใช้หลักสูตรให้เหมาะสม ติดตามการใช้หลักสูตร ปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรตามความเหมาะสม เป้าประสงค์นโยบายการศึกษา วัตถุประสงค์ทั่วไป เนื้อหา และจำนวนชั่วโมงสอนแต่ละวิชา วิธีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน วิธีการประเมินผลยุทธศาสตร์การเรียนการสอน ยุทธศาสตร์ของหลักสูตร

4.2 การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

4.2.1 ดำเนินการโดยการจัดทำแผนงบประมาณ ผู้รับผิดชอบการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง

4.2.2 โรงเรียนมีการส่งเสริมความรู้ประสบการณ์ในการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพ การศึกษาแก่ครู โดยการส่งเสริมให้ครูได้รับ การอบรมประชุมสัมมนา ศึกษาดูงาน โรงเรียนจัดให้มี เวทีเสวนาแลกเปลี่ยนผลการวิจัยกับสถานศึกษาอื่น เพื่อนำความรู้ และประสบการณ์ที่ได้รับมาใช้ให้ เป็นประโยชน์มาพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนในเครือข่าย

4.2.3 คณะกรรมการบริหารงานวิชาการ ครู ผู้บริหารในสถานศึกษาร่วมกัน วิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์เพื่อให้ได้ข้อมูลปัญหา เพื่อนำมาจัดทำแนวทางการแก้ปัญหา หรือสนับสนุนการ พัฒนาคุณภาพการศึกษาในโรงเรียน

4.2.4 โรงเรียนมีนโยบาย เป้าหมายในการวิจัยในชั้นเรียนที่ชัดเจนเพื่อให้ครู ทราบ และตระหนักถึงความสำคัญของการวิจัยในชั้นเรียน นำนโยบายไปปฏิบัติตามแนวทางที่กำหนด อย่างจริงจัง โรงเรียนมีการประเมิน ติดตาม การดำเนินงานตามนโยบายของครูอย่างเป็นระบบ เพื่อ เป็นการให้ความช่วยเหลือ แนะนำให้ครูดำเนินการวิจัยตามแผนและนโยบายอย่างมีประสิทธิภาพผู้บริหาร สถานศึกษา

4.2.5 คณะกรรมการ ครูที่รับผิดชอบร่วมกันสรุปผลการวิจัยในชั้นเรียนทุกปี การศึกษาเพื่อนำผลการวิจัยมาวิเคราะห์ เพื่อหาแนวทางในการแก้ปัญหา หรือพัฒนาการวิจัยในชั้น เรียนในบรรจุเป้าหมายที่กำหนด

4.3 การจัดการเรียนการสอน

4.3.1 การจัดการเรียนการสอนต้องมีความสอดคล้องกับหลักสูตร ตัวชี้วัดการ เรียนการสอน เนื้อหาที่มีความเหมาะสมกับสภาพแวดล้อมความเป็นอยู่ มีความเหมาะสมกับวัยและ ความสนใจของผู้เรียน

4.3.2 ใช้กระบวนการเรียนการสอนโดยยึดหลักผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง จัดสอน ซ่อมเสริม และกิจกรรมการเรียนรู้ต่าง ๆ แบบบูรณาการ เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนตาม ศักยภาพและความถนัดให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมสามารถลงมือปฏิบัติได้จัดทำแผนการเรียนรู้ทุกกลุ่มสาระ การเรียนรู้ โดยความร่วมมือของเครือข่ายสถานศึกษา

4.3.3 จัดการเรียนการสอนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ทุกช่วงชั้น ตามแนวปฏิรูป การเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ บูรณาการการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ เพื่อคุณภาพ การเรียนรู้ของผู้เรียนพัฒนาคุณธรรมนำความรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

4.3.4 ใช้สื่อการเรียนการสอนและแหล่งการเรียนรู้จัดกิจกรรมพัฒนาห้องสมุด ห้องปฏิบัติการต่าง ๆ ให้เอื้อต่อการเรียนรู้ ส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาการเรียนการสอนทุกกลุ่ม สาระการเรียนรู้ ส่งเสริมการพัฒนาความเป็นเลิศของนักเรียนและช่วยเหลือนักเรียนพิการด้อยโอกาส และมีความสามารถพิเศษ

4.3.5 ส่งเสริมให้มีการพัฒนาครู โดยการจัดอบรมสัมมนา ศึกษาดูงานตามสถาบันต่าง ๆ เพื่อนำมาพัฒนาการเรียนการสอน จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจ และความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการการเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ปัญหา

4.3.6 จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่าน และเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่องจัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ต่าง ๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ ทุกวิชาส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อมสื่อการเรียน และอำนวยความสะดวกเพื่อให้เกิดการเรียนรู้และความรอบรู้ รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้ ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกัน จากสื่อการเรียนการสอนและแหล่งวิทยาการอื่น ๆ จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ทุกเวลา ทุกสถานที่ มีการประสานความร่วมมือกับบิดามารดา ผู้ปกครองและบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพโอกาสและมีความสามารถพิเศษ

4.4 การวัดผล ประเมินผล

4.4.1 ดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน การกำหนดระเบียบแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผลของสถานศึกษา

4.4.2 ส่งเสริมให้ครูดำเนินการวัดผลประเมินผล การเรียนการสอน โดยเน้นการประเมินตามสภาพจริงจากกระบวนการ การปฏิบัติและผลงาน พัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินผลให้ได้มาตรฐาน

4.5 การนิเทศภายในสถานศึกษา

4.5.1 การนิเทศภายในสถานศึกษาให้มีคุณภาพทั่วถึงและต่อเนื่องเป็นระบบและกระบวนการ

4.5.2 จัดระบบนิเทศภายในสถานศึกษาให้เชื่อมโยงกับระบบนิเทศการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จัดระบบการนิเทศงานวิชาการ และการเรียนการสอนภายในสถานศึกษา ดำเนินการนิเทศงานวิชาการและการเรียนการสอนในรูปแบบหลากหลายและเหมาะสมกับสถานศึกษา ประเมินผลการจัดระบบ และกระบวนการนิเทศการศึกษาในสถานศึกษา ติดตามประสานงานกับเขตพื้นที่การศึกษาเพื่อพัฒนาระบบและกระบวนการนิเทศงานวิชาการและการเรียนการสอนของสถานศึกษา

4.5.3 การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และประสบการณ์การจัดระบบนิเทศการศึกษาภายในสถานศึกษากับสถานศึกษาอื่นหรือเครือข่ายการนิเทศการศึกษาภายในเขตพื้นที่การศึกษา

4.5.4 สร้างความตระหนักให้แก่ครูและผู้เกี่ยวข้องให้เข้าใจกระบวนการนิเทศภายในว่าเป็นกระบวนการทำงานร่วมกัน ที่ใช้เหตุผลการนิเทศเป็นการพัฒนาปรับปรุงวิธีการทำงานของแต่ละบุคคลให้มีคุณภาพ การนิเทศเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหาร เพื่อให้ทุกคนเกิดความเชื่อมั่นว่า ได้ปฏิบัติถูกต้อง ก้าวหน้า และเกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียนและตัวครูเอง พัฒนาครูให้มีความรู้ความสามารถในการนิเทศทั้งผู้ให้การนิเทศและผู้รับการนิเทศพัฒนาระบบการนิเทศให้มีความหลากหลาย สนองต่อความต้องการของครูบุคลากร และโรงเรียนรวมทั้งจัดระบบสารสนเทศและการจัดทำรายงานการนิเทศ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้และประสบการณ์การจัดระบบนิเทศการศึกษาภายในสถานศึกษากับสถานศึกษาอื่นหรือเครือข่ายการนิเทศภายในเขตพื้นที่การศึกษาจากแนวทางการปฏิบัติในการนิเทศการศึกษาดังกล่าวมาผู้บริหารจะต้องส่งเสริมการนิเทศภายในแบบกัลยาณมิตรเพื่อช่วยเหลือครูเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน เสนอวิธีการ วิเคราะห์ปัญหาอุปสรรคของการนิเทศภายในสถานศึกษาจัดให้มีการนิเทศโดยการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้อง และส่งเสริมให้ครูนำผลงานจากการนิเทศภายในมาปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอน

4.6 สื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีทางการศึกษา

4.6.1 ส่งเสริมให้ครูผลิตสื่อ พัฒนาสื่อและนวัตกรรมทางการศึกษา เพื่อการจัดการเรียนการสอนที่มีคุณภาพ

4.6.2 จัดหาสื่อและเทคโนโลยีเพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอน และพัฒนางานวิชาการประสานความร่วมมือในการผลิตจัดหา จากหน่วยงานต่างที่เกี่ยวข้อง

4.6.3 การประเมินผลการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา ต้องดำเนินการสำรวจความต้องการในการใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้ก่อนเปิดภาคเรียนการศึกษา

4.6.4 ฝ่ายบริหารงานวิชาการครู ร่วมกันวิเคราะห์สภาพ ปัญหา การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษาของครู เพื่อเป็นข้อมูลในการจัดทำแผน แนวทาง เพื่อส่งเสริมและพัฒนาสื่อ

4.7 การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

4.7.1 ผู้บริหารและคณะกรรมการประกันคุณภาพการศึกษา จะต้องร่วมกันวิเคราะห์มาตรฐานและตัวบ่งชี้ที่ไม่ผ่านเกณฑ์การประเมินเพื่อจัดทำแผนพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษา

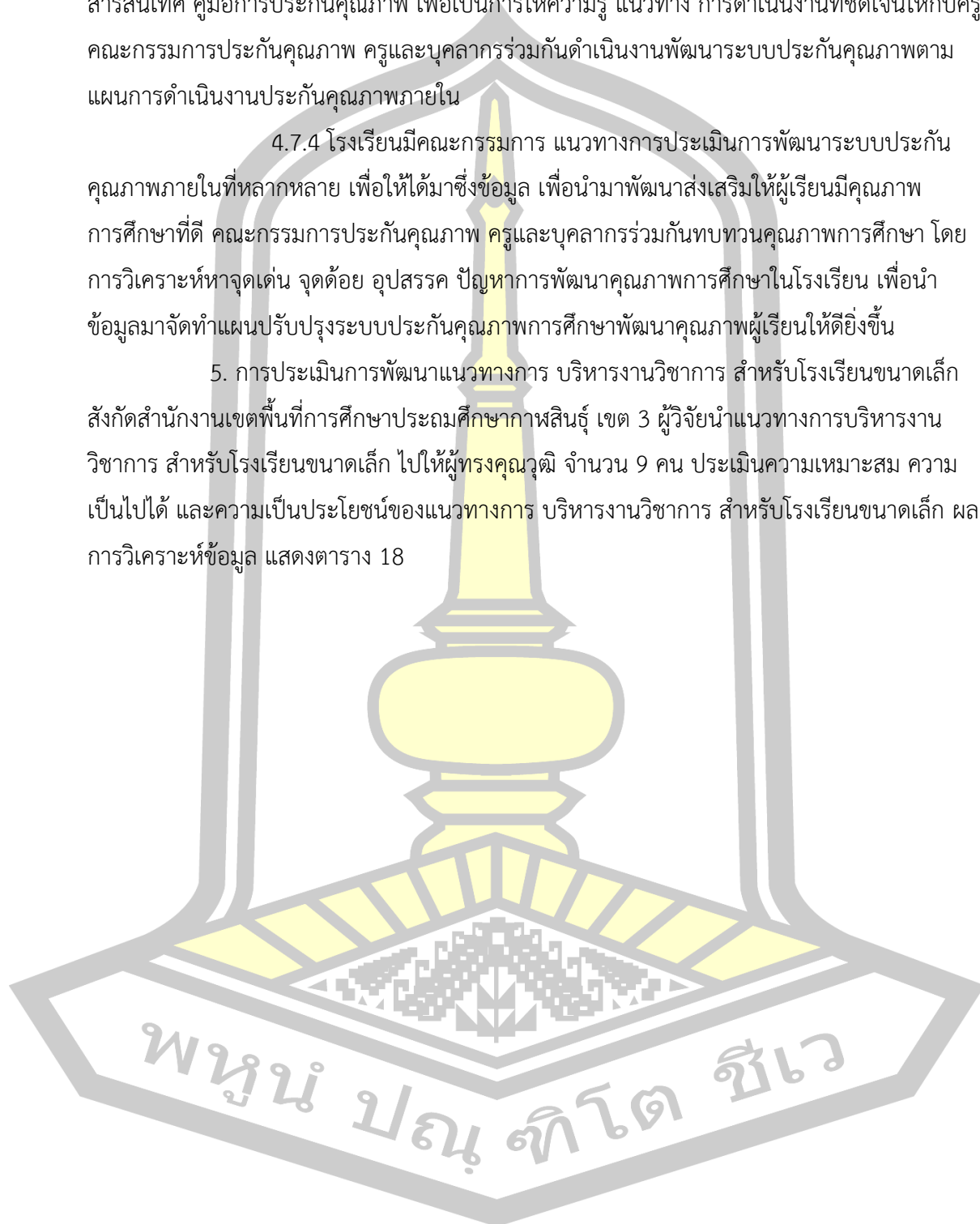
4.7.2 โรงเรียนมีการจัดงบประมาณตามแผนการพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อเป็นการส่งเสริมให้การดำเนินงานประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้

4.7.3 โรงเรียนได้มีการส่งเสริม อบรมครูและผู้บริหาร เพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจในกระบวนการพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษา ผู้บริหารและคณะกรรมการประกัน

คุณภาพดำเนินการจัดระบบบริหาร โดยการออกแบบระบบประกันคุณภาพการศึกษา จัดทำ
สารสนเทศ คู่มือการประกันคุณภาพ เพื่อเป็นการให้ความรู้ แนวทาง การดำเนินงานที่ชัดเจนให้กับครู
คณะกรรมการประกันคุณภาพ ครูและบุคลากรร่วมกันดำเนินงานพัฒนาระบบประกันคุณภาพตาม
แผนการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน

4.7.4 โรงเรียนมีคณะกรรมการ แนวทางการประเมินการพัฒนาระบบประกัน
คุณภาพภายในที่หลากหลาย เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูล เพื่อนำมาพัฒนาส่งเสริมให้ผู้เรียนมีคุณภาพ
การศึกษาที่ดี คณะกรรมการประกันคุณภาพ ครูและบุคลากรร่วมกันทบทวนคุณภาพการศึกษา โดย
การวิเคราะห์หาจุดเด่น จุดด้อย อุปสรรค ปัญหาการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในโรงเรียน เพื่อนำ
ข้อมูลมาจัดทำแผนปรับปรุงระบบประกันคุณภาพการศึกษาพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้ดียิ่งขึ้น

5. การประเมินการพัฒนาแนวทางการ บริหารงานวิชาการ สำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 3 ผู้วิจัยนำแนวทางการบริหารงาน
วิชาการ สำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน ประเมินความเหมาะสม ความ
เป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ของแนวทางการ บริหารงานวิชาการ สำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก ผล
การวิเคราะห์ข้อมูล แสดงตาราง 18

ตาราง 18 ผลการประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ของแนวทางการบริหารงานวิชาการ
สำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3

การพัฒนาแนวทางการบริหารงาน วิชาการ สำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1. ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	4.80	0.45	มากที่สุด	4.57	0.44	มากที่สุด
2. ด้านการจัดการเรียนการสอน	4.77	0.49	มากที่สุด	4.83	0.65	มากที่สุด
3. ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาการศึกษา	4.85	0.55	มากที่สุด	4.75	0.55	มากที่สุด
4. ด้านการวัดผล ประเมินผล	3.23	0.64	ปานกลาง	3.49	0.68	ปานกลาง
5. ด้านการนิเทศการศึกษา	4.55	0.66	มากที่สุด	4.90	0.45	มากที่สุด
6. ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และ เทคโนโลยีทางการศึกษา	3.63	0.73	มาก	4.42	0.61	มาก
7. ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษา	4.21	0.49	มาก	4.44	0.45	มาก
รวม	4.40	0.57	มาก	4.47	0.54	มาก

จากตาราง 18 พบว่า ผลการประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ของแนวทางการบริหารงานวิชาการ สำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 มีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.40$, S.D. = 0.57) และมีความเป็นไปได้ของแนวทางการบริหารงานวิชาการ สำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.47$, S.D. = 0.54)

พูน ปณ ทิโต ชีเว

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการ สำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาการศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 3 ผู้วิจัยนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลมาสรุปผล อภิปรายผลและมีข้อเสนอแนะตามลำดับ ดังนี้

1. ความมุ่งหมายของการวิจัย
2. สรุปผล
3. อภิปรายผล
4. ข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นการบริหารงานวิชาการ สำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 3
2. เพื่อพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการ สำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 3

สรุปผล

การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการ สำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 3 สรุปผลได้ดังนี้

1. ผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็น พบว่าสภาพปัจจุบันการบริหารงานวิชาการ สำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.88$, S.D. = 0.45) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากมีเพียงด้านเดียว คือ ด้านการนิเทศการศึกษา ($\bar{X} = 3.69$, S.D. = 0.15) พร้อมทั้ง อยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 5 อันดับแรก ได้แก่ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ($\bar{X} = 3.26$, S.D. = 0.42) ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา ($\bar{X} = 3.32$, S.D. = 0.28) ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาการศึกษา ($\bar{X} = 2.96$,

S.D. = 0.26) ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา (\bar{X} = 2.89, S.D. = 0.20) ด้านที่มีระดับน้อย คือ ด้านการวัดผล ประเมินผล ส่วนสภาพที่พึงประสงค์การบริหารงานวิชาการ สำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ผู้วิจัยสรุปได้ ดังนี้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับ มาก (\bar{X} = 4.24, S.D. = 0.36) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ด้านการพัฒนา หลักสูตรสถานศึกษา (\bar{X} = 4.76, S.D. = 0.50) รองลงมา คือ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาการศึกษา (\bar{X} = 4.45, S.D. = 0.23) และด้านการจัดการเรียนการสอน (\bar{X} = 4.27, S.D. = 1.06) ผลการ วิเคราะห์ความต้องการจำเป็นการบริหารงานวิชาการ สำหรับโรงเรียนขนาดเล็กสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ผลวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น (Needs Assessment) พบว่า 3 โดยเรียงลำดับความต้องการจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการจัดการเรียนการสอน มีค่า ความต้องการจำเป็น เท่ากับ 0.66 ด้านการวัดผล ประเมินผล มีค่าความต้องการจำเป็นเท่ากับ 0.61 ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาการศึกษา มีค่าความต้องการจำเป็น เท่ากับ 0.50 ด้านการพัฒนาหลักสูตร สถานศึกษา มีค่าความต้องการจำเป็นเท่ากับ 0.45 ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษา มีค่าความต้องการจำเป็นเท่ากับ 0.24 ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยี ทางการศึกษามีค่าความต้องการจำเป็นเท่ากับ 0.23 ด้านการนิเทศการศึกษา มีค่าเท่ากับ 0.13

2. การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการ สำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3

2.1 ผลการสัมภาษณ์ ผู้ทรงคุณวุฒิจากสถานศึกษาที่มีวิธีปฏิบัติที่ดีเยี่ยม (Best-Practices) พบว่า

2.1.1 ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา แนวทางได้แก่ ผู้บริหาร คณะครูและ บุคลากรทางการศึกษาทุกคน ประชุมวางแผนเพื่อจัดทำหลักสูตรของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับ หลักสูตรแกนการของกระทรวงฯประสานความร่วมมือจากชุมชน วัด คณะกรรมการสถานศึกษา เห็นชอบร่างโครงสร้างหลักสูตรของสถานศึกษา ประเมินหลักสูตรในปีที่ผ่านมาเพื่อทำการปรับปรุง หลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อม ชุมชน สังคม ส่งเสริมให้ครูนำหลักสูตรไปใช้จริง โดยมาการวางแผนการจัดการเรียนรู้ที่ตรงตามหลักสูตรสถานศึกษา

2.1.2 ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา แนวทางได้แก่ ผู้บริหารจัด ประชุมวางแผนมอบหมายคณะครู ให้ติดตามช่วยเหลือนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ ส่งเสริมให้ครูได้รับการอบรมในเรื่องการวิจัยในชั้นเรียน เมื่อมีโอกาสถือเป็นการพัฒนา ให้เข้าใจ งานวิจัยในชั้นให้มากยิ่งขึ้น มุ่งเน้นให้ครูมีความรู้ด้านงานวิจัยในชั้นเรียน โดยศึกษาผู้เรียนเป็น รายบุคคล โดยพิจารณาจากจุดเด่น จุดด้อย และแก้ปัญหาตามที่เจอ กระตุ้นให้ครูได้ทำการวิจัยอย่าง

น้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง และนำผลการวิจัยมาพัฒนากระบวนการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมพัฒนาการของผู้เรียนเป็นรายบุคคล

2.1.3 ด้านการจัดการเรียนการสอน แนวทางได้แก่ ผู้บริหารควรสร้างจิตสำนึกให้ครูผู้สอนมีทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพ ฝึกฝนพัฒนาการจัดการเรียนรู้ ทั้งกิจกรรม กระบวนการเรียนการสอน สื่อ ให้สอดคล้องกับตัวชี้วัดของหน่วยการเรียนรู้ ที่ทันสมัย เทคโนโลยี เข้ามาใช้ในการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย โดยใช้กระบวนการ (PLC) เข้ามาประยุกต์ใช้ ส่งเสริมให้ครูพัฒนาเทคนิคการจัดการเรียนรู้โดยใช้การปฏิบัติจริง ผู้เรียนได้ลงมือทำ ผู้บริหารและครูควรจัดทำหลักสูตร ศึกษาหลักสูตรของสถานศึกษา เพื่อการจัดการเรียนรู้ที่ตรงตามตัวชี้วัด ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง

2.1.4 ด้านการนิเทศสถานศึกษา แนวทางได้แก่ ผู้บริหาร ฝ่ายวิชาการ คณะครู ร่วมกันกำหนดปฏิทินการออกนิเทศติดตามกระบวนการเรียนการสอนของครูร่วมกัน การนิเทศถือเป็นกระบวนการที่ช่วยเหลือครู ให้คำชี้แนะเพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในการเรียนการสอนของครู ผู้บริหารควรกำหนดการนิเทศครูแบบกัลยาณมิตรภาคเรียนละ 1 ครั้ง สถานศึกษาควรนำผลการนิเทศไปแก้ปัญหาอย่างจริงจัง แจ้งครูรับฟังผลการนิเทศการเรียนการสอนจากผู้บริหารหรือฝ่ายวิชาการ เพื่อพัฒนาตนเอง

2.1.5 ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา แนวทางได้แก่ ผู้บริหารควรจัดสรรงบประมาณให้เพียงพอต่อความต้องการของครูในการผลิตสื่อ นวัตกรรมทางการเรียนรู้ ส่งเสริมครูเข้ารับการพัฒนาตนเองในการผลิตสื่อการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่องครูควรประเมินการใช้สื่อ นวัตกรรมทางการเรียนรู้ ติดตาม ชี้แนะแนวทางการใช้สื่อที่ถูกต้องเหมาะสมตามวัยของผู้เรียน ส่งเสริมให้ครูใช้สื่อการเรียนการสอนที่หลากหลายเหมาะกับวัยของผู้เรียน

2.1.6 การวัดผล ประเมินผล แนวทางได้แก่ การดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน การกำหนดระเบียบแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผลของสถานศึกษา ส่งเสริมให้ครูดำเนินการวัดผลประเมินผล การเรียนการสอน โดยเน้นการประเมินตามสภาพจริงจากกระบวนการปฏิบัติและผลงาน พัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินผลให้ได้มาตรฐาน

2.1.7 ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา แนวทางได้แก่ ผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษาทุกคนร่วมวางแผน กำหนดภารกิจ วิสัยทัศน์ เป้าประสงค์และความสำเร็จของสถานศึกษาเพื่อพัฒนาการศึกษาตามองค์ประกอบของการประกันคุณภาพการศึกษา ทุกฝ่ายร่วมประเมินและรายงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เพื่อรองรับการพัฒนาการเรียนการสอนของครู

2.2 การประเมินแนวทางการบริหารงานวิชาการ สำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3

ผลการประเมินความเหมาะสม และความเป็นไปได้ ของแนวทางการบริหารงาน วิชาการ สำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 3 มีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.40$, S.D. = 0.57) และมีความเป็นไปได้ของแนวทางการบริหารงานวิชาการ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.47$, S.D. = 0.54)

อภิปรายผล

จากการวิจัยเรื่องการพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการ สำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 3 สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นการบริหารงาน วิชาการ สำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 3 พบว่า

1.1 สภาพปัจจุบันของแนวทางการบริหารงานวิชาการ สำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมาก มีเพียงด้านเดียว คือ ด้านการนิเทศการศึกษา อยู่ใน ระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 5 อันดับแรก ได้แก่ ด้านการพัฒนาหลักสูตร สถานศึกษา ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนา การศึกษา ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ด้านที่มีระดับน้อย คือ ด้านการ วัดผล ประเมินผล ที่ผลการศึกษาเป็นเช่นนี้เนื่องจาก การบริหารงานวิชาการ สำหรับโรงเรียนขนาด เล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 3 ยังขาดการวัดและประเมินผลที่มี ประสิทธิภาพ ไม่เป็นระบบของการวัดและประเมินผล ขาดการนิเทศ ติดตามผลการพัฒนา และยังมี ปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินกิจกรรมในการวางแผนดำเนินการ รวมทั้งการให้บริการด้านการพัฒนา สื่อ นวัตกรรม เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรม ขาดการวิจัยในชั้นเรียนอย่างต่อเนื่อง การปรับปรุงพัฒนา หลักสูตรสถานศึกษาตามแผนยุทธศาสตร์ของโรงเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของ วรัชชา วิเวก (2551) ได้วิจัย เรื่องการนำเสนอแนวทางการพัฒนาครูของสถานศึกษา ในอำเภอสว่างอารมณ์ สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุทัยธานี พบว่า 1) ครูของสถานศึกษา ในอำเภอสว่างอารมณ์ สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุทัยธานี มีความต้องการพัฒนาครูในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อ พิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีความต้องการอันดับสูงสุด คือ ด้านการจัดสื่อและแหล่งการเรียนรู้ รองลงมาคือด้านการ จัดการเรียนรู้อ ด้านการวัดผลประเมินผล และด้านหลักสูตรและการใช้หลักสูตร คือ การส่งเสริมสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีใหม่ ๆ ในการ จัดกิจกรรมการเรียนการสอน หทัย ศิริพันธ์ (2558) ศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการโรงเรียนบ้านกระทู้มุ่มลุ่ม (นครราชสีมา

ประสิทธิ์) พบว่า การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนบ้านกระทุ่มล้ม (นครราชภัฏประสิทธิ์) ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับขั้มขมิ้มเลขคณิตจากมากไปน้อย ดังนี้ การวัดผลประเมินผลและการดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน รองลงมาการวางแผนงานวิชาการ การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา การจัดการเรียนการสอน การนิเทศการศึกษา การแนะแนว และการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาในสถานศึกษา และกรพัฒนาการเรียนรู้ การพัฒนาหรือดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น การจัดระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานวิชาการสถานศึกษา

1.2 สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการ สำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับ มาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา รองลงมา คือ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาการศึกษา และด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการนิเทศการศึกษา ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา ด้านการวัดผล ประเมินผล ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของ กิ่งแก้ว เฟื่องศิลา (2559) พบว่า การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนวัดโพรงมะเดื่อ (ศรีวิทยากร) โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ผู้วิจัยตั้งไว้ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากสถานศึกษาต้องได้รับการประเมินคุณภาพภายนอก ตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) โดยเฉพาะมาตรฐานด้านผู้เรียน เกณฑ์การประเมินมาตรฐานด้านผู้เรียนมีตัวบ่งชี้ที่เป็นงานวิชาการเกือบทุกตัวบ่งชี้ ซึ่งต้องให้ความสำคัญและเกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิชาการโดยตรง อีกประการหนึ่งคือในปัจจุบันการจัดการเรียนการสอนต้องเน้นการจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ครูและบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนวัดโพรงมะเดื่อ (ศรีวิทยากร) จึงมีการเข้ารับการอบรมสัมมนาศึกษาดูงานเพื่อพัฒนาตนเองในการจัดการเรียนรู้ และงานวิชาการด้านต่าง ๆ ทำให้การบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับมาก ผู้บริหารในฐานะผู้นำองค์กรได้ให้ความสำคัญการบริหารงานวิชาการเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะเรื่องหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งนำไปใช้เป็นกรอบและทิศทางในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาและการจัดการเรียนการสอนเพื่อนักเรียนในสถานศึกษามีคุณภาพมีความรู้ และมีทักษะที่จำเป็นสำหรับการดำรงชีวิตในสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลง และแสวงหาความรู้เพื่อพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตและสอดคล้องกับ วชิรินทร์ ปะนามะเก (2558) ศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง การที่ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะในปัจจุบันสถานศึกษาต่าง ๆ ได้พัฒนากระบวนการวิจัยเพื่อการศึกษาพัฒนาระบบประกันคุณภาพ

การศึกษาและการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและชุมชน มีการวัดผล และประเมินผลการเรียน การนิเทศการศึกษา การแนะแนวการศึกษาอย่างเป็นระบบ รวมทั้งมีการ พัฒนาระบบการเรียนรู้อะบบและหลักสูตรสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากงานวิชาการเป็นงานหลัก ทุกฝ่ายต่างให้ความสำคัญที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เกิดคุณลักษณะตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้น พื้นฐาน 2551

2. ผลการศึกษาความเหมาะสมและความเป็นไปได้การบริหารงานวิชาการ สำหรับ โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 3 พบว่า ค่าความ เหมาะสมของการพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการ สำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 3 มีระดับโดยรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.35 และค่าความเป็นไปได้ของการพัฒนาแนวทางการบริหารงาน สำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 3 มีระดับโดยรวมอยู่ในระดับ มากทุก ด้าน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.45 เมื่อพิจารณาแต่ละด้านผู้วิจัยอภิปรายผลได้ดังนี้

2.1 ด้านการพัฒนาหลักสูตรศึกษา พบว่า ผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษา กำหนดการประชุมวางแผนเพื่อจัดทำหลักสูตรของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางของ กระทรวงศึกษาธิการวิเคราะห์บริบทความต้องการของชุมชนที่นักเรียนได้อาศัยและจัดโครงสร้างหลักสูตร สถานศึกษาและพัฒนาหลักสูตรอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอประชุมประสานความร่วมมือจาก คณะกรรมการสถานศึกษา ชุมชน วัด เห็นชอบร่างโครงสร้างหลักสูตรของสถานศึกษา เพื่อนำไป พัฒนาบุคลากรของชุมชน ส่งเสริมให้ครูได้มีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา เพื่อการพัฒนา หลักสูตรอย่างเต็มศักยภาพและมีประสิทธิภาพ วิเคราะห์ผลการประเมินหลักสูตรในปีที่ผ่านมาเพื่อนำ ปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อม ชุมชน สังคม ส่งเสริมให้ครูนำหลักสูตร ไปใช้จริงโดยการวางแผนการจัดการเรียนรู้ที่ตรงตามหลักสูตรสถานศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของ อัดพร อูระงาม (2560) ศึกษาการพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันการบริหารงาน วิชาการ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.93 การปรับปรุง และพัฒนาหลักสูตรเสริมให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความสามารถ ในการคิดยืดหยุ่น คิดนอกกรอบ หาวิธีแก้ปัญหาได้หลากหลาย ย่อมส่งผลดีต่อการบริหารหลักสูตร และการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียนกล่าวคือ หลักสูตรเสริมนี้จะเป็นแนวทางให้ผู้บริหารโรงเรียนนำไป เป็นแนวในการบริหารจัดการด้านวิชาการได้อย่างมีประสิทธิภาพ สำหรับครูสามารถนำไปใช้ในการ จัดการเรียนการสอนการคิดนอกกรอบให้เกิดประสิทธิผลที่ดีต่อผู้เรียน

2.2 ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา พบว่า งานวิจัยในชั้นเรียนเป็นหัวใจ หลักของการพัฒนาเด็กเป็นรายบุคคล เพื่อส่งเสริมให้ครูมีความรู้และหาทางช่วยเด็กที่มีความบกพร่อง

ทางการเรียนรู้ ส่งเสริมให้ครูได้ทำงานวิจัยสองครั้งต่อไปการศึกษากระตุ้นให้ครูได้ทำการวิจัยอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง และนำผลการวิจัยมาพัฒนากระบวนการเรียนการสอนและยังส่งเสริมพัฒนาการของผู้เรียนเป็นรายบุคคล ส่งเสริมให้ครูได้รับการอบรมในเรื่องการวิจัยในชั้นเรียน เมื่อมีโอกาสถือเป็นการพัฒนา ให้เข้าใจงานวิจัยในชั้นให้มากยิ่งขึ้นประสานความร่วมมือจากคณะครูให้มีผลงานด้านวิจัยภาคเรียนละ 1 เรื่อง ตามแผนยุทธศาสตร์ และพัฒนาศักยภาพครูและนักเรียนไปพร้อม ๆ กัน มุ่งเน้นให้ครูมีความรู้ด้านงานวิจัยในชั้นเรียน โดยศึกษาผู้เรียนเป็นรายบุคคล โดยพิจารณาจากจุดเด่น จุดด้อย และแก้ปัญหาตามสภาพความเป็นจริง ฝ่ายวิชาการติดตามงานวิจัยของครูเป็นระยะ ๆ และให้คำปรึกษาเมื่อเกิดปัญหาด้านการทำงานวิจัยของครู เพื่อพัฒนาครูสู่ครูมืออาชีพ พัฒนาสื่อ นวัตกรรมนำไปสู่กระบวนการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของ พงศ์ศักดิ์ จิตสะอาด (2560) ได้ศึกษาวิจัย ปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1-2 โดยภาพรวม อยู่ในระดับ ปานกลาง พิจารณาเป็นรายด้านเมื่อเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยจาก 3 อันดับแรก พบว่า ด้านที่มีปัญหามากที่สุด ได้แก่ ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา รองลงมา ได้แก่ ด้านการจัดการเรียนการสอน และด้านการวัดผล ประเมินผล

2.3 ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนการสอน พบว่า การจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษา การวิเคราะห์หลักสูตรและนำมาใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบและเป็นปัจจุบันอยู่ในระดับมากที่สุด การศึกษานโยบายการพัฒนาหลักสูตรของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน อาจเป็นเพราะการศึกษานโยบายการพัฒนาหลักสูตรทำให้ได้หลักสูตรที่มีความสอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานที่กำหนดไว้ทำการวิจัยในชั้นเรียนหรือวิจัยนักเรียนเป็นรายบุคคลมาจัดหรือแก้ปัญหาการเรียนการสอนให้กับนักเรียนเป็นรายบุคคล สถานศึกษาควรมีการส่งเสริมให้ครูทำการวิจัยอย่างจริงจังเมื่อพบนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนโดยการประชุมแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อนครูในโรงเรียน เพื่อพัฒนากระบวนการเรียนการสอนของครูและนักเรียน เนื่องจากสถานศึกษาขนาดเล็กจะมีความจำกัดที่จำนวนบุคลากรครูที่น้อย การจัดการเรียนการสอนจึงต้องอาศัยสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเข้ามาช่วยและครูควรพัฒนาตนเองในด้านเทคนิคการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพและเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สอดคล้องกับงานวิจัยของ อัครายุทธ ศรีใจอินทร์ (2552) วิจัยการนำเสนอกลยุทธ์การบริหารงานวิชาการตามระบบการประกันคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กแบบร่วมเรียน พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนได้ปฏิบัติการจัดบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมให้เอื้อต่อการเรียนการสอนการพัฒนาครูให้จัดกระบวนการเรียนรู้อย่างหลากหลายและส่งเสริมการใฝ่รู้ อย่างต่อเนื่องมีค่ามากที่สุดคือ ร้อยละ 100 และน้อยที่สุดการส่งเสริมให้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนากระบวนการเรียนรู้คือร้อยละ 94.34

2.4 ด้านการวัดผลและประเมินผล พบว่า ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา กำหนดระเบียบการวัดและประเมินให้ตรงตามหลักสูตรและตัวชี้วัด และการวัดผลกับศักยภาพของผู้เรียนเป็นสำคัญ จัดตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบเรื่องการกำกับดูแลการวัดผลและประเมินผล เพื่อให้ครูมีกระบวนการวัดและประเมินผลที่ตรงตามตัวชี้วัดตามสาระการเรียนรู้ การทบทวนให้ความรู้บุคลากรครูให้รับผิดชอบในงานวัดผลและประเมินผลอย่างจริงจังและการวัดผลนั้นต้องมีสภาพจริง มิให้ประเมินตามความชอบของครู เพื่อจะได้นำผลการวัดและประเมินผล มาพัฒนาผู้เรียนเป็นรายบุคคล ฝ่ายวิชาการพัฒนาระบบการวัดผลและประเมินให้มีมาตรฐานสะดวกรวดเร็วใช้ได้ทุกวัย ไม่เป็นปัญหาต่อครูที่อายุมากในการกรอกข้อมูล ฝ่ายวิชาการจัดอบรมครูให้มีความรู้ด้านการวัดผลประเมินผลที่หลากหลาย และตรงตามศักยภาพของผู้เรียนเป็นสำคัญ โรงเรียนกำหนดแผนปฏิบัติงานประจำปีประชุมชี้แจงกำหนดการวัดผลประเมินผลให้ตรงตามสภาพจริง สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชัญญา บุญเจริญ (2560) ศึกษาสภาพพึงประสงค์ของการบริหารวิชาการโรงเรียนที่สังกัดในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานครตามแนวคิดทักษะความคิดสร้างสรรค์ของผู้เรียน โดยภาพรวม ด้านการวัดและประเมินผล มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด และองค์ประกอบที่มีความจำเป็นสูงสุดที่สุด คือ ด้านการวัดและประเมินผลโรงเรียนมีการกำหนดนโยบายเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลร่วมกับครู และฝ่ายวิชาการเพื่อพัฒนาผู้เรียน ให้คิดละเอียดลออ เป็นลำดับขั้นตอนสะท้อนให้เห็นว่า การบริหารงานทางวิชาการโดยเฉพาะในเรื่องของการสอนนั้นสามารถแสดงให้เห็นว่าผู้เรียนมีความคิดสร้างสรรค์ อย่างเป็นระบบ มีขั้นตอนหรือไม่ หากมีการบริหารวิชาการที่มีการวัดและประเมินผล ข้อมูลที่เป็นระบบ ก็สามารถวัดได้อย่างถูกต้องตรงตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการในศตวรรษที่ 21 ซึ่งถือเป็นรากฐานที่สำคัญในทุกมิติแห่งการพัฒนา สอดคล้องกับงานวิจัยของ เพ็ญเพ็ญ เพ็ญสันเทียะ (2553) กล่าวว่า ปัญหาการบริหารงานวิชาการด้านการวัดและประเมินผล เกิดจาก ครูส่วนใหญ่ยังขาดความรู้ความเข้าใจในด้านการวัดผล และประเมินผล ทำให้การวัดผล ประเมินผลแต่ละรายวิชาไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร โรงเรียนควรจัดการอบรมเรื่องการวัดผลและประเมินให้กับคณะครู

2.5 ด้านการนิเทศการศึกษา พบว่า การนิเทศถือเป็นกระบวนการที่ช่วยหรือครู ให้คำชี้แนะเพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในการเรียนการสอนของครู ผู้บริหารควรกำหนดการนิเทศครูแบบกัลยาณมิตรภาคเรียนละ 1 ครั้ง ในการนิเทศผู้บริหารไม่จำเป็นต้องกำหนดวันที่แน่ชัด อาจใช้วิธีการเดินตรวจด้วยตนเองก็ถือเป็นการนิเทศครูไปในตัว การนิเทศคือการสร้างความตระหนักให้แก่ครูผู้ที่เกี่ยวข้องและหาวิธีการแก้ไขปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอนร่วมกันสถานศึกษาควรนำผลการนิเทศไปแก้ปัญหาอย่างจริงจัง ฝ่ายวิชาการคณะครูร่วมกันกำหนดปฏิทินการออกนิเทศติดตามกระบวนการเรียนการสอนของครูร่วมกันแบบกัลยาณมิตร แจ้งผลการนิเทศการเรียนการสอนจากผู้บริหารหรือฝ่ายวิชาการ เพื่อพัฒนาครูอยู่เสมอ สอดคล้องกับงานวิจัยของ วัชรรา เล่าเรียนดี (2545) พบว่า การนิเทศการสอนเป็นกระบวนการหนึ่งของการจัดการศึกษาที่มุ่งปรับปรุงกระบวนการสอน

กระบวนการเรียนรู้ในชั้นเรียนและส่งเสริมพัฒนาความเจริญก้าวหน้าในวิชาชีพครูอย่างต่อเนื่องที่ส่งผลโดยตรงต่อผลการเรียนรู้ของผู้เรียนในการพัฒนาพฤติกรรมการจัดการเรียนการสอนต้องอาศัยวิธีการหลากหลายวิธีและวิธีการหนึ่งที่จะช่วยเหลือครูให้สามารถปรับปรุงและพัฒนาตนเองพัฒนางานจัดการเรียนการสอนในวิชาชีพของตนเองได้อย่างต่อเนื่องและเกิดประสิทธิผลสูงสุดต่อผู้เรียนคือการนิเทศการสอนซึ่งอาจเป็นวิธีการนิเทศรายบุคคลหรือวิธีการนิเทศรายกลุ่มที่สอดคล้องกับปัญหาและความต้องการของครูโดยใช้เทคนิควิธีการนิเทศที่หลากหลายเน้นความร่วมมือกันระหว่างบุคลากรในโรงเรียนในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน

2.6 ด้านการพัฒนาสื่อ เทคโนโลยีทางการศึกษา พบว่า สื่อเป็นสิ่งสำคัญที่ทำให้กระบวนการจัดการเรียนการสอนของครูประสบผลในกระบวนการเรียนการสอนผู้บริหารควรจัดสรรงบประมาณให้เพียงพอต่อความต้องการของครูในการผลิตสื่อ นวัตกรรมทางการเรียนรู้ ส่งเสริมให้ครูจัดทำสื่อและพัฒนาสื่อ เทคโนโลยีให้สอดคล้องกับกระบวนการเรียนการสอนอย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ ส่งเสริมครูเข้ารับการพัฒนาดตนเองในการผลิตสื่อการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง หัวหน้าฝ่ายวิชาการและครูร่วมประเมินการใช้สื่อ นวัตกรรมทางการเรียนรู้ของครู ติดตาม ชี้แนะแนวทางการใช้สื่อที่ถูกต้องเหมาะสมตามวัยของผู้เรียนก่อนที่จะนำไปประกอบการเรียนการสอน ประสานความร่วมมือกับองค์กรภายนอกเพื่อจัดหางบประมาณและสื่อเข้ามาใช้ในโรงเรียน ส่งเสริมให้ครูใช้สื่อการเรียนการสอนที่หลากหลายเหมาะกับวัยของผู้เรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ขวลิต เกิดทิพย์ (2553) พบว่า ประสิทธิภาพการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาที่เป็นสื่ออิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์เพื่อการศึกษาในเขตภาคใต้พบปัญหาด้านวัสดุอุปกรณ์งบประมาณคนและการจัดการอยู่ในระดับที่ต้องปรับปรุงทุกด้านซึ่งแสดงถึงประสิทธิภาพของผู้บริหารโรงเรียนครูผู้ สอนและผู้เรียนที่ควรได้รับการพัฒนาด้านความรู้ความสามารถด้านเทคโนโลยีเป็นอย่างมากโรงเรียนควรให้ความสำคัญควบคู่กันทั้งในด้านทรัพยากรและการใช้เทคโนโลยีด้านบริหารการศึกษาและจัดการเรียนการสอน

2.7 ด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา พบว่า โรงเรียนที่มีการประชุมเตรียมการจัดระบบโครงสร้างภายในสถานศึกษาเพื่อรองรับการประเมินระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษานั้นต้องศึกษาเกณฑ์การประเมินคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษาตามตัวบ่งชี้ สร้างความตระหนักแก่คณะครู ยึดเกณฑ์มาตรฐานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเพื่อรองรับการประเมินภายนอกภายในสถานศึกษา การรายงานผลการบริหารงานทั้ง 4 ฝ่ายของโรงเรียนทั้งหมดจึงมองว่าถ้าบริหารจัดการโรงเรียนที่ดีอยู่แล้วผลการประกันคุณภาพทางการศึกษาต้องสอดคล้องกับบริบทการบริหารงานในสถานศึกษา บุคลากรทางการศึกษาทุกคนร่วมวางแผน กำหนดภารกิจ วิสัยทัศน์ เป้าประสงค์และความสำเร็จของสถานศึกษาเพื่อพัฒนาการศึกษาตามองค์ประกอบของการประกันคุณภาพการศึกษาฝ่ายวิชาการ ผู้บริหาร ครูมีส่วนร่วมในการประเมินและรายงานการประกันคุณภาพทางการศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของ จริญญา แต่งอ่อน

(2559) รูปแบบการนิเทศภายในสถานศึกษาแบบเพื่อนช่วยเพื่อนของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงาน เขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร มีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อแล้ว พบว่า ข้อที่มี ค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ มีการร่วมกันแก้ปัญหา ปรับปรุง พัฒนาการสอนของครูในครั้งต่อไป รองลงมา คือมีการให้ข้อมูลย้อนกลับมาใช้ในการนิเทศ มีการวางแผนการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อนมีการ ประเมินผลการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อนมีการดำเนินการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน มีการวิเคราะห์ ข้อมูลการสังเกตการณ์สอนมีการประชุมร่วมกันหลังการสังเกตการณ์สอนมีการประชุมร่วมกันก่อน การสังเกตการณ์สอน ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ มีการจับคู่กันนิเทศการสอนเพื่อร่วมปรับปรุง พัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 การศึกษาการพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการ สำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 โรงเรียนที่จะนำแนวทางที่ได้ไปปรับ ใช้ควรคำนึงถึงสภาพแวดล้อมและบริบทของการบริหารงานของผู้บริหาร แล้วนำผลการประเมินมา พัฒนาปรับปรุงและแก้ไขกระบวนการบริหารงานของโรงเรียน

1.2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ควรสนับสนุนให้ โรงเรียนขนาดเล็ก ในสังกัดนำแนวทางการบริหารงานวิชาการ เพื่อพัฒนาการบริหารงานของโรงเรียน ในด้านการจัดการเรียนการสอน การวิจัยเพื่อการศึกษา และการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

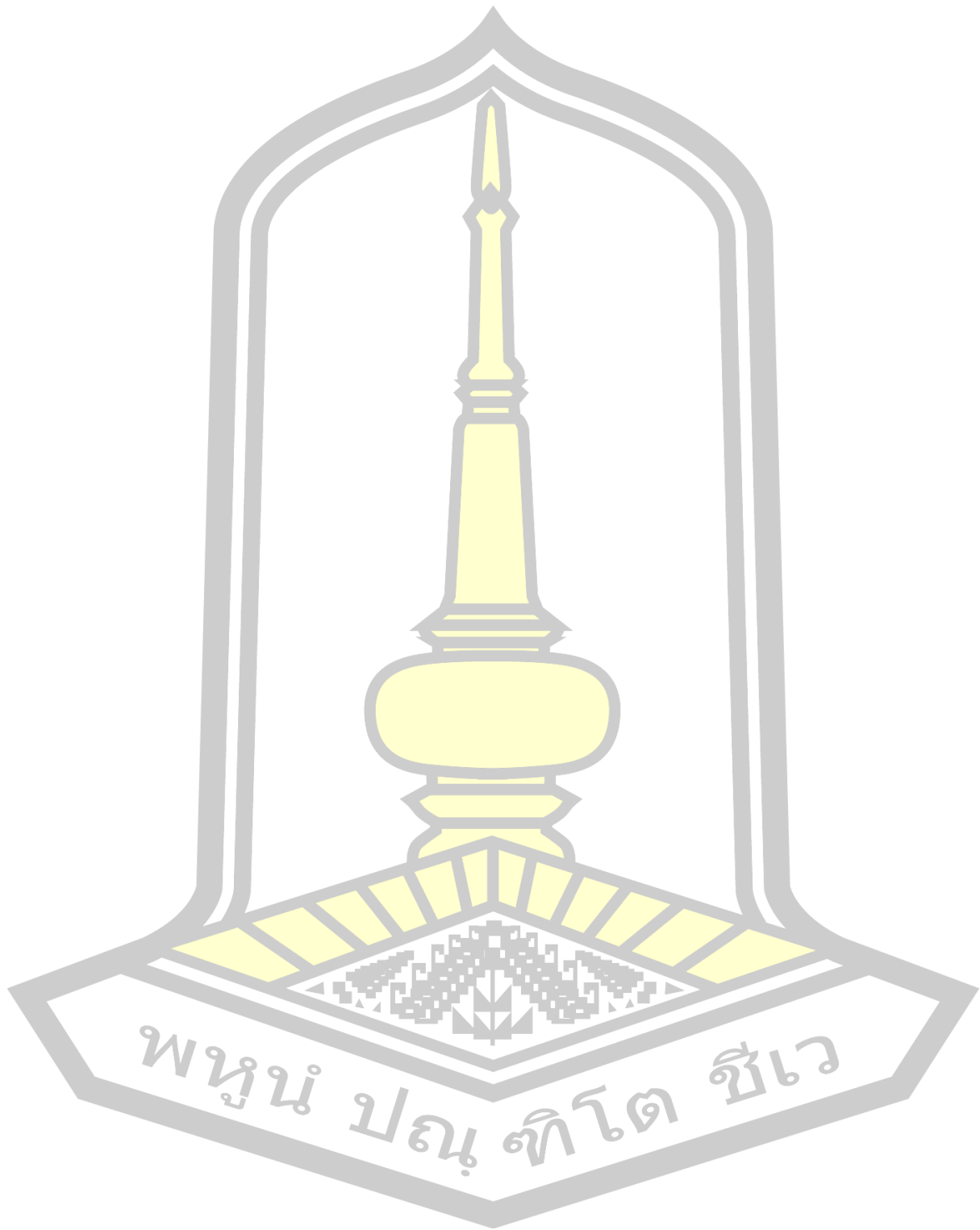
2.1 ควรมีการวิจัยภาวะผู้นำที่ดีในการบริหารงานวิชาการ สำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก

2.2 ควรวิจัยและพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการด้านการจัดการเรียนการสอน ของครูสำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก

2.3 ควรศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารวิชาการของ ครู บุคลากรและคณะกรรมการ โรงเรียนขนาดเล็ก

2.4 ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานด้านวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็กที่ได้รับ รางวัลหรือประสบผลสำเร็จสู่ความเป็นเลิศทางด้านวิชาการ

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กมล ภู่อประเสริฐ. (2547). *การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา*. กรุงเทพฯ: เสริม สิ้นพีเพรส ซิส
เต็ม.
- กมลรัตน์ แก่นจันทร์. (2560). *ศึกษาสภาพปัจจุบัน และปัญหาการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา
ชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากลนคร เขต 3. วิทยานิพนธ์
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม*.
- กรมวิชาการ. (2545). *แนวทางการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2541). *คู่มือพัฒนาการศึกษา พ.ศ. 2541*. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- _____. (2544). *การวิจัยในชั้นเรียน*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- _____. (2546). *คู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การ
รับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- _____. (2547). *คู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การ
รับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- _____. (2552). *เอกสารประกอบหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 แนว
ปฏิบัติการวัดและประเมินผลการเรียนรู้*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่ง
ประเทศไทย จำกัด.
- _____. (2554). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.
2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กาญจน์ เรืองมนตรี และธรินธร นามวรรณ. (2557). *การบริหารวิชาการและนวัตกรรมจัดการ
เรียนรู้* (พิมพ์ครั้งที่ 2). มหาสารคาม: อภิชาติการพิมพ์.
- กาญจนา ศรีลาภรณ์. (2559). *การศึกษาสภาพปัจจุบันการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหา
บัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
มหาสารคาม*.
- กิ่งแก้ว เฟื่องศิลา. (2559). *การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนวัดโพรงมะเดื่อ (ศรีวิทยากร). วารสาร
การบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร, 7(1), 51-60*.
- กิตติมา ปรีดีลก. (2532). *กระบวนการบริหารและการนิเทศการศึกษาเบื้องต้น*. กรุงเทพฯ: อักษร
บัณฑิต.

- กุลวดี บัวโชติ. (2547). การพัฒนารูปแบบการนิเทศภายในของการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนเอกชนในพระราชสำนัก. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.
- คำหมาน คนไค. (2542). ทางก้าวหน้าของครุมีอาอาชีพ. กรุงเทพฯ: สายธาร.
- จรรยา แดงอ่อน. (2559). ความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการนิเทศภายในสถานศึกษากับประสิทธิภาพการสอนของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- จันทร์ธานี สงวนนาม. (2551). ทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารสถานศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: บั๊กพลอยท์.
- เจริญ ภัคดีวานิช. (2546). งานวิชาการเป็นหัวใจของการปฏิรูปการศึกษา. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ฉลาด จันทร์สมบัติ. (2557). การประกันคุณภาพการศึกษา. มหาสารคาม: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ชวลิต เกิดทิพย์. (2553). ภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีการศึกษาสำหรับผู้บริหารเพื่อการปฏิรูปศึกษา ทศวรรษที่สอง (2552 – 2561). วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, 21(2), 162-182.
- ชัญญา บุญเจริญ. (2560). สภาพพึงประสงค์ของการบริหารวิชาการโรงเรียนที่สังกัดในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานครตามแนวคิดทักษะความคิดสร้างสรรค์ของผู้เรียน. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชัยยุทธ ศิริสุทธิ. (2547). เอกสารประกอบการสอน วิชา 0501816 การประกันคุณภาพการศึกษา. กรุงเทพฯ: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์. (2551). การบริหารงานวิชาการและการนิเทศภายในสถานศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 5. ปัตตานี: ฝ่ายเทคโนโลยีทางการศึกษา สำนักงานวิทยบริการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี.
- ไชยยศ เรืองสุวรรณ. (2526). เทคโนโลยีทางการศึกษา : หลักการและแนวปฏิบัติ. กรุงเทพฯ: วัฒนาพานิช.
- ทิพย์วรรณ ดับโรค. (2556). ปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ฉะเชิงเทรา เขต 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.

- อึ้ง บัวศรี. (2542). *ทฤษฎีหลักสูตรและการออกแบบพัฒนา*. กรุงเทพฯ: ธนวิชันการพิมพ์.
- ธีระ รุญเจริญ. (2546). *การบริหารโรงเรียนยุคปฏิรูปการศึกษา*. กรุงเทพฯ: ข้าวฟ่าง.
- นงลักษณ์ วิรัชชัย. (2545). *กระบวนการปฏิรูปเพื่อการพัฒนาการเรียนรู้*. กรุงเทพฯ: วีทีซีคอมมิวนิเคชั่น.
- นิพนธ์ กินาวงศ์. (2543). *หลักการบริหารการศึกษา*. พิมพ์ครั้งที่ 2. พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2553). *การวิจัยเบื้องต้น*. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- เบญจมาศ เจริญสุข. (2556). *ปัญหาและแนวทางแก้ไขการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เขต 2*. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์.
- ประเวศ วะสี. (2544). *ยุทธศาสตร์ทางปัญญาและการปฏิรูปการศึกษา*. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- ประสิทธิ์ ตงยิ่งศิริ. (2544). *การวางแผนและการวิเคราะห์โครงการ*. กรุงเทพฯ: ซีอีดียูเคชั่น.
- ปรัชญา เวสารัชช. (2554). *หลักการจัดการศึกษา*. กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์.
- ปรีชา กองจินดา. (2549). *แนวทางการพัฒนาองค์การแห่งการเรียนรู้ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 1 และเขต 2*. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2553). *การบริหารงานวิชาการ*. กรุงเทพฯ: ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ.
- พงศ์ศักดิ์ จิตสะอาด. (2560). *ปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1-2*. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย วิทยาลัยเชียงราย.
- พนม วิลัยหล้า. (2560). *สภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27*. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- พนัส หันนาคินทร. (2542). *ประสบการณ์ในการบริหารงานบุคคล*. กรุงเทพฯ: พรานนก.
- พยอม วงศ์สารศรี. (2544). *การบริหารทรัพยากรมนุษย์*. กรุงเทพฯ: คณะวิทยาการจัดการ สถาบันราชภัฏสวนดุสิต.
- พิสนุ พองศรี. (2550). *การประเมินทางการศึกษา*. กรุงเทพฯ: เทียมผ้าการพิมพ์.
- เพียงเพ็ญ เพียรสันเทียะ. (2553). *ปัญหาและการพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการ ของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอตาพระยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2*. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ไพโรจน์ กลิ่นกุหลาบ. (2542). *การนิเทศการศึกษา : ทฤษฎีและการปฏิบัติ*. กรุงเทพฯ: ฟีนนี่พับลิชิ่ง.

- ภาวิตา ธาราศรีสุทธิ และวิบูลย์ ไตวณะบุตร. (2542). *หลักและทฤษฎีการบริหารการศึกษา*.
กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์. (2557). *คู่มือการจัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ*.
ปทุมธานี: สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์.
- มุขดา สิมิ. (2557). *ศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัชฌิมศึกษา เขต 24. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร
การศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม*.
- เมตตา ภัทราภรณ์ไพบูลย์. (2556). *การศึกษากิจการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัด สำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา*.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2546). *พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542*. กรุงเทพฯ: นานมีบุ๊คส์
พับลิเคชันส์.
- รุ่ง แก้วแดง. (2544). *ประกันคุณภาพการศึกษาทุกคนทำได้ไม่ยาก*. กรุงเทพฯ: วัฒนาพานิชย์.
- รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ. (2550). *การบริหารงานวิชาการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน*. สงขลา: มหาวิทยาลัย
ทักษิณ.
- วรณาริ ปทุมมาศ. (2546). *การนำเสนอแนวทางการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของ
โรงเรียนประถมศึกษา ในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดสระบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญา
ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันราชภัฏ
พระนครศรีอยุธยา*.
- วรรษยา วิเวก. (2551). *การนำเสนอแนวทางการพัฒนาครูของสถานศึกษาในอำเภอสว่างอารมณ์สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษอุทัยธานี. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการ
บริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์*.
- วัชร เล่าเรียนดี. (2545). *การศึกษาพฤติกรรมการนิเทศการสอนของอาจารย์นิเทศก์ และการนำ
พฤติกรรมการนิเทศไปใช้ฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนักเรียนชั้นปีที่ 4 คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศิลปากร. กรุงเทพฯ*.
- วัชรินทร์ ปะนามะเก. (2558). *การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2. วารสารมหาวิทยาลัยนครพนม,
5(2), 52-61*.
- วารินทร์ สิ้นสูงสุด. (2543). *การประกันคุณภาพการศึกษา*. กรุงเทพฯ: สยามมิตรการพิมพ์.

ศักดิ์ผจญ เริงใจ. (2547). *การศึกษาแนวทางการให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา*. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.

สมนึก ภัททิยธนี. (2551). *การวัดผลการศึกษา*. พิมพ์ครั้งที่ 6. กทม.: ประสานการพิมพ์.

สมศักดิ์ คงเที่ยง. (2543). *หลักและทฤษฎีการบริหารการศึกษา*. กรุงเทพฯ: มิตรภาพการพิมพ์.

สมาน อัครภูมิ. (2551). *การบริหารการศึกษาลสมัยใหม่*. อุบลราชธานี: หจก.อุบลกิจออฟเซตการพิมพ์.

สันติ บุญภิรมย์. (2552). *การบริหารงานวิชาการ*. กรุงเทพฯ: บุ๊ค พอยท์.

สัมมา รณิธย์. (2556). *หลัก ทฤษฎี และปฏิบัติการบริหารการศึกษา*. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ: พิมพ์ดีจำกัด.

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3. (2559). *แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2559*. กทม.: กลุ่มนโยบายและแผน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3.

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2541). *การนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา* อย่างเป็นระบบ. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2550). *แนวทางการดำเนินงานโรงเรียนมาตรฐานสากล*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2543). *ปฏิรูปการเรียนรู้ผู้เรียนสำคัญที่สุด*. กรุงเทพฯ: พิมพ์ดี.

_____. (2547). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545*. กรุงเทพฯ: สำนักนายกรัฐมนตรี.

สุกฤตา เกตานนท์. (2555). *ปัญหาและแนวทางการพัฒนางานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาอำเภอโคกเจริญ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 กรณีศึกษาโรงเรียนขนาดเล็ก*. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.

สุคนธ์ สินธพานนท์. (2553). *นวัตกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาคุณภาพของเยาวชน*. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: 9119 เทคนิคพรินติ้ง.

สุธรรม ธรรมทัตตานนท์. (2554). *หลักการ ทฤษฎี และนวัตกรรมการบริหารการศึกษา*. พิมพ์ครั้งที่ 2. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

_____. (2559). *เอกสารประกอบการเรียนการสอนชุดวิชา 0501702 หลักการ ทฤษฎี และนวัตกรรม การบริหารการศึกษา*. มหาสารคาม: โรงพิมพ์แอนนา.

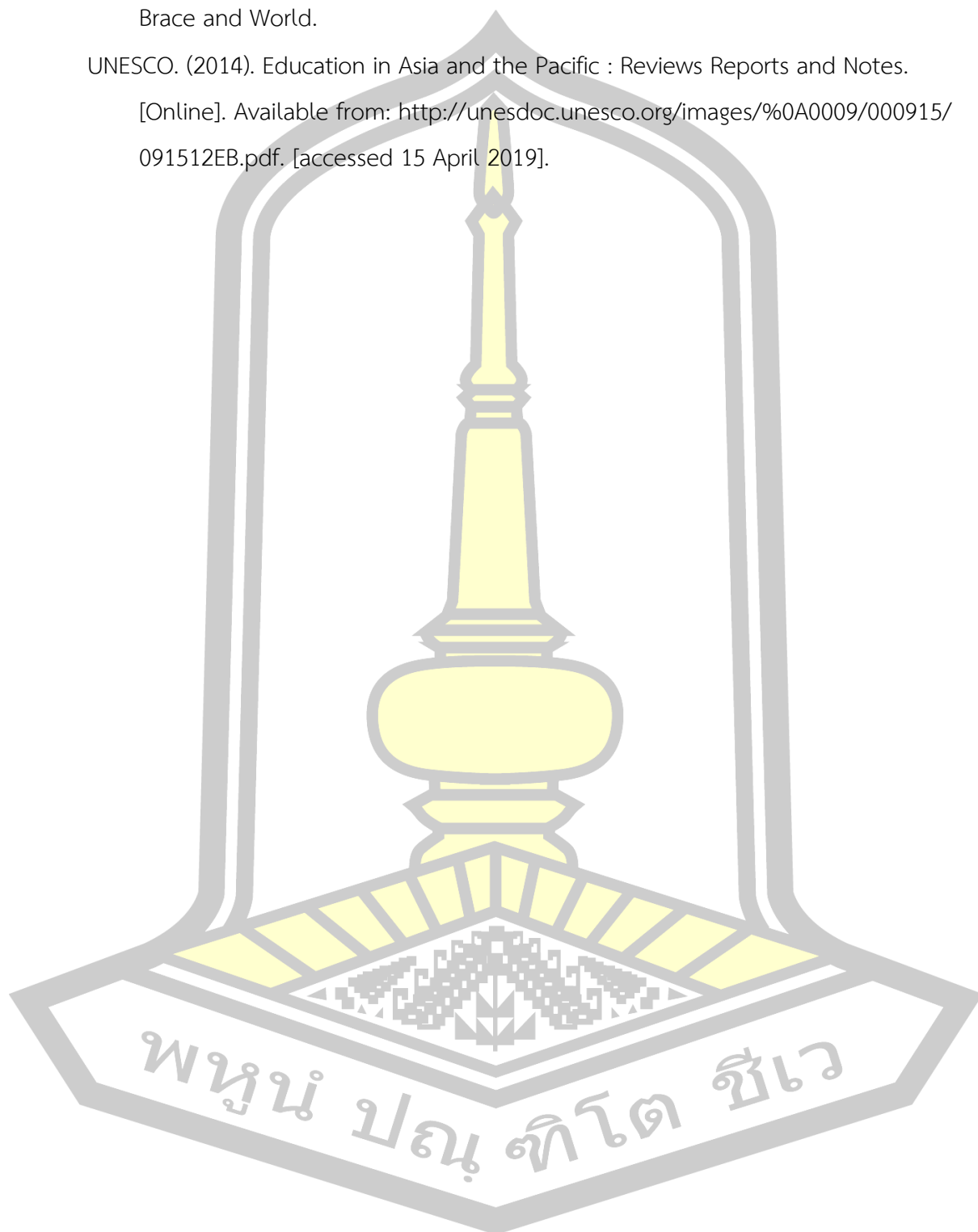
- สุธี สุทธิสมบุญ และสมาน รังสิโยภักดิ์. (2536). *หลักการบริหารเบื้องต้น*. กรุงเทพฯ: สวัสดิการสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน.
- สุบิน อ้อสุวรรณ. (2544). *คุณลักษณะที่ดีของแนวทาง*. พระนครศรีอยุธยา: โรงเรียนลาดชะโดสามัคคี.
- สุพักตร์ พิบูลย์. (2549). *การวิจัยและพัฒนาสำหรับครู และบุคลากรทางการศึกษา*. นนทบุรี: จตุพรดีไซน์.
- สุนา พุ่มประพาฬ. (2549). *รูปแบบการบริหารที่มีประสิทธิภาพในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน*. วิทยานิพนธ์การศึกษาศุภับัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- สุรวาท ทองบุ. (2550). *การวิจัยทางการศึกษา*. มหาสารคาม: อภิชาติการพิมพ์.
- สุรศักดิ์ ศิริ. (2548). *การพัฒนาองค์การแห่งการเรียนรู้ในโรงเรียน*. พระนครศรีอยุธยา: โรงเรียนอยุธยาธรรม.
- สุรตยา รอดรัตน์. (2556). *ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา ในเขตอำเภอโป่งน้ำร้อนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี*. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สุรินทร์ บุญสนอง. (2553). *นวัตกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาคุณภาพของเยาวชน*. กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัด 9119 เทคนิควินด์.
- สุวัฒน์ จุลสุวรรณ. (2559). *การบริหารการเปลี่ยนแปลง*. มหาสารคาม: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สุวิมล ว่องวานิช. (2550). *การประเมินความต้องการจำเป็น*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เสถียรภาพ พันธุ์โพธิ์. (2543). *ปรัชญาและแนวความคิดการจัดการทรัพยากรมนุษย์*. นนทบุรี: ภาควิชาวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- หทัย ศิริพิน. (2558). *แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนบ้านกระทุ่มล้ม (นครราชสีมาประสิทธิ์)*. วารสารการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร, 7(2), 144–152.
- हररषषष नीलवीषषष. (2547). *ปฐมวัยหลักสูตรและแนวปฏิบัติ*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ไอเอสพริ้นต์ติ้งเฮ้าส์.
- อัคร อูระงาม. (2560). *การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3*. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

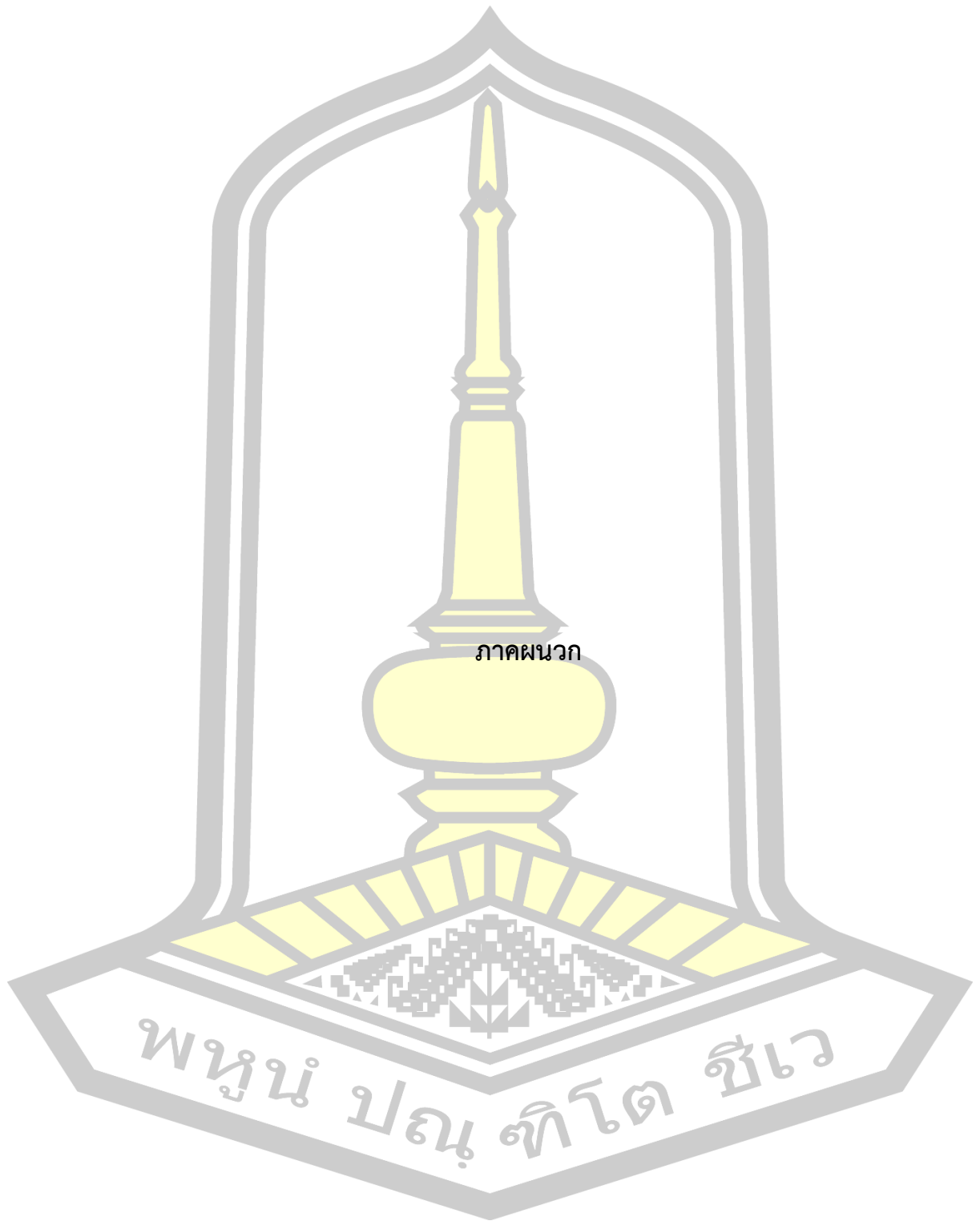
- อัศรายุทธ ศรีใจอินทร์. (2552). *การนำเสนอกลยุทธ์การบริหารงานวิชาการตามระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กแบบรวมเรียน*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์ ดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อำภา บุญช่วย. (2537). *การบริหารงานวิชาการ*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- อุทัย บุญประเสริฐ. (2540). *หลักสูตรและการบริหารงานวิชาการโรงเรียน*. กรุงเทพฯ: สามเจริญพานิช.
- เอกรินทร์ สีมหาศาล. (2545). *กระบวนการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา : แนวคิดสู่ปฏิบัติ*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: บั๊ค พอยท์.
- Agthe, R. R. (2007). *The Elementary School Principles in Curriculum Decision Making. Dissertation Abstracts International, 40(65), 3078-A.*
- Angela, M. A. (2011). *cademic Optimism and Instructional Leadership in UrbanElementary School*. Virginia: The College of Williamand Mary.
- Bugg, K. A. (2009). *Quality Assurance and Improvement Planning in Illinois Hight Schools*. Illinois: Illinois University.
- Good, C. V. (1973). *Dictionary of Education*. New York: MC Graw-Hill. Publishers.
- Gulick, L. and Urwick, L. (1937). *Paper on the Science of Administration*. New York: Institute of Public Administration.
- Hayward, A. M. (2011). *Comparison of Social-Emotional and Academic Achievement Levels for 4th and 5th Grade Students in Accelerated and Traditional Programs*. America: Walden University.
- Henry, N. (1980). *Public administration and public affairs 2nd ed*. New Jersey: Prentice-Hall.
- Joseph F. H. Jr., William C. B., Barry, J. B. and Rolph, E. A. (2012). *Multivariate Data Analysis*. New Jersey: Pearson Education, Inc.
- Krejcie, R. V. and Morgan, D. W. (1970). *Determining Sample Size for Research Activities. Educational and Psychological Measurement, 3(30), 607-610.*
- Piercy, G. E. (2007). *Illinois secondary Scholl Teachers of 1988-99 Introduction Year Activities. Dissertation Abstracts International, 51(08), 2950-A.*
- Stoner, J. A. F. and Wankel, C. (2007). *Management 3rd ed*. New Delhi: Prentice-Hall Privated Limited.

Taba, H. (1962). *Curriculum Development : Theory and Practice*. New York: Harcourt Brace and World.

UNESCO. (2014). *Education in Asia and the Pacific : Reviews Reports and Notes*.

[Online]. Available from: <http://unesdoc.unesco.org/images/%0A0009/000915/091512EB.pdf>. [accessed 15 April 2019].

ภาคผนวก

พหุ ประทีป ชัยเว

ภาคผนวก ก

แบบประเมินความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถาม
องค์ประกอบและตัวบ่งชี้การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการ สำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3

แบบประเมินความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถาม
องค์ประกอบและตัวบ่งชี้การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการ สำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 (สำหรับผู้เชี่ยวชาญ)

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น		
	+1	0	-1
1. ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา			
1.1 การเตรียมความพร้อมในการหลักสูตรสถานศึกษา			
1.2 การกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตรสถานศึกษา			
1.3 การบริหารหลักสูตรสถานศึกษา			
1.4 การกำหนดจุดประสงค์รายวิชา			
1.5 การกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้แต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้			
1.6 การจัดเนื้อหาสาระจำนวนชั่วโมงสอน แต่ละรายวิชา			
1.7 การจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรสถานศึกษา			
1.8 การประเมินหลักสูตรสถานศึกษา			
2. ด้านการจัดการเรียนการสอน			
1. จัดทำแผนการเรียนรู้ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้			
2. จัดการเรียนรู้ทุกช่วงชั้น			
3. การใช้สื่อการเรียนการสอนและแหล่งการเรียนรู้			
4. จัดกิจกรรมพัฒนาห้องสมุด			
5. ส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาการเรียนการสอนทุกกลุ่ม			
6. ส่งเสริมการพัฒนาความเป็นเลิศของนักเรียน			
7. ส่งเสริมให้มีการพัฒนาครู โดยการจัดอบรมสัมมนา			
8. จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน			
9. ฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์			
10. จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่าน และเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง			
11. จัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ต่าง ๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และ			

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น		
	+1	0	-1
คุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ ทุกวิชา			
12. ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศสภาพแวดล้อมสื่อการเรียน และอำนวยความสะดวกเพื่อให้เกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้			
13. จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ทุกเวลา ทุกสถานที่ มีการประสานความร่วมมือ			
3. ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาการศึกษา			
3.1 การวิเคราะห์วางแผนการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา			
3.2 การดำเนินการวิจัย เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา			
3.3 การติดตามและประเมินผลการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา			
3.4. การส่งเสริมพัฒนาการวิจัยในชั้นเรียน			
3.5 การจัดสรรงบประมาณเพื่อฝึกอบรมให้แก่บุคลากรทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง			
4. ด้านการนิเทศการศึกษา			
4.1 การวิเคราะห์กำหนดสิ่งจะนิเทศให้ประสบผลสำเร็จ			
4.2 การวางแผนการนิเทศการศึกษา			
4.3 การลงมือปฏิบัติการนิเทศการศึกษา			
4.4 การประเมินผลการนิเทศการศึกษา			
4.5 การประเมินผลการนิเทศการศึกษา			
4.6 การรายงานผลการนิเทศพร้อมวางแผนพัฒนาร่วมกับคณะครูผู้บริหาร			
5. ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา			
5.1 การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา			
5.2 การจัดระบบบริหารและสารสนเทศของสถานศึกษา			
5.3 การจัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษา			
5.4 การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพสถานศึกษา			
5.5 การประเมินระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา			

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น		
	+1	0	-1
5.6 การจัดทำรายงาน (SAR) เสนอคณะกรรมการสถานศึกษา			
5.7 การพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง			
6. การวัดผล ประเมินผล			
6.1 การกำหนดระเบียบ แนวปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดผล ประเมินผล			
6.2 การจัดทำเอกสารหลักฐานการศึกษา			
6.3 การวัดวัดผล ประเมินผล เทียบโอนผลการเรียน อนุมัติผลการเรียน			
6.4 การจัดให้มีการวัดผล การเรียนทุกช่วงชั้น			
6.5 การจัดให้มีการพัฒนาเครื่องมือในการวัดผล ประเมินผล			
6.6 การจัดระบบสารสนเทศด้านการวัดผล ประเมินผล			
7. การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา			
7.1 การวิเคราะห์ความจำเป็นในการใช้สื่อ เทคโนโลยีจัดการเรียนการสอน			
7.2 การส่งเสริมครู บุคลากรทางการศึกษาผลิตสื่อ พัฒนาสื่อและนวัตกรรมทางการศึกษา			
7.3 การสถานศึกษาจัดหาสื่อและเทคโนโลยีเพื่อใช้ในการเรียนการสอน			
7.4 การประสานความร่วมมือในการจัดหาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษาจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง			
7.5 การประเมินผลการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี			

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

ตำแหน่ง.....

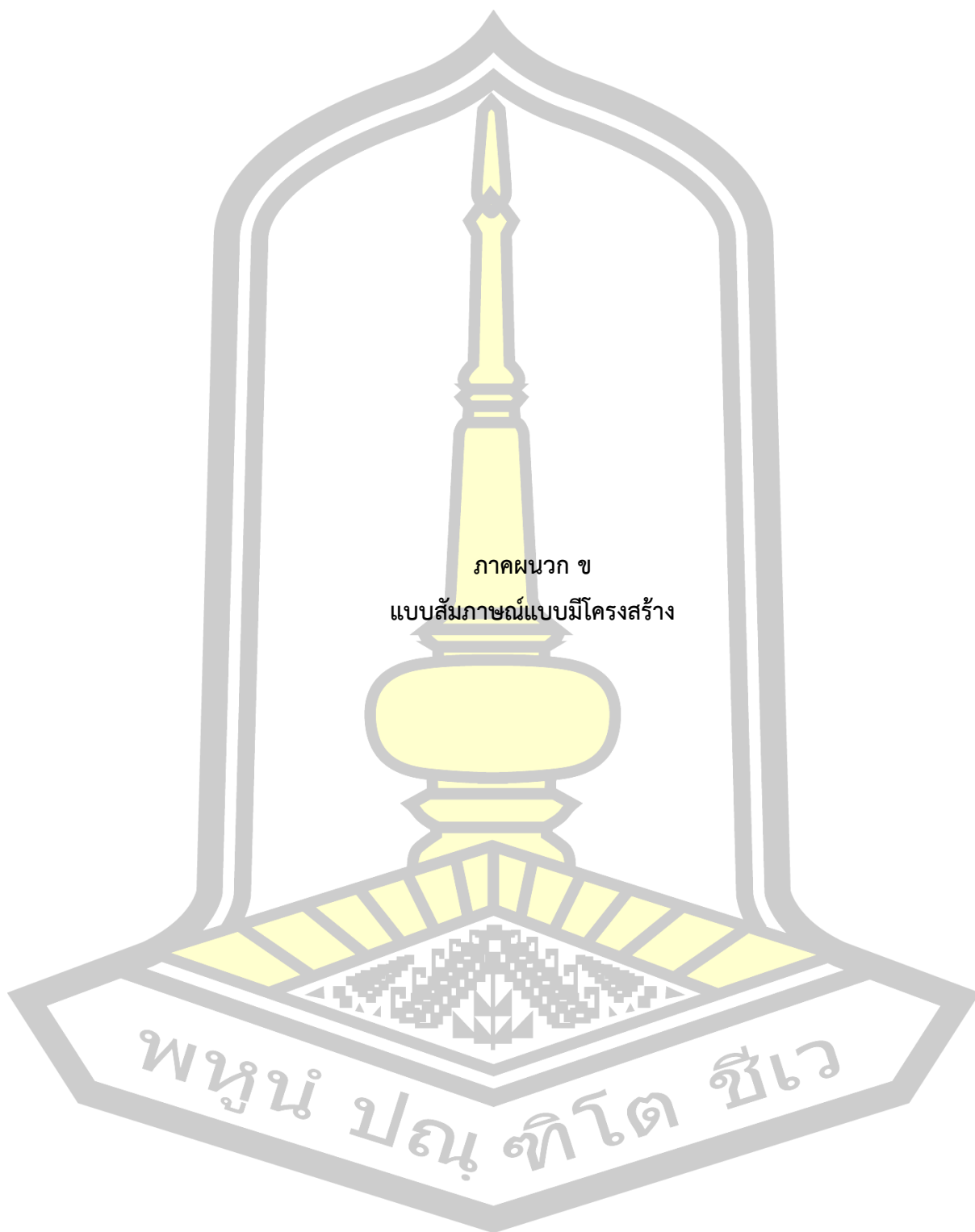
พูน ปณ ทิโต ชิว

ระดับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถามองค์ประกอบและ
ตัวบ่งชี้การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการ สำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 (สำหรับผู้เชี่ยวชาญ)

รายการประเมิน	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					ค่าเฉลี่ย	IOC	ระดับ ความ เหมาะสม
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
3.ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนา การศึกษา								
3.1	+1	+1	0	+1	+1	4	0.80	ใช้ได้
3.2	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
3.3	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
3.4	+1	0	+1	+1	+1	4	0.80	ใช้ได้
3.5	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
4. ด้านการนิเทศการศึกษา								
4.1	+1	+1	0	+1	+1	4	0.80	ใช้ได้
4.2	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
4.3	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
4.4	+1	0	+1	+1	+1	4	0.80	ใช้ได้
4.5	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
4.6	+1	+1	+1	+1	0	4	0.80	ใช้ได้
5. ด้านการพัฒนาระบบประกัน คุณภาพภายในสถานศึกษา								
5.1	0	+1	0	+1	+1	3	0.60	ใช้ได้
5.2	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
5.3	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
5.4	0	0	+1	+1	+1	3	0.60	ใช้ได้
5.5	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
5.6	+1	+1	+1	+1	0	4	0.80	ใช้ได้

รายการประเมิน	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					ค่าเฉลี่ย	IOC	ระดับ ความ เหมาะสม
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
5.7	+1	+1	+1	+1	0	4	0.80	ใช้ได้
6. การวัดผล ประเมินผล								
6.1	0	0	+1	+1	+1	3	0.60	ใช้ได้
6.2	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
6.3	0	0	+1	+1	+1	3	0.60	ใช้ได้
6.4	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
6.5	+1	+1	+1	+1	0	4	0.80	ใช้ได้
6.6	0	0	0	+1	0	1	0.10	ใช้ไม่ได้
7. การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และ เทคโนโลยีทางการศึกษา								
7.1	0	+1	+1	+1	+1	3	0.80	ใช้ได้
7.2	+1	+1	+1	+1	0	4	0.80	ใช้ได้
7.3	+1	+1	+1	+1	0	4	0.80	ใช้ได้
7.4	0	0	+1	+1	+1	3	0.60	ใช้ได้
7.5	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
7.6	+1	+1	+1	+1	0	4	0.80	ใช้ได้
7.7	+1	+1	+1	+1	0	4	0.80	ใช้ได้

ภาคผนวก ข
แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง

พหุ ประจักษ์ ชัยเว

แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง

การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการ สำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3

ผู้ให้สัมภาษณ์

ตำแหน่ง

ผู้สัมภาษณ์

วัน/เดือน/ปี ที่สัมภาษณ์สถานที่สัมภาษณ์

ด้านการจัดการเรียนการสอน การพัฒนากระบวนการเรียนรู้

1. ในการบริหารงานวิชาการด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ท่านมีวิธีการสำรวจสภาพ
และความต้องการในการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของนักเรียนอย่างไร

.....

2. การจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ท่านมีแนวทางปฏิบัติอย่างไร และมี
วิธีการประเมินผลพัฒนากระบวนการอย่างไร

.....

ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา

1. ในการบริหารงานวิชาการด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา ท่านมีวิธีการเตรียม
ความพร้อมในการพัฒนาหลักสูตรอย่างไร

.....

2. การจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรของสถานศึกษา ท่านมีวิธีการและแนวทางการ
ดำเนินงานอย่างไร และมีวิธีการประเมินหลักสูตรสถานศึกษาอย่างไร

.....

.....

ด้านการวัดผลและประเมินผล

1. การบริหารด้านการวัดและประเมินผล ท่านมีแนวทางปฏิบัติอย่างไร

2. การดำเนินการด้านการวัดและประเมินผล ท่านมีแนวทางปฏิบัติอย่างไร

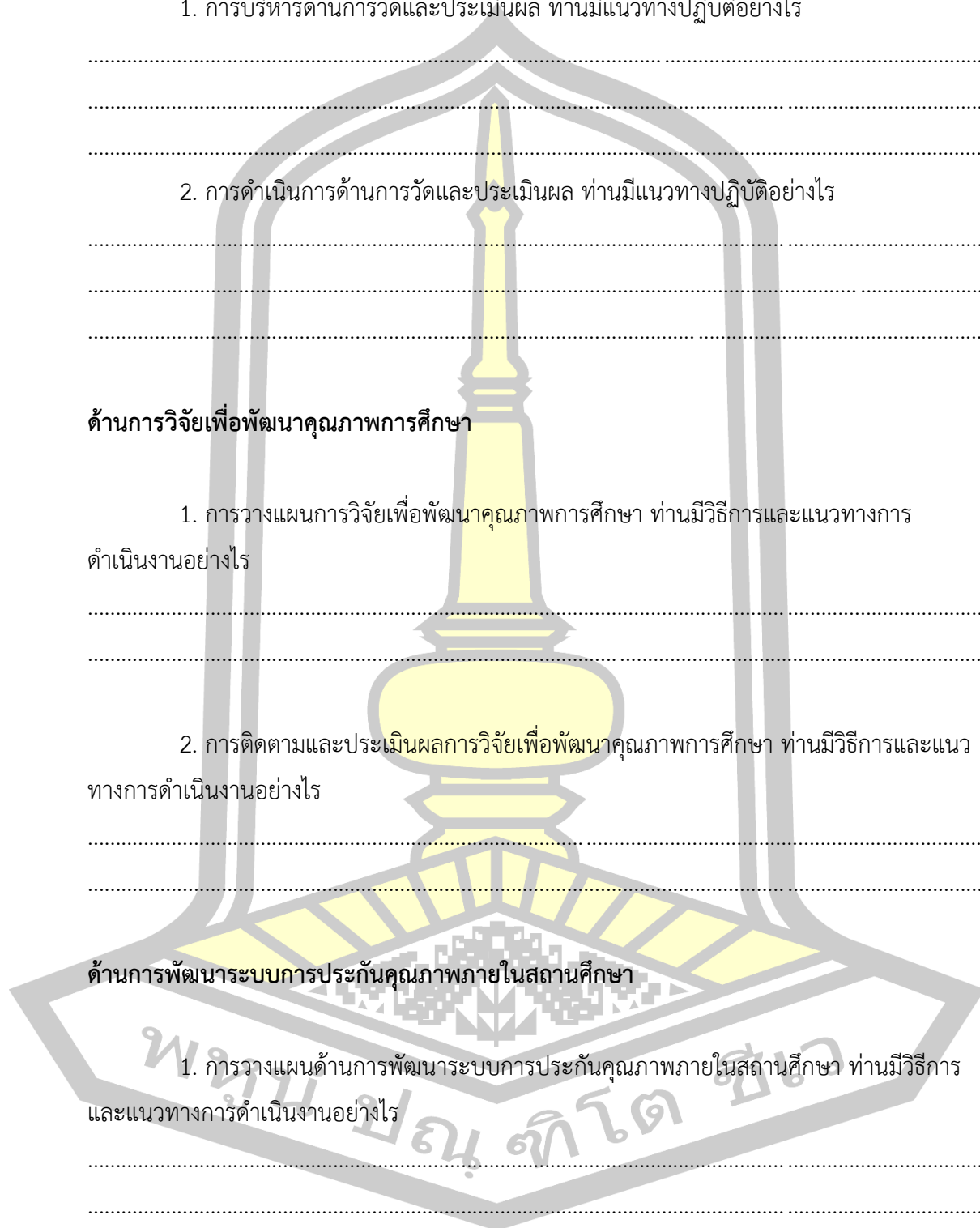
ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

1. การวางแผนการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ท่านมีวิธีการและแนวทางการดำเนินงานอย่างไร

2. การติดตามและประเมินผลการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ท่านมีวิธีการและแนวทางการดำเนินงานอย่างไร

ด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

1. การวางแผนด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ท่านมีวิธีการและแนวทางการดำเนินงานอย่างไร

2. การบริหารงานด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ท่านมีวิธีการและแนวทางการดำเนินงานอย่างไร

.....

.....

ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยี

1. การบริหารด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยี ท่านมีวิธีการและแนวทางการดำเนินงานอย่างไร

.....

.....

.....

ด้านการนิเทศการศึกษา

1. การวางแผนการนิเทศการศึกษา ท่านมีวิธีการและแนวทางการดำเนินงานอย่างไร

.....

.....

2. การดำเนินการนิเทศการศึกษา ท่านมีวิธีการและแนวทางการดำเนินงานอย่างไร

.....

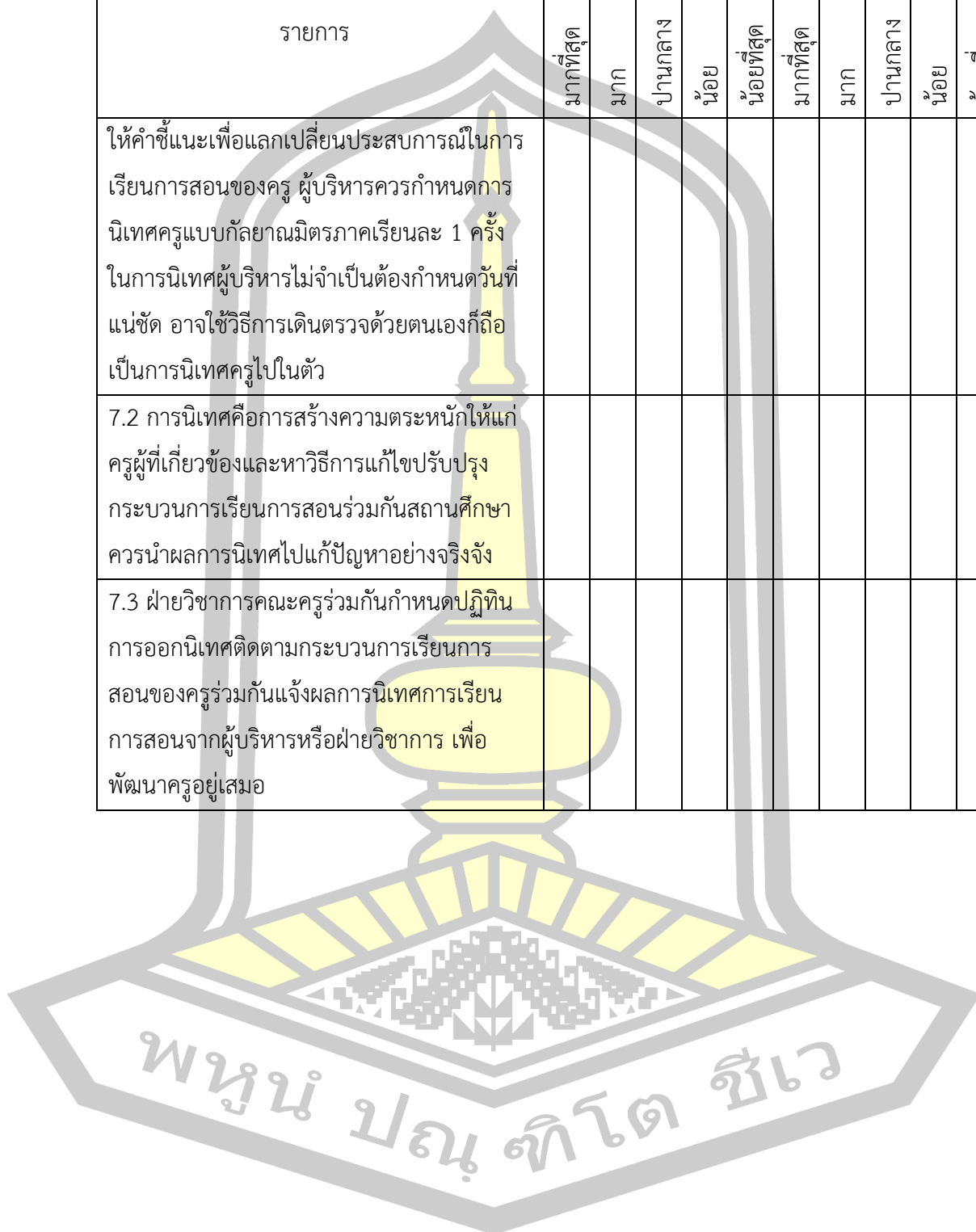
.....

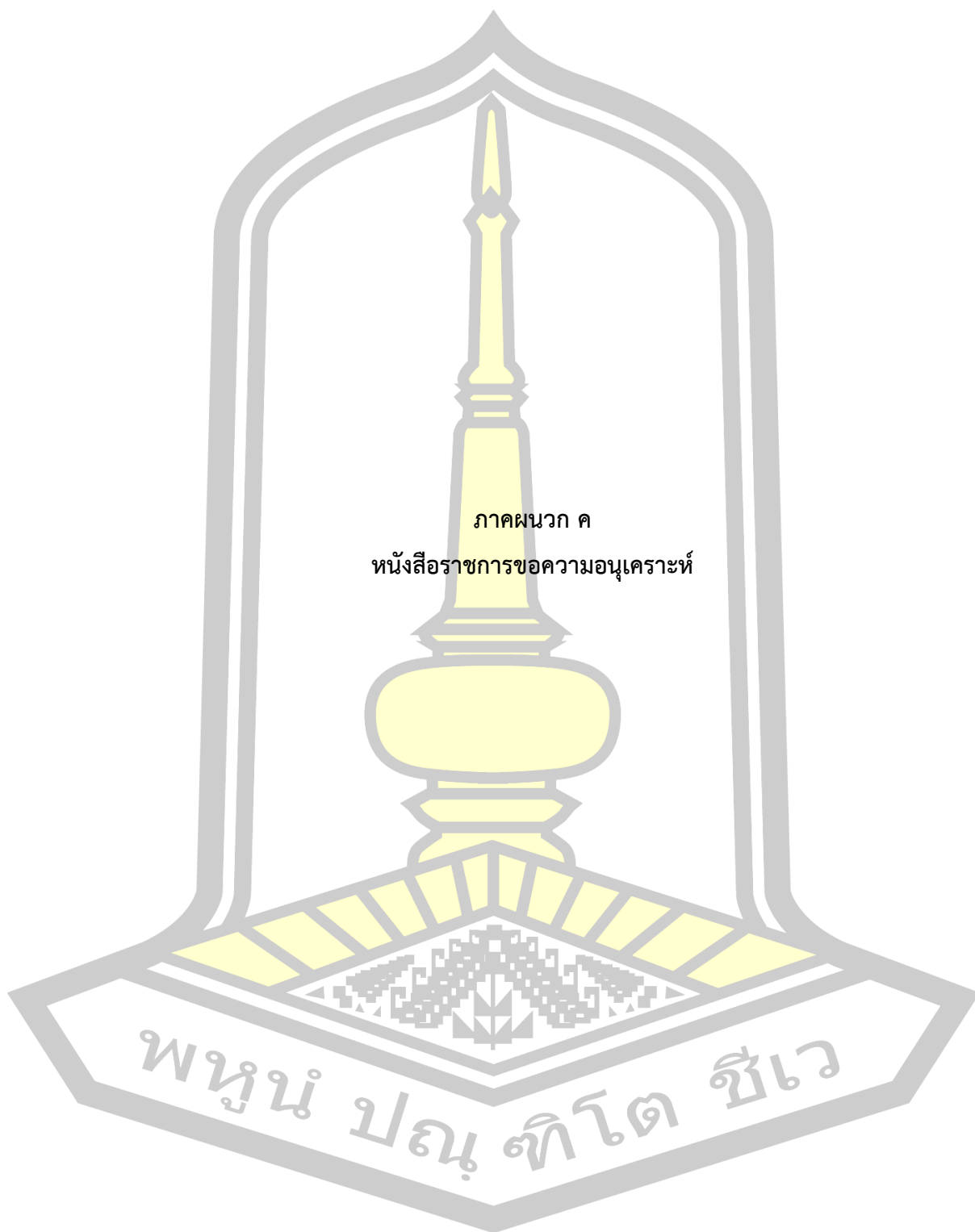
พูน ปณ ติโต ชีเว

ลงชื่อ.....ผู้ให้สัมภาษณ์

ตำแหน่ง.....

รายการ	ความเหมาะสม					ความเป็นไปได้				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ให้คำชี้แนะเพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในการเรียนการสอนของครู ผู้บริหารควรกำหนดการนิเทศครูแบบกัลยาณมิตรภาคเรียนละ 1 ครั้ง ในการนิเทศผู้บริหารไม่จำเป็นต้องกำหนดวันที่แน่ชัด อาจใช้วิธีการเดินตรวจด้วยตนเองก็ถือเป็นกรนิเทศครูไปในตัว										
7.2 การนิเทศคือการสร้างความตระหนักให้แก่ครูผู้ที่เกี่ยวข้องและหาวิธีการแก้ไขปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอนร่วมกันสถานศึกษาควรนำผลการนิเทศไปแก้ปัญหาอย่างจริงจัง										
7.3 ฝ่ายวิชาการคณะครูร่วมกันกำหนดปฏิทินการออกนิเทศติดตามกระบวนการเรียนการสอนของครูร่วมกันแจ้งผลการนิเทศการเรียนการสอนจากผู้บริหารหรือฝ่ายวิชาการ เพื่อพัฒนาครูอยู่เสมอ										

ภาคผนวก ค
หนังสือราชการขอความอนุเคราะห์

พหุณฺ์ ปณฺุ ทิโต ชีเว

ที่ ศษ. 0530.5(2) / 466

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

5 กุมภาพันธ์ 2562

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ทดลองใช้เครื่องมือเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียน

ด้วย นายปรีดถกรณ์ กองนาคู นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์เรื่อง แนวทางการพัฒนางานวิชาการ สำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร กศ.ม. การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี อาจารย์ ดร.ประสงค์ สายหงส์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักในครั้งนี

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อยและบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ไคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้ นายปรีดถกรณ์ กองนาคู ทำการทดลองใช้เครื่องมือเพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.รุ่งสรรค์ โฉมยา)

รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์

โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174

เบอร์โทรนิสิต 0632269591

ที่ ศธ. 0530.5(2) / ว 467

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

5 กุมภาพันธ์ 2562

เรื่อง ขออนุญาตขอครูและเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการจัดทำวิทยานิพนธ์

เรียน ผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3

ด้วย นายปรัดถรณ์ กองนาคู นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์เรื่อง แนวทางการพัฒนางานวิชาการ สำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร กศ.ม. การบริหารและพัฒนาศึกษา โดยมี อาจารย์ ดร.ประสงค์ สายหงส์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ใคร่ขออนุญาตจากท่านได้อนุญาตให้ นายปรัดถรณ์ กองนาคู เก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการทำวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้ เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.รังสรรค์ โฉมยา)

รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์

โทรศัพท์, โทรสาร 0-4374-3174

เบอร์โทรนิสิต 0632269591

ที่ ศธ. 0530.5(2) / ว 468

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

5 กุมภาพันธ์ 2562

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน ดร.กัณรักษ์ พลดี

ด้วย นายปรีดถรณ์ กองนาคู นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์เรื่อง แนวทางการพัฒนางานวิชาการ สำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 3 ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร กศ.ม. การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี อาจารย์ ดร.ประสงค์ สายหงส์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักในครั้งนี

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.รังสรรค์ โฉมยา)

รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์

โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174

เบอร์โทรนิสิต 0632269591

ที่ ศธ. 0530.5(2) / ว 468

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

5 กุมภาพันธ์ 2562

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน ดร.สวาส บุญอาษา

ด้วย นายปรัดถรณ์ กองนาคู นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์เรื่อง แนวทางการพัฒนางาน วิชาการ สำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร กศ.ม. การบริหารและพัฒนาศึกษา โดยมี อาจารย์ ดร.ประสงค์ สายหงส์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักในครั้งนี

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.รังสรรค์ โฉมยา)

รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์

โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174

เบอร์โทรนิสิต 0632269591

ที่ ศธ. 0530.5(2) / ว 468

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

5 กุมภาพันธ์ 2562

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน ดร.ปิยพงษ์ สุ่มมาตย์

ด้วย นายปรตถกรณ์ กองนาคู นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์เรื่อง แนวทางการพัฒนางานวิชาการ สำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร กศ.ม. การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี อาจารย์ ดร.ประสงค์ สายหงส์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักในครั้งนี

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.รังสรรค์ โฉมยา)

รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174
เบอร์โทรนิสิต 0632269591

ที่ ศธ. 0530.5(2) / ว 468

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

5 กุมภาพันธ์ 2562

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน ดร.สุป็น สุรินนา

ด้วย นายปรัดถรณ์ กองนาคู นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์เรื่อง แนวทางการพัฒนางาน วิชาการ สำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร กศ.ม. การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี อาจารย์ ดร.ประสงค์ สายหงส์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักในครั้งนี

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.รังสรรค์ โฉมยา)
รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174
เบอร์โทรนิสิต 0632269591

ที่ ศธ. 0530.5(2) / ว 468

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

5 กุมภาพันธ์ 2562

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน นายสุนทร หันชัยศรี

ด้วย นายปรัตถกรณ์ กองนาคู นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์เรื่อง แนวทางการพัฒนางานวิชาการ สำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร กศ.ม. การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี อาจารย์ ดร.ประสงค์ สายหงส์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้นำไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.รังสรรค์ โฉมยา)
รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174
เบอร์โทรนิสิต 0632269591

ที่ ศธ. 0530.5(2) / ว 468

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

5 กุมภาพันธ์ 2562

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน นายกรชกร ขวดี

ด้วย นายปรัตถกรณ์ กองนาคู นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์เรื่อง แนวทางการพัฒนางานวิชาการ สำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร กศ.ม. การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี อาจารย์ ดร.ประสงค์ สายหงส์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.รังสรรค์ โฉมยา)

รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์

โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174

เบอร์โทรนิสิต 0632269591

ที่ ศธ. 0530.5(2) / ว 468

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

5 กุมภาพันธ์ 2562

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน ดร.วิภา สายรัตน์

ด้วย นายปรีตถรณ์ กองนาคู นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์เรื่อง แนวทางการพัฒนางานวิชาการ สำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร กศ.ม. การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี อาจารย์ ดร.ประสงค์ สายหงส์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้นำไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.รังสรรค์ โฉมยา)
รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174
เบอร์โทรนิสิต 0632269591

ที่ ศธ. 0530.5(2) / ว 465

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

5 กุมภาพันธ์ 2562

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เรียน นายยุทธชัย สารจันทร์

ด้วย นายปรัตถกรณ์ กองนาคู นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์เรื่อง แนวทางการพัฒนางาน วิชาการ สำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร กศ.ม. การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี อาจารย์ ดร.ประสงค์ สายหงส์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักในครั้งนี

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เพื่อนิตินจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.รังสรรค์ โฉมยา)
รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174
เบอร์โทรนิติน 0632269591

ที่ ศธ. 0530.5(2) / ว 465

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

5 กุมภาพันธ์ 2562

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เรียน นายเทวิล ศรีสองเมือง

ด้วย นายปรัดถรณ์ กองนาคุ นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์เรื่อง แนวทางการพัฒนางานวิชาการ สำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร กศ.ม. การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี อาจารย์ ดร.ประสงค์ สายหงส์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.รังสรรค์ โฉมยา)

รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์

โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174

เบอร์โทรนิสิต 0632269591

ที่ ศธ. 0530.5(2) / ว 465

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

5 กุมภาพันธ์ 2562

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เรียน นายวีรวิทย์ บัวบาน

ด้วย นายปรัตถกรณ์ กองนาคุ นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์เรื่อง แนวทางการพัฒนางาน วิชาการ สำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร กศ.ม. การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี อาจารย์ ดร.ประสงค์ สายหงส์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เพื่อนิตินจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.รุ่งสรรค์ โฉมยา)
รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174
เบอร์โทรนิติน 0632269591

ที่ ศธ. 0530.5(2) / ว 465

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

5 กุมภาพันธ์ 2562

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เรียน ดร.ธีรภัทร์ ลินสุเดช

ด้วย นายปรีดถกรณ์ กองนาคู นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์เรื่อง แนวทางการพัฒนางาน วิชาการ สำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร กศ.ม. การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี อาจารย์ ดร.ประสงค์ สายหงส์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักในครั้งนี

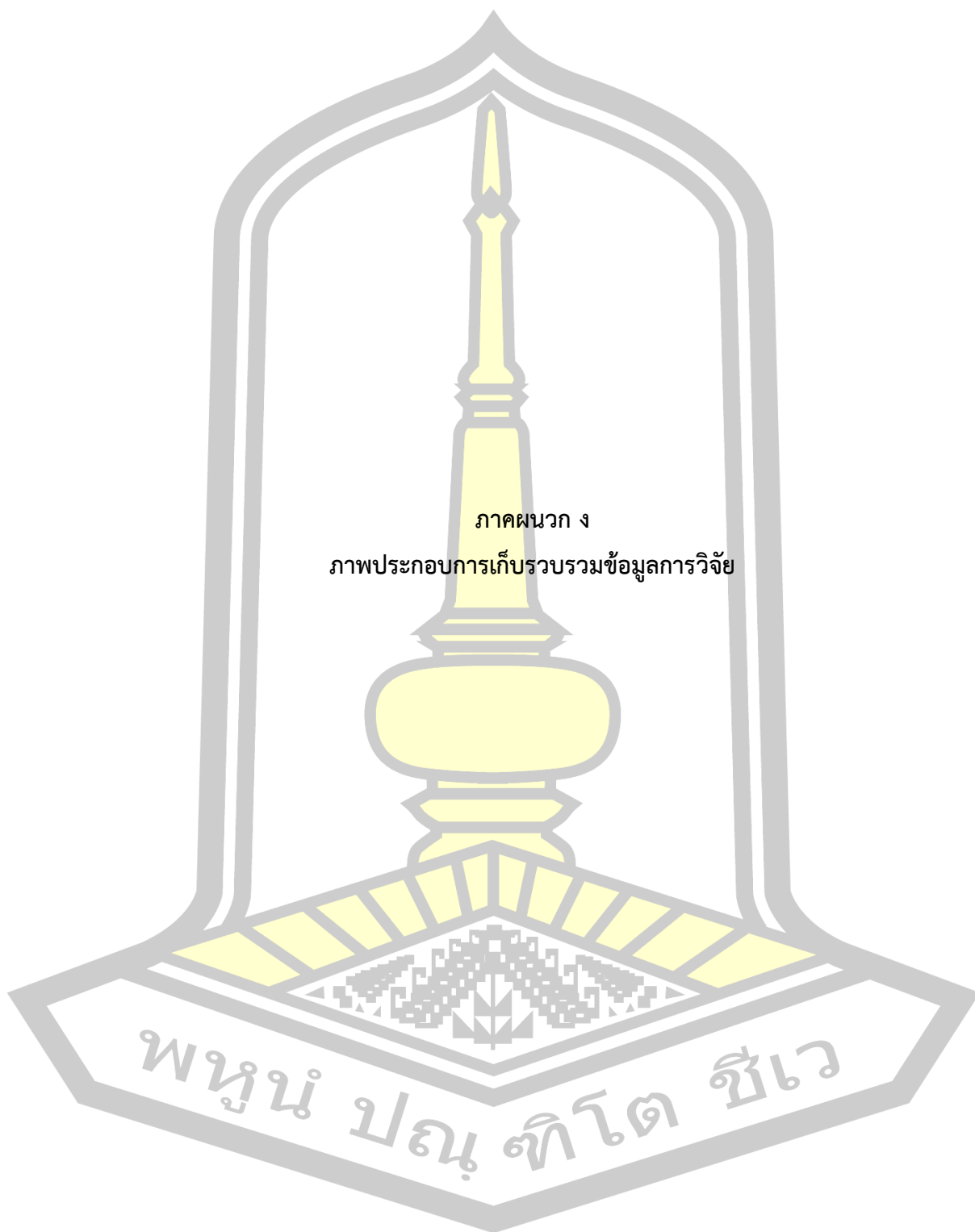
เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.รังสรรค์ โฉมยา)
รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174
เบอร์โทรนิสิต 0632269591

ภาคผนวก ง

ภาพประกอบการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย

พหุบัณฑิตวิทยาลัย

สัมภาษณ์ผู้อำนวยการ หัวหน้าฝ่ายวิชาการโรงเรียนบ้านหนองผ้าอ้อม
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3

สัมภาษณ์ผู้อำนวยการ หัวหน้าฝ่ายวิชาการโรงเรียนหนองแสงวิทยาเสริม
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3

สัมภาษณ์ผู้อำนวยการ หัวหน้าฝ่ายวิชาการโรงเรียนชุมชนบ้านสร้างค้อ
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1

การสนทนากลุ่ม Focus Group
การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการ สำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาภาคพหุสัจจะ เขต 3
ณ โรงเรียนบ้านกอกวิทย์าคม

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ	นายปรัตถกรณ์ กองนาคู
วันเกิด	วันที่ 26 พฤษภาคม พ.ศ. 2521
สถานที่เกิด	อำเภอนาคู จังหวัดกาฬสินธุ์
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	บ้านเลขที่ 28/1 หมู่ 14 บ้านดอนศิลา ตำบลป้อแก้ว อำเภอนาคู จังหวัดกาฬสินธุ์ 46150
ตำแหน่งหน้าที่การงาน	ครู
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนบ้านคำกุงหนองอิดุม ตำบลศรีสมเด็จ อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์ 45150
ประวัติการศึกษา	พ.ศ. 2537 มัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนนาคูพัฒนา "กรป.กลางอุปลัมภ์" พ.ศ. 2540 มัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนนาคูพัฒนา "กรป.กลางอุปลัมภ์" พ.ศ. 2544 ปริญญาครุศาสตรบัณฑิต (ค.บ.) สาขาวิชาการประถมศึกษา สถาบันราชภัฏมหาสารคาม พ.ศ. 2564 ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (กศ.ม.) สาขาวิชาการบริหาร และพัฒนการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

พูนัน ปณฺ ทิโต ชีเว